MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR, SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ HAŞİM PAŞA YAZMALARI, NUMARA: 40 (s.96-258) (İNCELEME-MESTAP TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

2022

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Halil İbrahim ATTEPE

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK

MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR, SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ, HAŞİM PAŞA YAZMALARI, NUMARA: 40 (s.96-258) (İNCELEME-MESTAP TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

Halil İbrahim ATTEPE

Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK

T.C.

Karabük Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında

Yüksek Lisans Tezi

Olarak Hazırlanmıştır

KARABÜK

Ocak 2022

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER 3
TEZ ONAY SAYFASI 5
DOĞRULUK BEYANI 6
ÖN SÖZ 7
ÖZ 8
ABSTRACT 9
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ 11
ARCHIVE RECORD INFORMATION 12
KISALTMALAR 13
1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar 13
2. Genel Kısaltmalar 16
ARAŞTIRMANIN KONUSU 18
ARAŞTIRMANIN AMACI 19
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ 19
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ 20
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ/PROBLEMLERİ 20
KAPSAM ve SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER 21
BÖLÜM 1: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR'IN TANITIMI VE İNCELENMESİ 22
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri 22
1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri 24
1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Şairlerin Kullandıkları Nazım Şekilleri / Nazım Türleri ve Sayısı 28
1.4. Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı 36
1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri 37
1.6. Mecmuanın (s.96-258) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu 50
BÖLÜM 2. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ 100
2.1 Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol 100
2.2 Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol 102
2.3 Metnin İşaretler Sistemi 104
2.4 Karşılaştırmalı Metin 105
SONUÇ 295

KAYNAKÇA **297**
TABLOLAR LİSTESİ **302**
ŞEKİLLER LİSTESİ **303**
EKLER **304**
1. TIPKIBASIM **304**
ÖZGEÇMİŞ **346**

TEZ ONAY SAYFASI

Halil İbrahim ATTEPE tarafından hazırlanan "Mecmû'a-i Eş'âr, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 96-258) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin)" başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK ……..……...

Tez Danışmanı, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 19/01/2022

Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)	**İmzası**
Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK (KBÜ)	……
Üye : Dr. Öğr. Üyesi Deva ÖZDER (KBÜ)	……
Üye : Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN (SÜ)	……

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Hasan SOLMAZ ……

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı : Halil İbrahim ATTEPE

İmza :

ÖN SÖZ

Mecmua kelimesi "Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap" (Develioğlu, 2007, s. 689) anlamında kullanılmaktadır. Mecmualar üzerinde yapılan çalışmalar sayesinde klasik Türk edebiyatının dip köşelerinde kalan şiirlerin ve şairlerin gün yüzüne çıkması sağlanmaktadır. İncelemeler neticesinde buradan çıkacak yeni eserler ve ismi duyulmamış şairler araştırmacıların dikkatine sunulmaktır. Mecmuaları yalnızca şiir ve şair bağlamında düşünmek doğru olmayacaktır. Çünkü dönemin etkilerini, estetik anlayışını, dil özelliklerini de içinde barındıran mecmualar her an yeni bilgilerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Bu sayede bazı bilinmezlikler bilinir hâle gelmekte, bazı bilinenler de tashih edilmektedir. Biz de Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı eserin 96-258 sayfaları arasını inceleyerek karşılaştırmalı metnini ortaya koyup Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ne uygun muhteva tablosunu hazırlayarak bu önemli amaca katkı sağlamak istedik.

Engin tecrübeleri ve sonsuz sabırlarıyla yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, mecmuanın incelenmesinin her safhasında destek olan, her zaman güler yüzü ve hoş sohbetiyle beni karşılayan saygıdeğer danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK'a canıgönülden teşekkürlerimi sunarım.

Yardımlarını her dem hissettiren değerli üstadım Doç. Dr. Muhittin TURAN'a, hiçbir sınırlama olmaksızın ulaşabildiğim, tecrübelerinden faydalandığım, desteğini hiç esirgemeyen değerli hocam Öğr. Gör. Mustafa KARACA'ya, çalışmamda maddi ve manevi desteğini hiç esirgemeyen, dara düştüğümde beni çekip çıkaran Öğr. Gör. Mahmut BAŞARAN'a, bu çalışmama katkılarıyla güzellikler katan, Öğr. Gör. Yasemin AVCI'ya, Öğr. Gör. Semih ÖZTÜRK'e ve Öğr. Gör. Esma ATAY'a beni sabırla dinleyen, çalışmamda destek olan Aynur AKKAYALI'ya ve son olarak bu mecmuanın hazırlanmasında maddi-manevi desteklerini benden hiçbir zaman esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

Halil İbrahim ATTEPE

31.12.2021

ÖZ

Bu araştırma, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr isimli şiir mecmuasının (s. 96-258) çeviri yazısının karşılaştırılmalı metninden ve inceleme kısmından oluşmaktadır.

Öncelikle araştırmanın konusuna, amacına, önemine ve yöntemine dair bilgiler verildikten sonra araştırmamıza konu olan şiir mecmuasının dış özellikleri, muhteva, dil ve yazım özelliklerine değinilmiş ve mecmuanın incelemesi yapılmıştır. Mecmuada bulunan şiir ve şairlerle ilgili çeşitli bilgiler verilmiş, sayısal veriler tablolarda gösterilmiştir. Ardından mecmuanın ilgili kaynaklardan yararlanılarak karşılaştırılmalı metni hazırlanmış ve karşılaştırılan eser ile mecmua arasındaki farklar dipnotta gösterilmiştir. Mecmuadan ulaşılan bilgiler sonuç kısmında belirtilmiştir.

Toplam 258 sayfadan oluşan bu şiir mecmuasında, incelemesini yaptığımız s. 96-258 arasında 1'i Farsça, 9'u Arapça ve 183'ü Türkçe olmak üzere toplam 193 şiir yer almaktadır. Türkçe şiirlerden 22'sinin, başlığında ve mahlas beytinde şairin kimliğine dair bir bilgi yer almadığından, kime ait olduğu tespit edilememiştir. 93 şiirin 15. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında yaşamış 45 şaire ait olduğu tespit edilmiştir. 68 şiirin ise 57'sinin başlığında veya mahlas beyitinde kimliğine dair bir bilgi yer almakla birlikte yapılan divan, divançe ve tezkire taramalarında bu şiirlerin aidiyeti ile ilgili bilgiler kesinleştirilememiştir. 12 farklı nazım şekli, 4 farklı nazım türüyle yazılan bu şiirlerde 4 ayrı bahir ve 10 ayrı aruz veznine yer verilmiştir. 45 tane şiirde hece vezni kullanılmıştır. Arapça ve Farsça şiirler inceleme kısmına dâhil edilmemiştir. Araştırmamızda yer alan içerik tablosu ise Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) 'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tez çalışmamızın, divanı olmayan yahut biyografik kaynaklarda hakkında herhangi bir malumata rastlanmayan şairlerin şiirlerinin gün yüzüne çıkarılması, divanı bulunan şairlerin ise yeni şiirlerinin tespit edilmesi veya daha önce çalışma yapılmış şiirlerindeki -varsa- eksiklerin giderilmesi gibi pek çok hususa katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Çalışmamıza konu olan Mecmû'a-i Eş'âr içindeki şairlerin 15. ve 19. yüzyıllar arasında yaşadığı ve bu şairlerin incelenmesiyle içinde bulundukları toplumun fikri, tarihi ve estetik anlayışı gibi birçok konuda geçmişin bilinmeyen karanlığına ışık tutması ve ilmi alanda bu konuda çalışma yapacaklara katkılar sunması en büyük temennimizdir.

Anahtar Kelimeler: Haşim Paşa, 40, Şiir Mecmuası, MESTAP

ABSTRACT

This research was carried out in the Suleymaniye Library, Hashim Pasha Manuscripts, Number: 40 of the poetry collection named Mecmu'a-i Eş'ar (p. 96-258) consists of the comparative text of the translation article and the review part.

Firstly, after providing information about the subject, purpose, importance and method of the research, the external characteristics, content, language and spelling characteristics of the poetry collection that is the subject of our research were mentioned and an examination of the collection was conducted. Various information about the poems and poets found in the collection are given, and numerical data are shown in the tables. Then, dec comparative text of the mecmua was prepared using the relevant sources and the differences between the compared work and the mecmua are shown in the footnote. The information obtained from the assembly is indicated in the results section.

In this collection of poems, consisting of a total of 258 pages, p. Arabic Turkish, 93 poems, 193 poems, 1 in Persian, 9 in Arabic and 183 poems are included in the list of 96-258. dec. Since 22 of the Turkish poems do not contain information about the identity of the poet in their title and in the mahlas beyt, it has not been determined to whom they belong. 15 of the 93 poems. 19th century. it has been determined that it belongs to 45 poets who lived between Dec. although the title or mahlas couplet of 57 of the 68 poems contains information about his identity, the information about the belonging of these poems could not be finalized in the court, court and tezkire scans conducted. written in 12 different verse forms, 4 different verse types, these poems contain 4 separate bahirs and 10 separate aruz viziers. syllabic teller was used in 45 poems. Arabic Persian poems are not included in the review section. The table of contents in our study was prepared in accordance with the Systematic Classification of Majmuas Project (MESTAP).

Our thesis work, the court non-biographical sources or the removal of some of the poets who found any information about the day-to-face in court, detection of new poems Poems poets in the study or previously, if any, we believe that will contribute to many issues such as the elimination of the deficiencies.

15 Of the poets in the Mecmu'a-i Eş'ar who are the subject of our study and 19. it is our greatest wish that he shed light on the unknown darkness of the past on many issues such as the idea, history and aesthetic understanding of the society in which he lived dec centuries

and studied these poets and made contributions to those who will work on this issue in the scientific field.

Keywords: Haşim Pasha, 40, Poetry Collection, MESTAP

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	Mecmû'a-i Eş'âr, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 96-258) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin)
Tezin Yazarı	Halil İbrahim ATTEPE
Tezin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	19.01.2022
Tezin Alanı	Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Tezin Yeri	KBÜ / LEE
Tezin Sayfası	346
Anahtar Kelimeler	Haşim Paşa, 40, Şiir Mecmuası, MESTAP

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Mecmû'a-i Eş'âr, Süleymaniye Library, Hashim Pasha Manuscripts, Number: 40 (p. 96-258) (Review-MESTAP table-Comparative Text)
Author of the Thesis	Halil İbrahim ATTEPE
Advisor of the Thesis	Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK
Status of the Thesis	Master
Date of the Thesis	19.01.2022
Field of the Thesis	Department of Turkish Language and Literature
Place of the Thesis	KBÜ / LEE
Total of the Number	346
Keywords	Haşim Pasha, 40, Poetry Collection, MESTAP

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

1556 T.M.	: 1556 Tarihli Muhammediye (İnceleme-Metin-Dizin), Kadir Yılmaz, Sivas 2020.
A.B.Ş.A.	: Alevi-Bektaşi Şiirleri Antolojisi, İsmail Özmen, c.1-5, Ankara 1998.
Askerî D.	: Askerî Dîvânı'nın Tenkitli Metni, Halil Karagöz, Isparta 1997.
B.G.	: Bektaşi Gülleri (Bektaşî-Alevî Şiirleri Antolojisi), Cahit Öztelli, İstanbul 1997.
Edip Harâbî D.	: Edîp Harâbî Dîvânı (İnceleme-Metin), Alevilik Araştırmaları Dergisi Yayınları, c.1-2, Ankara 2012.
Fatîn T.	: Fatîn Davud Hâtimetü'l- Eş'âr (Fâtîn Tezkiresi), Ömer Çifçi, Ankara 2017.
Fennî D.	: Fennî Dîvânı (İnceleme-Metin), Kadriye Hocaoğlu, Bursa 2014.
Halîlî Mak.	:15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halîlî'nin şiirleri, Ahmet Kavaklıyazı, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 2015.
Kabulî H.	: Edirneli Kabuli Mustafa Efendi Hayatı, Eserleri ve Tasavvufi Görüşleri, Selami Şimşek, Erzurum 1998.Y.L.
K.D.	: Edirneli Şeyh Kabûlî Mustafa Er-Rifâi, Hayatı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri, Selami Şimşek, c.1, İstanbul 2013.
Kul Nesimî	: On Yedinci Yüzyıl Tekke Şairi Kul Nesimi, Cahit Öztelli, Ankara 1969.

Manevî D. : Mustafa Maʿnevî'nin Hayatı ve Dîvânı, Kenan Mermer, Ankara 2004.

Mebnî D. : Mebnî Dîvânı, Kadriye Yılmaz, Ankara 2018.

Muhîtî D. : Muhîtî (Hayatı, Eserleri ve Edebī Kişiliği Dîvânının Tenkîdli Metni), Konya 1995.

M.A. Hilmi Dedebaba D.: Mehmed Ali Hilmi Dedebaba'nın Dîvânı, Akif Yakışır, Bingöl 2016.

Nizamoğlu D. : Seyyid Nizamoğlu Divanı, Canan Özdemir, Ankara 1996.

Osman Şems D. : Osman Şems Efendi, Hayatı, Eserleri ve Dîvânı (Metin-İnceleme-Tahlil), Yusuf Yıldırım, İstanbul 2013.

Sârbân D. : Sârbân Ahmed Dîvânı (İnceleme-Metin), Ayfer Kayabaşı, Malatya 1995.

Selâmî D. : Dîvân-ı Selâmî (İnceleme-Metin), Ayşe Kaya, Malatya 1999.

Senâî D. : Senâî Divanı ve Tenkitli Metin, Emine Öte, Ankara 2000.

Seyyid Nesimî D. : Nesîmî (Hayatı, Edebi kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni), Hüseyin Ayan, Ankara 2014.

Şeyh Galip D. **:** Şeyh Gâlib Dîvânı, M. Muhsin Kalkışım, İstanbul 1992.

Türâbî D. **:** Türabî Divanı (İnceleme-Metin), Birol Azar, Elazığ 2005.

Üftade D. : Divan-ı Hazreti Üftade, Bursalı Mehmet Tahir, İstanbul 1328.

Ümmî Sinân D. : Ümmî Sinan Divanı (İnceleme-Metin), Azmi Bilgin, Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Vahdetî D. :17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Divan'ının Tenkitli Metni, Yılmaz Öztürk, İstanbul 2006.

Verdî D. : Verdî Kâsım Divânı İnceleme-Metin, Armağan Zöhre, Gaziantep 2009.

Yesârî B. : Yesari Baba, Ali Ertan, Sinop 1941.

2. Genel Kısaltmalar

age. **:** Adı geçen eser
B. **:** Beyit
Bnd. **:** Bend
bk. **:** Bakınız
c. **:** Cilt
d. : Doğum
D. **:** Divan
D. İnc. **:** Divan İncelemesi
Di. **:** Diğer
DİA **:** Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
Dìv. **:** Divançe
DT. **:** Doktora Tezi
G. **:** Gazel
K. **:** Kaside
KBÜ **:** Karabük Üniversitesi
Kt. **:** Kıta
M. **:** Mecmua
Mak. **:** Makale
Muh. **:** Muhammes
Mus. **:** Musammat
Nr./Nu. **:** Numara
ö. : Ölüm
Örn. **:** Örnek
R. **:** Rubai
s. **:** Sayfa
S. **:** Sayı
Ş. : Şiir
Tb. **:** Tıpkı Basım
TDK **:** Türk Dil Kurumu
TEİS **:** Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü

Terc. Be. **:** Terci-i Bend

Th. **:** Tahmis

Tzkr. **:** Tezkire

v. **:** Varak

vd. **:** Ve diğerleri

Yay. **:** Yayınları

Y.L. **:** Yüksek Lisans Tezi

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Mecmua kelimesi mana olarak Arapça "cem'" kökünden türemiştir. Kelimenin sözlükteki manası "toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi" olarak tanımlanmaktadır. Seçilmiş yazılardan oluşturulan yazma kitaplara da mecmua denilmektedir (Devellioğlu, 2007, s. 689).

Mecmualar, kelimenin geniş anlamıyla edebî terminolojide birçok bakımdan benzerlikler gösterdikleri cönk gibi, âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve mu'ammâlarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği eserler olarak tanımlanmaktadır (Uzun, 2003, s. 265-268).

Mehmet Fatih Köksal, mecmuaların edebiyat tarihine yeni isimler kazandırmasının önemine değinmiş ve edebiyat tarihine yapacağı katkıları maddeler halinde sıralamıştır:

1. Kaynaklarda bulunmayan, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda karşılaşmak mümkündür.
2. Adı bilinen şairlerin bilinmeyen veya divanlarında yer verilmemiş şiirleriyle karşılaşmak mümkündür.
3. Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin değişik şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edebiliriz.
4. Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilinse de nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır.
5. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye şekilleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıplar vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşabiliriz.
6. Mecmualarda, yer yer şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri de yakalama imkânı vardır.
7. Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu da görülebilir. Derleyeninin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.
8. Mecmualar -bir kısmı kendisi de şair olan- şiirseverler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu bakımdan derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda şahsın/şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğenisiyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.

9. Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi kişisel temayüllerin de izini sürmek mümkündür.
10. Mecmualar dışındaki eserlerin fevayid ve vikaye yapraklarında da zaman zaman rastlamak mümkünse de özellikle mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kimi konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalardır.
11. Bütün bunlarla beraber, özelde şiir mecmualarının, genelde de bütün mecmuaların yukarıda sayılan fayda ve önemleri tek tek ve birbirinden bağımsız olarak incelendiğinde çok fazla bir anlam ifade etmezler ama aynı dönemde derlenmiş yüzlerce mecmuanın taranmasından ortaya çıkacak manzara devrin müşterek anlayışı ve zevki hakkında bilgi sağlayacaktır. (Köksal, 2012, 409-431)

Bu tasniflerden yola çıkarak Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı olan Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasındaki (s. 96-258) şiirlerin incelenmesi, karşılaştırmalı metninin hazırlanması ve manzumelerin Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) tablosuna aktarılmasını araştırmamıza konu olarak belirledik.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı; Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasının (s. 96-258) transkripsiyonunu yaparak mecmuada bulunan şiirleri -daha önce yapılmışsa- akademik çalışmalardan da yararlanarak karşılaştırmalı metnini hazırlamak, mecmuada bulunan şiirleri MESTAP tablosunda göstermektir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Türk edebiyatı tarihinde mecmualar oldukça önemli bir değere sahip kaynaklardır. Bu bağlamda incelenecek şiir mecmuaları sayesinde öncelikli amaç bilinmeyen şairleri ve şiirleri ortaya çıkarmaktır. Bir divan veya divançe tertip edecek kadar şiiri olmayan ama bir sözü güzel söylediği için ilgi gören nice şairler mecmualar sayesinde tanınmışlardır. Bununla beraber mecmua çalışmaları, elde mevcut divanı olan şairlerin divanlarında yer almamış, gizli kalmış şiirlerin tespit edilmesine ve divanlarda yer alan şiirlerde ise-varsa- vezin, anlam gibi yönlerden karşılaştırmasını yaparak kusurların giderilmesine katkı sağlayacaktır.

Mecmuaların katkısıyla dilin yüzyıllar içerisindeki gelişimini nasıl sürdürdüğünü, şairin gerek kendi döneminde gerek daha sonraki dönemlerde şiirlerinin ne kadar ilgi gördüğünü belirlemek mümkün olacaktır. Daha birçok açıdan Türk edebiyatına fayda sağlayan mecmuaların yeni harflere aktarılması, incelenmesi oldukça önem arz etmektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasının (s. 96-258) öncelikle transkripsiyonunu yaptık, ardından mecmuada bulunan şiirlerin -divanlar, tezkireler ve akademik çalışmaları dikkate alarak- karşılaştırmalı metnini hazırladık. Daha sonra tezimize konu olan mecmuadaki şiirleri, Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)[1]'ne uygun olarak tabloya aktardık.
Araştırmamızı iki bölüm hâlinde vermeyi uygun gördük:

Bölüm-1 *Mecmû'a-i Eş'âr'ın Tanıtımı ve İncelenmesi* başlığı altında mecmuanın dış özelliklerine, muhteva, dil ve yazım özelliklerine, mecmuada yer alan şiirlerde kullanılan vezinlerin çeşitlerine ve sayısına, mecmuada yer alan şairlerin biyografilerine ve MESTAP'a göre muhteva tablosuna değindik.

Bölüm-2 de ise *Mecmû'a-i Eş'âr'ın Karşılaştırmalı Metni* başlığı altında metnin kuruluşunda izlenen yol, metnin transkripsiyon ve imlasında izlenen yol, metnin işaretler sistemi ve mecmuanın karşılaştırmalı metnine yer verdik. Araştırmamızı Sonuç, Kaynakça, Tıpkıbasım (s. 96–258) ve Özgeçmiş bölümlerini belirterek tamamladık.

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ/PROBLEMLERİ

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 96-258)'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasını araştırmamıza konu olarak seçtikten sonra " Arap alfabesiyle ve rik'a hatla tertip edilen bu mecmuanın transkripsiyonunun yapılmasının, incelemesinin ve karşılaştırmalı metninin hazırlanmasının Türk edebiyatı tarihi açısından faydalarının ne olacağı/yapılmamasının ne kaybettireceği?" sorusunu araştırmamızın problemi olarak belirledik ve çalışmamızı bu açıdan sürdürdük.

[1] Prof. Dr. Fatih KÖKSAL'ın başlattığı bu proje birçok üniversiteden araştırmacılar tarafından devam ettirilmektedir. Detaylı bilgi için bkz: https://mecmualar.tr.gg/MESTAP-Projesi-Hakk%26%23305%3Bnda.htm (ET:09.09.2021)

KAPSAM ve SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER

Çalışmamız, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'ın (s. 96-258) transkripsiyon, inceleme, karşılaştırmalı metin ve MESTAP tablosunun hazırlanması olarak sınırlandırılmıştır. Arap alfabesiyle yazılan bu metnin transkripsiyonunu yaparken bazı kelimelerin okunamaması, bazı şiirlerin aynı mahlastaki şairlerden hangisine ait olduğunun tespiti vb. birtakım güçlükler yaşansa da dikkatli incelemelerle bu sorunlar büyük ölçüde çözülmüştür.

BÖLÜM 1: MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR'IN TANITIMI VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri

Araştırmamızın konusu olan şiir mecmuası, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta bulunmakta olup Mecmû'a-i Eş'âr adı ile kayıtlıdır. 230x150-170x112 mm ölçülerine sahip olan mecmua toplam 258 sayfadır.

Mecmuanın dışı, sırtı kırmızı meşin, Avrupa kâğıdıyla kaplı mukavva cilt ile korunmuştur. Mecmuanın sırt kısmına yapıştırılmış bir etiket üzerinde "*Süleymaniye, Haşim Paşa, 40"* yazılı kütüphane kaydı bulunmaktadır. Mecmuanın 1a kısmında ise üstte "*Sulṭān-ı meşāġ ḳuṭbü'l aḳṭāb bāz-ı eşheb ḥażret-i Seyyid 'Abdulḳādir ḳuddusellāhu sırrahu efendimiz ḥażretleriniñ derbārlarından buyurduḳları kelimāt-ı ḳudsiyāt āyātlarıdır ki bervech-i ātī zikir edilür himmet u ruḥāniyet-i seniyyeleri üzerlerimizde ḥāżır ola āmīn"* yazmaktadır. Aynı sayfanın orta kısmında vakıf mührü olup bu mührde "*Koca Yusuf Paşa hafîdi Şeyhü'l-İslâm-ı Esbak Ahmed Muhtar Bey'in mahdûmu Ali Haydar Bey'in Üsküdar'da ceddi Tersâne-i Askeriyye Emîni Hacı Selim Ağa Kütüphânesi'ne vakfıdır."* ibaresi yer almakta olup sayfanın alt kısımda da kütüphane kataloğu cetveli içinde "*Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa, yeni kayıt no: 008104, eski kayıt no: 40"* yazmaktadır. Orta kısımda yer alan vakıf mühründen hareketle yaptığımız incelemede mecmuanın Ali Haydar Bey tarafından tertip edildiği anlaşılmaktadır. Kendisi hakkında detaylı bilgi olmamakla birlikte amedî hulefasından[2] olduğu bilinmektedir. Babası, I. Abdülhamit ve III. Selim dönemlerinde sadrazamlık yapmış Koca Yusuf Paşa[3]'nın torunu Ahmet Muhtar Bey'dir. Ahmet Muhtar Bey kadı, kazasker ve şeyhülislâm olarak önemli görevlerde bulunmuştur. Ahmet Muhtar Bey'in, Üsküdar'da Bandırmalızade Tekkesinde şeyhlik yapan Celvetî şeyhi Haşim Baba'ya intisabı vardır. Bu zat, aynı zamanda Bektaşî tarikatinden de icazetlidir.[4] Molla Bey olarak anılan Ahmet Muhtar Bey'in diğer oğlu ise Haşim Paşa'dır. Haşim Paşa, Adliye Müsteşarlığı ve Maarif Nazırlığı yapmış, önemli bir devlet adamıdır.[5] İncelediğimiz

[2] Amedî Hulefası: Divan-ı Humayun kalemlerinden olup yabancı devletlerle olan yazışmaları kaleme alan ve arşivlemekle görevli kalemdir. bk. https://kulturelbellek.com/amedi-nedir-anlami-amedi-kalemi-nedir-amedci-gorevleri/ (Erişim Tarihi: 26.12.2021)
[3] Daha geniş bilgi için bk.: Kemal Beydilli, "*Yusuf Paşa, Koca"*, **DİA**, İstanbul 2013, c. 44, s.23-25.
[4] Üsküdar belediyesi, Kurumlar, Molla Bey Konağı bk. Molla Bey Konağı (uskudar.bel.tr) (Erişim Tarihi: 26.12.2021)
[5] Daha geniş bilgi için bk.: Üsküdarlı Meşhurlar Ansiklopedisi, Üsküdar Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Kültür yayınları, İstanbul 2012, s.210-211.

mecmuanın çoğunlukla Alevi-Bektaşi şiirlerinden oluşması, mecmua mürettibi Ali Haydar Bey'in de aileden gelen Bektaşî muhabbetinden etkilendiğini göstermektedir.

Mecmuanın istinsah tarihiyle ilgili mecmuanın başında ve sonunda herhangi bir kayıt olmamakla birlikte mecmuanın 20. sayfasında bulunan manzumenin sonunda yer alan "Nemekahu'l-efkâr Ali Haydar ibn Ahmed Muhtar 18 Recep sene 1302" ibaresi mecmuanın tertip tarihi olduğunu düşündürmektedir (H.1302/M.1885).

Mecmuanın sayfalarına Arapça numaralar verilmiş olup daha sonradan Türkçe numaralandırmaya da başvurulmuştur. Her iki numaralandırma birbiriyle örtüşmemektedir. Arapça numaralar her sayfada yer alırken sadece üç sayfa numarasının (137-247-256) atlandığı tespit edilmiştir. Türkçe numaralandırmalarda ise sayfa yerine varak numarası esas alınmış ve boş bırakılan varaklara numara verilmemiştir.

Mecmuada yalnızca siyah mürekkep kullanılmış, sayfaların okunmasına engel olacak bir yıpranma ya da yırtılma oluşmamıştır. Yalnızca sayfa 177'de mürekkebin dağılması sonucu bazı kelimelerin okunması güçleşmiştir. 140, 119 vb. bazı sayfalarda mürettip bazı kelimeleri yanlış yazmış ancak yanlış yazdığı kelimelerin doğru yazımını ilgili satırın sonunda derkenara eklediği görülmüştür. Derkenarların genellikle tashihi yapılan kelimeler ve bazı manzumeler için kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Arap alfabesiyle ve rika yazı stiliyle kaleme alınan mecmuanın dili Türkçedir. Mecmuada genel olarak hareke kullanılmamakla beraber sayfa 202 de çöl, 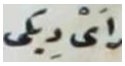 eydiği ve sayfa 103'te ʿAlevīler gibi anlam karışıklığına neden olabilecek bazı kelimelerde bu karışıklığı gidermek için harekelendirme yapılmıştır.

Mecmuada ġavvaş, devvār gibi bazı kelimelerin içinde ya da sonunda bulunan çift ünsüzlerde "şedde (ّ)" kullanılmıştır. 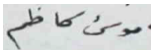 Mūsā-i Kāẓım, 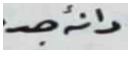 dāne-i cedd vb. bazı tamlamalarda da "hemze (ء)" kullanılmıştır.

Mecmuada şiirlerin sıralanmasında harf, redif, nazım şekli ve şair gibi belli bir sıra gözetilmemiştir. Aynı şairin şiirleri arka arkaya yer aldığı gibi farklı sayfalarda da bulunabilmektedir. Mecmuada bir şiir bitmeden araya başka bir şiir yazılmamıştır. Mecmuanın satır sayısı 3 ile 29 arasında değişiklik göstermekte, her sayfa çoğunlukla 2 sütundan oluşmaktadır. Ancak sayfa 250'de dört sütun olarak yazılmıştır. Şiirlerin özellikle son beyitleri tek sütundur. Mecmuanın sayfalarında beyit/şiir sayıları farklılık göstermekte,

sütunlar arasına cetvelli hizalama veya tezhip konulmamıştır. 100, 132, 133 gibi sayfa numaralarında şiir yoktur. Mecmuada s. 96-258 arasında toplamda 80 sayfada şiir kaydedilmemiştir.

Mecmuada sayfalar arasındaki geçişlerde sayfaların birbirini takip ettiğini gösteren şiirin son kelimesini diğer sayfaya kaydetme yapılmamıştır. Mecmuada her şiir aynı sayfada tamamlanmamıştır. Bitirilmeyen şiire diğer sayfada devam edilmiş ama şiirin devamını gösterecek bir işaretleme yapılmamıştır.

Mecmuada 9'u Arapça 1'i Farsça, 183'ü Türkçe olmak üzere toplam 193 şiir yer almaktadır. 183 Türkçe şiirin 70'i başlıksız olarak kaydedilmiş, 75 şiire şairin mahlası, 5 şiire yazıldığı nazım şeklinin veya türünün ismi, 30 şiire hem şairin mahlası hem nazım şeklinin veya türünün adı, 1 şiirde " Ah Mevlâm Hüseynim dost Şehîd-i Kerbelā", 1 şiirde "Koca Mustafâ Paşa dergahında imam Hüseyn Efendimiz Hazretlerinin kerimelerinin tarihleridir", 1 şiirde "Şi'r-i Bende" başlığı bulunmaktadır.

Mecmuada şiirler düz bir şekilde istif edilmişken sayfa 110'da derkenarda yer alan şiir sayfaya sığmadığı için yukarı doğru kavisli yazılmıştır.

Mürettip şiir içinde geçen mahlasları göstermek için ayrıca bir işaretleme yapmamıştır. Bazı şiirlerde nakarat kısmını tekrar yazmamış, sadece ilk kelimeyi yazmakla yetinmiştir. Başka herhangi bir işaretleme kullanmamıştır.

Mürettip, iki şiiri farklı sayfalarda, muhtemelen farkında olmadan yeniden yazmıştır. Bunlardan ilki sayfa 110'da bulunan Şâhî'ye ait bir şiirin sayfa 113'te, ikincisi ise sayfa 122'de Edip Harabī'ye ait olan şiirin sayfa 187'de tekrar yazılmış olmasıdır.

1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 96-258)'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'da kimliklerini tespit edebildiğimiz şairler 15. ve 19. yüzyıl arasında yaşamış olan şairlerdir. Kimlikleri tespit edilen şairlerden 4'ü 15. yy, 11'i 16. yy, 7'si 17. yy, 4'ü 18.yy ve 19'u 19. yüzyılda yaşamış şairlerdir (bk. Tablo 1).

Mürettip mecmuadaki şiirleri tasnif ederken herhangi bir harf, numara, yüzyıl veya başka bir işaret gözetmemiştir. Mecmuamızda birbirine nazire, cevap ve tahmis olarak yazılan şiirler mevcuttur. Tahmisler ve nazireler farklı sayfalarda bulunabilirken soru ve

cevap şeklinde yazılan şiirler arka arkaya yazılmıştır. Mecmuada bir şaire ait şiirler arka arkaya yazıldığı gibi dağınık olarak da yer alabilmektedir.

Mecmû'a-i Eş'âr'da bulunan 183 Türkçe şiirden 93 şiirin şairi hakkında ipucu verebilecek başlık veya mahlas beyti bulunurken 22 şiire ait herhangi bir isim veya mahlas yer almamaktadır. 68 şiirin ise şairi/mahlası bilindiği halde bu şiirlerin aynı mahlastaki hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir. Toplamda 90 şiirin şairi hakkında ipucu verebilecek başlık veya mahlas beyti bulunmamaktadır.

Mecmuada gazel, matlaᶜ, müfred, kıtᶜa, rubâᶜî, tahmîs, kasîde, müseddes, tercî-i bend ve şarkı olmak üzere 10 farklı nazım şekli; nefes, mersiye, yaşnâme ve nutuk olmak üzere 4 farklı nazım türü kullanılmış, toplamda 183 Türkçe şiir bulunmaktadır. Mecmuada bu nazım şekilleri ve türleriyle yazılan şiirlerin tamamının verilmediği, içinden bazı beyitlerin veya bentlerin seçildiği örnekler de bulunmaktadır. Bazı şiirlerde de mahlas beyti bulunmamaktadır. Bu nazım şekilleri ve türleri genellikle başlıkta belirtilmiştir.

Mecmuada 9 Arapça, 1 Farsça şiir bulunmaktadır. Arapça ve Farsça şiirler mecmuada birbirini takip eder şekilde bulunmayıp Türkçe şiirlerin arasına yazılmıştır. Çalışmamızın inceleme bölümünde yalnızca Türkçe şiirlere yer verilmiş, Farsça şiirler nazım şekli, vezin, yazıldığı yüzyıl vb. özellikler bakımından tablolara ve sayısal verilere dâhil edilmemiştir.

Mecmuanın 250. sayfasında bulunan ve başlığı olmayan şiirde mürettip 4'e kadar bendlere Arap rakamları ile numaralandırmıştır. Muhtemelen dörtlüklerin sıralanışını belli etmek için numara verildiği düşünülmektedir. Örn:

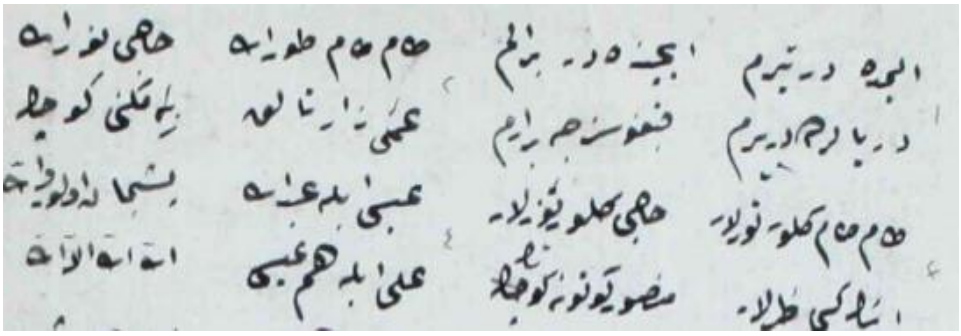

(172/250)[6]

Mecmuanın bazı kısımlarında yapılan yanlışlıklar ve mecmuanın genel olarak yazım özellikleri şu şekildedir:

1. Bazı noktalı harflerin noktasız yazılması:

[6] İlk sayı çeviri yazıdaki şiir numarasını ikinci sayı ise mecmuanın sayfa numarasını göstermektedir.

“be (ب)” harfinin noktasız yazılması: ṭabibsiz (148/214), ṭabībā (44/110)

“ẖı (خ)” harfinin noktasız yazılması: ẖünkār 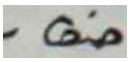 (35/111), raẖşende (169/238)

“ze (ز)” harfinin noktasız yazılması: gezdirmeyüz 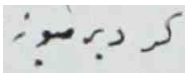 (39/123)

“gayın (غ)” harfinin noktasız yazılması: ġılmān (145/198)

“nun (ن)” harfinin noktasız yazılması: nā-tüvān (5/99)

“ye (ی)” harfinin noktasız yazılması: māyesin 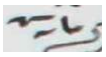 (23/107)

2. Bazı birden fazla noktalı olup yazım esnasında tek noktalı yazılan kelimeler:

“pe (پ)” harfinin tek noktalı yazılıp “be (ب)” okutması: hep (17/104).

“çe (چ)” harfinin tek noktalı yazılıp “cim (ج)” okutması: gerçek (16/104), çeker (34/111).

“je (ژ)” harfinin tek noktalı yazılıp “ze (ز)” okutması: ejderhā (169/239).

3. Mecmuada bazı kelimelerin yanlış yazılması: aldıḳlarından 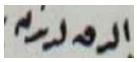 (7/99),

dün (169/228).

4. Bazı şiirlerde yapılan yanlışların üzerinin çizilip düzeltilerek yazılması:

(175/239), (35/112).

5. Bazı şiirlerde yapılan yanlışların düzeltilip tekrar yazılması:

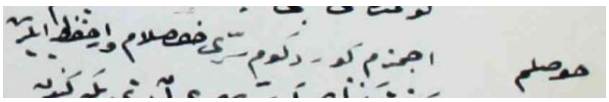 (160/217).

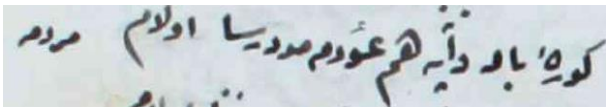 (175/237).

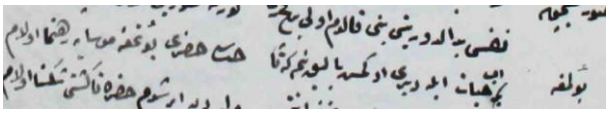 (175/239)

6. Bazı şiirlerde unutulup yazılmayan kelimenin sonradan bir kenara yazılması:

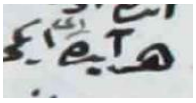 (175/239), 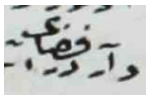 (181/251).

7. Bazı kelimelerde şeddenin yanlış kullanılması:

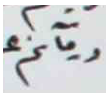 (19/105).

8. Bazı kullanılması gereken atıf vavların kullanılmaması:

ins [ü] cinni (45/115), buġż [u] kīn 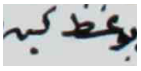 (64/122).

9. Mecmuada mahlaslar konusunda hata yapılmıştır:

2 şiirde şairin ismi yanlış başlıklandırılmıştır.

Şiirin Ait Olduğu Şair	Mecmuada Yazılan Başlık	Şiir Numarası / Varak Numarası
Vâhîb Ümmî	Vehâb Ümmî	112/142
Pîr Sultân Abdal	Kalender Abdal	55/119

10. Mecmuada 1 şiirin nazım şekli yanlış başlıklandırılmıştır.

Şiirin Şekli	Mecmuada Kaydedilen Şekil	Şiir Numarası / Varak Numarası
Rubâʿî	Ḳıṭʿā	78/127

11. Mecmuda bazı kelime grupları arasında hemze-i izâfetin kullanıldığı gösterilmiştir:

Ḫūşa-i Ādemle 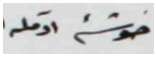 (144/198).

12. Mecmuda bazı kelime grupları arasında yây-ı izâfetin kullanıldığı gösterilmiştir:

rehnümā-yı rāh 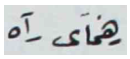 (51/118), pişvā-yı evliyā 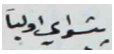 (51/118).

13. Mecmuada genel olarak zarf fiil *-Ip, -Up,* "b" li şekli yazılmıştır:

olub 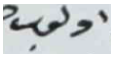 (30/110), idüp (30/110), ṭıġlanub 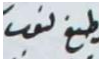 (30/110).

14. Mecmuada *et-* fiili genel olarak *it-* şekliyle yazılmıştır:

itmeyen (4/98), itmez (21/105), itme (2/97).

15. Mecmuada bazı çift ünsüzler şeddeli gösterilmiştir:

Sırrı (16/104), himmet (21/105).

1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Şairlerin Kullandıkları Nazım Şekilleri / Nazım Türleri ve Sayısı

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s.96-258)'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'da bulunan 183 Türkçe şiirden 93 şiirin şairinin mahlası ve kimliği tespit edilmiş, 68 şiirin şairinin mahlası tespit edilmiş ancak kimliği tespit edilememiş, 22 şiirin ise şairinin mahlası ve kimliği tespit edilememiştir.

Mecmuada gazel, matlaʿ, müfred, kıtʿa, rubâʿî, dîvân, tahmîs, kasîde, muhammes, müseddes, tercî-i bend ve şarkı 10 farklı nazım şekli; nutuk, yaşname, mersiye ve nefes olmak üzere 4 farklı nazım türü kullanılmış toplamda ise 183 Türkçe şiir bulunmaktadır. Mecmuada 90 gazel, 13 kıtʿa, 7 müseddes, 6 matlaʿ, 4 dîvân, 4 kasîde, 3 muhammes, 3 tercî-i bend, 2 müfred, 1 rubâʿî, 1 şarkı ve 1 tahmîs nazım şekli yer almaktadır.

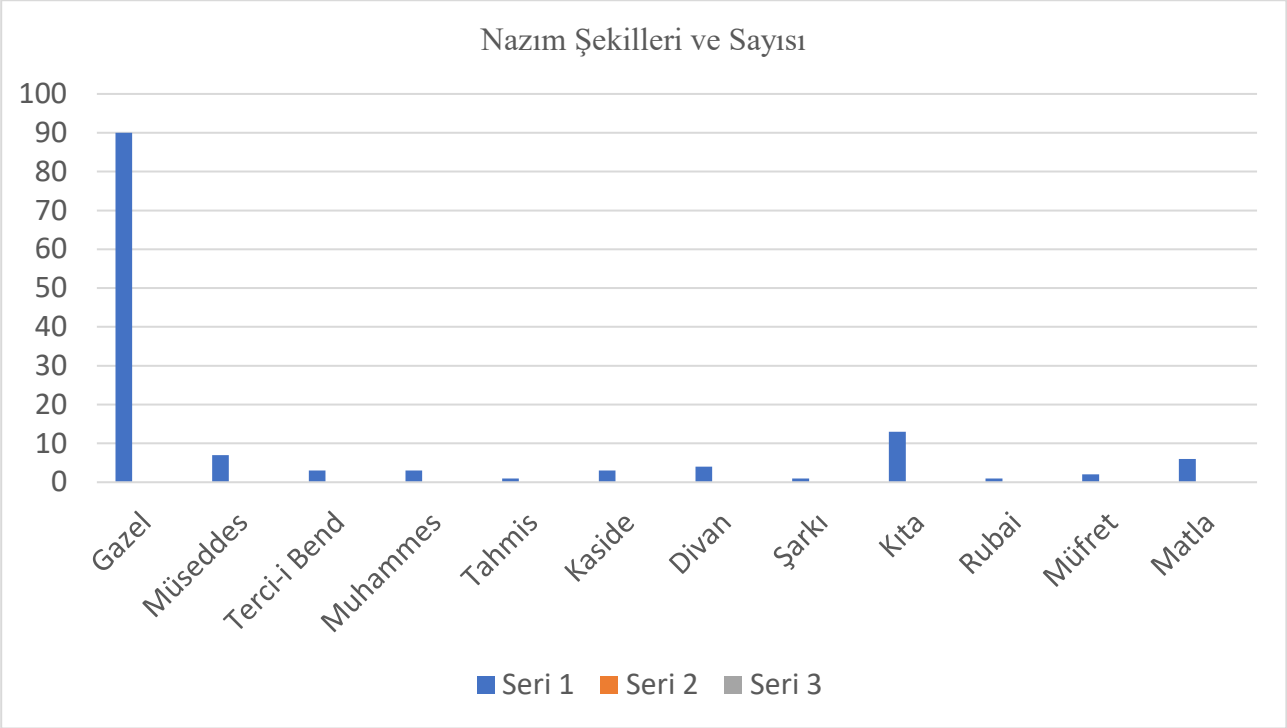

Şekil 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı

Mecmuada 41 nefes, 3 mersîye, 3 nutuk ve 1 yaşnâme nazım türü yer almaktadır.

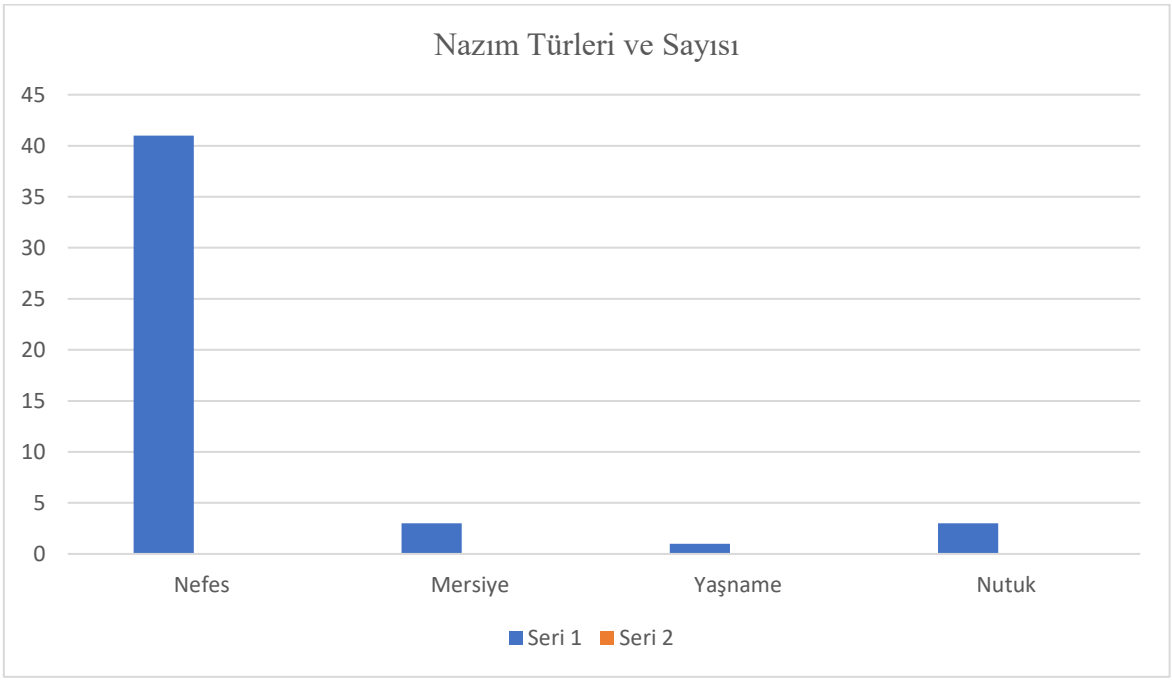

Şekil 2: Nazım Türleri ve Sayısı

Mecmû‘a-i Eş‘âr’da en çok şiirle yer alan -tespit edilen- şairler: (9) Türâbî, (8) Âşık Dertli, (6) Üftâde, (5) Hilmi Dedebaba, (4) Fenni ve Edip Harâbî Ahmed’dir. Bu şairleri üçer şiirle, ʿAskerî, Halîlî, Muhîtî, Selamî, Yazıcızâde ve Yeminî; ikişer şiirle Bosnevî, Fakîrî, Hayalî, Kabulî Dede, Kalender Çelebi gibi iki şiiri bulunan toplam 17 şair ayrıca mecmuada 73 şairin birer şiiri bulunmaktadır. Detaylı bilgi için bk. tablo 1.

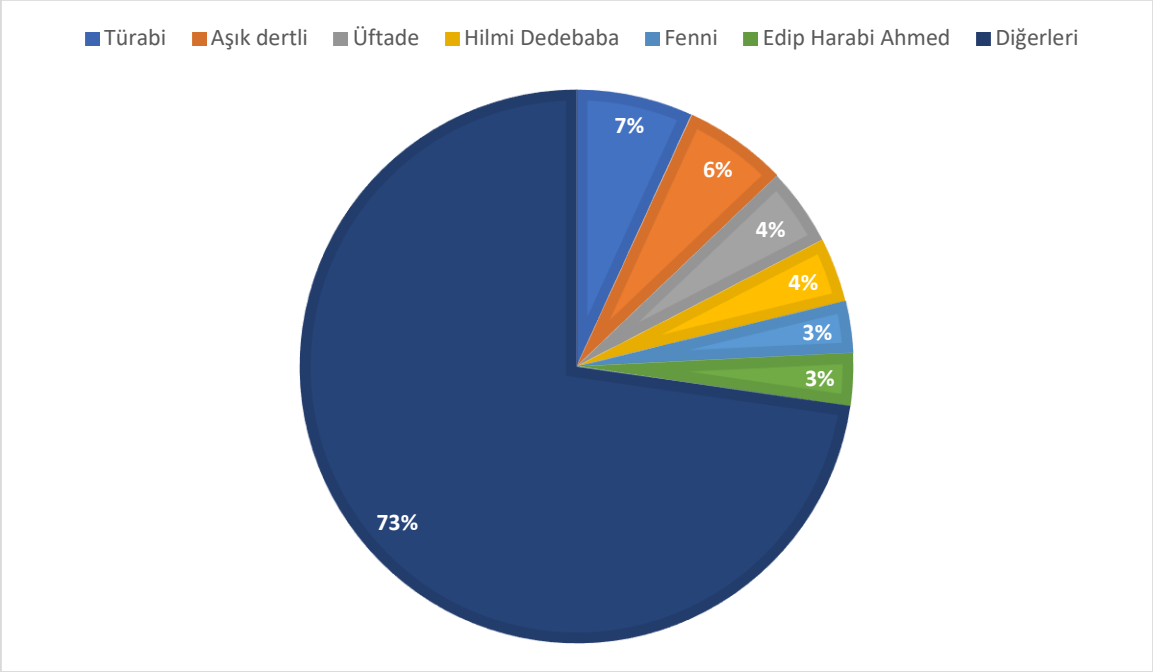

Şekil 3: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Mecmû‘a-i Eş‘âr’da 15–19. yüzyıl arasında eser veren 45 şairin kimliği tespit edilmiştir. Bu şairlerden 4’ü 15. yy, 11’i 16. yy, 7’si 17. yy, 4’ü 18.yy ve 19’u da 19. yüzyılda yaşayan şairlerdendir. 57 şairin ise kimliği tespit edilememiştir.

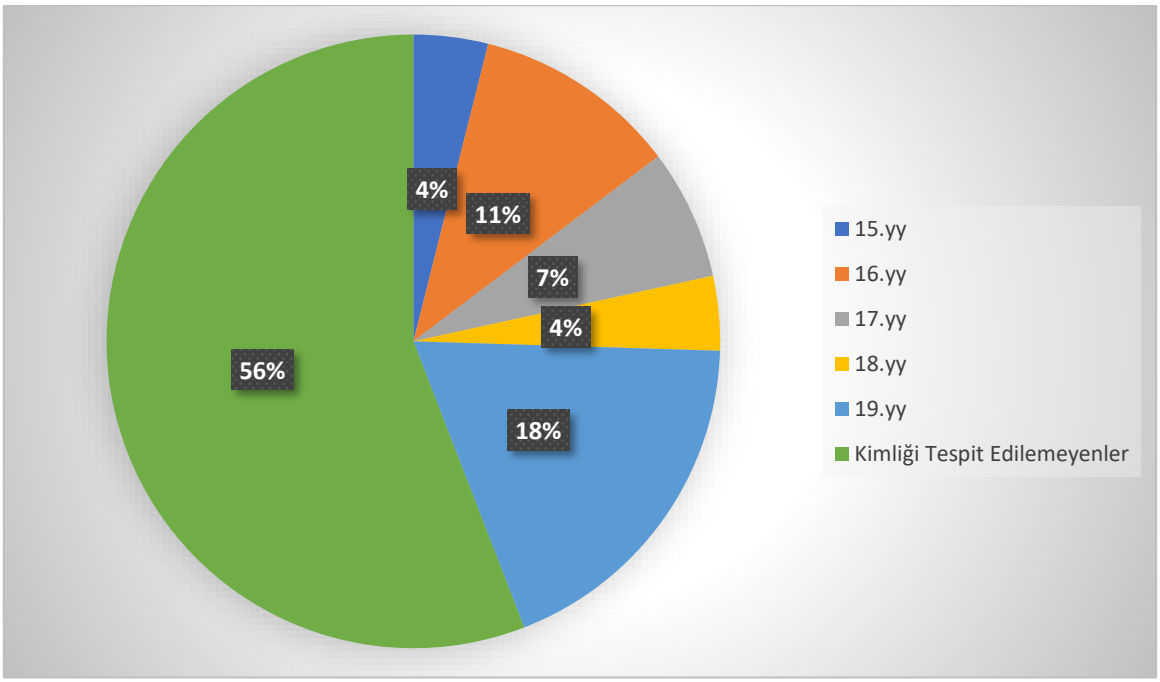

Şekil 4: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Mecmû'a-i Eş'âr'da yazıldığı yüzyılı tespit edebildiğimiz 93 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden 10'u 15. yy, 20'si 16. yy, 11'i 17. yy, 6'sı 18.yy ve 46'sı da 19. yüzyılda yazılmış, 100 şiirin ise şairi tespit edilememiştir.

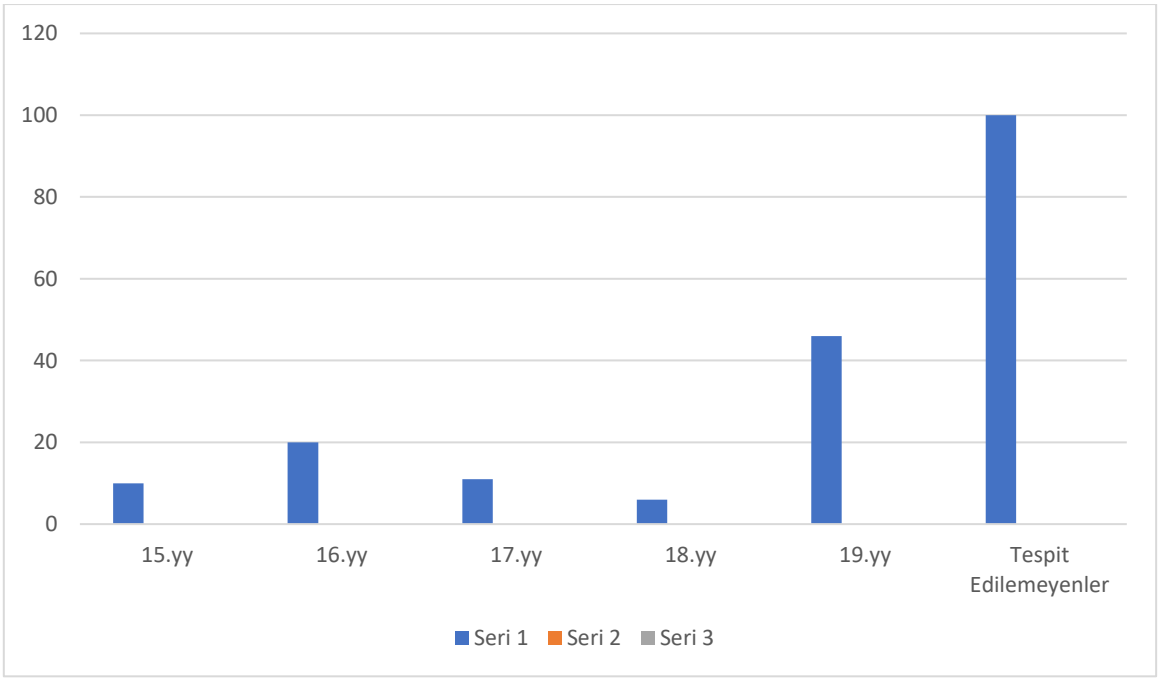

Şekil 5: Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı

Mecmuada bulunan şiirlerde mahlasları geçen ancak yapılan divan, divançe, tezkire, akademik çalışma vb. eserlerde kimliklerini tespit edemediğimiz diğer şairler de şunlardır: Abdâl Şeyh, Ahmed Sarvân, ‘Ârif, ‘Azbî Baba, ‘Azmî, Bezmî, Bosnevî, Dertli Kazâk, Dervîş Zikrî, Emir Sultân, Eşref, Fakîrî, Fûâdî, Gedâyî, Hakîkî, Harabî Ahmed, Hâşim, Hayâlî, Hikmetî, Hilmî Gedâ, Kalender Çelebi, Kalender Sultân, Kalender Şükrî, Kâsimî, Kaygusuz Abdal, Keşfî, Abdurrahman Refi‘ Efendi, Latîfe Bacı, Muhyî, Mustafâ, Müridoğlu, Nahîfî, Nâilî, Nazif Dede, Sabrî, Sâcidî, Sâdıkî, Savtî, Sefil, Sersem Abdal, Server Baba, Seyyid Oğlu, Şah Sultân, Şem’î, Şemsî, Senânî, Şeyhî, Şeh Cemâlî, Surûrî, ‘Ulûmî, ‘Ulvî, Yûnûs, Yûsufzâde Hilmî, Zârî Abdal, Zâtî, Zihnî, Zikrî.

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler, Şairlerin Kullandıkları Nazım Şekilleri / Nazım Türleri ve Sayısı

Sıra Nr.	Şairin Mahlası	Nazım Şekli / Nazım Türü ve Sayısı
1	Abdāl Şeyḫ	1 Ḳasīde
2	Abdurraḥman Refi‘ Efendi	1 Ġazel
3	Ahmed Pāşā	1 Ḳıṭ‘a
4	Aḥmed Ṣarvān	1 Nefes
5	Ali Efendi	1 Ġazel
6	ʿĀrif	1 Mersiye
7	ʿAskerī	1 Nefes, 1 Ġazel, 1 Divān
8	ʿAşıḳ Dertli	2 Nefes, 3 Ḳıṭ‘a, 2 Ġazel, 1 Müseddes
9	ʿAzbī Baba	1 Nefes
10	ʿAẕmī	1 Ġazel
11	Bezmī	1 Ġazel
12	Bosnevī	1 Ġazel, 1 Nefes
13	Cevābī	1 Ġazel

14	Deli Şükrü	1 Nefes
15	Dertli Ḳazāḳ	1 Nefes
16	Dervīş Zikrī	1 Müseddes
17	Ecrī	1 Ġazel
18	Emīr Sulṭān	1 Nefes
19	Eşref	1 Nefes
20	Fakīrī	1 Ġazel, 1 Muhammes
21	Fennī	4 Ġazel
22	Ferdī	1 Nefes
23	Fūādī	1 Ġazel
24	Gedāyī	1 Dīvān
25	Haḳīḳī	1 Ġazel
26	Ḥalīlī	2 Ġazel, 1 Taḫmīs
27	Harabi Ahmed	2 Nefes, 2 Ġazel
28	Hāşim	1 Ġazel
29	Ḥayālī	1 Ġazel, 1 Maṭlaʿ
30	Herdemī	1 Nefes
31	Ḥikmetī	1 Ġazel
32	Ḥilmī Dedebaba	4 Ġazel, 1 Nefes
33	Ḥilmī Gedā	1 Nefes
34	Ḳabūlī Dede	2 Ġazel
35	Kalender Çelebi	2 Nefes
36	Kalender Sulṭān	1 Dīvān
37	Kalender Şükrī	1 Ġazel
38	Ḳāsımī	1 Müseddes
39	Kayġusuz Abdal	1 Yaşnāme
40	Keşfī	1 Nefes

41	Ḳazāḳ Aḥmed	1 Nefes
42	Kul Nesīmī	1 Ġazel
43	Ḳul Yūsuf	1 Nefes
44	Laṭīfe Bacı	1 Nefes
45	Mahvī	1 Ġazel
46	Maʿnevī	1 Ġazel
47	Mebnī	2 Ġazel
48	Mirʿātī Baba	1 Müseddes
49	Mislī	1 Terci-i Bend
50	Muharrem Maḥzūnī Baba	1 Nefes
51	Muḥīṭī	3 Ġazel
52	Muḥyī	2 Nefes
53	Muṣṭafā	1 Ġazel
54	Ḥāfıẓ Muṣṭafā Râzi Efendi	1 Ġazel
55	Müridoġlu	1 Nefes
56	Naḥīfī	1 Divan
57	Nāʾilī	1 Ġazel
58	Naẓīf Dede	1 Müseddes
59	Niyāzī Mıṣrī	1 Ġazel
60	Pir Sulṭān Abdal	1 Nefes
61	Rūşenī	2 Ġazel
62	Sabrī	1 Ġazel
63	Sācidī	1 Ḳıṭʿa
64	Ṣādıḳī	1 Ġazel, 1 Nefes
65	Sarban Aḥmed	1 Ġazel
66	Ṣavtī	1 Maṭlaʿ
67	Sefil	1 Nefes

68	Selāmī	3 Ġazel
69	Sersem Abdāl	1 Nefes
70	Server Baba	1 Ġazel
71	Seyyid	1 Nefes, 1 Ġazel
72	Seyyid Nesīmī	2 Ġazel
73	Seyyid Oġlu	1 Ġazel
74	Şah Sulṭān	1 Ġazel
75	Şāhi	2 Nefes
76	Şem'ī	1 Ġazel
77	Şems	1 Ġazel
78	Şemsī	1 Ġazel
79	Şenāni	1 Terci-i Bend
80	Şeyḫi	1 Ḳasīde
81	Şeyḫ Cemāli	1 Ġazel
82	Şeyḫ Gālip	1 Rubā'i, 1 Müseddes
83	Surūrī	1 Nefes, 1 Ġazel
84	Türābī	1 Mersiye, 6 Ġazel, 1 Müseddes,1 Şarkı
85	'Ulūmī	1 Muhammes
86	'Ulvī	1 Ḳıṭ'a
87	Üftāde	4 Ġazel, 2 Nefes
88	Ümmī Sinān	1 Nefes
89	Vaḥdeti	1 Ġazel,
90	Vaḥdeti Baba	1 Tercī-i Bend, 1 Ġazel
91	Vāhib Ümmī	1 Nuṭuḳ
92	Verdī	2 Ġazel
93	Yahyā Efendi	1 Ġazel
94	Yazıcızāde	2 Ḳasīde, 1 Nefes

95	Yesārī Baba	1 Ġazel
96	Yemīnī	2 Ġazel, 1 Nefes
97	Yūnūs	1 Ġazel
98	Yūsufzāde Ḥilmi	1 Ġazel
99	Zārī Abdāl	1 Nefes
100	Ẕātī	1Ġazel
101	Zihnī	1Ġazel
102	Ẕikrī	1 Muhammes, 1Ġazel
	Arapça	9 Şiir
	Farsça	1 Şiir
	Lā-Edrī	7 Ḳıṭʿa, 5 Ġazel, 4 Maṭlaʿ, 2 Müfred, 2 Nuṭuḳ, 1 Mersiye, 1 Nefes
	TOPLAM:	193 (183 Türkçe, 9 Arapça, 1 Farsça). 90 Ġazel, 13 Ḳıṭʿa, 7 Müseddes, 6 Matlaʿ, 4 Dîvân, 4 Kasîde, 3 Muhammes, 3 Tercî-i bend, 2 Müfred, 1 Rubāʿī, 1 Şarkı ve 1 Tahmîs, 22 Lā-Edrī; 41 Nefes, 3 Mersiye, 3 Nuṭuḳ ve 1 Yaşnāme bulunmaktadır.

1.4. Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 96-258)'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'da 193 şiirin 183'ü Türkçe, 9'u Arapça, 1'i Farsça şiirdir. Arapça ve Farsça şiirler vezin bakımından incelemeye dâhil edilmemiştir. 183 Türkçe şiir Remel, Hecez, Muzâri, Recez olmak üzere 4 bahirle yazılmıştır. Bu bahirlerden en çok kullanılanı 89 şiirle Remel bahridir. Hecez 45 , Muzâri 2, Recez 2 şiirde kullanılmıştır. Ayrıca 45 şiirde hece ölçüsü ile yazılmıştır.

Tablo 2: Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün (Remel)	79
2	Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün (Hecez)	26
3	Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün (Hecez)	13
4	Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün (Remel)	7
5	Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün (Remel)	3
6	Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Feʿūlün (Hecez)	3
7	Mefʿūlü / Fāʿīlātü / Mefāʿīlü / Fāʿilün (Muzāri)	2
8	Mefāʿīlün / Mefāʿīlün (Hecez)	2
9	Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Feʿilün (Hecez)	1
10	Müstefʿilün / Müstefʿilün (Recez)	1
11	Müstefʿilün / Müstefʿilün / Müstefʿilün / Müstefʿilün (Recez)	1
12	Hece ölçüsü	45

1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri

Ali Efendi(d.?/ö.?): On dokuzuncu yüzyılda yaşamıştır. Bir müddet divan-ı hümayun kaleminde, 1844'te Şam'da vekillik yapmıştır. Birkaç seneliğine Dersaadet'e geri dönmüştür. Bir müddet maliyede çalışmıştır. Şu an birkaç şiiri elimizde bulunmaktadır. (Çiftçi, 2017: s.339)

Ahmed, Pırasa Ahmed Paşa (d.?/ö.1756-57): 18. yüzyılda yaşamıştır. Mora'daki Arhos kasabasında müderrislik yapan Ali Efendi'nin oğludur. Ya buradaki insanların pırasayı sevmesi veya pırasanın burada iyi yetişmesinden dolayı bu lakap ile anılmıştır. Babasından sonra müderrislik görevine geçmiştir. Kapıcıbaşılık makamına kadar yükselmiştir. Kısa bir süre Mora Valiliği yapmıştır. Bu görevden alınması sonrası birkaç makamda memuriyete devam etmiş sonra emekli olmuştur. 1756-57 yılında vefat etmiştir. Eserleri hakkında kaynaklarda bir bilgi yoktur. (Subaşı, Ekici, 2014)

Askeri (d.1621?/ö.1693): Asıl adı Muhammed'dir. Lakabı Gülaboğlu'dur. Kütahya'nın Altıntaş ilçesine bağlı Zemme köyünde doğmuştur. Askeri Halvetí tarikatına bağlıdır ve şeyhi Elmalılı Sinan Ümmi'dir. Şiirlerindeki en önemli konu tasavvufu anlatmasıdır. Bu şiirleri ise bilinen tek eseri olan Divan'ında toplanmıştır. (Karagöz, 1997: s. 1-4)

Aşık Dertli (d.1772/ö.1846)[7]: Bolu Çağa'nın Şahnalar köyünde doğmuştur. Asıl adı İbrahim'dir. Geçimini aşık kahvelerinde saz çalıp şiir söyleyerek sağlamıştır. Divan, halk ve tekke edebiyatlarındaki geniş kültürü sayesinde yaygın bir şöhret kazanmış, divanı taş baskısıyla birçok defa basılmıştır. Divan türündeki şiirleri başarılı olmamıştır. Asıl ününü hece vezinli yazılmış şiirleriyle kazanmıştır. Alevi-Bektaşi inançlarına bağlı kalmıştır. Ağır bir dil kullanmıştır. Şiirlerinde toplumsal eleştiri ve taşlamalara yer vermiştir. Bektaşi geleneğine bağlı toplumsal yergi içerikli şiirleri, şathiyeleri ve softalığı, yobazlığı eleştiren şiirleriyle tanınan bir halk ozanıdır. Taşlamalarıyla ünlüdür. En önemli eseri divanıdır. (Tek, 2011: s. 25-27)

Cevâbî (d.?/ö.?))[8]: Hayatı hakkında çok sınırlı bilgiye sahip olunan şairin 19. yüzyılda yaşadığı tahmin edilmektedir. Şairin adı Gedâyî'nin Şairnâmesi'nde anılmaktadır. Hece ve aruz vezniyle şiirler yazmıştır. Şiirlerinin büyük çoğunluğu âşıkânedir. Sadettin Nüzhet Ergun'un "Bektaşî-Kızılbaş Alevî Şairleri ve Nefesleri" eserinde şairin üç şiirine yer verilmiştir. Bazı mecmualarda da şairin şiirlerine tesadüf edilmiştir. Arapça ve Farsça tamlamaları ustalıkla kullanmıştır. (Çakır, 2014)

Dede Ömer Rûşenî (d.1417/ö.1487)[9]: 15. yüzyıl şairlerinden biri olan Dede Ömer Rûşenî'nin asıl adı Ömer, lakabı Dede ve mahlası Rûşenî'dir. Kaynaklarda doğum yeri Yeniceköy ve doğum tarihi ise 1417 olarak gösterilmektedir. Eserlerindeki tasavvufî ve ilmî mevzulardan medrese eğitimi aldığı anlaşılmaktadır. Halvetiyye tarikatının pir-i sânisi Seyyid Yahyâ-yı Şirvânî'nin yanında seyr ü sülukünü tamamlamıştır. Seyyid Şirvanî'nin vefatı üzerine de şair, onun yerine geçmiş ve böylece onun vesilesiyle Halvetiliğin iki ana

[7] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Nuri Yüce, "Dertli" **DİA**, c. 9, İstanbul 1994, s. 186-187.
[8] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Emine Çakır, "Cevâbî" **TEİS,** CEVÂBÎ (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 22.12.2021).
[9] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Mustafa İzzet Uzun, "Dede Ömer Rûşenî" **DİA**, c. 9, İstanbul 1994, s. 81-83.

dalından biri olan Rûşeniyye ortaya çıkmıştır. Divan, Çobannâme, Miskinliknâme, Neynâme ve Kalemnâme olmak üzere beş eseri vardır. (Uzun, 1994: c. 9, s. 81-83)

Deli Şükrü (d.?/ö.?)[10]: 18. yüzyılın sonuyla 19. yüzyılın başlarında yaşadığı ve Kütahya şairleri arasında isminin geçtiği bilinmektedir. I. Abdülhamit ile başlayıp dört padişah dönemini görmüştür. Mehmet Ali Paşa zamanında Mısır'daki Kaygusuz Dergâhı postnişliğinde bulunmuştur. (Erdoğan, 2014)

Diyarbakırlı Halîlî (d.?/ö.1485)[11]**:** Doğum tarihi belli olmayan şairin ismi kaynaklarda Mevlânâ Halîlî, Halîl İbrahim Bey, Şeyh Halîlî, Molla Halîlî olarak da geçmektedir. Fatih Sultan Mehmet zamanında yaşamış şairlerdendir. Onun Diyarbakırlı olduğuna dair pek çok kaynak hemfikirdir. Şair ile ilgili tezkirelerdeki bilgiler daha çok onun Firkat-nâme adlı eserine dayandırılmaktadır. Bunun haricinde şair hakkındaki bilgiler oldukça sınırlıdır. Son olarak o, İznik'te bir zaviye yaptırmış ve tekke sahibi bir şeyh olarak vefatına kadar halkı irşat etmiştir. Firkat-nâme adlı eserinin haricinde Risâle-i Tuhfetü'l-Uşşâk ve kesinliği belli olmayan, ele geçmemiş bir divanı vardır. (Kavaklıyazı, 2015: S.34, s.1-88)

Ecrî (d.?/ö.?): Ecrî hakkındaki bilgiler kesin değildir. 19. yüzyılda yaşamış bir Bektaşi saz ozanıdır. Hayatının çoğunu Mısır'da geçirdiği bilinmektedir. Kaygusuzu öven nefesleri vardır. Kasr-ül-ayn tekkesinde Mısır'da münzevi bir hayat sürdüğü bilinmektedir. Şiirlerini Hece ve aruz ölçüleriyle yazmıştır. Şiirlerinde Hz. Ali sevgisi ve Hurufilik egemendir. Kaygusuz Abdal'a bağlı olduğu şiirlerinden anlaşılmaktadır. Bektaşi tarikatının özellikleri ve Allah-Muhammed-Ali ve Ehlibeyt sevgisini tasavvuf felsefi içinde şiirlerinde bütünleyerek sunmaktadır. (Özmen, 1998. c.4, s. 253)

Edirneli Kabûlî Mustafa Efendi (d.?/ö.1829): On dokuzuncu asır divan şairlerindendir. Kabûlî'nin asıl adı Mustafa'dır. Hoş görülü birisi olduğundan sevenleri kendisine Kabûlî Hazretleri dediğinden kendisi de divanında bunu mahlas olarak kullanmıştır. Başkatiplik görevi yaptığı bilinmektedir. Bu görevi bırakarak Rifâîyye tarikatına girerek tasavvufa

[10] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. H. ERDOĞAN, "Deli Şükrü", **TEİS**, DELİ ŞÜKRÜ (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 28.11.2021).

[11] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. M. Özkan; M. İsen, "Halîlî" **DİA**, c. 15, İstanbul 1997, s. 329-330.

meyleder. 1829 yılında vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Kenzü'l-Esrar, Mûsıletü'l-Hidaye, Müşkil-Küşa. (Şimşek, 1998: s. 27-28)

Fennî (d.?/ö.1888?)[12]: On dokuzuncu yüzyıl şairlerinden biridir. Bektaşî şairi olan Fennî, Tesalya Yenişehir'de doğmuştur. Hayatı hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. Divanında düşürdüğü tarihe göre H.1306/M.1888(?)'de vefat etmiştir. Şair, divanında çok esere sahip olduğunu belirtse de bilinen tek eseri Dîvân'ıdır ve divanı tek nüshalıdır. (Ergin, 2014: c. 12, s. 349)

Ferdî (d.?/ö.?)[13]: Hayatı hakkında kaynaklarda detaylı bilgi bulunmamaktadır. Asıl adının Rasim mahlasının Ferdî olduğu ve Tapu müdürlüğü yaptığı bu görevi yaparkende 1909 da öldüğü sanılmaktadır. (Özmen, 1998. c.4, s. 455)

Herdemî (d.?/ö.?): Herdemî'nin hayatı hakkında kaynaklarda bir bilgi bulunmamaktadır.

Kabûlî (Gedizli) (d.1523?/ö.1591): On altıncı yüzyıl divân şairidir. Kabûlî'nin asıl adı İbrahim'dir. Mahlası Kabûlî'dir. Şairin adı bazı kaynaklarda Ahmed olarak da geçmektedir. Kabûlî, Kütahya'nın Gediz ilçesinde doğmuş ve büyümüştür. İstanbul 'a giderek burada medrese öğrenimi görmüştür. Kabûlî, eğitimini tamamladıktan sonra ilmiye sınıfı içinde kalarak kadılık mesleğini seçmiştir. Şiir ve nesrin inceliklerine vâkıf biridir. Eserleri: Divan, Keşfüz-Zünun, Esma'ü'l-Mü'ellifin ve Asaru'l-Musannifin ve Riyazü'ş-Şu'ara, Hediyyetü'l-Arifin. (Duyar, 2009: s. 307)

Kazak Ahmed Baba (Kazak Abdal) (d.?/ö.?): 17. yüzyılda yaşadığı düşünülmektedir. Tam olarak kim olduğu ve ne zaman yaşadığı bilinmemektedir. Romanya Türkerindendir. Asıl adı Ahmet'tir. Yerici ve alaycı bir tutumu vardır. Şiirlerinde yerginin içinde gerçekleri anlatmıştır. Kendine özgü söyleyişi olan bir kişidir. (Özmen, 1998. c.3, s. 45-46)

Kul Nesimî (d.?/ö.?)[14]: Edebiyatımızda Nesimî denilince akla Bağdatlı Nesimî gelir. Ancak Cönklerden yüze yakın şiiri olan Kul Nesimi'yi de unutmamak gerekir. Kul Nesimî'nin dili 17. yüzyıl dil özelliğini yansıtmaktadır. Şiirlerinde de ayrıca bu dönemin özelliklerini görmek mümkündür. Şiirlerinden anlaşıldığına göre bu dönem olaylarına katılmıştır. Kendisi

[12] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Ali Şakir Ergin, "Fennî Efendi" **DİA**, c. 12, İstanbul 1995, s. 349.
[13] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Sabahattin Küçük, "Ferdî" **DİA**, c. 12, İstanbul 1995, s.369-370.
[14] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Nurettin Albayrak, "Kul Nesîmî" **DİA**, c. 26, İstanbul 2002, s. 353.

Hurufilik yolunu seçmiştir. Seyyid Nesimiyi kendisine örnek almıştır. (Öztelli, 1969: s. 3-10)

Kul Yusuf (d.?/ö.?): Hayatı hakkındaki bilgiler çok sınırlıdır. Alevi ulu ozanlarından olan Kul Yusuf'un 15. yüzyıl sonları 16. yüzyıl başlarında yaşadığı sanılmaktadır. (Özmen, 1998. c.2, s. 111)

Mahvî (d.?/ö.1645-46): Kütahyalı divan şairlerinden biri olan Mahvì'nin doğum tarihi hakkında kaynaklarda kesin bir bilgiye rastlanmamıştır. Mahvì Ahmed Çelebi olarak bilinen şairin, isminin sonundaki "Çelebi" unvanı ile Mevleviliğe intisap ettiği bilinmektedir. Eseri olarak sadece Divan'ı vardır. Divanı'nın iki nüshası olduğu tespit edilmiştir. Mahvì, Sebk-i Hindi ile yenilenme hamlesi içinde olan 17. yüzyıl Divan şiirinin önemli isimlerinden biri olarak tanınır. Mahvì de, Nailì, Fehim ve bilhassa Şehrì gibi, Hint üslubunu benimseyen bir şairdir. Ölüm yeri ve tarihi hakkında ortak bir görüş yoktur. (Çetin, 2014: s. 7-9)

Mahzunî Muharrem Baba (d.?/ö.1867?/1869?)[15]: Şiirlerinde Mahzûnî veya Muharrem Mahzûnî mahlaslarını kullanan Bektaşi şairi hakkında fazla bir bilgiye rastlamaz. Kaynaklarda 19. yüzyılda yaşadığı bilinen Mahzunî hem Türkçe hem Arnavutça şiirler kaleme almış bir şairdir. Şiirlerinin birçoğu bestelenmiştir. (Çakır, 2015)

Mebnî (d.?/ö.1891): Kaynaklarda Meabî ve Mübinî ile karıştırılmıştır. Ankara Milli Ktp. de bulunan divan dışında başka br eseri bulunamamıştır. Kerbela mersiyesi ile Bektaşi tekkelerinde ilgi görmüştür. Hacca gitmiştir. Hayatı ile ilgili bilgileri şiirlerine düştüğü malumatlardan öğrenmekteyiz. Eğitimine dair bilgi bulunmamaktadır. (Yılmaz, 2018: s. 29-33)

Mehmed Ali Hilmi Dedebaba (d.1842/ö.1907)[16]: 1842 yılında İstanbul'da dünyaya gelen Mehmed Ali Hilmi Dedebaba'nın annesi Emine Bacı, babası İmam Nuri Efendi'dir. Bektaşiliğin – Balım Sultan tarafından kurulduğunu söyleyen Babağan kolunun 19.yy' daki en ünlü Dedebabasıdır. İlk eğitimini aile çevresinden almıştır. İlerleyen zamanlarda ailesinin izinden giderek Bektaşiliğe girmiştir. Zaman içerisinde intisap ettiği tarikatta postnişe oturmuştur. Bektaşi şiir geleneğinde kaleme aldığı şiirlerinde öğreticilik ön plandadır.

[15] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Emine, Çakır, "Mahzûnî Muharrem Baba", **TEİS**, MAHZÛNÎ MUHARREM BABA (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 25.11.2021).
[16] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Abdullah Uçman, "Mehmed Ali Hilmi Dedebaba" **DİA**, c. 28, İstanbul 2003, s. 440.

Şiirlerine biçimsel olarak bakıldığında kusurludur. Mutasavvıf bir şair olarak manaya önem vermesinden kaynaklı olan bu durum divanında birçok şiirde karşımıza çıkar. Divanı'nda Hilmi ve Hilmi Dede mahlaslarını kullanmıştır. Divanı'ndaki şiirlerine bakıldığında Niyâz-i Mısrî ve Türâbî'den çok etkilendiği görülmektedir. Hece ölçüsü ile yazdığı şiirlerinde ise halk edebiyatı alanındaki kişilerden etkilendiği görülür. Eserleri arasında Divan, Kaşifu'l-Esrar Reddiyesi ve Mehmed Ali Hilmi Dedebaba Erkân-namesi bulunmaktadır. Vefat tarihi kayıtlarda 7 Ocak 1907 olarak geçmektedir. Kabri önce dergahında bulunan meydan odasına gömülür daha sonra ise vasiyeti üzerine Gözcü Baba sofasına nakledilir. (Yakışır, 2016: s. 4-8)

Miratî Baba (d.1809?/ö.1884?): Asıl adı Mehmed olan Mirâtî, Kalecik'e bağlı Cancak mahallesinde dünyaya geldi. Şairin doğum ve ölüm tarihleri hakkında kesin bilgi yoktur. Mirâtî, Kalecik müftüsü Veli-zâde'den Arapça tahsil ettiği sırada daha icazet almadan at kuyruğundan saz yaparak çalmaya başlamış ve bu yüzden medreseden kovulmuştur. Daha sonra Vasfi Şeyh tekkesine hademe olarak girmiştir. Bu tekkede vazife yaptığı müddetçe sazı ve sözü ilerletmiştir. Mirâtî mahlasını da bu tekkede almıştır. Şair Bektaşi babası olmasıyla birlikte aşıklığıyla bilinir. Kastamonu, Çankırı, İstanbul'da saz ve söz topluluklarında bulunmuş, fasıllarda ve panayırlarda bulunarak sanatını icra etmiştir. Kırşehir'de Dede Baba makamına oturmuştur. Son yıllarında İstanbul'da bulunmuş ve burada vefat etmiştir. Tavukpazarı'nda defnedilmiştir. (İvgin; Bozyiğit, 2016: s. 5-8)

Mislî İsma'il Hakkı (d.?/ö.1870): Ne zaman doğduğu bilinmeyen fakat on dokuzuncu yüzyılda yaşadığı kabul edilen şairin isminin zikredildiği tek eser Mehmet Nail Tuman"ın hazırladığı "Tuhfe-i Nâilî"dir. Eserde şairin ismi "İsmâ'îl Hakkı Dede" olarak geçmektedir. Anlaşıldığına göre şair, Mevlevî bir şair olup bin bir günlük hizmetini gerçekleştirerek "dede" makamına ulaşmıştır. Yapılan araştırmalardan çıkarılan kuvvetli bir ihtimale göre şair, Beşiktaş Mevlevihanesi'nin bir mürididir. Şairin vefat tarihi ise 1870'tir. 127 varaklık hacimli bir divana sahiptir. Kasidelerde dili oldukça kuru ve ağırdır. Musammat ve gazellerinde ise dili sadedir. (Gökçe, 2011: s. 6-8)

Muhîtî (d.1552?/ ö.1620?): Hurufi şairi olan Muhîtî'nin adı, nerede ve ne zaman doğduğu, nerede yaşadığı, nasıl bir ömür sürdüğü, nerede ve ne zaman vefat ettiği belli değildir. Hakkında hiçbir tezkirede de bilgi verilmemiştir. Divanı günümüze kadar ulaşan şair, aynı

zamanda bir şeyhtir. Divanının yanında "Keşf-nâme" adlı bir eseri daha vardır. Keşf-nâme mensur bir eserdir ve Hurufilik inanışı doğrultusunda bazı ayetlerin yorumuyla birlikte kâinatın yaratılış sebeplerinden ve harflerin özelliklerinden bahsedilmektedir. Şairin edebi kişiliğine bakıldığında ise doğrudan olmasa bile Nesîmî'nin izinden gittiği görülmüştür. 'Arşî gibi şairler üzerinde tesiri olmuştur. (Tataroğlu, 1995: s. 4-6)

Mustafa Manevî (d.?/ö.1702): Hayatı hakkındaki bilgiler genel olarak yüzeysel nitelikteki bilgilerden oluşmaktadır. Doğum tarihi ve yeri kesin olarak bilinmemektedir. Babası Karabaş 'Ali 'Alaaddin El-Atvel olup Halvetiyye'nin Karabâşiyye kolundandır. Zahirî ve batınî ilimleri babasından öğrenmiştir. Celveti şeyhi Abdülhay Efendi'nin tayin edilmesiyle Sokullu Mehmed Paşa Zaviyesine şeyh olmuştur. Yine yakın bir zaman içinde Valide Sultan Camii'ne vaiz olarak atanmıştır. 1702 yılında vefat ettiği bilinmektedir. Kabri Şeyh Nasÿhi Tekkesi'ndedir. Eserleri: Cevahiru'l-ʿAkaid (Lübbü'l-ʿAkaid), Divân-ı Ma'neví. (Mermer, 2004: s.4-10)

Niyâzî-i Mısrî (d.1617/ö.1694)[17]: 17. yüzyıl edebiyatının önde gelen mutasavvıf şairlerinden biri olan Mısrî, 1617'de Malatya'da doğmuştur. Asıl adı Muhammed/ Mehmed olan şair, şiirlerinde mahlas olarak Niyâzî ismini tercih etmiştir. Malatyalı bilginlerden dinî ve tasavvufî dersler alarak kendini yetiştirmiş ve Malatyalı Halvetî şeyhi Hüseyin Efendi'nin öğrencisi olmuştur. 1655'te de kendisine Ümmî Sinân tarafından hilafet verilmiştir. Bazı sözlerinin beğenilmemesi üzerine Rodos ve Limni'de olmak üzere 15 yıllık sürgün hayatı geçirmiştir. Şair, padişahın bir fermanını kabul etmemesi üzerine de tekrar Limni'ye 78 yaşında sürgüne gönderilmiştir. Fakat şair, 1694'te orada vefat etmiştir. Ölümü büyük üzüntü yaşatan şairin Türkçe ve Arapça çok sayıda eseri vardır. (Maarif, 1974: s.7-17)

Râzî, Hâfız Mustafa Râzî Efendi (d.?/ö.1857)[18]: 19. yüzyıl divan şairidir. Asıl ismi Mustafa Râzî Efendi'dir. Çırpan'da doğdu. Çırpanlı Hâfız olarak da anılmaktadır. Babası Edirneli Mehmet Efendi'dir. Bir süre kâtiplik yaptı. bu görevi Edirne'de de bir müddet devam etti. Abdülmecîd tarafından kendisine râbia rütbesi verildi. 1857 yılında Edirne'de vefat etti. (Arslan, 2014)

[17] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Aşkar, Mustafa, "Niyâzî-i Mısrî" **DİA,** c.33, İstanbul 2007, s. 166-167.
[18] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Mehmet, Arslan, "Râzî, Hâfız Mustafa Râzî Efendi" **TEİS**, RÂZÎ, Hâfız Mustafa Râzî Efendi (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 28.11.2021).

Pir Sultan Abdal (d.?/ö.?)[19]: On altıncı yüzyılda yaşadığı bilinen ve Aleviliğin yedi ulu ozanından birisidir. Alevi-Bektaşi edebiyatının en önemli ozanıdır. Divan edebiyatı etkisinden uzaktır. Asıl adı Haydar'dır. Erdebil ocağına bağlıdır. Banaz'da doğmuştur. Hayatı hakkındaki çoğu bilgi halk arasındaki söylencelere dayanır. Şiiri yaşanan hayatı yansıtır ve insan sevgisiyle doludur. Bu şiirleri gerek yaşadığı dönemde gerekse sonraki yüzyıllarda da etkisini ve gücünü kaybetmeden devam etmiştir. Ancak bu güçlü ozan Kara Kadı tarafından verilen idam kararı sonrası Hızır Paşa tarafından Sivas'ta asılmıştır. (Özmen, 1998. c.2, s. 195-200)

Osman Şems Efendi (d.1814/ö.1893)[20] : Encümen-i Şuarâ şairlerinden biri olan Osman Şems'in doğum tarihi kaynaklardan elde edilen bilgilerden yola çıkarak 23 Mart 1814 olarak bilinmektedir. Osman Şems'in nesebi Hz. Peygamber'e kadar gittiği mezar taşında yer alan ifadelerde geçmektedir. Annesi Şerife Fâtıma Hanım'dır. Babası Hoca Emin Efendi, Halvetiyye tarikatına intisap etmiş bir kişidir. Osman Şems'in aldığı eğitim hakkında kaynaklarda çok bilgiye rastlanmaz. Tespit edilen bilgilere göre medrese eğitimi aldığı anlaşılmaktadır. Osman Şems'in kaleme aldığı şiirlerine bakıldığında Arapça ve Farsça şiirleri onun bu iki lisanı çok iyi bildiğini göstermektedir. İslami ilimler hakkındaki bilgileri yazdığı şiirlerden anlaşılır. Şairliğinin ilk vakitlerinde "Nûrì" mahlasını kullanmıştır. İlerleyen zamanlarda ise "güneş" manasına gelen "Şems" mahlasını kullanmıştır. Şiirlerinde tasavvufi şahsiyetinin izleri görülmekte ve akıcı bir dile, mana yönü kuvvetli bir anlatıma önem verdiği görülmektedir. Kaynaklarda adı geçen eserleri arasında Şem'-i Şebistân, Kenzü'l-ma'ânì ve Âdâbü'l-mürìd fì sohbeti'l-murâd isimli mesnevileri ve Dìvân'ı yer almaktadır. Vefatı 27 Aralık 1893 tarihinde Üsküdar'da olduğu kaydedilmiştir. (Yıldırım, 2013: s. 8-17)

Sârbân Ahmed (d.?/ö.1545): Pir Ali Aksârâyi'nin halifesi ve Kanuni'nin Irak seferinde iken ordudaki baş sârbân (deveci)dır. Irak seferine giderken Pir Ali'nin hizmetinde kalıp ona intisap etmiştir. 16. yy. Bayramî Melâmîleri içinde meşhur şairlerden birisidir. Sârbân Ahmed, Ahmed ve Ahmedî mahlasları ile şiirler kaleme almıştır. Bazı şiirlerinde Ahmed

[19] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Nurettin Albayrak, "Pîr Sultan Abdal" **DİA**, c.34, İstanbul 2007, s. 277-278.
[20] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Nihat Azamat, "Osman Şems Efendi" **DİA**, c. 33, İstanbul 2007, s. 473-475.

mahlasını kullanırken bazı şiirlerinde ise Ahmedî mahlasını kullandığını Divan'ındaki şiirlerinden anlaşılmaktadır. (Kayabaşı, 1995: s. 3-6)

Selâmî (d.?/ö.?): Kaynaklarda adı Mustafa Selāmî Efendi olarak geçen şair, 18.yy'ın sonu ile 19.yy'ın başlarında yaşamıştır. Şair hakkındaki bilgilere hayatının uzun bir dönemini kapsayan İstanbul Eyüp'teki Nakşibendi dergahında kayıt altına alınan vesikalardan öğrenmekteyiz. Osmanlı şairlerinden ve Nakşibendi şeylerinden biri olan Selâmî, Klasik Edebiyat alanında eserler vermiş, kendinden önceki edebiyat anlayışını sürdürmüş bir şahsiyettir. Anlatımının özellikle kuvvetli olduğu gazellerinde, sağlam ve ince söyleyişler vardır. Hikemi tarzın izlerinin görüldüğü şiirlerinde dini ve tasavvufi ilimleri iyi öğrenmiş bunu sanatı ile göstermiştir. Yapılan araştırmalara göre Selâmî'nin eserleri arasında sadece Divan'ı bulunmaktadır. Şairin vefat tarihi kesin bilinmemekle beraber bazı kaynaklarda 1716 tarihi belirtilmektedir. (Kaya, 1999: s.1-20)

Seyyid Nesîmî (d.? /ö.1404?): Nesîmî'nin doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte doğum yeri de kesin değildir. Şair şiirlerinde: Hâşimî, Hüseynî, Alî, Seyyid, İmâd mahlaslarını kullanmıştır. İyi bir tahsil gördüğü eserlerinden anlaşılmaktadır. Nesîmî hurufîliği girerek kendinde yeni bir başlangıç yapmıştır. Nesîmî de Hurûfîliği yaymak için Bağdat, Şirvan, Bakü gibi şehirleri dolaştıktan sonra Anadolu'ya gelmiştir. Nesîmî, Halep'te Türkmenler arasında geniş bir taraftar kitlesine sahip olmuştur ve Halep'te tâbilerinin artması, bozucu fikirlerinin yaygınlık kazanmasıyla Memlükler Döneminde sultanın emriyle katledilmiştir. Boynu vurularak, derisi soyulmuş ve asılmıştır. Şairin ölüm tarihi de tam olarak bilinmemektedir. Eserleri: Arapça, Farsça, Türkçe Dîvânı ve Mukaddimetü'l-Hakâyık adında mensur bir eseri vardır. (Ayan, 2014: s.1-19)

Seyyid Nizamoğlu (d.?/ ö. 1601)[21] : Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekte olan Seyyid Nizamoğlu, 16. yüzyılda Türk tekke şiirinde ismini duyurmuştur. Babası Şeyh Seyyid Nizamüddin'dir. Yavuz Sultan Selim döneminde İstanbul'a gelen Nizamoğlu, aldığı eğitimden sonra Şeyh İbrahim Sinan Ümmi'ye intisap etmiş ve onun halifesi olmuştur. Kaleme aldığı şiirlerinde hem aruz ölçüsünü hem de hece ölçüsünü kullanmıştır. Şiirlerinin birçoğu bestelenmiş ve tekkelerde büyük bir beğeni ile okunmuştur. Tasavvufi düşünce ve

[21] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Necdet Tosun, "Seyyid Nizamoğlu" **DİA**, c. 37, İstanbul 2009, s. 73-74.

inançlar konusunda engin bir bilgiye sahip olan önemli bir mutasavvıftır. Seyyid Nizamoğlu 1601 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Eserleri arasında Divanı, Tacname, Miftah-ı Vahdet-i Vücud adlı iki mensur eseri ve Divan-ı Seyyid Seyfu'llah vardır. Bu eseleri dışında Camiü'l-Avarif, Şeref-i Siyadet, Ma'denü'l-Maarif, Esrarü'l-Arifin gibi bazı manzum eserleride bilinmektedir. (Özdemir, 1996: s. 6-20)

Şeyh Galip (d.1757/ö.1799)[22]: Yenikapı Mevlevihanesi yanındaki bir evde doğdu. Asıl ismi Muhammed Esad'dır. Babası gibi kendisi de Mevlevi'dir. Eğitiminin en önemli bölümünü babası Mustafa Reşid Efendi'den almıştır. Şeyh Galip düzenli bir eğitim almamıştır. Arapça ve Farsçayı öğrenmiştir. Döneminin Esad şairlerinden farklı olduğunu göstermek için Galip mahlasını kullanmıştır. 1779'da Galata Mevlevihanesine Şeyh olarak tayin edilmiştir. 1799 yılında 42 yaşında vefat etmiştir. Şeyh Galip'in mezarı Galata Mevlevihanesi'nin bahçesindedir. Eserleri: Divan, Hüsn ü Aşk, Şerh-i Cezire-i Mesnevi, Es-Sohbetü's-Sâfiyye. (Kalkışım, 2010: s. 2-13)

Şahî (d.?/ö.?): Hakkındaki bilgiler şiirlerinden ibarettir. Şahî mahlaslı üç şair bulunmaktadır. Ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. (Özmen, 1998: c.2, s. 191-192)

Türâbî (d.?/ö.1868): On dokuzuncu yüzyılda yaşamıştır. Asıl adı Ali'dir. On dokuz yıl boyunca Hacı Bektaş Postunda Dedebabalık yapmıştır. Doğum yeri konusunda ihtilaflı fikirler olmakla birlikte Yanbolulu Hacı Ali Türâbî olarak tanınmaktadır. Türâbî H.1285 (M.1868) yılında vefat etmiştir. Eserleri: Divan, Risâle-i Türâbî Baba. (Azar, 2005: s. 70-74)

Üftâde (d.1490/ö.1581)[23]**:** Bursa'nın Araplar mahallesinde doğdu. Adı Mehmed, lakabı Muhyiddin'dir. Şiirlerinde kullandığı "Üftâde" mahlasıyla tanınıp meşhur olmuştur. Üftâde, çocuk yaşlarında Muk'ad Hızır Dede'nin teşvikiyle ilim tahsiline başlamıştır. Güzel sesiyle Bursa Ulucamii'nde ve Doğan Bey Mescidi'nde ezan okudu. Rüyasında, "Mertebenden üftâde oldun" (düştün) diye uyarıldığının ertesi günü ezan okumayı bıraktı. Bu olayın ardından ipekçilik ve düğmecilik yaparak, kitap istinsah ederek geçimini sağlamaya başladı. Bir yandan da fahrî imamlık ve müezzinlik görevini sürdürdü. Otuz beş yaşları civarında vaaz ve irşada başladı. Uludağ eteklerindeki Pınarbaşı Kuzgunluk mahallesinde inşa ettirdiği

[22] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. M.Muhsin Kalkışım, "Şeyh Galip", **DİA**, c. 39, İstanbul 2010, s. 54-57.
[23] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Nihat Azamat, "Üftāde" **DİA**, c.42, İstanbul 2012, s. 282-283.

cami ve tekkede irşad faaliyetini sürdürürken 1529-1536 yılları arasında Emîr Sultan Camii hatipliğine tayin edildi. Eserleri: Divan, Hutbe Mecmuası. (İlhan, 2020: s. 10-14)

Ümmî Sinan (d.?/ö.1657)[24]: Asıl adı Yusuf olan şairin doğum tarihi belli değildir. Şair, kendi tarikat silsilesini anlatırken şiirinde Hz. Peygamber (sav)'den kendi zamanına kadarki bütün şeyhlerin isimlerini vermiştir. O, Halvetiyye tarikatına intisap etmiş bir mürşittir. Onun medreseye gittiğine dair bir kayıt yoktur; fakat ümmîliği hiç okuma yazma bilmediği anlamına da gelmemektedir. Onun ünü çok geniş bir çevreye yayılmış ve hatta Niyâzî-i Mısrî ondan övgü ile bahsetmiştir. Kutbü'l Meânî ve Divan olmak üzere iki önemli eseri vardır. (Bilgin,?: s. 7-21)

Vahdetî (d.?/ö.1598) : Bilinen kaynaklarda şairin doğum yeri ve yılı bulunamamıştır. 16. yüzyılda Bosna'da yaşadığı bilinen Vahdetî'nin, Hurufî şairlerinden biri olduğu bilinmektedir. Kayıtlara alınan şiirlerine bakılarak aruzda iyi bir kalemi olduğu ve şiirlerindeki coşkulu üslubuyla iyi bir eğitim aldığı söylenmektedir. Arapça ve Farsça'yı şiirlerinde etkin kullanmış, bu iki lisan ile kurduğu tamlamalar onun bu konuda da iyi bir eğitim aldığını göstermektedir. Hacı Bektaş Velì'yi öven bir şiirinde Hurufî olduğu, Balım Sultan müritlerinden Sersem Ali Baba'ya intisap ettiği, açıkça anlaşılmaktadır. Vahdetì'nin ölüm yeri ve tarihi Ereğli 1598 olarak kayıtlarda geçmektedir. (Öztürk, 2006: s. 14-16)

Vâhib Ümmî (d.?/ö.1595): Tam adı Abdülvehhâb el-Ümmî el-Elmalî el-Halvetî olan ama daha çok Vâhib Ümmî adıyla tanınan şairin, doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Doğum yeri Antalya'nın Elmalı ilçesi olarak kayıt altına alınmıştır. Vâhib Ümmî, Halvetiyye tarikatının Ahmediyye kolunun piri Yiğitbaşı Veli Ahmed Şemseddin-i Marmaravi'nin mürididir. Vâhib Ümmî, Türk tasavvuf düşüncesinin önemli bir yapı taşını oluşturmuş ve bu yolda önemli isimlerin yetişmesini sağlamıştır. Şiirlerinde insanın içtenliğini, manevi gerçekliğini sembolik ve metaforik bir tarzla anlatmaktadır. Şiirlerinde vahdet-i vücud düşüncesinin izlerini görmek mümkündür. Vâhib Ümmî, şiirleriyle kendinden sonra gerek silsilesinden gelen ve gerekse diğer ekollerde yetişen pek çok sufi şairi etkilemiştir. 1595 yılında Elmalı'da vefat etmiştir. (Kemikli, 2009: s. 157-161)

[24] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. A. Azmi Bilgin, "Ümmî Sinan" **DİA**, c. 42, İstanbul 2012, s. 310-311.

Verdî Kâsım (d.1634/ö.1725): 1634-1725 yıllarında yaşadığı bilinen şair, Şeyh Muhammed Mısrî'ye intisap etmiştir. Bir beytinde kendisinin vaiz olduğunu söylemiştir. Divanında Mısrî'ye yazılmış şiirler ve onun şiirlerine nazireler bulunmaktadır. O, tasavvufî fikirlerini şiirlerinde sade ve açık şekilde dile getirmiştir. Divanında kaside bulunmamaktadır, divanının büyük çoğunluğunu gazeller oluşturmaktadır. Arapça bir şiirin bulunması da onun Arapça bildiğini göstermektedir. Şiirlerinde ayet ve hadis iktibaslarına da yer vermiştir. (Zöhre, 2009: s. 3-6)

Yahyâ Efendi (d.?/1767-68)[25]: Asıl adı Yahyâ'dır. Tam ismi Yahyâ Efendi Bin Şeyh Mevlevî Osman Çelebi Efendi'dir. Karahisar Mevlevihanesi Şeyhi Osman Çelebi'nin oğludur. Hoş ve sevimli tabiatlı, iyi bir alimdir. Nesrin en karmaşık meselelerine vakıf bir insandır. Eserleri hakkında bir bilgi yoktur. (Koç, 2014)

Yazıcıoğlu Mehmed (d.?/ö.?)[26]: Nerede ve ne zaman doğduğu bilinmemektedir fakat ömrünün büyük bir kısmını Gelibolu'da geçirdiği, 1451 yılında orada vefat ettiği kesin olarak bilinmektedir. Çok değerli bir âlim, şair, şarih, sufi ve gönül insanı bir zâttır. İyi derecede akli, naklî ve kalbî ilimlere vakıf ve dinî eğitimi almış manevî bir şahıstır. Yazıcıoğlu Mehmed, Gelibolu'da Hacı Bayram-ı Veli ile görüşmüş ve sonrasında Bayramiyye tarikatına intisap etmiştir. Tarikatın önemli isimlerinden biri olsa da posta geçmeyi hiç düşünmemiştir. Yazıcıoğlu Mehmed, meşhur eseri "Muhammediye" adlı eserin dışında Arapça yazdığı "Meğaribü'z-Zaman"ı kaleme alacak kadar iyi derecede Arapça, Farsça beyitler, şiirler yazacak kadar iyi derecede Farsça bilmektedir. Bunların haricinde "Şerh-i Füsûsu-l Hikem" ya da "Münteha" ismiyle bilinen iki eseri ve Yazıcıoğlu Mehmed'e ait olduğu söylenen biri "Sûre-i Fatiha Tefsiri" diğeri de "Saltukname" ya da "Menakıb" isminde iki eserinden daha bahsedilmektedir. (Yılmaz, 2020)

Yemînî (d.?/ö.?)[27]: Alevi ve Bektaşi toplumunun 7 ulu ozanından birisidir. 15.yy. sonları, 16. yy. başlarında Tuna Irmağı yörelerinde yaşamış olduğu bilinmektedir. Kimi kaynaklarda

[25] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Munise, Koç, "Yahyâ Efendi, Yahyâ Efendi Bin Şeyh Mevlevi Osman Çelebi Efendi", **TEİS**, YAHYÂ EFENDİ, Yahyâ Efendi Bin Şeyh Mevlevî Osman Çelebi Efendi (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 28.11.2021).

[26] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Mustafa İzzet Uzun, "Yazıcıoğlu Mehmed Efendi" **DİA**, c. 43, İstanbul, s.362-363.

[27] Şair hakkında detaylı bilgi için bk. Aydın Kirman, "Yemíní" **DİA**, c. 43, İstanbul 2013, s. 420-421.

adı Ali, kimi kaynaklarda ise adı Mehmet olarak geçmektedir. Bektaşi ulu tekkesi olan, Akyazılı İbrahim Dede zaviyesinde çok hizmette bulunmuştur. Yemînî mahlasını da burada yazdığı şiirlerde kullanmaya başlamıştır. Eseri: Faziletname. (Kırman, 2004: s. 12-27)

Yesarî Baba (d.1803/ö.1881): Asıl adı Mehmet olan Yesarî Baba, 1803'te Batum'da doğmuştur. Mesleğinin gereği olarak Anadolu'nun pek çok yerini dolaşmış, Ankara ve Kırşehir'de de hayatının büyük bir kısmını geçirmiştir. Solaklığından ötürü ona Yesarî dendiği rivayet edilmektedir. Bektaşî tarikatına intisap ederek bu tarikatın hizmetinde bulunmuştur. 1881'de Sinop'ta vefat etmiştir. Şiirlerinde hem aruz hem de hece veznini kullanan Yesarî Baba, aynı zamanda bir saz şairidir. Sazda terennüm ederken aruzun kolay ve basit bahırlarında yazılmış şiirleri tercih etmiştir. Aynı zamanda şair aruz veznini kullanmada oldukça hâkim ve başarılıdır. Dili sade, düzgün ve pürüzsüzdür. (Ertan, 1941: s. 3-6)

1.6. Mecmuanın (96-258) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu[28]

Tablo 3: Mecmuanın (s. 96-258) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

	Yer Nu.: Süleymaniye Ktp. Nu. 40, Mecmūʿa-i Eş'âr						
Yp. nu.	**Mahlas**	**Matla' beyti / bendi**	**Makta' beyti / bendi**	**Nazım şekli / birimi**	**Nazım türü**	**Vezin**	**Açıklamalar**
97	Hāşim	ʿĀlem içre keşf-i rāz-ı ʿaşḳa maḥrem bulmadıḳ Künc-i ġamda nāleveş bir yār-i hem-dem bulmadıḳ	*Hāşimā* evvel gelenler ʿālemin etmiş temām Biz bu ʿişret-ḫāneniñ bezminde ʿālem bulmadık	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuda "Es-seyyid Haşim Ḳuddisesirruh" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairi hakkında bilgi bulunamamıştır.
97	Maʾnevī	Müʾminiñ ḳalbi[ni] bilki [beytu'l]lāhdır ʿĀrifi billāh odur ki her sözi Allāhdır	*Maʿnevī* nā-ehle keşf itme ṣaḳın esrārın[ı] Ḥaḳ teʿālā rāżı olmaz çünki sırru'llāhdır	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Maʿnevī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Mustafa Maʿnevī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

[28] Tablomuzda ilgili kaynaklarda nazım şeklini tespit edemediğimiz müfred ve matlaʿ olarak görülen bazı şiirlerin mecmuamızda pek çok şiir örneğinde olduğu gibi herhangi bir nazım şeklinden alınma ihtimali bulunmaktadır.

97	Derviş Zikrī	Üftādeleriñ ʿarşa çıkan āhı ʿAlīdir Sulṭān-ı zemīniñ feleğiñ māhı ʿAlīdir Fi'l-cümle cihān ṭābının ḫāʾhı ʿAlīdir Dünyāda güzel olanıñ hem şāh-ı ʿAlīdir Gāh Allāh olur gāhı nebī gāhı velīdir. Gönlümce güzel sevmeğe billāhi ʿAlīdir	Dirlerse beher kim bu söze var mı delīliñ ʿĀlem delil ammā gözi kör görmez ʿalīliñ Dime tehi bir ṣaḥibi var ism-i celīliñ Īmānı dini böyle ḥaḳīr ẕikr-i żelīlin Gāh Allāh olur gāhı nebi gāhı velīdir Gönlümce güzel sevmeğe billāhi ʿAlīdir	Müseddes/5		--./.--./.--./.--	Mecmuda "Derviş Zikrī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairi hakkında bilgi bulunamamıştır.
98	Mebnī	Derd-i ʿaşḳa düşmeyen dermānı bilmez ḳandedir ʿAşḳa cānıñ virmeyen cānānı bilmez ḳandedir	Dīnimi terk eyleyüp irdim īmāna *Mebnīyā* Dīnini terk itmeyen īmānı bilmez ḳandedir	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Mebnī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Hacı Mehmet Baba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
99	Türābī	Ey şeyh-i dürr-i velāyet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī Ḳurretü'l-ʿayn-ı risālet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī	Ser-güẕeştiñ vaṣfına ʿāciz *Türābī* nā-tüvān Eyledim ḫatm-i ḥikāyet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī	Mersiye/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Mersiye-i Türābī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
							Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī

99	Türābī	Ruḫuñ āyīne-i ʿālem-nümādur Muṣṭafām el-ḥaḳ Lebiñ dil-ḫaste-i ʿaşḳa devādur Muṣṭafām el-ḥaḳ	*Türābī*-i ḫaḳīrüñ pāy-māl-i esb-i nāzıñdır Nigāh-ı merḥamet ḳılsañ sezādur Muṣṭafām el-ḥaḳ	Ġazel/5		.---/.---/.---/.---	Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
99	Türābī	Ḥamdüli'llāh biz ezelden ehl-i īmān bülbüli İçmişüz kevşer ʿAlīden mest-ü ḫayrān bülbüli	Ḥācı Bektāş-ı Velīdür ey *Türābī* pīrimüz Kevn içinde her birimiz şāh-ı merdān bülbüli	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
101	Türābī	Ey nebī-i muḫterem ḳılmaḳ şefāʾat şān saña Cümle eşyā nüh felekler emr-i ber-fermān saña	Bu *Türābī* pür-günāha sen şefiʾ ol yā Resūl Murġ-ı dil şemʿ-i ruḫuñ pervānesi sūzān saña	Ġazel/9		-.--/-.--/-.---/-.-	Mecmuada "Nuṭḳ-u Türābī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
101	Türābī	Gūşe-i vaḥdetde göñül rāh-ı selāmetdir saña Nʾeyleyim şol cīfe-i dünyā nedāmetdir saña	Maʿşiyet baḥrında ġarḳ olduñ *Türābī* neyleyim Ḥaḳ ḥużūrında divānda vāh ḥacāletdir saña	Ġazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

101	Türābī	Vaʿiẓā gel bir ḫaber vir sen bu ferdādan bana Ḥāl-i aḥvāl-i cihāndan söyle ʿuḳbādan bana	Yoḫsa sen de ben gibi bī-çāresin bir bī-ḫaber Ey *Türābī* çek elin gel sen bu daʿvādan bana	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir
102	Türābī	Sırr-ı Ḥaḳḳa vāḳıf olmuş āşināyuz biñde bir Sī vü dü esrārına lāyıḳ revāyuz biñde bir	Sūre-i ḥarf-i muḳaṭṭaʾ remzini fehm eyleyen Cüst [ü] cu itdim *Türābī* şāh gedāyuz biñde bir	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
102	Türābī	Ey dilā maʿnā yüzünde defter-i esrārı bil Ḳıl tefekkür ʿālem içre yāri bil aġyārı bil ʿĀrif ol ʿibret naẓarla çarḫı bil devvārı bil Serserī gezme cihānda ol ġanī settārı bil Gel Muḥammed Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil Yek naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil	Evvelā bāb-ı şerīʿat-ı içre Aḥmed āşikār Ol ṭarīḳatda ʿAlīdir bil ānı Düldül-süvār Hem vaṣīsi Ḥācı Bektāş oldı pīrim nām-dār Ey *Türābī* bunları bilmek imiş ʿālemde kār Gel Muḥammed [Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil] Yek [naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil]	Müseddes/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hacı Ali Türābī Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

103	Ferdī	Vardım ḳırḳlar meydānına Gel otur bī-cān didiler Yüz sürüp ayaḳlarına Ṭoġrı gel cānān didiler	Ḳırḳlar ṭası ṭoldı geldi Erenlere hep sunuldı *Ferdīye* bu nuṭḳ olundı Nūş idüp de ḳan didiler		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Nefes-i Ferdī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Gerçek adı Rasim mahlası Ferdī olan bir şaire ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
103	Yesārī Baba	ʿAyn-ı ʿAlī dīn-i īmānımdır cihānda nāmdār Nāmdār şāh-ı velāyetdir ṣāḥib-i Ẕülfiḳār	Ḳande var kim ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ olanıñ maṭlūbı Maṭlūbuñ virdi *Yesārī* hamd ola perverdigār	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Yesārī Baba" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Batumlu Yesārī Baba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
103	Deli Şükrü	Derdim vārdır diyü yine aġlarsın ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur Derdinden şiḳāyet kime idersin ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur	İmām ʿAskerī sulṭān-ı zamān Dāʾimā erenler itmede cevlān *Deli Şükrü* derdsizlerin bu meydān ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Deli Şükrü" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Kütahyalı Deli Şükrü'ye ait bir şiir olabileceği tespit edilmiştir.

104	Ḳazāḳ Aḥmed Baba	Benim pīrim Ḥacı Bektāş Velīdir Pīrimize pīri Merdān ʿAlīdir Seyyid ʿAlī sırrı balı gülidir Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır	*Ḳazāḳ Aḥmed* bunu rāst söyledi Üç yüz altmış er ziyāret eyledi Ṭoġrısu bu hem ḥiḳāyet eyledi Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır		Nefes/6	Hece	Mecmuada "Ḳazāḳ Aḥmed Baba" başlığıyla kaydedilmiştir.
104	Bezmī	Gel ey sākī getür peymāneyi biz ehl-i ṣafāyız Ṭarīḳat ehliyüz biz ʿālem içre hep müsemmāyız	Eğer ister iseñ zāhid derūndan bir ḫaber almak *Bezmī*yā biz bu ʿālemde bulunmaz bir muʿammāyız	Ġazel/5		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Bezmī" başlığıyla kayıtlı olan şairin kimliği tespit edilememiştir.
104	Laṭīfe Bacı	ʿĀşık iseñ gel beri Değil iseñ dur geri Bu yol ʿAlīniñ sırrı Bildinse ḳardaş ʿaşḳ olsun ʿAşḳ olsun cān ʿaşḳ olsun ʿAşḳ cānına meşḳ olsun	*Laṭīfe* ṭoġrı söyle Kendini insān eyle Muḥammedi ʿAlīyle Gördün ise ʿaşḳ olsun ʿAşḳ olsun cān ʿaşḳ olsun ʿAşḳ cānına meşḳ olsun		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Laṭife Bacı" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.
104	Ẓātī	Sevmişem billāh dönmem nūr [u] īmānım ʿAlī Āteş-i ʿaşḳınla dāʾim ḳalb-i virānım ʿAlī	La fetā sırrını bilmez *Ẓātī* Ḥaḳḳı bilmeyen Evveli āḫiri sensin şīr-i Yezdānım ʿAlī	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ẓātī" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.

104	Şemʿī	Mecnūn-i Ḫudā olanı zencīre çekerler Şol ṭālib-i Ḥaḳ ʿāşıḳı bir pīre çekerler	*Şem'ī* bilürüñ dime şaḳın ʿilm-i ledünni Erbāb-ı ṭarīḳat seni taʿmīre çekerler	Ġazel/5		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Şemʿī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Seyyid Nizamoğlu'na ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
104	Ḥalīlī	Yārini yarıñ görendür kim bugün yarıñ görür Görmeyen yāriñ bugün yarıñ ḳaçan yāriñ görür	Ey *Ḥalīlī* şol hümā-himmet faḳīr ol kim müdām Ārzū-yı cennet itmez dost dīdārıñ görür	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ḥalīlī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Diyarbakırlı Ḥalīlī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
106	Mirʾātī Baba	ʿĀlem-i keşretde ḳalma ey göñül gel bī-ḫuzūr "Yevmel-tublā" olmadan bul Ḥaḳḳı nefsiñ başın ūr Kendini bilmekdir ancaḳ Ādeme ḫayre'l-umūr Gör ne yüzden görinür devre düşer ehl-i ḳubūr "Et-tenādi" ol münādiler medet çalındı sūr Eyyuhennās "iʿlemū" haẕā budur yevme'n-nüşūr	Bildiriñ erbāb-ı ʿirfāna bu remzi "Hel'etā" Bilmedinse vādī-i heyhatda ḳaldıñ muṭlaḳā ʿAḳl-ı külden on sekiz biñ ʿālemi ḳıldı nümā Gel ḍalālet perdesin çāk eyleyi gör *Mirʾatā* "Et-tenādi" ol münādiler medet çalındı sūr Eyyuhennās "iʿlemū" haẕā budur yevme'n-nüşūr	Müseddes/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Mirʾātī Baba" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Kalecikli Mirʾātī Baba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

107	Gedāyī	Dest-i ḳudretle düzülmüş bir muʿammādır göñül ʿArş-ı āʿlādan muʿaẓẓam mülki mevlādır göñül Ḥaḳ anı kendi eliyle her nefes taʿmīr ider Yapmaġa ḳādir değilsin yıḳma kiradır göñül	Ey *Gedāyī* menzili ḳāl u beladan bir ḫaber Olmuşum şāhıñ esrārın neylesün bir nefer ʿĀşıḳ-ı maʿşūḳ olanlar ol eve virmez keder Anda levḥ-i bārī gizli Ṭūr-ı Sinādır göñül	Dīvān/3		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Gedāyī" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.
107	Zārī Abdāl	Geliñ erenler Ḥaḳḳa gidenler Ḥalden bilenler Yanalum bugün	*Zārī* böyle Cāndan ʿAlīye Bektāş Velīye Yanalum bugün		Nefes/13	Hece	Mecmuada "Zārī Abdāl" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.
107	Ṣādıḳ	Nūr-ı çeşm-i Muṣṭafā vü Murtażāsın yā Ḥüseyn Naḳd-i cān-ı enbīyā vü evlīyāsın yā Ḥüseyn	Ḳıl şefāʿat *Ṣādıḳ*a ceddiñ Muḥammed ʿaşḳına Rūz-ı maḥşer çünki maḳbūlü'r-recāsın yā Ḥüseyn	Ġazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ṣādıḳ" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.
108	Ḥikmetī	On sekiz biñ ʿālemiñ şāh-ı Muḥammed Muṣṭafā Evlīyālar pādişāhıdır ʿAliyyü'l-Murtaża	Cürmüni ʿafv eyle yā Rab *Ḥikmeti* kemter ḳulun Mücrimim pāyına geldim yā Muḥammed Muṣṭafā	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ḥikmetī" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.

108	Naḥīfī	Rāh-ı Ḥaḳḳıñ evvelā ebvābı dörtdür beş değil Hem daḫı gökden inen kitāb dörtdür beş değil Çār müʾezzin çār meşāyiḫ çār ʿanāṣır çār nīgār Çār ferişte Teñrīniñ etrābı dörtdür beş değil	Ey *Naḥīfī* zīr-i ʿarşda dört melek eyler ḳıyām Ṣiġara söz tālġıcla cümle insānda müdām Her namāzın şarṭı sāʿat on ikidir ve's-selām Yedi iklim köşeniñ ḥisābı dörtdür beş değil	Dīvān/4		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Naḥīfī" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.
109	Ḥayālī	Mücellā eyle dil-i levḥin bugün nūr-ı tecellādan Cemāliñ gösterir dilber çü mirʾāti mücellādan	*Ḥayālī* terk-i cān it gil bu esrārı nihān it gil Mekānıñ lā-mekān it gil ḥaber al gıl muʿammādan	Ġazel/5		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Ḥayālī" ismiyle kayıtlı olan şiir Hayali Bey Divanında tespit edilememiştir.
109	ʿUlūmī	Baḥr-ı ʿaşḳ içre şināverlik idenler söylemez Arḳasında ʿāriyet duḫter olanlar söylemez Cünbiş-i pīr-i ḥaḳīḳatle ẕenler söylemez Rāz-ı ʿaşḳa dem-be-dem maḥrem olanlar söylemez Bilmeyenler söyledi ammā bilenler söylemez	Āhsen-i taḳvim içün ṣad tʿazim itdi kitāb "ʿAllemel insāne mā lem yaʿlem" olmuşdur ḫiṭāb Ey özünden bī-ḫaber peh itme çekme ıżṭırāb Ey *ʿUlūmī* bu rumūzı añlayan virmez cevāb Bilmeyenler söyledi ammā bilenler söylemez	Muhammes/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "ʿUlūmī" ismiyle kayıtlı şairin kimliği tespit edilememiştir.

110	Şāhī	Ḳurbānlar tıġlanup gülbank çekildi Ġaflet uyḫūsundan uyāna geldim Dört ḳapu sancāġı anda dikildi Cān u baş fedā idüp ḳurbāna geldim	Yolumuz on iki imāma çıkar Rehberim Muḥammed Aḥmed-i Muḫtār Mürşidim ʿAlīdir ṣāḥib-i Ẕülfiḳār Ḳulundur *Ṣahīyā* dīvāna geldim		Nefes/6	Hece	Mecmuada "Nefes-i Şāhiyā Nuṭḳ Bāyezīd Ṣānī 997" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği A.B.Ş.A. c.2'de tespit edilmiştir.
110	Ḳul Yūsuf	Göñül ḫāzinesinde bir güzel sevdim ʿĀşıḳ defterine yaẕar mı bilmem İḫtiyāc olursaḳ bir gün eline Bizi naẕarından ḳovar mı bilmem	*Ḳul Yūsuf*uñ ʿaḳlı bu ḳadar yetdi Nice di kendince engine atdı Hū diyüben ʿāşıḳlar bu dem bitdi Bir ṣāḥib-i ẕülfiḳār gelmez mi bilmem		Nefes/7	Hece	Mecmuada "Ḳul Yūsuf" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği A.B.Ş.A. c.2'de tespit edilmiştir.
111	Ḥalīlī	Cehd u Allāh dostlar bir cāna geldiḳ çoḳ şükür Cān [u] başı terk idüp cānāna geldiḳ çoḳ şükür	Ey *Ḥalīlī* bayrāmıñ ʿıyd-i mübārekdür yüri Ḥācibler bayrāmıdır ḳurbāna geldik çoḳ şükür	Ġazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
111	Fakīrī	Sırrını Hū'yla besleyen ʿālemde maḫdūm olur Dāʾimā Hū Hū diyenler Hū ile maḫtūm olur	Ey *Fakīrī* Hū di dāʾim Hū'da tā ḥatm ola ki Evvel āḫir Hū diyenler ṣanma kim maḥrūm olur	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Fakīrī" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

111	Cevābī	Oldı māh-ı Muḥarrem tende cān aġlar bugün Hū çeker taḫt-ı cihān ʿāşıḳan aġlar bugün	Ey *Cevābī* ʿāḳıl irmez “Lā fetā”nıñ sırrına Ya nice aġlamayam ben bī-mekān aġlar bugün	Ġazel/4		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin on dokuzuncu yüzyılda yaşamış Bektaşi halk ozanı olduğu bilinmektedir.
111	Ḳalender Çelebī	Dün gice seyrimde bāṭın yüzünde Ḫünkār Ḥācı Bektāş Velīyi gördüm Elifī tāc başında niḳāb yüzünde Aşlı imām nesli ʿAlīyi gördüm.	*Ḳalender Abdāl* yoluna ḳoymuşam serim Sekiz ḳurbān kesdim gördüm dīdārın Erenler serveri gerçeklerin erin Ḫünḳār Ḥacı Bektāş Velīyi gördüm		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Nefes-i Ḳalender” başlığıyla kaydedilen bu şiirin Ḳalender Çelebī’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
112	Lā-Edrī	Āfitāb-ı ṭalʿatıñ ḥüsn-i temāşāsındayuz O cemāl-i perteviñ nūr-ı temennāsındayuz	Merḥabā itmek devdir ravża-i ʿāşıḳlarıñ ʿAşḳın ol murtażānıñ ḥubb-ı sevdāsındayuz	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

112	Ḳabūlī Dede	Zāhida ṭobraġa baş urmaḳla bulunmaz naʿīm Ādeme gel secde ḳıl olma şeyṭāniʿr-racīm	Ey *Ḳabūlī* cümle ilhāmāt-ı ḥaḳdır sözleriñ ʿĀşıḳ-ı- taḥḳīḳe vaṣldır ezel-i vaʿdün-Kerīm	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ḳabūlī Dede" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Şeyh Ḳabūlī Mustafa Er-Rifāi'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
112	Ecri	Noḳṭa-i Raḥmān-ı aḳdem gizlidir ādemdedir Nūr-ı eşyā muḳaddem[dir] gizlidir ādemdedir	ʿAşḳa yürü *Ecri*ya ḳadem bas vaṣıl ol Himmet-i muʿaẕẕam gizlidir ādemdedir	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin Ecri olduğu tespit edilmiştir.
113	ʿAşıḳ Dertli	Ḫiṭāb-ı elestde bezm-i ezelde Ṣadāḳatle iḳrār virenlerdeniz Göñül gezdirmeyüz ġayrı güzelde Biz cemālu'llāhı görenlerdeniz	Biñ bir dürlü renge beẕet *Dertli*yi İster kısalt uzalt *Dertli*yi Bāb-ı velāyetde gözet *Dertli*yi Yabancı değiliz erenlerdeniz		Nefes/3	Hece	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin ʿAşıḳ Dertli olduğu tespit edilmiştir.
113	Şāhī	Ḳurbānlar ṭıġlanup gülbank çekildi Ġaflet uyḫūsundan uyana geldim Dört ḳapu sancāġı anda dikildi Cān baş fedā idüp ḳurbāna geldim	Yolımuz on iki imāma çıḳar Rehberim Muḥammed Aḥmed-i Muḫtār Mürşīdim ʿAlīdir ṣāḥib Ẕülfiḳār Ḳuluñdur *Şahi*yā dīvāna geldim		Nefes/7	Hece	Mecmuada "Nefes-i Şāhī" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği A.B.Ş.A c.2'de tespit edilmiştir. Bu şiir mecmuada iki kez yazılmıştır.

114	Muḥarrem Maḥzūnī Baba	ʿAşḳ ile uyandım aradım dermān Derdime dermānım Pīr Balım Sulṭān Leyl [ü] nehār yandım tā bulam dermān Derdim dermānım Pīr Balım Sulṭān	*Muḥarrem Maḥzūnī* Pīre dayandı Çıraġımız ḳırḳ budaḳdan uyandı Ḳırḳlar meydānında gülbank çekildi Ḫayr [u] himmet virdi Pīr Balım Sulṭān		Nefes/4	Hece	Mecmuada "Nefes-i Muḥarrem Baba" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Muḥarrem Maḥzūnī Baba'ya ait olduğu tespit edilmiştir.
114	Nāʾilī	Dü cihānıñ serverisiñ Muṣṭafā senden meded Şāh-ı Merdānım ʿAlīyü'l-murtaża senden meded	*Nāʿilī* cān [u] göñülden müʾmin it raḥmeti Nūr-ı Aḥmed ber ḥaḳīḳat evliyā senden meded	Ġazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ġazel-i Nāʾilī" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
114	Lā-Edrī	Çeşm-i inṣāf gibi kāmīle mīzān olmaz Kişi noḳṣānını bilmek gibi ʿirfān olmaz	Eyleseñ ṭūṭīye taʿlīm-i ādāb-ı ḥikmet Sözi insān olur ammā özi insān olmaz	Ġazel/4		..--/..--/..--/--	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
115	ʿAşıḳ Dertli	ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳ muḥibb-i Muṣṭafā dirler bize Derd ile ġayret-keş-i āl-i ʿabā dirler bize	Gerçi men bir *Dertli*yim derdim niceler derdidir Çek eliñ bizden ṭabībā bī-devā dirler bize	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Nuṭḳ-ı Dertli" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Geredeli İbrahim olduğu tespit edilmiştir.

115	ʿAşıḳ Dertli	Sākī-yi kevs̱erdür cennetde şīr-i kirdgār Raḥm-ı māderdeyken oldu Muṣṭafāya yār-i ġār Oldı seyfinden anuñ dīn-i Muḥammed āşikār Leşker-i küffārı ṭıġdan geçdirdi bī-şümār Yā nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı vār Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār	Bildiñiz mi şol Yezīdiñ bağrını ṭaş olduġuñ Ẓāhire İslāmlıġı bāṭına ḳallāş olduġuñ Ṭaʿnā ḳılmaḳ dertleriyle gözlerim yaş olduġuñ Kimseler ʿayb itmesün *Dertli* ḳızılbaş olduġuñ [Yā nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı vār Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār]	Müseddes/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin ʿAşıḳ Dertli olduğu tespit edilmiştir.
116	Dertli Ḳazāḳ	Gel dilber ağlatma beni şāh-ı merdān ʿaşḳına Dü cihānıñ reh-nümāsı şīr-i Yeẕdān ʿaşḳına Şāh Ḥüseyn pīrim Ḥüseyn-i Kerbelā meydān içün Lüṭf idüp bağışla cürmüm ulu sūbḥān ʿaşḳına	*Dertli Ḳazāḳ* çıḳma yoldan ṭoġrı rāha gel beri Merḥamet şefkat seniñdir ey Ḥasanü'l-ʿAskerī Evliyālar serfirāzı ey şāhım Ḳızıl Deli Sen ġanisin vir murādım Mehdī-i devrān ʿaşḳına		Nefes/5	-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Dertli Ḳazāḳ" ismiyle kayıtlıdır. Hangi yüzyılda olduğu bilinmemektedir.
116	Lā-Edrī	Şāh-ı şehīd Ḫorāsāndır ʿAlī Rıżā ol beri Müʾminin ḳalbiñde olur şāh-ı merdānın yeri		Maṭlaʿ		-.--/-.--/-.--/-.-	Kime ait olduğu tespit edilememiştir.
116	Lā-Edrī	Laʿnet olsun ṣadhezār ol Yezīdiñ cānına		Müfred		-.--/-.--/-.---/-.-	Kime ait olduğu tespit edilememiştir.

116	Sarban Ahmed	Çeşmime [benüm] nūr-ı ruḫ-ı yār ṭolubdur Dil ḫānesine pertev-i envār ṭolubdur	Sırr işine maḥrem olamaz her kişi *Aḥmed* Maḥrem olanıñ sinesi esrār ṭolubdur	Ġazel/8		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Ġazel Vaḥdet-i" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Sarban Ahmed olduğu tespit edilmiştir.
117	Vaḥdetī Baba	Lāzım oldı ki aña ḳarşu çıḳa pes ḫünkār Bizi bir ṭaş ḳayaya o şeh-i ʿālī-miḳdār Emr idüp yüri didi yüridi ol dem dīvār Didi cānluyı yürütmek değil hüner ey yār Hüner oldur ki yürisün cānsız iken kühlesār Kāfir-i muṭlaḳ olur her kim iderse inkār Bunuñ emṡāli nice ḳıldı velāyet iẓhār Biñde biriñ dimeğe bende de yoḳdur miḳdār Maẓhar-ı nūr-ı Nebī maḥzen-i esrār-ı ʿAlī Pīr-i erkān-ı ṭarīḳat Ḥacı Bektāş-ı Velī	ʿĀşiḳāne nefesüñ *Vaḥdetī* meydāna ilet ʿAşḳ meydānını gözle şeh-i merdāna ilet Yüzüni yerlere sür cānib-i dīvāna ilet Bāde-i ʿaşḳ ile lā-yaʿḳil mestāne ilet İsm ü resm-i ʿAlīdür mürşid-i erkāna ilet Nice mürşid-i naẓar-ı ekmel-i insāna ilet Yaʿni Sulṭān Balım nakdī olan cāna ilet Fuḳarā ḫidmetini ser -ʿasker ü sulṭāna ilet Dergeh-i şehr-i felek ḳadr-i melek-şāna ilet Ḳuş diliñ fehm idici zāt-ı Süleymāna ilet Maẓhar-ı nūr-ı Nebī maḥzen-i esrār-ı ʿAlī Pīr-i erkān-ı ṭarīḳat Ḥacı Bektāş-ı Velī	Terciʿ-i Bend/3		..--/..--/..--/..-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin Dimetokalı Vaḥdetī olduğu tespit edilmiştir.

117	Ḳāsımī	Maʿden-i nūr-ı nübüvvet maẓhar-ı nūr-ı celī Şems-i şarḳ u ʿālem-ül-ġayb oldı şarḳdan müncelī İbn-i Sulṭān-ı Necef ser-çeşme-i cümle velī Kuṭb-ı sālār-ı velāyet evliyānıñ efḍālī Āl-i Ṭāhā nūr-ı Yāsīn Ḥażret-i Seyyīd ʿAlī Server-i ḳevm-i mevālī sırr-ı Şāh Kızıl Delī	Tūtīyā-yı dīde-i dildir bize ḫāk-i deri Ḫāk-i pā-yı ḫādimi dergāhınıñ tāc-ı seri ʿĀciẓiz ʿavne'l-āmız hem ʿacāib maẓharı Kemter-i meddāḥ-ı Ḥayder Dervīş Ḳāsımī kemteri Āl-i Ṭāḥā nesl-i Yāsīn Ḥażret-i Seyyid ʿAlī Server-i ḳevm-i mevāli sırr-ı Şāh Ḳızıl Delī	Müseddes/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Nuṭḳ-ı Ḳāsım Der-Medḥ-i Seyyid ʿAlī Sulṭān" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Ḳāsımī olduğu tespit edilmiştir.
118	Vaḥdetī Baba	Özince bil ki ḥaḳīḳat pederiñ Ādemdir Aṣl u nesl ü nesebiñ müʾmin iseñ ḫātemdir	Müʾminiñ ḳıblesi imiş Kaʾbe-i Ḥaḳ *Vaḥdeti*yā Maʿrifet anda hemān kevṯer ile zemzemdir	Ġazel/5		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Ġazel-i Vaḥdetī" başlığıyla kayıtlı şiirin şairinin Dimetokalı Vaḥdetī olduğu tespit edilmiştir.
119	ʿAẓmī	Dertliyim dermān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī Luṭf ile iḥsān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī	Cümle varımdan geçüp meydāne geldim ʿaşḳ içün Der ki *ʿAẓmī* cān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "ʿAẓmī" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

119	Ḳalender Şükrī	Senden ister her velī himmet hidāyet yā ʿAlī Sendedir ʿayneʾl-yaḳīn baḥr-i velāyet yā ʾAlī	Tā yüzüñ gördü *Ḳalender Şükr* idüp kılur zār Ol zamāndan berü kim işāret yā ʿAlī	Ġazel/4		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ḳalender Şükrī" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
119	Pir Sulṭan Abdal	Ṣabāḥın seḥerinde niyāza geldim Ṭaġlar yā Muḥammed ʿAlī çaġırır Bülbül idim güle geldim Güller yā Muḥammed ʿAlī çaġırır	*Ḳalender Abdal*ın çoḳdur ʿāşıḳı Saña ʿaşıḳ olanların yanar yüreği İmām Ḥasan İmām Ḥüseyin beşiği Ṣallar yā Muḥammed ʿAlī çaġırır		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Ḳalender Abdal" mahlası bulunan şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.
119	Sersem Abdal	Temennāyı imāmlardan getürdim Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler Ḳırḳlar ile bir meydānda oṭurdum Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler Didiler didiler sersem didiler	*Sersem Abdāl* der ki yolum sırdır ʿAlī sırrdır Muḥammed daḫı nūrdır ʿAşḳ ile muḥabbet ṣıdḳ ile yārdır Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler Didiler didiler sersem didiler		Nefes/6	Hece	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin Sersem Abdal olduğu tespit edilmiştir.
120	Yemīnī	Ḫurşīd Muḥammed feleğin māhıʿAlīdir Hergiz olmaz sırrına āgāhı ʿAlīdir	Ol şīr-i Ḫudā serveri damadı Muḥammed Vāllahī *Yemīnī*ye ʿAlī billāhī ʿAlīdir	Ġazel/5		--./.--./.--./.--	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin mahlasında Yemīnī yazmakta ise de tespit edilememiştir.

120	Yemīnī	Dillerde kimiñ ḥayr eyle kim yād[ı] ʿAlīdir Der rūz-ı maḥşer anların imdād[ı] ʿAlīdir	Ġamım çekmesün her dildeki her demde *Yemīnī* Hem ẕikri Muḥammed ʿAlī hem nād[ı] ʿAlīdir	Ġazel/5		--./.--./.--./.--	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin mahlasında Yemīnī yazmakta ise de tespit edilememiştir.
121	Müridoġlu	Bugün bize vefālardır Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi Zihī ẕevḳ-i ṣafālardır Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi	*Müridoġlu* ne ḥāletdir Niçün göñlün melāletdir Gelen ḫātem-i risāletdir Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Nefes-i Müridoğlu" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
121	Yemīnī	Ṣabāḥ oldı size geldim Gözim yaşın süze geldim Nefāzının size geldim Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşān	*Yemīnī* kemter ḳuluñ Naṣib eyle bize yoluñ Meğerki ola maḳbūluñ Ṣabāhıñ ʿaşḳı dervīşine		Nefes/7	Hece	Mecmuada "Nefes-i Yemīnī" başlığı ile kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
121	Ḳabūli	Ey şehā ṭobraġa baş urmaḳla bulunmaz naʾīm Ādeme gel secde ḳıl [sen] olma şeṭāniʾr racīm	Ey *Ḳabūli* cümle ilhāmāt-ı ḥaḳdır sözlerin ʿĀşıḳa taḥḳiḳ ile vuṣlat durur vaʿdüʾl-Kerīm	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Gazel-i Ḳabūlī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Edirneli Ḳabūlī Mustafa'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

122	Harabi Ahmed	Kāf [u] nūn ḫıṭābı ıẓhār olmadan Biz bu kāinātıñ ibtidāsıyız Kimseler vāṣıl-ı dīdār olmadan Ol “ḳabı ḳavseyn” iñ eñ-ednāsıyız	Zāhida şānımız “innā feteḥnā” *Ḥarābi* kemteri serserī ṣanma Bir ḳılı biñ yarar er kāmiliz ammā Pīr Balım Sulṭānıñ budalāsıyız		Nefes/5	Hece	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin Edip Harabī olduğu tespit edilmiştir.
122	Fūādī	Şāh-ı Ḥüseyniñ firḳatiyle aġlayan gelsün beri Āh [u] vāh idüp dem-ā-dem iñleyen gelsün beri	Hem Muḥammed meclisinde çār-yār ile gelüp Ey *Fūādī* ḥāl ile irşād olan gelsün beri	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin Ömer Fūādī olduğu düşünülmektedir.
122	Şems	İḳrāra ser viren kişi server değil midir değildir dime Ḳurbān olan bu sevgüye ki er değil midir değildir dime	Tapundı tamām kevn ü mekān ʿAli nūrı *Şems*iñ yüzine nur-ı münevver değil midir değildir dime	Ġazel/6		--./-.-./.--./-.-	Mecmuada “Ah Mevlām dost Ḥüseynim dost şehīd-i Kerbelā” başlığı ile kayıtlı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
123	Kul Nesīmī	Ben melāmet gezer iken o uçarım peykine Ār u nāmūs şīşesini ṭaşa çalarım kime ne	Gāh çıkarım gök yüzine seyreylerim ʿālemi Gāh inerim yer yüzine hū çekerim ʿaşḳ içün	Ġazel/4		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kayıtlı şiirin şairinin Kul Nesīmī olduğu tespit edilmiştir.

123	Lā-Edrī	Ḳaḍı müfti [vü] müderris şöyle ṭursuñ bir ṭaraf Noḳṭa-i sırr-ı ʿAlīden fehm iden gelsün beri		Müfred		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada “Beyt” başlıklı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
123	Ṣenānī	Oḳudum ḳavl-i Ebūbekir ile ibn ʿÖmeri Kimi ʿAbbāsı delīl itdi kimi ibn Ḥaceri Görmedim gülşen-i aḳvālde hiçbir şeceri Ki bite şāḫınıñ üstünde murādım ṣemeri Yazmamış Ḳāḍī vü Keşşāf Cerīr ü Ṭaberī Ḫaberim yoḳ güzelim kimden alayım ḫaberi	Seni ʿālem ṣanma ʿarş-ı muʾallāda arar Kimi esmāda kimi künc-i meshāda arar Kimi gökde kimi yerde kimi deryāda arar Kimi ṭaġda kimi baġda kimi ṣaḥrāda arar Beyt-i Maḳdisde kimi Kaʾbe-i ʿUlyāda arar Kimisi deyre girüp Lāt ile ʿUzzāda arar Kimi Mecnūnuñ olup ṣūret-i Leylāda arar Kimi Vāmık kimi ruḫsār-ı ʿAzrāda arar Kimi levha yazılan lāfẓ ile maʿnāda arar Kimi tecnis ile eşʿār-ı muʿammāda arar Yazmamış Ḳāḍi vü Keşşāf ü Cerīr-i Ṭaberī Ḫaberim yoḳ güzelim kimden alayım ḫaberi	Terci-i Bend/2		..--/..--/..--/..-	Mecmuada “Ġazel-i Ṣenāniyeden” başlığıyla kaydedilen bu şiirin Ṣenāni’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

123	Mislī	Dūzaḫ-ı firḳatde ḳoyma yandım īmānım ʿAlī Kevşeriñ sāḳīsisiñ ḳandır beni cānım ʿAlī		Terci-i Bend/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "ʿİzzettiñ taḫmisinden" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Mislī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir. Mecmuada sadece vasıta beyti alınmıştır.
123	Ḥilmī Dedebaba	Biz cihān varlıġını terk ile olduḳ derviş ʿAşḳ-ı Ḥayderle girüp dergeh-i tefrīdimize	Ḥubb-ı Ḥaydarla hemīşe ne tecellī görünür Vaʿiẓ bir naẓar it bāde-i tevrīdimize	Ġazel/4		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Ġazel Ḥilmīden" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Hilmi Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
123	Lā-Edrī	Hezārān laʾnet olsun şol Yezīd Mervāna Aña tābiʿ olan iblīs laʿnet ḥabīs-i nādāna		Maṭlaʿ		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Beyt" başlıklı şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

124	Ḥilmī Dedebaba	Ehl-i şevḳiz meşreb-i rindāneyüz Bektaşīyüz Zāhid-i bed-ḫūylara bīgāneyüz Bektaşīyüz	Cānımız ḳıldıḳ fedā *Ḥilmī* cemālu'llāha biz Şemʿi ʿaşḳa yanmaġa pervāneyüz Bektaşīyüz	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ġazel-i Ḥilmī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Hilmi Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
124	Bosnevī	Beni ṭaʾn eyleme ey zāhid ki bir şāh-ı nedīm oldum Geçüp benlik ḫicābından bu birlikde ḳadīm oldum	Ḥaḳḳ-ı ġılmān-ı cennet-i ḳamūsı çeşm-i insānda Berā-yı ey *Bosnevī* ednā dime fāżl-ı naʿīm oldum	Ġazel/6		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Ġazel-i Bosnevī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
124	Ḥilmī Dedebaba	Biz ġulāmān-ı ezel āl-i ʿabā-yı Aḥmediz ʿĀbidān-ı Kerbelāyız cān fedā-yı Aḥmediz	İsteriz nān-ı şefāʿat bāb-ı Ḥayderden hemīn Çākeriz ʿabdiz ḳūluz *Ḥilmī* gedā-yı Aḥmediz	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hilmi Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
124	Ḥilmī Dedebaba	Ḳande baḳsam cān göziyle görünür her sū ʿAlī Ol sebebden gice gündüz çaġıram her hū ʿAlī	Ḥubb-ı Ḥayderle iḥyā oldur göñül ey zāhidā Anuñ içün her nefes *Ḥilmī* direm her-gū ʿAlī	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hilmi Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

125	Naẕīf Dede	Zāhidā Ḥaḳ içün ol şāhın ki cūd-ı ekmeli Aḥmed-i muḫtāra vaḥyi itdi kitāb-ı münzeli Mevlevīyim Aḥmedīyim Ḥayderīyim ben belī Baña pesdir bir Ḫudā bir Nebī vü bir velī Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī	Bende-i āl-i ʿabāyım Ḥayderīyim Ḥayderī Ey *Naẕīf* bu yolda ḳurbān eyledim cān [u] seri Ḥasılı ber muḳteżā-yı meşrūb-ı Peyġamberi İʿtiḳadım böyledir "nahnü ḳasemnā"dan beri Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī	Müseddes/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
126	Ḥilmi Gedā	Ṭutdum āyīne yüzime Ḳıldım naẕarı özime ʿAlī görinür gözime ʿAlī görinür gözime	*Ḥilmi Gedā*yī bir kemter Her ne nereye ḳılsam naẕar Görür gözüm dilim söyler ʿAlī görinür gözime ʿAlī görinür gözime		Nefes/7	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir. Mecmuada şiirin mısraların diziliminde belli bir düzen bulunmamaktadır.
127	ʿUlvī	Şāḫ-ı gülsün bülbül-i dil ʿandelībiñdir seniñ Şerm ile ḥaclinde ġonca bir maḥbesiñdir seniñ Bir şeh-i aʿẓamsın el-ḥaḳ şāh-ı Ḥayber-keş ʿAlī Bende-i ḫalḳa be-gūşuñ bir ġarībiñdir seniñ		Ḳıṭʿa/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ḳıṭʿa-ı ʿUlvī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

127	Şeyh Galip	Bulandı yevm-i ʿāşūrāda çarḫıñ ḳalb-i nāşādı Semāvāt ü zemīn bu ḥüzn ile deryā vü Nīl oldı Semāvāt ehliniñ gözyaşıdır bārān ẓann itme Şehīd-i Kerbelānıñ rūḥ-ı pākiyçün sebīl oldı		Rubāi/1		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Ḳıṭʿa-ı Diger" başlığıyla kaydedilen bu şiirin Şeyh Galip'e ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
127	Lā-Edrī	Cināna dāḫil olmak mümkün değil kemīn Kevşeri ṣunmayınca vāriş-i şāh-ı merdān Ḥāzin-i kevşer ʿAlī sāḳī Ḥasan u Ḥüseyn Vāriş olan bu sırra ḳabz olur yā Selmān		Ḳıṭʿa/1		--./-.-./.--./-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
127	Lā-Edrī	Bende-i şāh-ı velāyetdir bizim ʿunvānımız Ḥażret-i Beşīr ü beşer dildeki sulṭānımız ʿĀrifā ger Ḥāricīler dökselerdi ḳanımız Āl-i evlād-ı resūlallāhdır enbiyāmız		Ḳıṭʿa/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
127	Lā-Edrī	Ġulām-ı Şāh-ı Merdān-ı ʿAlīyim Esīr-i bende-i fermān-ı ʿAlīyim Ne ḫaddimdir ġulām-ı Ḥayder olmaḳ Ġulāmī ez-ġulāmān-ı ʿAlīyim		Ḳıṭʿa/1		.---/.---/.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

127	Lā-Edrī	Ḥüseyn-i Kerbelā içün ḳılın zinnūrveş dārı Şefīʿi Murtażādır ḫaᵛf-ı maḥşerden olur yārı		Maṭlaʿ		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
127	Sācidī	Oldı ol şāh-ı şehīdiñ rāhına rūḥum revān Bu vücūd ḥaşletimden Kerbelāya düşdi pāy Yoḳ taḥammül isterim cām-ı şehādet Yā Ḥüseyn *Sācid*im Āl-i Resūluñ uġrına cānım hedā-yı		Ḳıṭʿa/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada “Sācidī” başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
128	Lā-Edrī	İki cihānıñ güneşi Muṣṭafā Hemdemīdir Ḥayder ʿAlī Murtażā		Maṭlaʿ		-.--/-.--/-.-	Mecmuada “Beyt” başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
128	Lā-Edrī	Ḥüseyni ṭutdu aʿdāsı ʿAliyyü’l-Murtażā yoḳ mu Ṣabīler zār ider ḥāyla yarın rūz-ı cezā yoḳ mu	Ḥüseyni sevmeyen melʿūn ʿadūʿ-yı kibriyādandır Ḳasem olsun ki ol insāna Yezīd-i aḳrabādandır		Mersiye/3	.---/.---/.---/.---	Mecmuada “Mersiyeden” başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

128	Lā-Edrī	Şükür Ḥaḳḳa şīr'i geldi didiler Gitdim hiç ẕātımı hem bilmediler Hiç kimse bu sırrı fehm itmediler Her gelen maḫlūḳa ḳardaş idim ben		Ḳıṭʿa/1		Hece	Mecmuada "Şīr-i Bende" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
128	ʿĀrif	Ḳurretü'l-ʿayn-ı Resūl-i kibriyāsın yā Ḥüseyn Nūr-i çeşm-i şāh-ı merdān murtażāsın yā Ḥüseyn	Ḳıl şefāʿat *ʿĀrife* ceddiñ Muḥammed ʿaşḳına ʿArṣa-i maḥşerde maḳbūl-i recāsın yā Ḥüseyn		Merşiye/6	-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Merşiye" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
128	Ḳalender Çelebī	Dün gice seyrimde bāṭın yüzünde Pīrim Ḥacı Bektāş Velīyi gördüm Elifī tāc başında niḳāb yüzünde Şāhım olan imām Ḥaydarı gördüm	İçdim ol ṭoluyı ʿaḳlım yitirdim Erenler öñünde iḳrār getürdüm Menzil gösterdiler geçdim oṭurdum Kemendimle baġlı belimi gördüm		Nefes/3	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
129	Türābī	Ḳande göster baña ṣāḥib kerāmet ʿAlī çoḳdur şāh-ı merdān bulunmaz	Kimsenin kimseden yoḳdur ḫaberi Böyle bir ʿacāyib seyrān bulunmaz		Şarḳı/2	Hece	Mecmuada "Türābīden" başlığıyla kaydedilmiştir.

129	ʿAşıḳ Dertli	Baḳmazlar *Dertli*ye maḫzūndur diyü Muḥabbet baḥrine ṭālġındır diyü Evlād-ı ʿAlīye meftūndur diyü Yazdılar deftere dīvāne bizi		Ḳıṭʿa/1		Hece	Mecmuada "Dertliden" başlığıyla kaydedilmiştir.
129	ʿAşıḳ Dertli	Göñül gezdirmeñiz ġayrı gözlere Biz cemālu'llāhı görenlerdeniz	Bāb-ı velāyetde gözet *Dertli*yi Bek yabancı değil erenlerdeniz	Ḳıṭʿa/2		Hece	Mecmuada "Dertli" başlığıyla kaydedilmiştir.
129	Lā-Edrī	Bu meşhed kim ziyāretgāh-ı erbāb-ı muḥabbetdir Ġubār-ı ġayrı kuḥl-i erbāb-ı başiretdir	Şehīd-i Kerbelā Sulṭān-ı Ḥüseyniñ duḫterānından İki sulṭān medfūn oldığı bunda rivāyetdir	Ġazel/4		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Ḳoca Muṣṭafa Paşa dergāhında İmām Ḥüseyn Efendimiz ḥażretleriniñ kerimeleriniñ tarihleridir" başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
129	Fennī	Cānda gizle ṣorma bilmez cām-ı mey leẕẕātını Dest-i dilberden içüp bezminde sekrān olmayan	Fennī ismiñ camiʿü'l-esmādır ammā şübhesiz Gözlemez ʿayn-ı müsemmā görmez ʿirfān olmayan	Ġazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Fennīden" başlığıyla kaydedilmiştir.

129	Lā-Edrī	ʿAceb dergāh-ı ʿAlī kim naẓargāh-ı velīdir bu Maḥall-i feyż-i ʿirfān hem yenābīʿ-i ʿAlīdir bu Ezelden feyż-i Ḥaḳ olmuş tevekkül daʿvācıdır bu Ehmanā himmet-i pīrdir hem ʿaşet belīdir bu		Ḳıṭʿa/1		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Ḳıṭʿa" başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
129	Ḫayālī	Çün görmek ister dīdelerim vaḳt-i seḥerde Bir miṡl-i melek ẕātı perī cins-i beşerde		Maṭlaʿ		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Ḫayālīden" başlığıyla kaydedilmiştir.
129	ʿAşıḳ Dertli	ʿAnāṣır gömleğin giymezden ezel Aʿżāde başıma Ḫünkār idim ben Yemekden içmekden münezzeh iken Manẓūr-ı Mevlāya envār idim ben		Ḳıṭʿa/1		Hece	Mecmuada "Dertliden" başlığıyla kaydedilmiştir.
129	ʿAşıḳ Dertli	Gerçi dil virmişiz ammā ḫūbların serdārına Nīm niġāh-ı merḥamet ḳılmaz dil-i bīmārına	Her kim ʿāḳilleri divāne eyler ḳoy virir Āferin pīr-i muġānıñ ḫāne-yi hem-vārına	Ġazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Dertliden" başlığıyla kaydedilmiştir.

130	Ẕikrī	Bu zümre-i gülşāha ḳızılbaş[i] disünler Ol sāḳī-i kevs̱ere bular ʿāyyāş[i] disünler Ḫoş fırḳa-i münkir bize ḳallāş[i] disünler Ben faḫr iderim kim baña Bektāş[i] disünler Dergāh-ı ʿAlīniñ bu da bir ṭaşı disünler		Muḥammes/1		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Ẕikrī Babadan" başlığıyla kaydedilmiştir.
130	Ẕikrī	Üftādeleriñ ʿarşa çıḳan āhı ʿAlīdir Sulṭān-ı zemīniñ feleğiñ māhı ʿAlīdir	ʿİbretle naẓar ḳıl ʿAlīye her şeyde nümāyān Bir meşrebini bilmeğe biñ yıl döne devrān	Ġazel/4		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Ẕikrī" başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
130	Ḥilmi Dedebaba	Ḥaḳ ʿayne'l-yaḳīn bunda görenler Ehl-i beyte nūr-ı celī didiler	Öz tenümde gördüm Ḥayy u Ṣamedi Gördiğim dīdāra ʿAlī didiler		Nefes/2	Hece	Mecmuada "Ḥilmi" başlıklı kaydedilen bu şiirin Hilmi Dedebaba'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
130	Şeyh Galip	Bu maʿrekeniñ Sām u Nerīmānıyuz el-Ḥaḳ Evlād-ı Ḥüseyniñ ḳulu ḳurbānıyuz el-Ḥaḳ İḳrārımıza ser viririz ʿahde ḳavīyüz Biz şāh-ı velāyet ḳuluyuz hem ʿAlevīyüz		Müseddes/1		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Esʿad" başlıklı kaydedilen bu şiirin Şeyh Galip'e ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir

130	Savtī	Zülfüñi küfre ruḫuñ īmāna teşbīh itdiler Cümle müʾminler ḫaṭṭıñ Ḳurʾāna teşbīh itdiler		Maṭlaʿ		-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Savtī" başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
130	Eşref	Vechini pākinde oḳuyup ḫaṭ-ı ḫuṭūṭı İdüp secde Ādeme Ḥavvāyı gördüm	ʿAşḳ ile bu *Eşref* çün dāra geldi Efendim takdı resm mürşid-i āgāhı gördüm		Nefes/4	--./.--./.--./.--	Mecmuada "Eşrefden" başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
131	Rūşenī	Çün ṭoġub ṭutdı cihān yüzüni ḥüsnüñ güneşi Kim ola sevmeye bu vech ile sen māhveşi	"Ve'd-duhā verdine ve'l-leyl" oḳuram sünbülüñe *Rūşenī* virdi budur "kūlli ġadātın ve ʿaşiy"	Ġazel/6		..--/..--/..--/..-	Mecmuada "Nuṭḳ-ı Ḫażret-i Rūşenī" başlıklı kaydedilen bu şiirin Rūşenī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
131	Rūşenī	Ṭutmadım sünnetüñi şerm-sāram yā Nebī Ben siyeh-rū ḫaẓretüne nice varam ya Nebī Muhammed ʿArabī ẓāhir Nesīmi Eşrefü'r-Rüsli 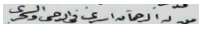	*Rūşenī* bī-çāre ẓulmetde ḳalurdı tā ebed Aña "mim" aġzıñla iki "dāl"ıñ olmasa meded	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin Rūşenī olduğu tespit edilmiştir.

135	Yazıcızāde	Yine ʿarż eyledi dilber yüzüñ ḳaṣr-ı celālīden Yine nālende [vü] şeydāyım şarāb-ı lā-yezālīden	Ḫudāvendā ne naḳṣ ola kemāl-i salṭanatdan kim Eğer bu *Yazıcıoġlu* göre nūr-ı cemālīden	Ḳaṣīde/5		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Yazıcızāde" başlıklı kaydedilen bu şiirin Yazıcıoğlu'na ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
135	Yazıcızāde	Eğer Rūmuñ revānında görü[r]sem ben dil-ārāyı Revānına revān idem Semerḳand [u] Buḫārāyı	Murādı sensin ey dilber göñül seni ḳılur ezber Oḳudı yazdı çün bildi bıraḳdı aġ u ḳarayı	Ḳaṣīde/7		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Yazıcıoğlu'na ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
135	Yazıcızāde	Bir gice seyrimde ḳırḳları gördüm Ṣordum Ḥācı Bayrām Velī ḳandedir Didiler Ḥācı Bayrām bundadır bunda Ṣordum Ḥācı Bayrām Velī ḳandedir	Velī dirseñ velīlerden velīdir *Yazıcıoġlu Mehmed*iñ pīridir Şeyh Ḥāmid sulṭanıñ özge yāridir Ṣordum Ḥācı Bayrām Velī ḳandedir		Nefes/4	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
140	Vaḥdetī	Ben ol nuṭḳ-ı muʾallāyım ki geldim şekl-i insāna Ẓuhūr içün tenezzül eyledim bu ḥadd-i imkāna	"İnna'llahe" āyetin ṭañ mı oḳursa *Vaḥdetī* ey dil Kanı fehm idemez zāhid ki gelmez ʿaḳl u izʾāna	Ġazel/7		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Vaḥdetī" başlıklı kaydedilen bu şiirin Dimetokalı Vaḥdetī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

140	Faḳirī	Kendüden āgāh olan dānā-yı ehl-i rāhdır Ger ki ṣūretde gedādır maʿnā içre şāhdır Gezme ıraḳ iste sen de eşkiñ hem-rāhdır Cümleye ẕāt-ı şerīfiñ şüphesiz dil-ḫᵛāhdır Kim ki bildi kendü ẕātın vāṣıl-ı dergāhdır	Nāṭıḳī sırr virme ser vir ḥāsid āgāh olmasun Ṭaʿna ṣaḥrāsında aña ẕerrece rāh olmasun Maşrıḳından çıḳ kevākip ḳo ki bir māh olmasun Ayru dilden düşen tek tekrār efvāh olmasun Bu naṣiḥat saña benden ḥasbeten-lillāhdır	Muhammes/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
142	Vāhīb Ümmi	Evliyādan sırr ṣorana ṭoḳuz dürlü nişān gerek Evvel ḳapu ṣerīʿatdur güneş gibi ʿayān gerek	*Vehāb Ümmi*niñ tevḥīdi ḫaṭırıña güc gelmesün Bu maʾnāyı fehm itmeğe ṣāfi nūrdan insān gerek		Nuṭuḳ/10	Hece	Mecmuada "Veḥāb Ümmi" başlıklı kaydedilen bu şiirin Vaḥīb Ümmi'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
146	Bosnevī	ʿİbādından eğer suāl idersen Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī Menim ḳulluġumdan ḫaber istersen Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī	*Bosnevī* görünce cūş ider şaḳı Göñül ṣāfi olup bulur revnaḳı Şeş cihetten biri görmüşüm Ḥaḳḳı Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Bosnevī" başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

150	Ḳalender Sulṭān	Ey dil elif bā-yı bismillāhdan aldım dersimi Noḳṭasından “Künt-ü Kenz”i u’l-lāhdan aldım dersimi Maẓhar-ı Ḥaḳdır efendim gönlümüñ virānesi Oḳuyup āyāt-ı kelāmu’llāhdan aldım dersimi	Ol sebebden ʿālem içre ʿāşıḳ-ı divāneyüz Curʿa-i ʿilm ile dolu nūş idüp mestāneyüz Bilmeyenler ebter şānur biz *Ḳalender* hāneyüz Ve billāh ḫuṭbe-i ḥabibu’llāhdan aldım dersimi	Dīvān/4		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada “Ḳalender Sulṭān” başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
154	Aḥmed Ṣarvān	Lā-mekān ilinden misāfir geldim Şu fenā mülkine başdım ḳademi Nireniñ selāmıñ getürdüm dirsen Şu fenā mülkine başdım ḳademi	*Ṣarvān Aḥmet* erenleri izleriz Cān evinde cānānımı gözleriz On iki imām şāh-ı merdān gözleriz Ol vaḳit [de] nūr göründi gözime		Nefes/7	Hece	Mecmuada “Aḥmed Ṣarvān” başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
158	Muḥīṭī	Ol biriz kim yetmiş iki milletiñ iḫrāciyuz Nūn sırrın fehm iden kāmla nūndan nāciyuz	Ey *Muḥīṭī* pādişāh-ı ʿālemim gerçi bugün Eşiğinde faẓl-ı Ḥaḳḳun bende-i muḫtācıyuz	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada “Nuṭḳ-ı Muḥīṭī” başlıklı kaydedilen bu şiirin Muhīṭī’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
158	Muḥīṭī	Yüziñ ʿarşında ʿarşu’llāhı gördüm Maḳām-ı sidretu’llāhı gördüm	*Muhītī* ḥükm ider arż [u] semāyā Serīr-i “innemā” da şāhı gördüm	Ġazel/8		.---/.---/.--	Mecmuada “Nuṭḳ-ı Muḥīṭī” başlıklı kaydedilen bu şiirin Muhitī’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

158	Muḥîṭî	Dîvâr-perest olan ṣûret-i insanı ne bilsün Ẓulmetde ḳalan çeşme-i ḥayvânı ne bilsün	Ṣûretde *Muḥîṭî* gibi maʿnâ-yı ḳadîme Yol bulmayan esrâr-ı ten u cânı ne bilsün	Ġazel/7		--./.--./.--./.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Muḥîṭî'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
162	Ḥalîlî	Cemâliñ vaṣfıñ ey dilber eğerçi tende cân söyler Lîk esrârını ʿaşḳıñ velîkin erkân söyler Ki nuṭḳuñ emr-i Ḥaḳdır "men ʿaref" sırrıñ ʿayân söyler Eyâ sen ṣanma kim senden bu güftârı dehân söyler Veya terkîb olan ʿunṣur yâḫud laḥm-ı zebân söyler	Göñül gözini ġafletden açan ʿâşıḳlar ey Naḳşî Olardır Ḥaḳḳı bâṭıldan seçen ʿârifler ey Naḳşî *Ḫalîlî* gibi varından geçen ʿâşıḳlar ey Naḳşî "Seḳâhum rabbuhum" ḥamrıñ içen ʿârifler ey *Naḳşî* İrer maʿşûḳuna anlar meḳândan lâ-meḳân söyler	Taḫmîs/7		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Taḫmîs-i Ḫalîlî Ġazel-i Naḳşi" başlıklı kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
168	Selâmî	Biz bende-i evlâd-ı güzîn-i nebevîyüz Ser-bend-i rez-i silsile-i Muṣṭafâ[vî]yüz	Ṣad-pâre olursa tenimüz yine *Selâmî* Her pâresi söyler ʿAlevîyüz ʿAlevîyüz	Ġazel/5		--./.--./.--./.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Selâmî'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
168	Selâmî	Ednâ ḳuluyum faḫr-ı resûlü'-ṣaḳaleynüñ Ol nûr-ı âḥad Aḥmed-i ceddü'l-Ḥasaneynüñ	Evlâd ile aṣḥâba selâm eyle *Selâmî* Ṣâd ola daḫı rûḥ-ı şerîfi ebeveynüñ	Ġazel/5		--./.--./.--./.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Selâmî'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

168	Selāmī	*Selāmī* ṣıdḳ ile kim sālik-i rāh-ı Ḫudā oldı Vuṣūl-i Ḥaḳḳa rehber ehl-i beyt-i Muṣṭafā oldı	Ḥaḳīr ü derd-mend ü sā'iliyum bāb-ı irşāduñ *Selāmī*yim siyeh-rū cākeriyim āl-i evlāduñ	Ġazel/8		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Selāmī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
170	Ümmī Sinān	ʿAceb ḫayrān oldum ʿaşḳa uyanda Yanup püryān oldum şevḳa uyanda	*Ümmī Sinān* dir ki ḳalmadı bir ġam Özge sulṭān oldum ʿaşḳa uyanda		Nefes/6	Hece	Mecmuada "Ümmī Sinān" başlıklı olarak kaydedilmiştir.
174	Emīr Sulṭān	Gerçi ʿāşıḳlara ṣalā dinildi Derdi olan gelsun dermānı buldum Āh ile vāh ile devrān iderken Cānımıñ içinde cānānımı buldum	*Emīr Sulṭān* ne ḫoşca bāzār imiş ʿĀşıḳları seyrān idüp gezer imiş Cümleniñ maḳṣūdı ol dīdār imiş Cāna cānān olan sulṭānı buldum		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Emīr Sulṭān" başlıklı olarak kaydedilmiştir.
178	Surūrī	Dervīşim diyüp meydāna geldiñ Varlıġıñ terk idüp geçebildiñ mi Bu meydāna gelüp erkāna girdiñ Bu erkānıñ sırrı nice bildiñ mi	Bunda neler vardır bir naẓar eyle Yahşi yamānı alma sen dile Naṣīḥatim ṭutup *Surūrī* sen diñle Cān gözin bilemem açabildiñ mi		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Nefes-i Ḥażret-i Surūrī" başlıklı kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

178	Surūrī	Ol menem ki kāşif-i kec ṭılsım-ı ʿālemim Vāḳıf-ı sırr-ı kelāmu'llāh vech-i Ādemim	Ol *Surūrī*yem ki men rūz-ı ezelden tā ebed Faż-ı Ḥaḳḳıñ bendesiyim pādişāh-ı ʿālemim	Ġazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
182	ʿĀşıḳ Dertli	Er yolunda bu ʿāleme gelenler Cümlesi ʿAlīye server didiler Cümle evliyālar cümle erenler Biñ bir ismin birin Ḥaydar didiler	ʿAlevīyim Ḥüseynīyim Ḥaydarī Olaydım Ḳanberiniñ ḳanberi Takī Nakī Kāẓım Mehdī vü ʿAskerī *Dertli*ye bu yolda kemter didiler		Nefes/3		Mecmuada "Dertli" başlığıyla kaydedilmiştir.
186	Keşfī	On iki imāma uydum giderim On dört maʿṣūm pāki bulmaġa giderim On yedi kemer bestle bu demetde Muḥabbetden leẕẕet almaġa giderim	*Keşfī*yā zāhide fāş itme esrār Ḥaḳ içün biñ derde olsam giriftār Dilde nār-ı ʿAlī elde Ẕülfiḳâr Ol ḳavm-i Yezīdi ḳırmaġa giderim		Nefes/6	Hece	Mecmuada "Keşfī" başlıklı kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
186	Yūsufzāde Ḥilmī	Māsivāyı ṣatmayınca naḳd-i sır girmez ele Terk-i aġyār itmedikce nūr-ı Ḥaḳ girmez ele	Māsivā naḳşıñ idüp çak levh-i dilden *Ḥilmī*yā Naḳş-ı sırr-ı vaḥdeti taḥṣil idegör ẕikr ile	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Yūsufzāde Ḥilmi" başlıklı kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

186	Herdemī	Gel göñül benimle düşme ʿināda Dur didiğim yerde dur kerem eyle Yā ne içün geldik biz bu cihāna Adam ol aṣlını bil kerem eyle	*Herdemī* ḳulunuñ yıldızı düşük Erenler yolına ʿāşıḳdır ʿāşıḳ Medhiñ idem direm dilim dolaşıḳ Sāʾilim ḳapuñda ḳul ḳabūl eyle		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Herdemī" başlığıyla kaydedilmiştir.
187	Ḫarābī	Ḳāf u nūn ḫiṭābı iẓhâr olmadan Biz bu kāʾinātıñ ibtidāsıyuz Kimseler vaḳıf-ı esrār olmadan Biz "ḳāb-ı ḳavseyniñ ev ednā"sıyuz	Zāhidā şānımız "innā fetaḥnā" Bī-çāre *Ḫarābī*yi serserī ṣanmā Bir ḳılı ḳırḳ yarar kāmiliz ammā Pīr Balım Sulṭānıñ budalāsıyuz		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Harābī" başlığıyla kaydedilmiştir. Edip Ḫarābī' ye ait olduğu tespit edilmiştir.
187	Server Baba	Müşḳilġam imiş ʿaşḳı nihān eylemek olmaz Müşkil oldur ki sırrı beyān eylemek olmaz	Aġzım ne arasın beni mestāne mi ṣandın Ser virmek olur ammā sırrı beyān eylemek olmaz	Ġazel/6		--./.--./.--./.--	Mecmuada "Server Baba" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
188	Şeyh Cemālī	Tā ezelden sen benimle ʿahd u peymān eyledin Gösterüp cemālin bana pinhān eyledin	*Şeyḫ Cemālī* aġlamaḳdan gözlerinden ḳan döker Yeri göği ʿarş-ı kürsī dosta seyrān eyledin	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Şeyh Cemāli" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

188	Sefîl	Heyhāt saḥrasında bir aġaç gördüm Yedi budaġı var on iki dalı Cān mīvesi dirler aṣlını ṣordum Baharı Muḥammed mīvesi ʿAlī	*Sefîl* dedem insan "sebʿāl mesānī" Bir aġaç remz eyledim Ḳurʾānı Cümleniñ maḳṣudu ol kerem kânı Bihteri Muḥammed bālāsı ʿAlī		Nefes/4	Hece	Mecmuada "Sefil" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
188	Mebnī	Ta'līm itdik ʿilm-i ʿaşḳı bir şāh-ı merdāneden Oḳuruz ʿilm-i ledünnī mekteb-i ʿirfāneden	Ḥamdi lillāh rāh-ı ʿaşḳda şāha iḳrār eyleyüp Şübhesiz geçdi bu *Mebnī* Ḳaʿbe vü pinḥāneden	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Mebnī" başlığıyla kaydedilmiştir.
189	Zihnī	İsm-i āʿẓam nüsḫa-i kübrāya girdi çıḳmadı Sırr-ı Mevlā "ʿalleme'l-esmā"ya girdi çıḳmadı	Naẓm-ı eşʿārıñ seniñ gūş eyleyen taḥsīn ider Nuṭḳ-ı pākiñ *Zihnī*ya maʿnāya girdi çıḳmadı	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Zihnī" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
189	Fennī	Ḳābil-i bārān-ı feyż oldunsa ṣaḥrālar gibi Baḥr-i ḥikmet mevc urur gönlünde deryālar gibi	Faż̈l-ı feyyāżıñ nesīminden naṣibiñ yoġ ise Bil ki ḳaldıñ *Fennī* Mecnūn yolda şeydālar gibi	Ġazel/6		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Fennī" başlığıyla kaydedilmiştir.
189	Fennī	Ṭālibā ʿilm-i ledün dersin dilersen mū'dadır Kenz-i miftāḥü'l-maʿānī ten-i sāde-rūdadır	Semʿ-i cāne ḳaş [u] kirpikden bu söz oldu ʿayān İnkişāf it sırr-ı vaḥdet noḳṭa-i gīsūdadır	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Fennī" başlığıyla kaydedilmiştir.

189	Fennī	Geç hevādan hāy [u] hūdan ṭut o ṭıflıñ dāmeniñ Gerçi mübhem her umūr ol ġamze-i cādûdadır	Mücmel ammā ʿārife remz ü işāret anlasun Pīr-i meyden cām-ı vaḥdet nūş iden āsūdedir	Ġazel/3		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Fennī" başlığıyla kaydedilmiştir.
190	ʿAzbī Baba	"Bā-i bismi" bilmeyen fuḳahā Fātiḥa oḳursa imām olamaz "Elhamd[ü]" Muḥammed lillāhi Murtażā İkisin bir bilmeyen Ḥaḳḳı bulamaz	"Veleddāllīn" ʿāṭıfunı eyler devīr Meded mürüvvet yetiş yā ḥażreti pīr Muḥammed ümmetine ḥamdü lillāh oldı bir ʿ*Azbī* ġayrılardan dermān aramaz		Nefes/9	Hece	Mecmuada "ʿAzbī Baba" başlığıyla kaydedilmiştir. Divanda bu şiir tespit edilememiştir.
190	Niyāzī Mıṣrī	Cān gine bülbül oldı ḫār açılup gül oldı Göz ḳulaḳ oldı her yer her ne kim vār ol oldı Meded meded yā pīrim meded Meded meded yā ʿAlīm meded Meded meded yā Balım meded	Gec aġ ile ḳaradan ḫalḳı bıraḳ aradan *Niyāzī* dön buradan durma saña gel oldı Meded meded yā pīrim meded Meded meded yā ʿAlīm meded Meded meded yā Balım meded	Ġazel/5		--./-.--/--./-.--	Mecmuada "Mıṣrī Niyāzī" başlığıyla kaydedilmiştir. Koyu yazılan kısım nakarat olarak mecmuada bulunmaktadır.
194	Haḳīḳī	Ey dirīġā bu cihānda bulmadım bir yār-i ġār Bu cihān bāġında yoḳdur gül kim olmaz onda ḫār	Ey Ḥaḳīḳī çün münāsip yār bulunmaz dünyāda Fariġ ol ġayrıdan ol kendine kendiñ ṭoġrı yār	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Haḳīḳī" başlığıyla kaydedilmiştir. Divanda bu şiir tespit edilememiştir.

198	Harābī	“Len terānīden” ḥaberdār olmayan Mūsāya baḳ Hem-dem-i Cibrīlden bī-behre bir ʿİsāya baḳ	Gel ḥicāb eyle yedu’llāh āyetinden epsem ol Ey *Ḫarābī* bil bu remzi söyleyen Mevlāya baḳ	Ġazel/9		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada “Aḥmed Edib El-Ḥarābī” başlığıyla kaydedilmiştir.
198	Harābī	Dökdiğüm ḫūn-āb-ı eşki ey perī dīdem bilür Zaḫm-ı tıġ-ı ġamze-i hünḫārıñı sīnem bilür	Bāb-ı Ḥayderden diğer bir bāba itmem ilticā Ey *Ḫarābī* ben ḳızılbaş oldığum ʿālem bilür	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilmiştir.
202	Şemsī	Gülün her dem hümāveş sāye-endāz olması başda Ṭarīḳ-i Ḳādirīniñ gül nişānı olduġundandır	Kelām-u “Künt-ü Kenz”in maḥremi olduġı bu *Şemsī* ʿAbdulḳādir ol sulṭānıñ ġulāmı olduġundandır	Ġazel/6		.---/.---/.---/.---	Mecmuada “Nuṭḳ-ı Şemsī” başlıklı kaydedilen bu şiirin Osman Şems’e ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
210	Seyyid	Ẕāt-ı Ḥaḳḳıñ ḥayrānıyım Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem Ṭālibleriñ bürhānıyım Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem	*Seyyid*e bir per aceb uçdum Ḳuṭub maḳāmını geçdim Maḥv-ı ḥarf iline düşdüm Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem		Nefes/6	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

214	Seyyid	Gel ḫ̆ācem mürşidsiz menzil alınmaz Ṭabībsiz dertlere dermān bulunmaz	*Seyyidñ* ẕātına mirʾāt idinmiş Ṭoġubdur cānına Raḥmān ṭolunmaz	Ġazel/10		.---/.---/.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
214	Lā-Edrī	Gözünde ehl-i inkārıñ nihān ider nihānsıñ sen Muvaḥḥid ḳande kim baḳsa ʿayān ider ʿayānsıñ sen	Murādıñ Ḥaḳ ise ṣūfī Ḥaḳḳı görmek dilersen sen Riyāżetle Behrī ẕıtla olmaz hey ṣūfī gel ṣūfī	Ġazel/4		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
214	Lā-Edrī	Ḳarārım ḳalmadı cāndan nidem pes ʿazm-i yār idem Yakam bünyādını nefsiñ ṭaġıdup tārımār idem	Bu ʿaşḳ oldı baña hādī göñülde urdu bünyādı Ḳoyam bu ehl [i] evlādı ki derdime devā idem	Ġazel/4		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
215	Şah Sulṭān	Ey ḳılan dāʾim ṭaleb dost ẕātınıñ envārını Gel beri seyr it ḥaḳāyıḳ iliniñ bāzārını	Ḳulluḳ itsün cān u dilden *Şāh Sulṭān* isteyen Cān fedā ḳılsun yolunda cāna ḳurbān isteyen	Ġazel/8		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

215	Ṣadıḳī	Ġaflet uyḳusundan ac gözüñ uyan Gör ne ṭāʿat ḳılur anda ʿārifler Seni cehennemden ḫalāṣ ḳılmaġa Ṭabībdir ʿilācın bilür ʿārifler	*Ṣādıḳı* dir bu fenāyı nidelüm ʿĀriflerle Mevlāyı ẕikr idelüm Oḳuyalım ʿilmi ʿamel idelüm Enbiyālar ile göçer ʿārifler		Nefes/7	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
216	Sabrī	Ey dervīş Ḥaḳḳı isterseñ gel esmādan ḫaberdār ol Her isme ʿaşḳ ile ḳul ol semāvātdan ḫaberdār ol	Bu *Sabrī*den olup himmet ṭarīḳ-ı Ḥaḳḳı muḥkem ṭut Ki Ḥaḳdan ayrı kimse yoḳ tecellīden ḫaberdār ol	Ġazel/9		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
216	Muṣṭafā	Kāmil insān olmaġa mürşide geldiñ mi Evvelā tevḥīd ile nefy-i iṣbāt ḳıldıñ mı	Sırr-ı sulṭān vārlıġıyla irişüp ḥarfu'llāh[a] Ey *Muṣṭafā*m yoḳluġ ile nūr-ı yezdān bulduñ mu	Ġazel/11		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
217	Lā-Edrī	Bugün düşden bize ḫaber irişdi Ḳaṭre vārup ʿummānına ḳarışdı Hic aġyār ḳalmayup cümle bilişdi Birlik geliñ bugün meydān bizimdir	"Ḳāb-ı ḳavs"ında ṭaylıñ çalındı "Ev ednā" curʿası dostdan sunuldu Vāḥidü'l-ḳahhār nidāsı denildi Birlik gelin bugün devrān bizimdir		Nefes/3	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

217	Seyyid Oġlu	Bi-ḥamdi lillāh gene ol dost ṣundu birbiriñiz rāżı Elest ḫiṭābın ṭuydı bu cān tenden biz rāżı	*Muṣṭafā* varlıġın ḳodı düşdi yoḳluḳ ʿummānına Daḫı ol ʿaḳla gelmedi maḥv u ġarḳda gezer rāżı	Ġazel/11		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada "Seyyid Oġlu" başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
218	Lā-Edrī	ʿAceb bilsem benim göñlüm Neden dervīş olmaḳ diler Meğer bildi ḥikmet nedir Neden dervīş olmaḳ diler	ʿĀr [u] nāmūs eylemeye Gördüğüni söylemeye Mesāvīyi diñlemeye Her kim dervīş olmaḳ diler		Nuṭuḳ/14	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
218	Lā-Edrī	Ṭarīḳat ḳurb-ı Raḥmāndır Bu meydān özge meydāndır Ḥaḳīḳat sırr-ı Sübḥāndır Bu meydān özge meydāndır	Bu yolda nūr-ı sırdan gec Bu erkān içre sırlar ac Bu meydān içre ḳanlar saç Bu meydān özge meydāndır		Nuṭuḳ/5	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
224	Üftāde	Derdimiñ dermānısın ġayrıdan yoḳdur devā ʿĀşıḳ olan kimseler ġayrıya baḳmaḳlıḳ ḫaṭā	Göñlüñi yu ġayrıdan ey derd-mend *Üftāde* sen Cān ḳulaġına irişe ʿālem-i ġaybdan nidā	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada "Üftāde" başlığıyla kaydedilmiştir.

224	Üftāde	N’olduñ iñlersin [göñül] bir bī-bedel yāriñ mi var On sekiz biñ ʿāleme ḥükm idici ḫānıñ mı var	Ne ʿaceb remz eylediñ ey derd-mend *Üftāde* sen Nūr-ı Ḥaḳḳa vāṣıl olmış ẕerrece ḥāliñ mi var	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Üftāde’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
224	Üftāde	Ey ʿaceb bilsem nedir bu derdime dermān olan On sekiz biñ ʿāleme ḥükm eyleyüp sulṭān olan	Ben dimekden fāriġ ol ey derd-mend *Üftāde* sen Ben-i dilden ayruluḳda ḳaluben ḥayvān olan	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Üftāde’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
225	Üftāde	Göñül ayru değilsiñ sen o yārinin viṣālinden Niçe bir zār ḳılursın anıñ her dem firāḳından	Ne ġam ey *Üftāde* saña irişdi vuṣlat-ı maḥbūb Ṣonları cur’a-i vāḥdet anuñ lüṭf -ı ʿaṭāsından	Ġazel/4		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Üftāde’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
225	Üftāde	Ey ʿāşıḳān ey ṣādıḳān İsterseñiz Ḥaḳdan ḫaber Baḳġıl vücūduñ şehrine Ġayrıya ḳılmaġıl naẓar	Ey *Üftāde* maṭlūb saña Ḥāṣıl durur öñden soña Vāṣıl durur cümle añā Budur ḥaḳīḳatden ḫaber		Nefes/5	--.-/--.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Üftāde’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir
225	Üftāde	Diler iseñ göñül yārı Ki dāʾim eylegil zārı Fenāya irgürüp vārı Digil yā hū ve yā men hū	Dilerseñ vuṣlatın yāriñ Ey *Üftāde* n’ola cānıñ Gözüñe gözüke ḫânıñ Digil yā hū ve yā men hū		Nefes/8	.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Üftāde’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

228	ʿAskerī	Seniñ bezm-i viṣāliñsiz Göñül eğlenmez ey Mevlā Tecellī-i cemāliñsiz Göñül eğlenmez ey Mevlā	Niçe itsün *ʿAskerī* bende Mecāli ḳalmadı tende Dün ü gün fikri hep sende Göñül eğlenmez ey Mevlā		Nefes/10	.---/.---	Mecmuada “ʿAskerī” başlığıyla kaydedilmiştir.
228	ʿAskerī	Meskenüm zāhid ṣorarsañ dāʾimā meyḫānedür Kim riyādan ḫālidür gerçi eğer ḫum-ḫānedür	Deyr-i dilde bir büt-i raʿnāya virdüm göñlümi *ʿAskerī* der secdegāhum dem-be-dem ol ḫānedür	Ġazel/7		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin ʿAskerī’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
229	ʿAskerī	Her kimiñ ki yana yana derd ile devrānı yoḳ Ḳalbine tevḥīd çerāġın yaḳmadı ʿīmānı yoḳ Niçe görsün Ḥaḳ cemālin sırr ile seyrānı yoḳ Tā ebed aʿmādur ol kim dīde-i ʿirfānı yoḳ	*ʿAskerī*yā ehl-i nāsūt naḳş-ı ʿālemdür hemān Didi kā’l-enʿām buları eyleyüp Allāh beyān	Dīvān/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin ʿAskerī’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
230	Muḥyī	Zāhid bize taʿn eyleme Ḥaḳ ismin oḳur dilimiz Ṣaḳın efsāne söyleme Ḥażrete çıḳar yolumuz	*Muḥyī* saña olan himmet ʿĀṣıḳ iseñ cāna minnet Elif Allāh mim Muḥammed Tācımızdadır gülümüz		Nefes/7	Hece	Mecmuada “Muḥyī” başlığıyla kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

230	Muḥyī	Döndi murād üzre felek Devrān bizimdür bu gice Sāḳī ṭolandur ṣāġarı Meydān bizimdür bu gice	*Muḥyī* ne Ḫūrşīd biziz Gülzāra geldik bu dem biz Bülbülleri söylemeyiz Efġān bizimdir bu gice		Nefes/5	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
238	Abdāl Şeyḫ	Bi'l-ḳuvve idim evvelā sevdim ki āşikār olam Tā ben dāḫı Ādem gibi bir dem hemān baba olam	Fażlıña deminden *Ābdāl*a keşf-i ġatā olup baña Ten [ü] göz ile cānāna nigeh-i dīdārına bīnā olam	Ġazel/49		--.-/--.-/--.-/--.-	Mecmuada "Abdāl Şeyḫ Fermānīd" başlığıyla kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir. Şiirde vezin hatası bulunmaktadır.
245	Seyyid Nesīmī	ʿĀrif-i lā-mekān otuz ikidür Sāhib-i cism ü cān otuz ikidür	Dir *Nesīmī* ki ṣūret ü maʿnā Maḫfi vü hem beyān otuz ikidür	Ġazel/7		.---/.-.-/..-	Mecmuada "Nesīmī" başlığıyla kaydedilmiştir. Seyyid Nesimī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
245	Seyyid Nesīmī	Ṣad selām olsun saña ey pādişāh-ı nāzenin Şāh-ı merdānsın elinde feṭḥ olupdur rāh-ı dīn	Zikr olan nebīden ḫāli olmaya bir nefes Tā olasın devlet ü yāre saʿādetle ḳarīn	Ġazel/16		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

250	Ḳayġusuz Abdāl	Elimdedir teberim İçindedir bir elim Deryālardadır yerim Ḳayġusuzca bir erim	İşit geldim ben Rumdan Ḫaber virdim Nemçeden Ben *Ḳayġusuz Abdāl*ım Ḳayġum yoḳdur kimseden		Yaşnāme/16	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
251	Mahvī	Dilā var maḫfi genc ol ḳavsını vīrāne ṣansunlar Meṣeldir bu ki dirler ʿāḳil ol divāne ṣansunlar	Varup aṣḥāb-ı kemāle *Maḥvī*yā ʿarż eyle eşʿārıñ Ġareż ehli kelāmıñ füsūnuñ efsāne ṣansunlar	Ġazel/5		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Mahvī'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
251	Yahyā Efendi	Mübtelā-yı miḥnet-i dildār ider ʿaşḳ adamı Gāh olur Manṣūrveş berdār ider ʿaşḳ adamı	ʿAşḳa bend ol sen de *Yaḥyā* ḳoyma elden cām-ı mey Bir gün olur vāḳıf-ı esrār ider ʿaşḳ adamı	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Yahyā Efendi'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
251	Hāfız Mustafa Rāzī Efendi	Hezārān cilveler vardır feżā-yı āsumānīde Ki sırrından işāret yazmamış ʿilm-i maānīde	Celāl-i ẕāt-ı pāk-i Ḥaḳdan isterseñ eṣer *Rāzī* Tecellī baḥsini fikr eyle bezm-i "len-terānī"den	Ġazel/5		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Hāfız Mustafa Rāzi Efendi'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

251	Aḥmed Pāşā	Göñül ister ki devr itsün felek kendi merāmınca Felekden o felek andan ḫaberdār olmamış bildim Şuʾūnātı ilāhī hem ṭabīʿat sırrını añlar Arisṭālīs-i tedḳīḳāt-ı *Aḥmed* ḳalmamış bildim		Ḳıṭʿa/1		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Ahmed Pāşā'ya ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
252	Yūnus	Ḥaḳḳı ḳaçan bulasın Ḥaḳḳa ḳul olmayınca Erenleriñ eşiğin yaşlanup yatmayınca	Ol ḥaḳīḳat güneşi ṭoġar vaḥdet burcundan Şūʿle virmez *Yūnus*a ḥicāblar gitmeyince	Ġazel/5		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilmiştir. Bu şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.
252	Şeyḥī	Çün nübüvvet ḫatm olup ḳaldı verāṯet ortada Ḳuṭb elinden ḫalḳı ḫālıḳ ẕevḳi vīrān eylemiş	Mekteb-i dehriñ eḥaddür ḫācesi şākīrd hezār *Şeyḫī*yā kimisi cāhil kimisiñ ḥikmetle nuʿmān eylemiş	Ḳaṣīde/16		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilmiştir. Şeyhi Divanı'nda bulunmamaktadır.
253	Ali Efendi	Ẕerre ẕerre ḳaṭre ḳaṭre lemʿa lemʿa bād bād ʿUnṣurun ṭāġıt vücūd-ı nā-tüvānıñ ṭuymasun	Ṭut ki bulsun ʿĀ[lī]yā senden tecellī kāʾināt Kāʾināt āḥvāl-i sırr-ı bī-nişānıñ ṭuymasun	Ġazel/2		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada "Ġazel-i ʿAlī ʿĀlīden" başlığıyla kaydedilmiştir.

253	Abdurrahman Refiʿ Efendi	Bu şeb-i ḫūrşīd-i o reng-i risālet geldi dünyāya Muḥammed Muṣṭafānıñ nūrı ṣaldı ʿāleme sāye	ʿAceb mi ʿandelīb-i naġme-pirā olsa naʿtıñla Meded ey server-i Yeṯrib kerem ḳıl bu Refīʿāya	Ġazel/3		.---/.---/.---/.---	Mecmuada "Kātibzāde Refiʿ" başlığıyla kaydedilmiştir.
253	Verdī	Faḳr ile fiḫr ile yanañ pīre düşmez sābası Varlığın Ḥaḳḳa vireniñ Ḥaḳ olur sermāyesi	Yere göğe ṣıġmayan Ḥaḳḳıñ serāyı *Verdi*yā Ḳalb-i mürşiddür girerseñ irmez ebrār āyesi	Ġazel/5		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
253	Verdī	Zāhid-i eşānım ṣürersiñ gökde ʿaṭşāna seḥāb Sālikiñ zāvi muḳīmiñ ḳuvvetim yoḳ irtiyāb	*Verdi*yā Keşfü kerāmāt ehliniñ kesme yolun Nuṣḥı var kendiñe eyle olagör ümmü'l-kitāb	Ġazel/6		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
254	Lā-Edrī	Ṭarīḳinde muḳaddem sinde aḳdem Bugün kimdir dirseñ Şeyḫ ʿAlīdir ʿAlīdir şāh-ı merdān-ı velāyet Velīler zümresiniñ efḍālidir		Ḳıṭʿa/1		.---/.---/.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir

254	Lā-Edrī	Būy-ı ʿirfān alsa bir cān bülbül-i şeydā gibi Nuṭḳa gelmez mi dem-ā-dem ṭūṭī-i gūyā gibi Söyleden kimdir seni āyine-i dehr içre gör Perde-i cism içre ḳalma ʿālem-i kübrā gibi		Ḳıṭʿa/1		-.--/-.--/-.--/-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir

BÖLÜM 2. MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1 Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Karşılaştırmalı metnimiz olan Mecmû'a-i Eş'âr'ın içinde hem Arap rakamlarıyla hem de Latin rakamlarıyla sayfaların numaralandırılması yapılmıştır. Biz Arap rakamları olanı tercih ederek 96-258 sayfaları arasında kaydedilen şiirlerin transkripsiyonlu metnini oluşturarak tezimizi hazırladık.

2. Metnin kuruluşu esnasında şairleri tespit edilebilen şiirlerin karşılaştırılması yapılırken öncelikle şairin yayımlanmış divanına ulaşmaya çalıştık. Divanın tespit edilemediği durumlarda tez ve makale nevinden akademik çalışmalara başvurduk.

3. Mecmuanın sayfa numaralarını sol üst köşede köşeli parantez içinde verdik.

Örn: [97]

4. Şiirleri düzenlerken mecmuada bulundukları sayfalara sadık kalarak numara verip her bir şiiri bahri, vezni, nazım şekli ve ait olduğu şairi ile kaydettik. Şairini tespit edemediğimiz şiirleri [Lā-Edrī] başlığı ile kaydettik.

5. Mecmuada şiirlerin başlığında kime ait olduğu yazmıyorsa ama ait olduğu şairi tespit edebilmişsek köşeli parantez içinde verdik.

Örn: **[Ecri]**

6. Karşılaştırma yaparken karşılaştırmada kullandığımız divan, mecmua, divançe, tezkire vb. eserler için metin içerisinde uygun kısa başlıklar oluşturduk. Örn. (Dertli D.). Bu eserlerin kısa künyelerini *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar* başlığı altında, ayrıntılı bir şekilde ise *Kaynakça* bölümünde verdik.

7. Metinde karşılaştırma yaptığımız şiirin künyesini, şiir numarasını ve sayfa numarasını verdik.

Örn: Dertlī D., G. 12 (5 B.), s.414

8. Karşılaştırma yaptığımız şiir divanda bulunmuyorsa şöyle gösterdik:

Örn: Dertlî D. da bulunmamaktadır.

9. Karşılaştırma yaptığımız şiirin şairine ait bir divan tespit edemediğimizde şöyle gösterdik:

Örn: Latife Bacı'ya ait bir divan ya da akademik çalışma tespit edilememiştir.

10. Karşılaştırma yaptığımız şiirin şairinin ismi ya da mahlasına dair bir ipucu bulunmuyor veya şairi tespit edemediysek şöyle gösterdik:

Örn: Bu şiirin hangi şair tarafından yazıldığı tespit edilememiştir.

11. Karşılaştırma yaptığımız şiirin kime ait olduğu mecmua içerisinde belirtildiği halde araştırmalarımız neticesinde şaire dair herhangi bir kayda rastlayamamış isek bu durumu şu şekilde ifade ettik:

Örn: Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

12. Karşılaştırdığımız divanlarda bulunan ama mecmuada bulunmayan beyitleri metnimize dâhil etmedik. Bu beyitleri dipnotta da göstermedik.

13. Mecmuada farklı divanda farklı olan kelime ve kelime gruplarını vezne uygun olanını asıl metne dahil ettik. Bu değişikliği de dipnotta gösterdik.

Örn: Sevdiğim vāʿiẓ efendi sırr-ı maʿnāsın buyur

Sī vü dü[85] māhiyyetin Ādemle Ḥavvādan baña

14. Karşılaştırma esnasında vezin ve anlamca uygun olan kelime asıl metinde verilirken farklı olan kelime aparata alınarak farklılık belirtilmiştir. Vezin ve anlamca uygun görülen kelime mecmuada bulunmayıp karşılaştırılan metinde bulunuyorsa veya o şiir hiçbir kaynakta tespit edilememişse gerekli olan kelime veya ek köşeli parantez "[ ]" ile metne dâhil edilmiş mecmuada olmadığı tekrar belirtilmemiştir. Mecmuada yer almayan beyitler dipnotta verilmemiş ancak beyit, karşılaştırma yapılan eserde yoksa veya yerine farklı bir beyit varsa dipnotta verilmiştir.

Örn: Erenler eydiği başına şāhın pāyına [ekdi]

Resūl-i Kibriyānıñ Ḥaḳ kelāmı olduġundandır

15. Mecmuada ve divanda sıralaması farklı olan beyitleri dipnotta şu şekilde gösterdik:

Örn: Halīlī Mak.de altıncı beyittir.

16. Mecmua ile karşılaştırılan eser arasında mısraların farklı yerlerde bulunmasını dipnotta şöyle gösterdik:

Örn: 2b: 5c A.B.Ş.A.

17. Mecmuada şiir içerisinde vezne uymadığını düşündüğümüz dizeleri dipnotta şöyle gösterdik:

Örn: 8b vezne uymamaktadır.

18. Mecmuada şiirin ait olduğu şair yanlış belirtilmişse mecmuadaki başlığa sadık kalarak dipnotta gerçek şairini ve bulunduğu eseri belirttik.

19. Mecmuada bulunan bir şiiri divanda değil de akademik bir çalışmada tespit ettiysek dipnotta şöyle gösterdik:

Örn: Halīlī Mak., Ş. 6 (7 B.), s.33

bildi: buldı Halīlī Mak.

2.2 Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Transkripsiyonlu metin hazırlanırken MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır. (bk. Metnin İşaretler Sistemi)

2. 15. yy ile 19. yy arasında yaşamış şairlere ait şiirlerin bulunduğu mecmuamızda Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerine bağlı kalınmıştır.

3. Arapça ve Farsça kelimelerin imlâsında Prof. Dr. İsmail Ünver'in önerilerine uyulmuştur.[29]

4. Şiirlerde her mısra büyük harf ile başlatılmıştır.

5. Şiirlerde geçen özel isimlerin baş harfleri büyük harfle yazılmıştır. Özel isimlerin sonuna gelen ekler kesme işareti " ' " ile ayrılmamıştır.

Örn: Muḥammed Muṣṭafāyı, Kerbelāya vb.

6. Mecmuada bazı kelimelerin sonunda elif-i maksûreler elif " ا " ya da ye " ى " harfiyle yazılmış olsalar da "a" şekliyle okunmuştur.

Örn: Mūṣā, Muṣṭafā vb.

7. N'ola, n'etmek gibi büzüşen kelimeler kesme işareti kullanılarak gösterilmiştir.

8. Ṭoludan, ṭoġduġu vb. "d" sesiyle okunan kelimler mecmuada " ط " ile yazıldığı için metnin transkripsiyonunda yazılmış şekli olan "ṭ" li yazılmıştır.

9. Şiirlerde görülen aruz kusurları (imāle, zihaf gibi) ayrıca gösterilmemiştir.

10. Farsça kelimelerde bulunan vâv-ı ma'dûleler " ˇ " işareti ile gösterilmiştir.

Örn: h̰ˇāce, h̰̆āhı vb.

11.Göl imiş, āl imiş, bal imiş gibi ek fiili vezne uygunsa ayrı olarak yazılmıştır.

12. Mecmuada geçen Farsça ve Arapça ön ekler ve edatlar eklendikleri kelimeden tire işareti "-" ile ayrılmıştır.

Örn: bī-haber, nā-ehle, nā-tüvān, bī-çāre vb.

13. Mecmuada geçen Farsça son ekler eklendikleri kelimeden tire işareti "-" ile ayrılmamıştır.

[29] İsmail Ünver, "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", Türkoloji Dergisi, c. XI, S. I, İstanbul 1993, s.51 – 89.

Örn: kühlesār, nāleveş vb.

14. Farsça kelime tekrarında kelimelerin arasına giren ekler tire işareti "-" ile ayrılmıştır.

Örn: ser-ā-ser, dem-ā-dem vb.

15. "ile" ekinin kullanımında vezin gereği ayrı yazılması gereken yerde ayrı yazılmış (Ḥasan ile hüseyn, luṭf ile ṭakrire vb.); bitişik yazılması gereken yerde ise bitişik yazılmıştır (buluṭla nacağın, ʿaşḳınla vb.).

16. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmamış, mecmuada kullanımınana uygun olarak yazılmıştır.

Örn: gökde, düşdi, firḳatde vb.

17. Mecmuada mürettibin hem "c (ج) " hem de "ç (چ)" harfiyle yazdığı "ġonce" sözcüğünün c'li şekli tercih edilmiştir.

18. Farklı okunuşları olan kelimelerin a'lı şekli kullanılmıştır.

Örn: ʿışḳ- ʿaşḳ vb.

19. Mecmuada bulunan "b (ب)" harfiyle yazılan -Ip, -Up zarf fiil eklerinin "p (پ)"'li şekli tercih edilmiştir.

Örn: geçüp, çeküp, idüp vb.

20. Mecmuada virer, dirsen, idem vb. kapalı e sesinin i'li kullanımı tercih edilmiştir.

21. Dürr, sırr vb. sonu çift ünsüz ile biten kelimeler vezin gereği çift ünsüz olması gerekiyorsa çift ünsüz; tek ünsüz olması gerekiyorsa tek ünsüz kullanılmıştır.

22. Mürettibin bazı şiirlerde kullanmadığı terkîb-i 'atfîler köşeli parantez içinde gösterilmiştir.

Örn: ʿArş [u] kürsi levḥ [ü] ḳalem vb.

23. Yây-ı izafetlerin kullanımı şu şekildedir:

Örn: tūtiyā-yı dil, ṣafa-yı Mustafa, pā-yı ḫādimi vb.

24. Hemze-i izafetler şu şekilde gösterilmiştir:

Örn: ekmel-i insāna, Şāh-ı Merdān, bāb-ı velāyet vs.

25. Mecmuada 250. sayfada bulunan başlıksız şiir içerdiği kötü sözler sebebiyle bu kelimelerin sadece baş harfleri yazılmış diğer harfler sayısınca nokta konulmuştur.

26. Mecmuada hadis-i şerif olduğu düşünülen kelime veya kelimeler ("") içine alınmış ancak dipnotta belirtilmemiştir.

2.3 Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi

ا , آ	A, a, Ā, ā, E, e	ش	Ş, ş
ء	ʾ	ص	Ṣ, ṣ
ب	B, b	ض	Ż, ż, Ḍ, ḍ
پ	P, p	ط	Ṭ, ṭ
ت	T, t	ظ	Ẓ, ẓ
ث	S̱, s̱	ع	ʿ
ج	C, c	غ	Ġ, ġ
چ	Ç, ç	ف	F, f
ح	Ḥ, ḥ	ق	Ḳ, ḳ
خ	Ḫ, ḫ	ك	G, g, K, k, Ñ, ñ
د	D, d	ل	L, l
ذ	Ẕ, ẕ	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	Ū, ū, Ü, ü, V, v
ژ	J, j	ه	H, h, e
س	S, s	ى	Ī, ī, I, ı, İ, i, Y, y

2.4 Karşılaştırmalı Metin

[96]

Bu sayfa boştur.

[97]

1. [30]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Es-Seyyid Hāşim Ḳuddisesirruh

1.ʿĀlem içre keşf-i rāz-ı ʿaşḳa maḥrem bulmadıḳ
Künc-i ġamda nāleveş bir yār-i hem-dem bulmadıḳ
2.ʿAşḳ vādīsinde Ferhād ile olduḳ nice kez
Kuvvet-i bāzūda Ḥaḳḳā anı da kem bulmadıḳ
3.ʿĀleminñ hep seyr idüp bāġ-ı behişt-ābādını
Künc-i istiġnā gibi bir cāy-ı ḫurrem bulmadıḳ
4.Ders-i ʿaşḳıñ müşkilin ḥal itdi hep pīr-i muġān
Ḥaḳ budur bu fenn içinde andan aʿlem bulmadık
5.*Hāşimā* evvel gelenler ʿālemin itmiş temām
Biz bu ʿişret-ḫāneniñ bezminde ʿālem bulmadık

2. [31]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[30] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[31] Maʾnevī D., G. 22 (8 B.), s. 52

Maʿnevī

1.Müʾminiñ ḳalbi[ni][32] bil ki[33] [beytu'l]lāhdır[34]

ʿĀrifi billāh odur kim[35] her sözi Allāhdır

2[36].Baḳma bu cihāna kim ibret ile şöyle küsūr[37]

Cümle eşyā maẓhar-ı Ḥaḳ böyle ṣunʿu'llāhdır

3.Ḳalb-i pāki ʿārifiñ beytü'l-muḳaddes didiler[38]

Anıñ içinde[39] olur esmā ki seyfu'llāhdır

4[40].“Ṣemme vechu'llāh[41]” olduñ ise ey göñül

Maẓharın[42] yevm-i ḳıyāmet ʿayn-ı zātu'llāhdır

5.Rāh-ı Ḥaḳḳa cān u baş[ı][43] ger fedā ḳılsa[44] kişi

Ḥaḳ teʿālānıñ ḳatında ʿārif-i bi'llāhdır

6.Kuḥl-i mā-zāġa'l-baṣardan[45] tūtiyā-yı cān iden

Maḳṣadı iki cihānda Ḥażret-i Allāhdır

7. “‘Alleməʾl-esmā[46]”ya maẓhar olmaġa[47] ādem gerek

ʿİlm-i esmā şöyle bil kim ʿilmu'llāhdır

8.*Maʿnevī* nā-ehle keşf itme ṣaḳın esrārın[ı]

---

[32]ḳalbini: ḳalbi M.
[33]bil ki: bilkim D.
[34]beytu'llāhdır: ʿaynu'llāhdır M.
[35] kim: ki M.
[36]2a vezne uymamaktadır.
[37] kim ibret ile şöyle küsūr: ġayret ile söyle gör M.
[38]didiler: dirler M.
[39]anıñ içinde: anuñ çün M.
[40]4a vezne uymamaktadır.
[41]Bakara suresi 115. ayet: “Doğu da Allah'ındır batı da. Nereye dönerseniz Allah'ın zâtı oradadır. Şüphesiz Allah (zât ve sıfatlarında) sınırsızdır, her şeyi bilmektedir.”
[42]maẓharın: manẓarın D.
[43]başı: baş M.
[44]ḳılsa: itse D.
[45]mā-zāġa'l-baṣardan: mā zāġz'l-baṣar D.
Necm suresi 17. ayet: “Göz şaşmadı ve haddi aşmadı.”
[46]Bakara suresi 31. ayet: “Ve Âdem'e bütün isimleri öğretti. Sonra bunları meleklere gösterip 'Sözünüzde doğru iseniz şunların isimlerini bana söyleyin' dedi.”
[47]olmaġa: olmaḳlıġa M.

Ḥaḳ teʿālā rāżı olmaz çünki sırru'llāhdır

3. [48]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Müseddes]

Dervīş Zikrī

1[49].Üftādeleriñ ʿarşa çıkan āhı ʿAlīdir
Sulṭānı zemīniñ feleğiñ māhı ʿAlīdir
Fi'l-cümle cihān ṭābınıñ ḫāṿhı ʿAlīdir
Dünyāda güzel olanıñ hem şāhı ʿAlīdir
Gāh Allāh olur gāhı nebī gāhı velīdir
Gönlümce güzel sevmeğe billāhi ʿAlīdir
2.Ādem ile Ḥavvāyı daḫi yār iden oldur
Ādem ile bu ʿālemi serşār iden oldur
Ḫurşīd [ü] mehi rūz [u] şeb iẓhār iden oldur
Yer gök ṭolu ḳamu eşyā var iden oldur
Gāh Allāh olur gāhı nebī gāhı velīdir
Gönlümce güzel sevmeğe billāhi ʿAlīdir

[98]

3.Her reng ile baş götürüben kevn ü mekānda
Bu ḥālet ile ḳoydu ḳamu ḫalḳı gümānda
Yer gök ṭolu münkir yoḳ ider cāh-ı cihānda
Bilmez öz özin ḫalḳ ile ḥaḳ cism ile cānda

[48] Dervīş Zikrī' ye ait divan ya da akademik bir çalışma tespit edilememiştir.
[49] 1c vezne uymamaktadır.

Gāh Allāh olur gāhı nebī gāhı velīdir

Gönlümce güzel sevmeğe billāhi ʿAlīdir

4.Gāh şems olup gāhı ḳamer gāhı sitārān

Gāh yerler özin gözden ider gāh göze ʿayān

ʿİbretle naẓar ḳıl ʿAlīye her şeyde nümāyān

Bir meşrebini bilmeğe biñ yıl döne devrān

Gāh Allāh olur gāhı nebī gāhı velīdir

Gönlümce güzel sevmeğe billāhi ʿAlīdir

5.Dirlerse beher kim bu söze var mı delīliñ

ʿĀlem delīl ammā gözi kör görmez ʿalīliñ

Dime tehī bir ṣāḥibi var ism-i celīliñ

Īmānı dīni böyle ḥaḳīr *Ẕikri* żelīliñ

Gāh Allāh olur gāhı nebi gāhı velīdir

Gönlümce güzel sevmeğe billāhi ʿAlīdir

4. [50]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Mebnī

1.Derd-i ʿaşḳa düşmeyen dermānı bilmez ḳandedir

ʿAşḳa cānıñ[51] virmeyen cānānı bilmez ḳandedir

2.Şāh-ı ʿaşḳa ḳul olup[52] ol cāh-ı ġamdan ḳurṭulup

Mışra dāḫil olmayan sulṭānı bilmez ḳandedir

3.Aġlayup Yaʿḳūb gibi leyl ü nehār zār olmayan

[50] Mebnī D., G. 45 (7 B.), s.155

[51] cānıñ: cānın D.

[52] Şāh-ı ʿaşḳla ḳul olup: Gerçi şāhdır ḳul olup D.

Rāyha[53] almaz Yūsuf-ı Kenʿānı bilmez ḳandedir

4.Ādemī[54] maʿnā nedir fehm itmeyen idrāki yoḳ

Ṣūretā ādem gezer insānı bilmez ḳandedir

5.Sūre-i "sebʿü'l-meṯānī[55]" sırrın idrāk itmeyen

[Oḳur ammā n'eyleyim][56] Ḳurʾānı bilmez ḳandedir

6.Ẕāhidā esmā oḳur irmez müsemmā sırrına

Dili Ḥaḳ söyler özi Raḥmānı bilmez ḳandedir

7.Dīnimi[57] terk eyleyüp irdim īmāna *Mebniyā*

Dīnini[58] terk itmeyen īmānı bilmez ḳandedir

[99]

5. [59]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Mersiye]

Merṯiye-i Türābī[60]

1.Ey şeh-i dürr-i velāyet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

Ḳurretü'l-ʿayn-ı risālet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

2.Cedd-i pākiñ[61] ḥażret-i sulṭān-ı kevneyn-i Resūl

Māderiñ Zehrā ne ḥācet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

---

[53] Rāyha: Ḫoş būy D.
[54] Ādemī: Ādem D.
[55] Hicr Suresi 87. ayet: "Kuşkusuz sana tekrar tekrar okunandan (âyetlerden) yedisini ve yüce Kur'an'ı verdik."
[56] Oḳur ammā n'eyleyim: Ṣūretā oḳur M.
[57] Dīnimi: Men dīni D.
[58] Dīnini: Dīni D.
[59] Türābī D., G. 402 (15 B.), s.657-658-659
[60] Merṯiye-i Türābī: Merṯiyye-i Ḫazret-i İmām Ḥüseyn D.
[61] pākiñ: pāk-i M.

3.Sensin ol gevher dü deryādan nümā lemʿān iden

Maṭlaʿ-ı şems-i saʿādet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

4.Maḫzen-i sırr-ı ‘ulūm-ı bāṭın-ı ʿilm-i ledün

Sende derc oldı nihāyet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

5.Bilmediler mi saña baḫş oldıġıñ Süfyānīler

Ḫātem-i mühr-i imāmet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

6.Zümre-i Mervān-ı Ḫāric ḳadrini [fehm][62] itmeyüp

Ḳıldılar baʿżı ʿadāvet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

7.Küfiyān-ı bī-vefālar evvelā iḳrār idüp

Çıḳdılar āḫir ḫıyanet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

8[63].Laʿnet-i Ḥaḳ Şimr [ü] Mervān u Yezīde ṣad-hezār[64]

Virdim olsun tā ḳıyā[met] yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

9.Ḳaṭʿ-ı ser itmekl[ig]e[65] iḳdām-ı tertīb itdiler

Bu ne beyhūde ḫacālet[66] yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

10.Bilmezem āyā ki ferdā kimden ol ẓālim[lere][67]

Rūz-ı maḥşerde şefāʿat yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

11.Āh n’idem ḥikmet yedinden ʿāḳibet nūş eylediñ

Şerbet-i cām-ı şehādet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

12.Devr-i āmedin menend-i Kerbelā hengāmesi

Yā kime oldı bu ḥālet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

13.Kūy-ı ḳurbuñdur[68] murādım ḫūb cemāliñ isterim

İştiyāḳımdır be-ġāyet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

14.Bāb-ı raḥmıñda nişīn dīde nigerānım meded

Dāmeniñ itmem ferāġat yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

---

[62] fehm: ḳahr M.
[63] 8b vezne uymamaktadır.
[64] ṣad-hezār: sad hezār D.
[65] itmeklige: İtmekle M.
[66] ḫacālet: cehālet D.
[67] ẓalimlere: ẓālimin M.
[68] ḳurbuñdur: gurbetde D.

15.Ser-güẕeştiñ vaṣfına ʻāciz *Türābī* nā-tüvān

Eyledim ḫatm-i ḥikāyet yā Ḥüseyn ibn-i ʿAlī

6. [69]

HEZEC

Mefāʾīlün / Mefāʾīlün / Mefāʾīlün / Mefāʾīlün

[Ġazel]

[Türābī]

1.Ruḫuñ āyīne-i ʿālem-nümādur Muṣṭafām el-ḥaḳ

Lebiñ dil-ḫaste-i ʿaşḳa devādur Muṣṭafām el-ḥaḳ

2.Miṣāl-i tūtī-i şīrīn-maḳāl ol itdigüñ ṣoḥbet

Dile rāḥat [virür] rūḥa ġıdādur Muṣṭafām el-ḥaḳ

3.Teraḥḥum itmeyüp şikeste-ḫāṭır itdüñ ʻuşşāḳı

Hemīşe ʿāşıḳa cevrüñ cefādur Muṣṭafām el-haḳ

4.Ġamuñla nice demdür dil muḳīm-i künc-i miḫnetdir

Ḳudūm-ı rıfḳ-ı baḫşuñ mültecādur Muṣṭafām el-ḥaḳ

5.*Türābī*-i ḥaḳīrüñ pāy-māl-i esb-i nāzıñdır

Nigāh-ı merḥamet ḳılsañ sezādur Muṣṭafām el-ḥaḳ

7. [70]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Türābī]

[69] Türābī D. bu şiir bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça)

[70] Türābī D. bu şiir bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça)

1.Ḥamdüli'llāh biz ezelden ehl-i īmān bülbüli
İçmişüz kevṣer ʿAlīden mest ü ḫayrān bülbüli
2."Künt-ü Kenz"en perdesin çün açdı ol dost bizlere
Maʿden-i sırr-ı ḥaḳīḳat içre seyrān bülbüli
3.Dersimiz aldıḳ derinden bilmişiz öz nefsimiz
Oḳuyup şām ü seḥerde vaṣl-ı cānān bülbüli
4.Tā elest bezminde giydik bir melāmet ḫırḳasın
Bu göñüldür sırr-ı Ḥaḳḳa yāre mihmān bülbüli
5.Ḥācı Bektāş-ı Velīdür ey *Türābī* pīrimüz
Kevn içinde her birimiz şāh-ı merdān bülbüli

[100]

Bu sayfa boştur.

[101]

8. [71]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Nuṭḳ-ı Türābī

1.Ey nebī-yi muḥterem ḳılmaḳ şefāʿat şān saña
Cümle eşyā nüh felekler emr-i ber-fermān saña
2.Ey şefīʿ ü'l-müẕnibīn ey raḥmete'n-li'lʿālemīn
Şānıña "levlāke levlāk" oḳudı Sübḥān saña
3.Enbiyālar serveri iki cihānın ḳuṭbısın

[71] Türābī D., G. 6 (9 B.), s. 356

İderiz cāndan şehādet dāʾimā el’ān saña

4.Cevher-i ẕātın müberrā māsivādan tā ezel

Sırr-ı esrār-ı Ḫudā muʿciz [i]le[72] seyrān saña

5.Gelmeseydiñ olmaz idi devr-i eflāk-i cihān

ʿĀşıḳındır ‘aşḳ [i]le cevlān ider devrān saña

6.Mihr ü meh-rūşen seniñ nūrundan oldı āşikār

Sīret-i ẕātında elbet cümlesi ḥayrān saña

7.Ḥādimiñ Cibrīl-emīn[73] vaḥy-i nüẕūlunda[74] seniñ

Cānib-i Ḥaḳdan getürdi āyet-i Furḳān saña

8.Menzil-i māl-i merātib isteyen rāhıñ ṭutar

Rü’yet-i[75] ʿuḳbā bulur her kim ki rū-gerdān saña

9.Bu *Türābī* pür-günāha sen şefīʿ ol yā Resūl

Murġ-ı dil şemʿ-i ruḫuñ pervānesi sūzān saña

9. [76]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Türābī]

1[77].Gūşe-i vaḥdetde[78] göñül rāh selāmetdir saña

N’eyleyim şol cīfe-i dünyā nedāmetdir saña

2.Deyr-i dehriñ derd-i pür-teşvīşini elden bıraḳ

Bir bölük endīşeyi terk it ne ḥācetdir saña

---

[72] muʾciz [i]le: muʾcizle D.
[73] emin: Emindir D.
[74] nüẕūlunda: nüẕūlundan D.
[75] Rü’yet-i: Rütbe-i D.
[76] Türābī D., G. 12 (9 B.), s. 361
[77] 1a vezne uymamaktadır.
[78] vaḥdetde: vaḥdet D.

3.Fāriġ ol ʿālemde ancaḳ Ḥaḳ rıżāsın ḳıl ṭaleb
Pendimi gūş eyle dil maḥżā[79] ṣadāḳatdir saña
4.Cümleden ḳaṭʿ-ı taʿalluḳ eyleyüp āzāde ol
Ṭut ḳanāʿatde tevekkül bir hidāyetdir saña
5.Ḥubb-ı dünyā ẕerreveş olsa derūnunda eğer
Ber-murād olmaḳ muḥāl āḫir felāketdir saña
6.Olma ġāfil ẕerrece[80] Ḥaḳdan yürü bī-çāresin
Ḳul ise[ñ] ḳulluḳda debren bir iṭāʿatdir saña
7.Ḥāb-ı ġaflet içre bī-hod eylemiş devrān seni
Lā-ubālī yatma bunda bu ne rāḥatdır saña
8.Cehd idüp nefsiñ hevāsından berī it sen seni
"Men ʿaref" sırrına ir kim bu nihāyetdir saña
9.Maʿṣiyet baḥrında ġarḳ olduñ *Türābī* neyleyim
Ḥaḳ ḥużūrında divānda vāh ḥacāletdir saña

10. [81]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Türābī]

1.Vāʿiẓā gel bir ḫaber vir sen bu ferdādan baña
Ḥāl-i aḥvāl-i cihāndan söyle ʿuḳbādan baña
2.Devr ider bir ān ḳarārı yoḳ bu mīnā-yı kebūd
Bu ne sırdır söyle bu çarḫ-ı muʿallādan baña
3.Enbiyā vü evliyā gitdi bu yerden ḳandedir

[79] maḥżā: maḥż-ı D.
[80] zerrece: ẕerreveş M.
[81] Türābī D., G. 14 (7 B.), s. 363

Kim bilürse eylesün ifşā bu ṣaḥrādan baña

4.Bilmezem kimdir giden ya kim gele seyrān budur

Dem-be-dem ḫayret gelüpdür āh bu maʿnādan baña

5.Sevdiğim vāʿiẓ efendi sırr-ı maʿnāsın buyur

Sī vü dü[82] māhiyyetiñ Ādemle Ḥavvādan baña

6.Gūşuma maḥfī-nümā ḳıl sırrını bildiñ ise

Teşneyim bir ṣu irişdir sen bu deryādan baña

7.Yoḫsa sen de ben gibi[83] bī-çāresin bir bī-ḫaber

Ey *Türābī* çek elin gel sen bu daʿvādan baña

[102]

11. [84]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Türābī]

1.Sırr-ı Ḥaḳḳa vāḳıf olmuş āşināyuz[85] biñde bir

Sī vü dü esrārına lāyıḳ revāyuz[86] biñde bir

2.“ Ālleme’l-esmā[87]” rumūzuñ fehm [ü] idrāk eyleyen

Ḳalb-i mirʿāt-ı mücellā rūşenāyuz[88] biñde bir

3.“Kāf [u] nūn” emri rumūzı gerçi sözdür ey aḫī

[82] sī vü dü: söyle M.
[83] gibi: teki D.
[84] Türābī D., G. 132 (5 B.), s. 490-491
[85] āşināyuz: āşinā yüz D.
[86] revāyuz: revā yüz D.
[87] Bakara Suresi 31. ayet (Meali için bk. Dipnot 46)
[88] rūşenāyuz: rūşenā yüz D.

Bu sözüñ[89] künhine irmiş mübtelāyuz[90] biñde bir

4[91]. Faẓ̇l-ı Yezdān sırrına irmiş ḳanı göster baña

Sırr-ı Ḳurʾānı bilen ḫatṭ-ı istivāyuz biñde bir[92]

5.Sūre-i ḥarf-i muḳaṭṭaʿ[93] remzini fehm eyleyen

Cüst [ü] cū itdim *Türābī* şāh gedāyuz[94] biñde bir

12. [95]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Müseddes]

[Türābī]

1. Ey dilā maʿnā yüzinde[96] defter-i esrārı bil

Ḳıl tefekkür ʿālem içre yāri bil aġyārı bil

ʿĀrif ol ʿibret naẓarla çarḫı bil devvārı bil

Serserī gezme cihānda ol ġanī settārı bil

Gel Muḥammed Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil[97]

Yek naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil

2. Sevdiğim pend ü naṣīḥat söyleyen güftāra baḳ

"Mūtū ḳable en temūtū ḥayy" olan esrāra baḳ

Varını terk eyle cāndan ṣıdḳ ile bāzāra baḳ

Dām-ı berzaḫdan baʿīd ol derdine bir çāre baḳ

Gel Muḥammed [Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil]

---

[89] sözüñ: sözü D.
[90] mübtelāyuz: mübtelā yüz D.
[91] 4b vezne uymamaktadır.
[92] Sırr-ı Ḳurʾānı bilen ḫatṭ-ı istivāyuz biñde bir : ʿĀrif-i Ḳurʾānı ḫatṭ-ı istivā yüz biñde bir D.
[93] muḳaṭṭaʿ: maḳṭa D.
[94] gedāyuz: gedā yüz D.
[95] Türābī D., Müs. 6 (6 Bnd.), s. 712-713
[96] yüzünde: yüzünden D.
[97] İlk bendden sonra 2., 3., 4. ve 5. bendlerin nakarat kısımlarının sadece ilk kelimeleri yazılmıştır.

Yek [naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil]

3. Kenz-i Ḥaḳḳıñ gevheridir bu sözüm bürhān saña

Gūşuna mengūş idiñ pendim budur el-ān saña

Bu ḳafes tebdīl olursa ḥāk olur yārān saña

Ḳaddini dāl eyleyüp işler ider devrān saña

Gel Muḥammed [Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil]

Yek [naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil]

4[98]. Cümle eşyā emr-i "kün"den ne ki var bünyād olan[99]

Heft ḥarf üzre bināsı üstüvār ābād olan

Dāġı deldi ʿaşḳ [ucundan] Şīrīne Ferhād olan

Ḥaḳḳa vāṣıl olmaḳ isterseñ budur irşād olan

Gel Muḥammed [Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil]

Yek [naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil]

5. Naʿre-i yā Hū ile her demde illāmız budur

Küh [ı] mesken[100] eyleyen Mecnūna Leylāmız budur

İsteriz dīdār-ı vechiñ ʿarş-ı aʿlāmız budur

Zāhidā inkārı terk it noḳṭa-i bāmız budur

Gel Muḥammed [Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil]

Yek [naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil]

6. Evvelā bāb-ı şerīʿat içre Aḥmed[101] āşikār

Ol ṭarīḳatda ʿAlīdir bil anı Düldül-süvār

Hem vaṣīsi Ḥācı Bektāş oldı pīrim nām-dār

Ey *Türābī* bunları bilmek imiş ʿālemde kār

Gel Muḥammed [Muṣṭafāyı ḥayder-i kerrārı bil]

Yek [naẓar ḳıl Ḥācı Bektāş-ı Velī Ḫünkārı bil]

---

[98] 4c vezne uymamaktadır.

[99] Cümle eşyā emr-i "kün"den ne ki var bünyād olan: Cümle eşyā emr-i kendin nigeh ver bünyād olan D.

[100] Küh [ı] mesken: Kūha meskān D.

[101] içre Aḥmed: Aḥmed içre M. takdim tehir yapılmıştır.

[103]

13. [102]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Ferdī

1.Vardım[103] ḳırḳlar meydānına
Gel otur bī-cān didiler[104]
Yüz sürüp ayaḳlarına
Ṭoġrı gel cānān didiler
2.Niyāz idüp dāre durdum
Mürüvvet ḳapusun buldum
Derdimiñ dermānıñ sordum
Bu meydān dermān didiler
3.Ḳurdılar erkānı yolı[105]
Kim dimişdiñ ezel "belī"
Verdiler ol cemde eli
Pīrden bu iḥsān didiler
4.Pīrden naṣībimi aldım
Rehberim n'olduġuñ bildim
Tīġ-bend ile niyāz[106] ḳıldım
Yol bu[dur][107] ey cān didiler
5.Ḳırḳlar ṭāsı ṭoldı geldi
Erenlere hep sunuldı

[102]A.B.Ş.A., Ş. 3 (5 B.), c.4, s.456
[103]Vardım: Vardık A.B.Ş.A.
[104] bī-cān didiler: be candediler A.B.Ş.A.
[105] erkānı yolı: erkān ü yolu A.B.Ş.A.
[106] Tīġ-bend-ile niyāz: Tiğbentle niyazlar A.B.Ş.A.
[107] bu[dur]: bu M.

Ferdīye bu nuṭḳ olundı[108]

Nūş idüp de ḳan didiler

14. [109]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Yesārī Baba

1.ʿAyn-ı ʿAlī[110] dīn-i īmānımdır cihānda nāmdār

Nāmdār şāh-ı velāyetdir[111] ṣāḥib-i Ẕülfiḳār[112]

2.Ẕülfiḳār[113] ile nice ḳavm-i Yezīdi ḳatl idüp

Ḳatl idince oldı Ḥaḳ dīni[114] Muḥammed āşikār

3.Āşikār İslām ḫurūç itdi virildi es-ṣalāt

Es-ṣalāt ile gine[115] īmān buldı iʿtibār

4.İʿtibārı dervişān buldı idince[116] sırrı seyr[117]

Sırrı seyretti fehu evlātdı[118] ʿAlī ḳande var

5.Ḳande var kim ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ olanıñ[119] maṭlūbı

Maṭlūbuñ virdi *Yesārī* hamd ola perverdigār

15. [120]

---

[108] nuṭḳ olundı: nutuk oldu A.B.Ş.A.
[109] Yesārī B., (5 B.), s. 18
[110] ʿAyn-ı ʿAlī: Ayın Ali Yesārī B.
[111] şāh-ı velāyetdir: o şah velātetir Yesārī B.
[112] ṣāḥib-i Ẕülfiḳār: sehabı zülkaffar Yesārī B.
[113] Ẕülfiḳār: Zülkaffar Yesārī B.
[114] Ḥaḳ dīni: hak din Yesārī B.
[115] Es-ṣalāt ile gine: Esselātü ehlinin Yesārī B.
[116] idince: önünce Yesārī B.
[117] sırrı seyr: birbir M.
[118] Sırrı seyretti fehu evlātdı: Birbir itdi ḳamū evlādı M.
[119] kim ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ olanın: aşık sadık olana Yesārī B.
[120] B.G., (5 Bnd.), s. 65

Hece

[Nefes]

Deli Şükrü

1.Derdim vardır diyü yine aġlarsın[121]

ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur

Derdinden şiḳāyet kime idersin[122]

ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur

2.Muḥammed ʿAlīdir ʿAlī Muḥammed

Ḥasan ile Ḥüseyn[123] çekdiler zaḥmet

ʿAlīden özgeye eylemem[124] minnet

ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur

3.İmām Zeynel Baḳır ile göründi

İmām Caʿfer ḥāl yüzini büründi

ʿAlevīler yüz üstüne süründi

ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur

4.İmām Kāẓım Riża Şāh-ı Ḫorāsān

İmām Taḳī Naḳī derdlere dermān

Yaḳın bizden bize[125] ol şāh-ı merdān

ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur

5.İmām ʿAskerī sulṭān-ı[126] zamān

Dāʾimā erenler itmede[127] cevlān

Deli Şükrü derdsizlerin[128] bu meydān

ʿAlī-[yi] seveniñ derdi mi olur

---

[121] Derdim vārdır diyü yine aġlarsın: Derdim vār diye neye aġlarsın B.G.
[122] idersin: eylersin B.G.
[123] Ḥüseyn: Hüseyin B.G.
[124] eylemem: eyleme B.G.
[125] bizden bize: bize bizden B.G.
[126] sulṭān-ı: Mehdī-i B.G.
[127] erenler itmede: etmekte erenler B.G.
[128] derdsizlerin: dertsizlerin B.G.

[104]

16. [129]

Hece

[Nefes]

Ḳazāḳ Aḥmed Baba

1.Benim pīrim Ḥacı Bektāş Velīdir
Pīrimize pīri Merdān[130] ʿAlīdir
Seyyid ʿAlī sırrı balı gülidir[131]
Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır
2.Seyyid ʿAlī Sulṭānımdan uyanan[132]
Niyāz ḳılup[133] eşiğine ṭayanan
Başdan başa yeşil nūra[134] boyanan
Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır
3.Gel erenler[135] loḳmasından yer iseñ
Gercek imāmların aslı dir[136] iseñ
Şübhesiz ʿAlī bil gercek[137] er iseñ
Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır

[129] A.B.Ş.A., Ş. 1 (7 Bnd), c.3, s.46
[130] Pīrimize pīri Merdān: Pirim piri Şahımerdan A.B.Ş.A.
[131] Seyyid ʿAlī sırrı bālı gülidir: Seyyit Ali Sultanın kendisidir A.B.Ş.A.
[2] A.B.Ş.A. da beşinci benddedir.
[132] Seyyid ʿAlī Sulṭānımdan uyanan: Kızıl Deli ocağında uyanan A.B.Ş.A.
2b:5c A.B.Ş.A.
[133] Niyāz ḳılup: Varıp pirin A.B.Ş.A.
2c:5b A.B.Ş.A.
[134] yeşil nūra: yeşillere A.B.Ş.A.
[3] A.B.Ş.A. da ikinci benddedir.
[135] Gel erenler: Erenlerin A.B.Ş.A.
[136]: Gerçek imamların aslı der: Her sözini gercek dir M.
[137] Şübhesiz ʿAlī bil gerçek: Dinle pendi sana derim A.B.Ş.A.
[4] A.B.Ş.A. da altıncı benddedir.

4.Meḳān itmiş[138] meyḫānenin[139] bucaġıñ

Aṭar ṭuṭar buluṭla nacaġıñ[140]

Uyandıran[141] pīrimizin ocaġıñ

Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır

5.Arslan gibi apul apul yüriyen

Kepeneğin yanı şıra süriyen[142]

Kendi özin Ḥaḳ yoluna[143] büriyen

Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır

6.*Ḳazāḳ Aḥmed* bunu rāst söyledi[144]

Üç yüz altmış er ziyāret eyledi[145]

Ṭoġrısu bu hem ḥiḳāyet eyledi[146]

Mürsel Baba oġlu Sulṭān Balımdır

17. [147]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

Bezmī

1.Gel ey sākī getür peymāneyi biz ehl-i ṣafāyız

Ṭarīḳat ehliyüz biz ʿālem içre hep müsemmāyız

2.N'ola zāhid eğer dirse ki bular ehl-i ʿişretdir

[138] itmiş: tutmuş A.B.Ş.A.
[139] meyḫānenin: Hanbağında A.B.Ş.A.
[140] Aṭar ṭuṭar buluṭla nacaġıñ: Bulutlara ağıp tutan sancağın A.B.Ş.A.
[141] Uyandırdı: O yandıran M.
[5] A.B.Ş.A. da üçüncü benddedir.
[142] süriyen: yürüyen A.B.Ş.A.
5c: 3b A.B.Ş.A.
[143] yoluna: sırrına A.B.Ş.A.
[144] *Ḳazāḳ Aḥmed* bunu rāst söyledi: Kazak Abdal der rivayet eyledim A.B.Ş.A.
[145] ziyāret eyledi: ziyaret eyledim A.B.Ş.A.
[146] Ṭoġrısu bu hem ḥiḳāyet eyledi: Bu da sözbaşı bir hikāyet eyledim A.B.Ş.A.
[147] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Kime şekvā iderse eylesün andan bī-pervāyız

3.Ṭarīḳ-i Ḥaḳḳa geldik ayrınılmaz ey dil-i şeydā

Bütün ʿālem girü dönse biz anlardan müberrāyız

4.Ḳadem baṣdıḳ bi-ḥamdi'llāh bugün dergāhı ʿālīye

Teşekkür idelüm cümlemiz maḳbūl dergāhdayız

5.Eğer ister iseñ zāhid derūndan bir ḫaber almak

*Bezmī*yā biz bu ʿālemde bulunmaz bir muʿammāyız

18. [148]

Hece

[Nefes]

Laṭīfe Bacı

1.ʿĀşık iseñ gel beri

Değil iseñ dur geri

Bu yol ʿAlīniñ sırrı

Bildinse ḳardaş ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ olsun cān ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ cānına meşḳ olsun

2.Gir bu yola ey ḳardaş

Ṭoġrı gel atdırma ṭaş

İmām Ḥüseyine baş

Virir iseñ ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ olsun cān ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ cānına meşḳ olsun

3.Yan bu ʿaşḳa ḫüz'nile

Gör ʿAlīyi göz'nile

[148] Laṭīfe Bacıya ait bir divan ya da akademik çalışma tespit edilememiştir.

Dört kitābı söz’nile

Oḳur iseñ ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ olsun cān ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ cānına meşḳ olsun

4.Mürşidim şāhım nūrı

Anda yaratdım Ṭūrı

Oldumda İsrāfīl ṣūrı

Duydun ise ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ olsun cān ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ cānına meşḳ olsun

[105]

5.*Laṭīfe* ṭoġrı söyle

Kendini insān eyle

Muḥammedi ʿAlīyle

Gördün ise ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ olsun cān ʿaşḳ olsun

ʿAşḳ cānına meşḳ olsun

19. [149]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ẕātī

[149] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

1[150].Sevmişem billāh dönmem nūr [u] īmānım ʿAlī
Āteş-i ʿaşḳınla dāʾim ḳalb-i virānım ʿAlī
2.Dökseler rāhıñda ḳānım itmezem aşlāca ḥayf
Cānımıñ taḫtında sensin şāh-ı merdānım ʿAlī
3.Āb-ı vaşlıñ ḳaṭresinden nūş idüp fāʿiḳ içün
Gice gündüz aġlamaḳdan çeşm-i giryānım ʿAlī
4.Düşmüşem bir derde anuñ senden olur çāresi
Derdime dermāna geldim eyle dermānım ʿAlī
5.“Lā fetā” sırrını bilmez *Ẕātī* Ḥaḳḳı bilmeyen
Evveli āḫiri sensin şīr-i Yezdānım ʿAlī

20. [151]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün[152]

[Ġazel]

Şemʿī

1.Mecnūn-i Ḫudā olanı zencīre çekerler
Şol ṭālib-i Ḥaḳ ʿāşıḳı bir pīre çekerler
2.Ferʿīyle bilinür yine[153] ol ʿālemiñ aslı[154]
Ma'nā bileni luṭf ile[155] taḳrīre[156] çekerler
3.Dil derde düşüp istese[157] dīdār-ı Ḥudāyı
Pīrān-ı ḥaḳīḳat ānı tedbīre çekerler

---

[150] 1a vezne uymamaktadır.
[151] Nizamoğlu D., G. 69 (5 B.), s.85-86
[152] Nizamoğlu D. da vezin *Mefʿülü Mefaʿilü Mefʿilü Faʿülün* şeklinde yazılmıştır.
[153] yine: gine D.
[154] ʿālemiñ aslı: ʿālemiñ M.
[155] luṭf ile: hafẓıyla D.
[156] taḳrîre: taḳtîre D.
[157] istese: isterdi D.

4.Kān yiğün eyle vāʿiẓ şuyu bulunmaz[158]

Bu dersi gören[159] ʿāşıḳı tefsīre çekerler

5.*Şemʿī*[160]bilürüñ dime ṣaḳın ʿilm-i ledünni

Erbāb-ı ṭarīḳat seni taʿmīre[161] çekerler

21. [162]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ḥalīlī [163]

1.Yārini yarıñ görendür kim bugün yarıñ görür

[164]Görmeyen yāriñ bugün yarıñ ḳaçan yāriñ görür

2.Kim ki keşretden [geçüp][165] oldı ḫalāyıḳdan[166] berī

Vaḥdetiñ[167] bildi[168] ṭarīḳiñ Ḥaḳḳıñ[169] envārıñ görür

3.[170] Kaʿbe-i maʿnāyı ʿārif dem-be-dem eyler ṭavāf

Ḥāci-yi ṣūret hemişe[171] Mekke dīvārıñ görür

4.[172]Aşılan dār-ı fenāya[173] dünyāda Manṣūrvār

Nice dil-şād olmasun kim rūy-ı dildārıñ görür

---

[158] Kān yiğün eyle vāʿiẓ şuyu bulunmaz: Bu kan yiğün isterdi didār-ı Ḫüdā'yı D.
[159] gören: bilen D.
[160] Şem'ī: Seyfi mahlası D. bulunmaktadır.
[161] taʿmīre: taʿbīre M.
[162] Halīlī Mak., Ş. 6 (7 B.), s.33
[163] Halīlī: Min-Kelām-ı Halīlī vü Redīf-i Diger Halīlī Mak.
[164] Görmeyen yāriñ bugün yarın ḳaçan yāriñ görür: Görmeyen bugün yāriñ ḳaçan yāriñ görür M.
[165] Mec. da olmayan "geçüp" kelimesi Halīlī Mak. de vardır.
[166] ḫalāyıḳdan: ʿalāyıḳdan Halīlī Mak.
[167] Vaḥdetiñ: Vaḥdetüñ Halīlī Mak.
[168] bildi: buldı Halīlī Mak.
[169] Haḳḳın: Ḥaḳḳuñ Halīlī Mak.
[170] Halīlī Mak.de dördüncü beyittir.
[171] hemişe: hemānā Halīlī Mak.
[172] Halīlī Mak.de altıncı beyittir.
[173] fenāya: belāya Halīlī Mak.

5.Ey *Ḥalīlī* şol hümā-himmet faḳīr ol kim müdām

Ārzū-yı cennet itmez dost dīdārıñ görür

[106]

22. [174]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Müseddes]

Mir'ātī Baba

1.ʿĀlem-i keşretde ḳalma ey gönül gel bī-ḫuzūr[175]

"Yevmel-tublā"[176] olmadan bul Ḥaḳḳı nefsiñ başın ūr

Kendini bilmekdir ancaḳ Ādeme ḫayre'l-umūr

Gör ne yüzden görinür[177] devre düşer ehl-i ḳubūr

"Et-tenādi"[178] ol münādiler medet çalındı sūr

Eyyuhennās "iʿlemū"[179] hāẕā budur yevme'n-nüşūr

2.Secde ḳıl gel Ādeme İblīs gibi ʿār eyleme

Emr [ü] nehyiñ bil Ḥaḳḳıñ mekānını nār eyleme

"Ṣemme vechu'llāh"[180]ı gör ẕātında[181] inkār eyleme

---

[174] A.B.Ş.A., (6 Bnd), c. 4, s. 351-352

[175] bī-ḫuzūr: bahuzur A.B.Ş.A.

[176] Tarık Suresi 9-10. ayet: "O gün bütün sırlar ortaya dökülecek; artık insanın ne bir gücü vardır ne de yardımcısı."

[177] görinür: görünür A.B.Ş.A.

[178] Mükmin Suresi 32. ayet: "Ey kavmim! İnsanların çığrışacağı günde başınıza gelecek olanlardan korkuyorum."

[179] Hadid Suresi 20. ayet: "Bilin ki dünya hayatı, bir oyun, bir eğlence, bir gösteriş, aranızda bir övünme, mal ve evlâtta bir çokluk yarışından ibarettir. Tıpkı bir yağmur gibi ki bitirdikleri çiftçileri imrendirir, sonra kurumaya yüz tutar, bir de bakarsın ki sararmıştır, ardından da çerçöp haline gelmiştir. Âhirette ise ya çetin bir azap yahut Allah'ın bağışlaması ve hoşnutluğu vardır. Dünya hayatı sadece aldatıcı bir yararlanmadan başka bir şey değildir."

[180] Bakara Suresi 115. ayet (Meali için bk. Dipnot 41)

[181] ẕātında: zatına

"Künt-ü Kenz" esrārını bildinse iẕhār eyleme

"Et-tenādi"[182] ol münādiler medet çalındı sūr

Eyyuhennās "iʿlemū"[183] haẕā budur yevme'n-nüşūr

3.Ḥaşr-ı neşr-i bunda gör daʿvā-yı ferdā-yı bıraḳ

Çār ʿanāṣır şeş cihetten ḥükm iden[184] ol şāha baḳ

Leyse fiʾd-dāreyn ṣübūtı[185] sendedir ṣanma ıraḳ

Söyleyen Ḥaḳdır dem-ā-dem[186] işiden her nuṭḳ-ı[187] Ḥaḳ

"Et-tenādi"[188] ol münādiler medet çalındı sūr

Eyyuhennās "iʿlemū"[189] haẕā budur yevme'n-nüşūr

4.Söyleyen ʿuşşāḳa vaḥy-i münẕel-i ʿaḳl-ı meʿād[190]

Olmadı bu gence mālik eyleyen baḥṣi-fuād

"Āḥsen-i taḳvim"[191]e baş eğ eyle Ḥaḳḳa inḳıyād

Ḳoma elden dāmeniñ bir mürşidiñ ḳılma ʿinād

"Et-tenādi"[192] ol münādiler medet çalındı sūr

Eyyuhennās "iʿlemū"[193] haẕā budur yevme'n-nüşūr

5.İrmedi maḳṣūdına[194] zīrā Muḥammed bī-delīl

Refref-i ʿaşḳa suvār oldı öñünce[195] Cibrīl[196]

"Ḳāb-ı ḳavseyn"[197] mülküne başdı ḳadem emr-i Celīl

Gel bu sırra āşinā ol ḳalma var ḫor[198] u zelīl

---

[182] Mükmin Suresi 32. ayet (Meali için bk. Dipnot 178)
[183] Hadid Suresi 20. ayet (Meali için bk. Dipnot 179)
[184] hükm iden: hükmeden A.B.Ş.A.
[185] ṣübūtı: sübutu A.B.Ş.A.
[186] dem-ā-dem: demadem A.B.Ş.A.
[187] nutk-ı: nutku A.B.Ş.A.
[188] Mükmin Suresi 32. ayet (Meali için bk. Dipnot 178)
[189] Hadid Suresi 20. ayet (Meali için bk. Dipnot 179)
[190] ʿaḳl-ı meʿād: aklimaāt A.B.Ş.A.
[191] Tin Suresi 4. ayet: "Şüphesiz biz insanı en güzel biçimde yaratmışızdır."
[192] Mükmin Suresi 32. ayet (Meali için bk. Dipnot 178)
[193] Hadid Suresi 20. ayet (Meali için bk. Dipnot 179)
[194] maḳṣūdına: maksuduna A.B.Ş.A.
[195] öñünce: önüne A.B.Ş.A.
[196] Cibrīl: Cebrail A.B.Ş.A.
[197] Necm Suresi 9. ayet: "Öyle ki, iki yay kadar hatta daha yakın oldu."
[198] ḫor: harü A.B.Ş.A.

"Et-tenādi"[199] ol münādiler medet çalındı sūr

Eyyuhennās "iʿlemū"[200] haẕā budur yevme'n-nüşūr

6.Bildiriñ[201] erbāb-ı ʿirfāna bu remzi "Hel'etā"[202]

Bilmedinse vādī-i heyhātda ḳaldıñ muṭlaḳā

ʿAḳl-ı külden on sekiz biñ ʿālemi ḳıldı nümā

Gel ḍalālet[203] perdesin çāk eyleyi gör *Mirʾatā*

"Et-tenādi"[204] ol münādiler medet çalındı sūr

Eyyuhennās "iʿlemū"[205] haẕā budur yevme'n-nüşūr

[107]

23. [206]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Dīvān]

Gedāyī

1.Dest-i ḳudretle düzülmüş bir muʿammādır göñül

ʿArş-ı āʿlādan muʿaẓẓam mülki mevlādır göñül

Ḥaḳ anı kendi eliyle her nefes taʿmīr ider

Yapmaġa ḳādir değilsin yıḳma kirādır göñül

2.Şek değil fehm it ey 'ārif bu vücūdın bürhen

Kendini ḥıfẓ eyle dilden çün gerekse māyesin

---

[199] Mükmin Suresi 32. ayet (Meali için bk. Dipnot 178)

[200] Hadid Suresi 20. ayet (Meali için bk. Dipnot 179)

[201] Bildiriñ: bildirir A.B.Ş.A.

[202] İnsan Suresi 1. ayet: "Gerçek şu ki, insanın yaratılış tarihinde onun henüz anılan bir şey olmadığı bir dönem gelip geçmiştir."

[203] ḍalālet: adalet A.B.Ş.A.

[204] Mükmin Suresi 32. ayet (Meali için bk. Dipnot 178)

[205] Hadid Suresi 20. ayet (Meali için bk. Dipnot 179)

[206] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Her ne kim var anda mevcud müntehādır sidretden

Mirʾāt-i bārī Te'ālā dürr-i beyżādır göñül

3.Ey *Gedāyī* menzili ḳāl u belādan bir ḫaber

Olmuşum şāhıñ esrārın neylesün bir nefer

ʿĀşıḳ-ı maʿşūḳ olanlar ol eve virmez keder

Anda levḥ-i bārī gizli Ṭūr-ı Sinādır göñül

24. [207]

Hece

[Nefes]

Zārī Abdāl

1.Geliñ erenler

Ḥaḳḳa gidenler

Ḥalden bilenler

Yanalum bugün

2.Resūl Muḥammed

Ḳıl bize meded

Bu imiş ʿādet

Yanalum bugün

3.Girdim meydāna

Oldum divāne

Şāh-ı merdāna

Yanalum bugün

4.Ḫadice Kübrā

Fāṭıma Zehrā

Cānımız fedā

Yanalum bugün

[207] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

5.Ḥasan Ḥüseynim

Dīnim īmānım

Āyinem cānım

Yanalum bugün

6.Şāh Ẕeynelim

Baġludur belim

Söyle bilelim

Yanalum bugün

7.Muḥammed Bāḳır

Bu böyle bir sırr

Cem evine gir

Yanalum bugün

8.İmām Caʿfer[i]

Didi çākeri

Ḳoymuşam seri

Yanalum bugün

9.Mūsā gözüm

Kaẓımdır özüm

Doġrıdur sözüm

Yanalum bugün

10.Şāh ʿAlī Mūsā

Sulṭānım Rıżā

Biz geldik size

Yanalum bugün

11.Muḥammed Taḳī

Şāhımdır Nāḳī

Sözüm bāḳī

Yanalum bugün

12.ʿAskerī imām

Virip de tamām

Teberī kelām

Yanalum bugün

13.*Zārī* böyle

Cāndan ʿAlīye

Bektāş Velīye

Yanalum bugün

25. [208]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ṣādıḳ

1.Nūr-ı çeşm-i Muṣṭafā vü Murtażāsın yā Ḥüseyn

Naḳd-i cān-ı enbīyā vü evlīyāsın yā Ḥüseyn

2.Vech-i pākiñ elif lām mīmdir "lā raybe fīh"[209]

Ser-te-ser āyāt-ı Ḳurʾān-ı Ḫudāsın yā Ḥüseyn

3.İki ḳaşın "Ḳābe Ḳavseyn" ḳāmetiñ ṭūbā hem

Ḥüsn-i Cāmiʿ Muṣḥaf Ümmü'l-Ḳurāsın yā Ḥüseyn

4.Kühl-i mā-zaġa'l-baṣardır çeşm-i müjgānıñ seniñ

Sūre-i "innā fetaḥnā"[210] "hel eta"[211] sın yā Ḥüseyn

5.ʿAyn-ı kevṯerdir kelāmıñ hem dehānıñ ḥavzı iken

Bu ʿacebki sen şehīd-i ʿuzmāsın yā Ḥüseyn

6.Nice nāzil şānıñızda fāżıla-i āyāt-ı Ḥaḳ

---

[208] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[209] Ali İmran Suresi 9. ayet: "Rabbimiz! Şüphesiz sen, hakkında şüphe olmayan bir günde insanları toplayacaksın. Şüphesiz Allah va'dinden dönmez."

[210] Fetih Suresi, 1. ayet: "Şüphesiz biz sana apaçık bir fetih verdik."

[211] İnsan Suresi, 1. ayet (Meali için bk. Dipnot 202)

Ehl-i beyt-i maẕhar-ı bī-riyāsın yā Ḥüseyn

[108]

7.Eyler ise ne ʿaceb ger ʿāşıḳānıñ yine çāk
Mātemiñle çün şehīd-i Kerbelāsın yā Ḥüseyn
8.Laʿnet olsun ol Yezīde hem daḫı aʿvānına
Nice ḳıydı saña nūr-ı kibriyāsın yā Ḥüseyn
9.Ḳıl şefāʿat *Ṣādıḳ*a ceddiñ Muḥammed ʿaşḳına
Rūz-ı maḥşer çünki maḳbūlü'r-recāsın yā Ḥüseyn

26. [212]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ḥikmetī

1.On sekiz biñ ʿālemiñ şāh-ı Muḥammed Muṣṭafā
Evlīyālar pādişāhıdır ʿAliyyü'l-Murtaża
2.Şāh-ı Ḥasan ḫulḳ-ı Rıżādır ḳurretü'l-ʿayn-ı Resūl
Şāh-ı Ḥüseyn-i Kerbelādır ṭabʿ-ı mihr-i vefā
3.Şāh-ı Zeynel ʿĀbidīndir tāc-dār-ı eṭḳıyā
Şāh-ı Muḥammed Bāḳır Caʿfer imām-ı aṣfiyā
4.Mūsā-yı Kāẓım ḥaḳīḳat şāh pīr-i cem-i ʿārifīn
Şāh-ı ʿAlī Mūsā Rıżādır vāḳıf-ı sırr-ı Ḫudā
5.Şāh-ı Takī vü yā Naḳīniñ bendesiyim bī-gümān

[212]Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Şāh-ı Ḥasan el-ʿAskerīdir ṣāḥib-i tāc-ı livā

6.Mehdī-i ṣaḥib-zamān itsün ẓuhūr yā müsteʿān

Münkiri küffārı ḳırsun hem Yezīdi bī-hayā

7.Cürmüni ʿafv eyle yā Rab *Ḥikmetī* kemter ḳulun

Mücrimim pāyına geldim yā Muḥammed Muṣṭafā

27. [213]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Dīvān]

Naḥīfī

1.Rāh-ı Ḥaḳḳıñ evvelā ebvābı dörtdür beş değil

Hem daḫı gökden inen kitāb dörtdür beş değil

Çār müʾezzin çār meşāyiḫ çār ʿanāṣır çār nīgār

Çār ferişte Teñrīniñ etrābı dörtdür beş değil

2.Şöyle bil kim hem daḫı çārḫının maḳāmı on iki

Her sene māh on iki burcūn tamāmı on iki

Yaʿḳūb oġlu on iki şehrin imāmı on iki

Çār-yārın minberi miḥrābı dörtdür beş değil

3.Faḫr-i ʿālem ṭoġduġu māh gecdi şebden on iki

Urdı Mūsā ṭaşa ḍarbın aḳdı ābdan on iki

Nehr ile yol açdı tevfīḳi Rabbāni on iki

Cennet ırmaġı leẕīẕ işrābı dörtdür beş değil

4.Ey *Naḥīfī* zīr-i ʿarşda dört melek eyler ḳıyām

Ṣiġara söz tālġıcla cümle insānda müdām

Her namāzın şarṭı sāʿat on ikidir ve’s-selām

Yedi iklim köşeniñ ḥisābı dörtdür beş değil

[213]Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[109]

28. [214]

RECEZ

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

Ḥayālī

1.Mücellā eyle dil-i levḥin bugün nūr-ı tecellādan
Cemāliñ gösterir dilber çü mirʾāti mücellādan
2.Ne sırdır ʿallemel esra ne sırdır leyletü'l "isrā[215]"
Mefāhirdir ḳamū eşyā ḫaber vir gil bu eşyādan
3.Nażargāh-ı Ḫudādır dil velī ṣanma cüdādır dil
Uçar murġ-ı Hümādır dil geçer ʿarş-ı muʿallādan
4.Bugün her kim görür yāriñ görüñ añlar durur yarıñ
Ne bilsün anda dildārıñ olanlar bunda āʿmādan
5.*Ḫayālī* terk-i cān it gil bu esrārı nihān it gil
Mekānıñ lā-mekān it gil ḥaber al gıl muʿammādan

29. [216]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Muhammes]

ʿUlūmī

[214] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[215] İsra Suresi 1. ayet: "Bir gece, kendisine bazı âyetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Harâm'dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir."
[216] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

1.Baḥr-ı ʿaşḳ içre şināverlik idenler söylemez
Arḳasında ʿāriyet duḫter olanlar söylemez
Cünbiş-i pīr-i ḥaḳīḳatle ẕenler söylemez
Rāz-ı ʿaşḳa dem-be-dem maḥrem olanlar söylemez
Bilmeyenler söyledi āmmā bilenler söylemez
2.ʿĀşıḳıñ esrārı dāʾim dilde olmuşdur nihān
ʿAşḳ durur kim cānını eyler bī-meṭān velī nişān
Epsem ol bülbül ṣıfāt her subh u dem itme fiġān
Ḥāl-i ʿāşḳı seyr ḳıl pervānedan ey nüktedān
Bilmeyenler söyledi ammā bilenler söylemez
3.Gūş ḳıl ehl-i fenānıñ leẕẕet-i küffārını
Çeşm-i baṭınla temāşā eyle ānlarıñ kārını
Pīr-i ʿaşḳıñ ey göñül keyfini esrārını
Virdiler cān ile başı virmediler yārını
Bilmeyenler söyledi ammā bilenler söylemez
4.Genc-i faḳr içre yanan ehl-i fenā bilmezlenür
Pādişāh iken özin eyler gedā bilmezlenür
Sırrı tevḥidi bilenler dāʾimā bilmezlenür
ʿĀrif-i billāh olan subḥ ve mesāʾ bilmezlenür
Bilmeyenler söyledi ammā bilenler söylemez
5. Āhsen-i taḳvim içün ṣad tʿazim itdi kitāb
"ʿ Allemel insāne mā lem yaʿlem[217]" olmuşdur ḫiṭāb
Ey özünden bī-ḫaber peh itme çekme ıżṭırāb
Ey ʿUlūmī bu rumūzı añlayan virmez cevāb
Bilmeyenler söyledi ammā bilenler söylemez

[217] Alak Suresi 5. ayet: "İnsana bilmediği şeyleri öğretti."

[110]

30. [218]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Şāhiyā Nuṭḳ Bāyezīd Ṣānī 997

1.Ḳurbānlar ṭıġlanup gülbank çekildi
Ġaflet uyḫūsundan[219] uyāna geldim
Dört ḳapu sancāġı anda dikildi
Cān u baş fedā idüp[220] ḳurbāna geldim
2.Evvel eşiğine ḳoydum başımı
Aldılar içerü[221] dökdüm yaşımı
Erenler öñünde[222] gör ṣavaşımı
ʿÜryān püryān olup meydāna geldim
3.Üç adım ilerü baṣdım[223] ayaġı
Ol demde uyandı bāṭın çerāġı
Rehberim boynuma bend idüp[224] baġı
Ḳoc ḳurbān didiler īmāna geldim
4.Dört ḳapuya selām virüp[225] aldılar
Pīrim ḫużūrına beni[226] çekdiler

---

[218] A.B.Ş.A., Ş. 1 (7 Bnd), c.2, s.192
[219] uyḫūsundan: uykūsundan A.B.Ş.A.
1ç: 2ç A.B.Ş.A.
[220] fedā idüp: koyarak A.B.Ş.A.
[221] Aldılar içerü: İçeri aldılar A.B.Ş.A.
[222] önünde: yolunda A.B.Ş.A.
2ç: 1ç A.B.Ş.A.
3a: 3b A.B.Ş.A.
[223] baṣdım: attım A.B.Ş.A.
3b: 3a A.B.Ş.A.
[224] idüp: etti A.B.Ş.A.
[225] Dört ḳapuya selām virüp: Dört kapu selamın verip A.B.Ş.A.
[226] beni: çekip A.B.Ş.A.

El-ele el-Ḥaḳḳa olsun didiler

Henüz maʿṣūm olup cihāna geldim

5[227].Pīrim ḳulaġıma eyledi telḳīn

Şāh-ı Velāyete olmuşum[228] yaḳīn

Mezhebim Caʿferī ġāyetle metīn[229]

Allāh Allāh diyüp pīrāne[230] geldim

6.Yolumuz on iki imāma çıkar

Rehberim[231] Muḥammed Aḥmed-i Muḫtār

Mürşidim[232] ʿAlīdir ṣāḥib-i Ẕülfiḳār

Ḳulundur *Şahīyā* dīvāna geldim

31. [233]

Hece

[Nefes]

Ḳul Yūsuf

1.Gönül ḫāzinesinde bir güzel sevdim

ʿĀşıḳ defterine yaẕar mı bilmem

İḥtiyāc olursaḳ bir gün eline

Bizi naẕarından[234] ḳovar mı bilmem

2.Muḥabbet ırmaġın başı[235] göl[236] imiş

Raḳīb-i nādānıñ işi āl imiş

ʿĀşıḳıñ maʿṣūḳa zehri bal imiş

---

[227] Bu bendden sonra bir bend mecmuada bulunmamaktadır.
[228] olmuşum: olmuşuz A.B.Ş.A.
[229] Mezhebim Caʿfer-i ġāyetle metin: Mezhebim İmam Cafer Sadık'eyn A.B.Ş.A.
[230] Allāh Allāh diyüp pīrāne: Allah dost eyvallah peymana geldim A.B.Ş.A.
[231] Rehberim: Mürşidim A.B.Ş.A.
[232] Mürşidim: Rehberim A.B.Ş.A.
[233] A.B.Ş.A., Ş. 2 (7 Bnd), c.2, s.112
[234] nazarından: naẕardan M.
[235] ırmaġın başı: ırmaġınıñ başı M.
[236] göl: gel A.B.Ş.A.

İmām Ḥasan gibi içer mi bilmem

3.İmām Ḥasan zehri beytinden içdi

Ḥüseyin Kerbelā şehrinde göçdü

Gördüm Muḥammedi nikābıñ açdı

ʿAlī Düldülüne biner mi bilmem

4.Ehl-i Beytiñ ḥāli żaʿīf olunca

ʿUryān olup develere binince

Muḥammede Ḥaḳdan Cibrīl gelince

Ḥażreti Fāṭıma yanar mı bilmem

5.Ebā Müslim[237] seyfiñ aldı destine

Niḳābını ṣaldı nūruñ[238] üstüne

"Lā fetā" oḳudı Yezīd ḳaṣdına

Yezīdiñ neslini keser mi bilmem

6.Ebā Müslim[239] Küfe şehrine vardı

Muḥammed Caʿferin ḳoḳusın aldı

Pençe urdı[240] zindān iki şaḳ oldı

Muḥammed Bāḳırı aldı mı bilmem

7.*Ḳul Yūsuf*uñ ʿaḳlı bu ḳadar yetdi

Nice di kendince[241] engine atdı

Hū diyüben[242] ʿāşıḳlar bu dem bitdi[243]

Bir ṣāḥib-i ẕülfiḳār gelmez mi bilmem

[111]

[237] Ebā Müslim: Ebu Müslim A.B.Ş.A.
[238] nūruñ: yüzü A.B.Ş.A.
[239] Ebā Müslim: Ebu Müslim A.B.Ş.A.
[240] urdı: vurdu A.B.Ş.A.
[241] Nice di kendince: Yenemedi kendin A.B.Ş.A.
[242] Hū diyüben: Hu deyen A.B.Ş.A.
[243] dem bitdi: deme yetti A.B.Ş.A.

32. [244]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Ḥalīlī]

1[245].Cehd u Allāh dostlar bir cāna geldiḳ çoḳ şükür

Cān [u] başı terk idüp cānāna geldiḳ çoḳ şükür

2[246].Yüzidir "İnnā fetaḥnā[247]" sūre-i ṭam ile

Çünki bildik ḥarfini Ḳurʿāna geldiḳ [çoḳ şükür]

3[248].İçmişüz ḳālū belādan bir bölük mestāneyüz

[….] Tā ebed mestāne geldiḳ çoḳ [şükür]

4.Pādişāhıñ ḳullarına luṭfı çoḳ iḥsānı çoḳ

Biz de anun ḳulıyuz iḥsāna geldik [çok şükür]

5.Ḥubb-i cānı sāye-i devlete biz ḫāk deriz

Ḥālimiz ʿarż itmeğe sulṭāna geldik [çok şükür]

6[249]. [….] Biz bu baḥrıñ kenyüz çün deryā gibi

Ḳāṭre ise ẓāhir ʿīmān geldik [çok şükür]

7[250].Çün meydān-ı muḥabbetde yüz ṣāḥib-ḳırāne

[….] Hem ʿAlī meydāna geldik [çok şükür]

8[251].Bir kimseye bendeyüz şāhım ʿAlīdir şeh-süvār

Āl evlādı evlādı olan her lerāne geldik

9.Ey *Ḥalīlī* bayrāmıñ ʿıyd-i mübārekdür yüri

Ḥācibler bayrāmıdır ḳurbāna geldik çoḳ şükür

---

[244] Kavaklıyazı, Ahmet (2015), 15. yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halīlī'nin Şiirleri.Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, sayı 34, sayfa 1-88 şiiri bulunmamaktadır.

[245] 1a vezne uymamaktadır.

[246] 2a vezne uymamaktadır.

[247] Fetih Suresi 1. ayet (Meali için bk. Dipnot 210)

[248] 3b vezne uymamaktadır.

[249] 6a-6b vezne uymamaktadır.

[250] 7b vezne uymamaktadır.

[251] 8a-8b vezne uymamaktadır.

33. [252]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Fakīrī

1.Sırrını Hū'yla besleyen ʿālemde maḫdūm olur
Dāʾimā Hū Hū diyenler Hū ile maḥtūm olur
2.Sırr-ı esmāsı Ḫudānıñ cümle sırr-ı Hū'dadır
Kimki bildi sırr-ı Hū'yı sırr aña maʿlūm olur
3.Ẕü'l-celāliñ sırrı tevḥīdi bu sırr-ı Hū'dadır.
Hū'da leẕẕet almayanlar ṭāliʿi meş'ūm olur
4.Sırr-ı Hū'dur āteş içre āheni mūm eyleyen
Āteş-i ʿaşḳ ile āhen dilde Hū'dan mūm olur
5.Vir ṣalāvat Muṣṭafāya cān [u] dilden Hū diyüp
Kim iki ʿālemde saña buy-ı Hū meşḫūm olur
6.Ey *Fakīrī* Hū di dāʾim Hū'da tā ḥatm ola ki
Evvel āḫir Hū diyenler ṣanma kim maḥrūm olur

34. [253]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün/ Fāʿilün

[Ġazel]

[Cevābī]

[252] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[253] A.B.Ş.A., Ş. 1 (5 B.), c.4, s.237

1.Oldı[254] māh-ı Muḥarrem tende cān aġlar bugün
Hū çeker[255] taḫt-ı cihān[256] ʿāşıḳan aġlar bugün
2.Sen nice ġāfil ṭūrūsıñ[257] ey muḥibb-i ḫānedān
Firḳatiyle[258] Hū ceker cümle cihān aġlar bugün
3[259].Ḳande var ol evlād ʿAlī ḳılsun Yezīde laʿneti
Kerbelāda Şāh Ḥüseyin çünki ḳan aġlar bugün
4.Ey *Cevābī* ʿāḳıl irmez[260] "Lā fetā"nıñ sırrına
Ya nice[261] aġlamayam ben[262] bī-mekān aġlar bugün

35. [263]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Kalender

1.Dün gice seyrimde bāṭın yüzünde
Ḫünkār Ḥācı Bektāş Velīyi gördüm
Elifī tāc başında niḳāb[264] yüzünde
Aṣlı imām nesli ʿAlīyi gördüm.
2.Geçdi[265] seccādeye oturdı kendi[266]
Cemāli nūrından çerāḳlar[267] uyandı

[254] Oldı: Erdi çün A.B.Ş.A.
[255] Hū çeker: Terk idüb A.B.Ş.A.
[256] taḫt-ı cihān: taht-ı cihanı A.B.Ş.A.
[257] ṭūrūsıñ: dururun A.B.Ş.A.
[258] Firḳatiyle: Firkatinden A.B.Ş.A.
[259] A.B.Ş.A. bu beyit bulunmamaktadır.
[260] Ey Cevābī ʿāḳıl irmez: Akıl ermez ey Cevabi A.B.Ş.A.
[261] nice: nasıl A.B.Ş.A.
[262] ben: ol A.B.Ş.A.
[263] A.B.Ş.A., Ş. 1 (5 Bend.), c.2, s.26
[264] niḳāb: niḳāp A.B.Ş.A.
[265] Geçdi: Geçti A.B.Ş.A.
[266] oturdı kendi: oturdu kendi oturdu A.B.Ş.A.
[267] çerāḳlar: çırağ A.B.Ş.A.

[112]

İşāret eyledi Ḳara Abdāl[268] şundı

Bize Ḥaḳdan gelen ṭoluyı gördüm

3.İçdim o ṭoludan ʿaḳlım götürdüm[269]

Çıḳadım göynüm iḳrār eyledim[270]

Menzil gösterdiler geçdim oturdum

Kemend ile baġlı belimi gördüm

4.Mürşid eteğine[271] virmişem[272] destim

Bu idi murādım irişdi ḳaṣdım

Bilmem sarḫoş muyam içmişem mestim[273]

Erenlere itdi[274] dilimi[275] gördüm

5.*Ḳalender Abdāl*[276]yoluna ḳoymuşam serim

Sekiz[277] ḳurbān kesdim gördüm dīdārın[278]

Erenler serveri gerçeklerin erin[279]

Ḫünḳār[280] Ḥacı Bektāş Velīyi gördüm

36. [281]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

---

[268] Ḳara Abdāl: sākiler A.B.Ş.A.
[269] götürdüm: yitirdim A.B.Ş.A.
[270] Çıḳadım göynüm iḳrār eyledim: Çıkardım kisvetim ikrar getirdim A.B.Ş.A.
[271] Mürşid eteğine: Mürşid eteğinden A.B.Ş.A.
[272] virmişem: tutmuşum A.B.Ş.A.
[273] Bilmem sarḫoş muyam içmişem mestim: Bilmem sarhş muyum neyim, ben mestim A.B.Ş.A.
[274] itdi: verdiği A.B.Ş.A.
[275] dilimi: doluyu A.B.Ş.A.
[276] Mecmuada bu kelimeden sonra bir kelime silinmiştir.
[277] Sekiz: Şükür A.B.Ş.A.
[278] dīdārın: didarı A.B.Ş.A.
[279] erin: eri A.B.Ş.A.
[280] Ḫünḳār: Sultan A.B.Ş.A.
[281] Bu şiirin hangi şair tarafından yazıldığı tespit edilememiştir.

[Ġazel]

[Lā-Edrī]

1.Āfitāb-ı ṭalʿatıñ ḥüsn-i temāşāsındayuz
O cemāl-i perteviñ nūr-ı temennāsındayuz
2.Ḥaḳḳ Muḥammed ʿAlīdir yolımuz erkānımız
Şāh ile Ḥüseyiniñ mātem [ü] yāsındayuz
3.ʿĀbid-iyüz Zeynel ʿAbānıñ bendesiyüz Bāḳırıñ
Caʿferīyüz müʾminin dāʾim n'ola bendeyüz
4.Āşināyüz Kāẓımıñ ʿirfānına Ḥaḳḳa'l-yāḳīn
Hem ʿAlī Mūsa Rıżānıñ hükm-i rıżāsındayuz
5.Şāh-ı Naḳī cevher-i kān-ı ḥaḳīḳat hem Nakī
ʿAskerī aṣḥāb-ı dīniñ ḫaṭṭ-ı imlāsındayuz
6.On ikinci Mehdī-i ḫatem emīrü'l-müʾminin
Sancaġı "naṣrun min Allāh[282]" āyeti ṭāsındayuz
7.Merḥabā itmek devdir ravża-i ʿāşıḳlarıñ
ʿAşḳın ol murtażānıñ ḥubb-ı sevdāsındayuz

37. [283]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ḳabūlī Dede

1.Zāhida ṭobraġa[284] baş urmaḳla bulunmaz naʿīm

[282] Saff Suresi 13. ayet: "Hoşunuza gidecek bir şey daha var: Allah'ın yardımı ve yakın bir fetih! Haydi müminleri müjdele."
[283] K.D., G. (13 B.), s.145
[284] ṭobraġa: toprağa D.

Ādeme gel secde ḳıl olma[285] şeyṭāniʿr-racīm

2.Sedd idüp mescid ḳapusın yüri var meyḫāneye

Ṭut bu rāhı iş budur "hazā ṣırātü'l-müstaḳīm[286]"

3.Bul meyḫāneniñ[287] içinde sāḳi-i devrān-ı sen

Bāde[288] nūş it hem de[289] bismillāḥi'r-Raḥmāni'r-Raḥīm

4.Tevbe zāhid deniz[290] zāhid sākin ol meyḫāne[291]

Kim budur[292] vallāhī bīllāh "zālikeʿl-fevzüʿl-ʿaẓīm[293]"

5.Māl u evlād [ü] ʿiyālin[294] terkini ḳıl[295] ʿaşıḳ ol

Fāʾide virmez bular kim ola[296] gör ḳalb-i selīm

6.Ey *Ḳabūlī* cümle ilhāmāt-ı[297] ḥaḳdır sözleriñ

ʿĀşıḳ-ı- taḥḳīḳe vaṣldır[298] ezel-i vaʿdün-Kerīm[299]

38. [300]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Ecri]

1.Noḳṭa-i Raḥmān-ı aḳdem gizlidir ādemdedir

---

[285] ḳıl olma: kıl sen olma D.
[286] Yasin Suresi 61. ayet: "Bana kulluk edin. Dosdoğru yol budur."
[287] Bul meyḫāneniñ: Bul bu meyhanenin D.
[288] Bāde: Badeyi D.
[289] nūş it hem de: nūş eyle D.
[290] zāhid deniz: zühdüne D.
[291] meyḫāne: meyhānede D.
[292] Kim budur: Budurur D.
[293] Tevbe suresi 89. ayet: "Allah, onlar için içinden ırmaklar akan, içinde süresiz kalacakları Cennetler hazırlamıştır. İşte büyük başarı budur."
[294] Māl u evlād [ü] ʿiyālin: Māl evlād iyālin D.
[295] ḳıl: ur D.
[296] bular kim ola: sana çün bula D.
[6] Kābuli D. yedinci B.
[297] cümle ilhāmāt-ı: olma māt cümle D.
[298] vaṣldır: vuslat tā D.
[299] vaʿdün-Kerīm: vaʿdü'l-Kerīm
[300] A.B.Ş.A., Ş. 7 (5 B.), c.4, s.257
[2] A.B.Ş.A. üçüncü B.

Nūr-ı eşyā muḳaddem[dir] gizlidir ādemdedir

2.Ṣanma kim būrc-ı felekde[301] enver-i ḫūrşīd-i yār[302]

Şuʿle-i māh-ı Muḥarrem gizlidir ādemdedir

[113]

3[303].Heft-i ḫaṭṭı[304] muṣḥaf-ı ḥüsnüñde taḥḳīḳ gördiler

Ey göñül bu ism-i āʿẓam gizlidir ādemdedir

4.Ger ṭavāf itmek dilerseñ bu ḥaḳīḳat Kaʿbesiñ

Kaʿbe-i Beytü'l mükerrem gizlidir ādemdedir

5.ʿAşḳa yürü[305] *Ecri*ya[306] ḳadem bas vaṣıl ol

Himmet-i[307] muʿaẓẓam gizlidir ādemdedir

39. [308]

Hece

Nefes

[ʿAşıḳ Dertli][309]

1.Ḫiṭāb-ı elestde bezm-i ezelde

Ṣadāḳatle iḳrār virenlerdeniz

Göñül gezdirmeyüz ġayrı güzelde

Biz cemālu'llāhı görenlerdeniz

---

[301] būrc-ı felekde: bezm-i felekte A.B.Ş.A.
[302] yār: var A.B.Ş.A.
[303] A.B.Ş.A. ikinci B.
[304] Heft-i ḫaṭṭı: Yedi hattı A.B.Ş.A.
[305] ʿAşḳa yürü: Tekye-i aşka A.B.Ş.A.
[306] *Ecri*ya: Ecri A.B.Ş.A.
[307] Himmet-i: Hep maāl-i A.B.Ş.A.
[308] Dertli D., Bnd. 110 (3 Bnd), s.393-394
[309] Dertli D. da *Biz Cemalullāh'ı Görenlerdeniz* başlığı bulunmaktadır.

2.Kün[310] emriyle ḫalḳ olundı bu[311] dünyā

ʿArş kürsi levḥ ḳalem bu ḳadar eşyā[312]

"Nefahtu fîhi min rūhī[313]" didikte[314] Mevlā

Vücūd-ı ādeme girenlerdeniz

3.Biñ bir dürlü renge[315] beẕet *Dertli*yi

Gerek ḳısalt gerek uzalt[316] *Dertli*yi

Bāb-ı velāyetde gözet *Dertli*yi

Yabancı değiliz erenlerdeniz

40. [317]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Şahī

1.Ḳurbānlar ṭıġlanup gülbank çekildi

Ġaflet uyḫūsundan[318] uyana geldim

Dört ḳapu sancāġı anda dikildi

Cān baş fedā idüp[319] ḳurbāna geldim

2.Evvel eşiğine ḳoydum başımı

Aldılar içerü[320] dökdüm yaşımı

---

[310] Kün: Bir kün D.

[311] olundı bu: bu D.

[312] ʿArş [u] kürsi levḥ [ü] ḳalem bu ḳadar eşyā: Bu ḳadar mevcūdāt bu ḳadar eşyā D.

[313] Sad Suresi 72. ayet: "Ona tam şeklini verip ruhumdan da üflediğim vakit hemen onun için secdeye kapanın."

[314] didikte: didik de D.

[315] Biñ bir dürlü renge: Bin dürlü derd ile D.

[316]: Gerek ḳısalt gerek uzalt: İster kısalt uzalt M.

[317] A.B.Ş.A., Ş.1 (7 Bnd.), c.2, s.192

[318] uyḫūsundan: uykusundan A.B.Ş.A.

1ç: 2ç A.B.Ş.A.

[319] fedā idüp: koyarak A.B.Ş.A.

2ç: 1ç A.B.Ş.A.

[320] Aldılar içerü: İçeri aldılar A.B.Ş.A.

Erenler yolunda gör ṣavaşımı

ʿÜryān biryān[321] olup meydāna geldim

3.Ol demde uyandı bāṭın çerāġı

Rehberim boynuma bend idüp[322] baġı

Üç adım ilerü baṣdım[323] ayaġı

Ḳoç ḳurbān didiler īmāna geldim

4.Dört ḳapu selāmı[324] virüp aldılar

Pīrim ḫużūruna çeküp geldiler

Elele el-Ḥaḳḳa olsun didiler

Henüz maʿṣūm olup meydāna[325] geldim

5.Pīrim ḳulaġıma eyledi telḳīn

Şāh-ı Velāyete olmuşum[326] yaḳīn

Mezheb İmām Caʿfer-i Ṣadıka yaḳīn[327]

Allāh Allāh diyüp pīrāne geldim[328]

6.Yüzüm yerde özüm dārda[329] durmuşam

Muḥammed ʿAlīye iḳrār virmişem

Seḳāhüm şerbetin bunda[330] görmüşem

İçüp ḳana ḳana mestāne geldim

7.Yolımuz on iki imāma çıḳar

Rehberim[331] Muḥammed Aḥmed-i Muḫtār

---

[321] biryān: büryan A.B.Ş.A.
3b: 3c A.B.Ş.A.
[322] idüp: etti A.B.Ş.A.
3c: 3b A.B.Ş.A.
[323] baṣdım: attım A.B.Ş.A.
[324] selāmı: selamın A.B.Ş.A.
[325] meydāna: cihana A.B.Ş.A.
[326] olmuşum: olmuşuz A.B.Ş.A.
[327] Mezheb imām Caʿfer-i Ṣadıka yaḳīn: Mezhebim İmam Cafer Sadık'eyn A.B.Ş.A.
[328] Allāh Allāh diyüp pīrāne geldim: Allah dost eyvallah peymana geldim A.B.Ş.A.
[329] Yüzüm yerde özüm dārda: Özüm dārda yüzüm yerde A.B.Ş.A.
[330] şerbetin bunda: hamrini anda A.B.Ş.A.
[331] Rehberim: Mürşidim A.B.Ş.A.

Mürşīdim[332] ʿAlīdir ṣāḥib Ẕülfiḳār

Ḳuluñdur *Ṣahīyā* dīvāna geldim

[114]

41. [333]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Muharrem Baba

1.ʿAşḳ ile uyandım[334] aradım[335] dermān

Derdime[336] dermānım Pīr Balım Sulṭān

Leyl [ü] nehār yandım tā bulam dermān

Derdim dermānım[337] Pīr Balım Sulṭān

2.Ṭabībe varmayan cāhildir nādān

Başında[338] ḥaẓırdır ḳılıcı ʿuryān

Ṭabīb oldı baña ol şāh-ı merdān

Ḳurbān cān tenim[339] Pīr Balım Sulṭān

3.Gönlüm[340] rūşen oldı lā yemūt oldı[341]

Tenim ʿüryān oldı gitti ḥayātı[342]

Dü cihān perdesi ondan refʿ oldı

Gönlümüñ ẓiyāsı Pīr Balım Sulṭān

---

[332] Mürşīdim: Rehberim A.B.Ş.A.
[333] A.B.Ş.A., Ş.3 (4 Bnd.), c.4, s.332
[334] uyandım: uyandın A.B.Ş.A.
[335] aradım: arandım A.B.Ş.A.
[336] Derdime: Bu derde A.B.Ş.A.
[337] dermānım: derman A.B.Ş.A.
[338] Başında: Başına A.B.Ş.A.
[339] cān tenim: tenim canım A.B.Ş.A.
[340] Gönlüm: Kalbim A.B.Ş.A.
[341] lā yemūt oldı: nur ile doldu A.B.Ş.A.
[342] ḥayātı: hayatı buldu A.B.Ş.A.

4.*Muḥarrem Maḥzūni* Pīre dayandı

Çırağımız ḳırḳ budaḳdan[343] uyandı

Ḳırḳlar meydānında gülbank çekildi[344]

Ḫayr [u] himmet virdi Pīr Balım Sulṭān

42. [345]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ġaẕel-i Nāʿilī

1.Dü cihānıñ serverisiñ Muṣṭafā senden meded

Şāh-ı Merdānım ʿAlīyü'l-murtaża senden meded

2.Nūr-ı çeşm ya Ḥasan ḥalḳ-ı rıżā senden meded

Pādişāhımsın Ḥüseyn-i Kerbelā senden meded

3.Ḫāk-i pāy-i devletinde çākeriyim çākeri

Yoluna cānım fedādır Muṣṭafā senden meded

4.Nesl-i ṭāhir bende-i āl-i ʿabāyım serveri

Zübde-i maʿṣūm pāk-i Zeynel ʿAbā senden meded

5.Ol Muḥammed Bāḳır oldur dīnim īmānım benim

Caʿfer-i Ṣādıḳ mezheb yolunda erkānım benim

6.Çün Taḳī vü bā Naḳīniñ ʿaşḳ ile ḳurbānıyız

ʿAskerīniñ ʿaskeriyiz biz anıñ yeksānıyız

7."Faḳr-ı faḫriñ" çākerleri zāhidleriñ sulṭānıyız

Ol Muḥammed Mehdī ṣāḥib-i livā senden meded

8.Ḳaṣd idüp āl-i ʿabāya itdi bunca zaḫmeti

---

[343] budaḳdan: budaktan A.B.Ş.A.

[344] çekildi: çalındı A.B.Ş.A.

[345] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Ṣad hezār-a laʿnet olsun ḳıl Yezīde laʿneti

9. *Nāʿīlī* cān [u] göñülden müʾmin it raḥmeti

Nūr-ı Aḥmed ber ḥaḳīḳat evliyā senden meded

43. [346]

Remel

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Fāʿlün

Ġazel

[Lā-Edrī]

1.Çeşm-i inṣāf gibi kāmīle mīẕān olmaz

Kişi noḳṣānını bilmek gibi ʿirfān olmaz

2.Her kimiñ ki ola ẕātında ḥarāret küfri

Iṣṭılāḥāt-ı ʿulūm ile müselmān olmaz

3.Ger ḳara ṭāşı ḳızıl ḳan ile rengin ḳılsañ

Rengi taġyīr olur ammā lʿal-i bedeḫşān olmaz

4.Eyleseñ ṭūṭīye taʿlīm-i ādāb-ı ḥikmet

Sözi insān olur ammā özi insān olmaz

[115]

44. [347]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Nuṭḳ-ı Dertli

[346] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[347] Dertlī D., G. 12 (5 B.), s.414. D. da "*Derdile Ġayret-Keş-i Āl-i Abā derler Bize*" başlığı bulunmaktadır.

1.ʿĀşıḳ-ı ṣādıḳ muḥibb-i Muṣṭafā dirler bize
Derd ile ġayret-keş-i āl-i ʿabā dirler bize
2.Bu gürūhı[348] ṣorsalar kim ḳavmiyā[349] kimlersiñiz
Tābiʿ-yi şāh-ı velāyet Murtażā dirler bize
3.ʿAşḳ ile tıġlar çeküp münkire ḳarşu ṭurmuşuz
Ol sebebden ḳavm-i ṣüfyān eşḳiyā dirler bize
4.Cān başı terk eyleriz[350] bizler imāmın ʿaşḳının[351]
Ol sebebden çün[352] şehīd-i Kerbelā dirler bize
5[353]. Ṣorsalar kim bizlere ey kavmim sizler kimlersiniz
Çaker-i şāh-ı şehīd-i Kerbelā dirler bize
6[354]. Merd-i meydān-ı muhabbette şöyle iḳrār ehliyüz
ʿAşk ile ḥasret-keş-i āl-i ʿabā dirler bize
7.Gerçi men bir *Dertli*yim derdim niceler[355] derdidir
Çek eliñ[356] bizden ṭabībā bī-devā dirler bize

45. [357]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Müseddes]

[ʿĀşıḳ Dertli]

---

[348] Bu gürūhı: Biz gürūha D.
[349] kim ḳavmiyā: ki ey ḳavm siz D.
[4] D. da üçüncü beyittir.
[350] Cān başı terk eyleriz: Baş u cān terk itmişiz D.
[351] imāmın ʿaşḳının: imāmān ʿaşḳına D.
[352] Ol sebebden çün: Bende-yi şāh-ı D.
[353] Dertlī D. da bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça)
[354] Dertlī D. da bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça)
[7] D. da beşinci beyittir.
[355] niceler: yetimler D.
[356] eliñ: elin D.
[357] Dertli D., Müs. 47 (6 Bnd.), s. 468-469-470
Bu şiirin D. da "Leşker-i Küffārı Tıġından Geçürdü Bī Şümār" başlığı bulunmaktadır.

1.Sāḳī-yi kevṣerdür[358] cennetde ṣīr-i kirdgār[359]

Raḥm-ı māderdeyken oldu Muṣṭafāya yār-i ġār[360]

Oldı seyfinden anuñ dīn-i Muḥammed āşikār

Leşker-i küffārı ṭıġdan[361] geçdirdi[362] bī-şümār

Yā nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār[363]

2[364].Şāfiʿ-i rūz-i ḳıyāmet mülk-i vālā-yı velī[365]

Kāşif-i genc-i ḥaḳīḳat enbiyālar ekmeli[366]

Men Muḥammed Muṣṭafāyım nāʿil-i ṭarf-ı ʿAlī[367]

Meskān itdi kendine inkār idenler[368] esfeli

Yā nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār[369]

3[370].Zevce-yi beyt-i[371] Muḥammed ibn-i ʿamm-ı Muṣṭafā

Tā ezelden oldurur[372] sırr-ı nebīye āşinā

Vāriṣ-i peyġamber oldur vāḳıf-ı sırr-ı Ḫudā

ʿĀl-i evlādına[373] biñ cānım daḫı fedā[374]

---

[358] kevṣerdür: kevṣer dirir D.
[359] ṣīr-i kirdgār: ṣir-i girdigār D.
[360] Raḥm-ı māderde iken oldu Muṣṭafaya yār-i ġār: Raḥm-ı māderden olupdur Muṣṭafaya yādiġār D.
[361] ṭıġdan: tıġından D.
[362] geçdirdi: geçürdü D.
[363] Ẕülfiḳār: Ẕülfeḳār D.
[364] Dertli D. dördüncü benddir.
[365] Şāfiʿ-i rūz-i ḳıyāmet mülk-i vālā-yı velī: Vāli-yi mülk-i velāyet kāşif-i genç-i Ali D.
[366] Kāşif-i genc-i ḥaḳīḳat enbiyālar ekmeli: Vākıf-ı sırr-ı Ḥüdā'dır evliyālar ekmeli D.
2c: 4ç D.
[367] Men Muḥammed Muṣṭafāyım nāʿil-i tarf-ı ʿAlī: Mu'cizāt ḳıldı irşād dehr-i dūna hem eçheli D.
2ç: 4c D.
[368] idenler: ḳılanlar D.
[369] Ẕülfiḳār: Ẕülfeḳār D.
[370] Dertli D. ikinci benddir.
[371] beyt-i: binti D.
[372] oldurur: oldu ol D.
[373] ʿĀl-i evlādına: ʿĀl ü evlādına D.
3c: 2ç D.
3ç: 2c D.

[Yā nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār]

4[375].Hem ʿAlīdir hem velīdir hem velāyet şāhıdır

Hem nücūmı[376] hem de şems hem felekler māhıdır

Ẓāhir ü bāṭın u ins [ü] cinni[377] pādişāhıdır

Kāfiriñ küfridurur ki[378] müʾminiñ penāhıdır

[Yā nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār]

5.Āteşe gül ol dise āteş gülistānlıḳ ider

Gül-i[379] baḳsa ḳahr ile güller ḥāristānlıḳ ider

Ṭaşa arslan ol dise ṭaş elbet[380] arslan[381] olur

Mūra ḳılsa iltifāt mūrlar Süleymānlıḳ ider

[Yā nice medḥ itmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār]

[116]

6.Bildiñiz mi şol[382] Yezīdiñ baġrını[383] ṭaş olduġuñ

Ẓāhire İslāmlıġı bāṭına ḳallāş olduġuñ[384]

Ṭaʿnā ḳılmaḳ[385] dertleriyle gözlerim yaş olduġuñ

---

[374] daḫı fedā: daḫı olsun fedā D.
[375] Dertli D. üçüncü benddir.
[376] nücūmı: nücūm [ü] D.
[377] Ẓāhir ü bāṭın u ins [ü] cinni: Ẓāhir [ü] bāṭında ins ü cin D.
[378] küfridurur ki: küfrüdür hem D.
5b: 5ç D.
[379] Gül-i: güle D.
[380] ṭaş elbet: elbet ṭaş D.
[381] arslan: arslanlık D.
5ç: 5b D.
[382] şol: siz D.
[383] baġrını: baġrınıñ D.
[384] Ẓāhire İslāmlıġı bāṭına ḳallāş olduġuñ: Ẓāhir[en] İslāmlıġıñ bāṭında ḳallāş oldıġıñ
[385] Ṭaʿnā ḳılmaḳ: Ṭaʿn ḳılmañ D.

Kimseler ʿayb itmesün[386] *Dertli*[387] ḳızılbaş olduġuñ

[Yā nice medḥ etmeyem dünyā vü ʿuḳbā nāmı var

Lā fetā illā ʿAlī lā seyfe illā Ẕülfiḳār]

46. [388]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Nefes]

Dertli Ḳazāḳ

1.Gel dilber aġlatma beni şāh-ı merdān ʿaşḳına

Dü cihānıñ reh-nümāsı Şīr-i Yeẕdān ʿaşḳına

Şāh Ḥüseyn pīrim Ḥüseyn-i Kerbelā meydān içün

Lüṭf idüp baġışla cürmüm ulu sūbḥān ʿaşḳına

2.Şāh Zeynel ʿĀbidiniñ ābından bunduñ ise

Arayup kendi özünden Bāḳırı bulduñ ise

Cedd-i evlād-ı Muḥammed Caʿferi bildiñ ise

Rāḥme gel ey ḳanlı ẓālim Āl-i ʿİmrān ʿaşḳına

3.Mūsā-i Kāẓım Rıżādır ehl-i beytiñ serveri

Cām-ı ʿaşḳıñ nūş idenler mübtelādır ekṣeri

Şāh-ı şehīd-i Ḫorāsān İmām Rıżādan beri

Merḥamet ḳıl mübtelāyım ḳalb-i vīrān ʿaşḳına

4.Şāh Taḳī vü bā Naḳīniñ baġladım bel rāhına

Ṣādıḳāne vir ṣalavāt ehl-i beyt ervāḥına

Māʾil olma yoḳ vefāsı şu cihān ḫūblarına

Gel ferāġat eyle şāhım kāmil insan ʿaşḳına

---

[386] Kimseler ʿayb itmesün: Ayb görmen [sizler] D.

[387] Dertli: Dertli'nin D.

[388] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

5.*Dertli Ḳazāḳ* çıḳma yoldan ṭoġrı rāha gel beri

Merḥamet şefkat seniñdir ey Ḥasanü'l-ʿAskerī

Evliyālar serfirāzı ey şāhım Ḳızıl Deli

Sen ġanisin vir murādım Mehdī-i devrān ʿaşḳına

47. [389]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Maṭlaʿ]

[Lā-Edrī]

1.Şāh-ı şehīd Ḫorāsāndır ʿAlī Rıżā ol beri

Müʾminin ḳalbiñde olur şāh-ı merdānın yeri

48. [390]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Müfred]

[Lā-Edrī]

1.Laʿnet olsun ṣadhezār ol Yezīdiñ cānına

49. [391]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Ġazel]

[389] Bu şiirin hangi şair tarafından yazıldığı tespit edilememiştir. Mecmuanın sağ tarafına der kenar olarak yazılmıştır.

[390] Bu şiirin hangi şair tarafından yazıldığı tespit edilememiştir. Mecmuanın sağ tarafına der kenar olarak yazılmıştır.

[391] Sārbān D., G. 38 (10 B.), s.86

Ġazel Vaḥdet-i[392]

1.Çeşmime[393] [benüm] nūr-ı ruḫ-ı yār ṭolubdur[394]

Dil ḫānesine pertev-i envār[395] ṭolubdur[396]

2.Yer ḳalmadı aġyāra benüm ḳalbüm içinde

Gönlüm gözüm eğlencesi dildār ṭolubdur[397]

3.Şeyḫüm dīnüñ tac u ḳabāsına inanma[398]

Ac ḫırḳasını gör[399] belī zünnār[400] ṭolubdur[401]

4.Her şeyde işit nuṭḳı[402] kim söyler ene'l-Ḥaḳ

Ac ḳulaġını diñle bu güftār ṭolubdur[403]

5.Vaʾiẓ bize esrār-ı ḥaḳāiḳ[404] dise[405] yoḫsa

Ol söyledüği[406] söz ile bāzār[407] ṭolubdur[408]

6.Maġrūr cihān[409] işidemez ṣūr-ı ṣadāsıñ

Ḳulaḳlarına pende-i pendār ṭolubdur[410]

7.Gün gibi ʿayān oldı bugün ḳudret-i yezdān

---

[392] Ġazel Vaḥdet-i yazılı iken şiirin Sarban Ahmed'e ait olduğu mahlastan tespit edilmiştir.
[393] Çeşmime: Çeşmüme D.
[394] ṭolubdur: ṭolıdur D.
[395] envār: dīdār D.
[396] ṭolubdur: ṭolıdur D.
[397] ṭolubdur: ṭolıdur D.
[3] Sārbān D. da dördüncü beyittir.
[398] inanma: enbānuma D.
[399] gör: gördigi D.
[400] zünnār: zünnārı D.
[401] ṭolubdur: ṭolıdur D.
[4] Sārbān D. da üçüncü beyittir.
[402] nuṭḳı: nuṭḳını D.
[403] ṭolubdur: ṭolıdur D.
[5] Sārbān D. da yedinci beyittir.
[404] esrār-ı ḥaḳāiḳ: esrār-ı ḥaḳayıḳ D.
[405] dişe: dile D.
[406] söyledüği: söyledügi D.
[407] bāzār. pāzār D.
[408] ṭolubdur: ṭolıdur D.
[6] Sārbān D. da sekizinci beyittir.
[409] Maġrūr cihān: Maʾzūr-ı cihān D.
[410] ṭolubdur: ṭolıdur D.
[7] Sārbān D. da dokuzuncu beyittir.

Ac gözüni [gör] künbed-i devvār ṭolubdur[411]

8.Sırr işine maḥrem olamaz[412] her kişi *Aḥmed*

Maḥrem olanıñ sinesi esrār ṭolubdur[413]

[117]

50. [414]

Remel

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün

[Tercīʿ-i Bend]

[Vaḥdet-i Baba]

1.Lāzım oldı ki[415] aña ḳarşu çıḳa pes ḫünkār

Bizi[416] bir ṭaş ḳayaya o[417] şeh-i ʿālī-miḳdār

Emr idüp yüri didi[418] yüridi ol dem dīvār

Didi cānluyı yürütmek değil[419] hüner ey yār[420]

Hüner oldur ki yürisün[421] cānsız iken kühlesār[422]

Kāfir-i muṭlaḳ olur her kim iderse inkār

Bunuñ emṣāli nice ḳıldı velāyet[423] iẓhār

---

[411] ṭolubdur: ṭolıdur D.

[8] Sārbān D. da onuncu beyittir.

[412] maḥrem olamaz: maḥrem olımaz D.

[413] ṭolubdur: ṭolıdur D.

[414] Vāhdetī D., Terc. Be. 16 (7 Bend.), s.40-41-42

[1] Vāhdetī D. beşinci benddir.

[415] oldı ki: olur ki D.

[416] Bizi: Biñdi D.

[417] o: ol D.

[418] yüri didi:didi yüri D.

[419] değil: iñen D.

[420] hüner ey yār: azdurdı i yār D.

[421] oldur ki yürisün: oldur yüriye D.

[422] kühlesār: bu kühsar D.

[423] velāyet: kerāmet D.

[2] Vāhdetī D. altıncı benddir.

2b: 6f D.

2s: 6b D.

Biñde biriñ dimeğe bende de yoḳdur miḳdār

Maẓhar-ı nūr-ı Nebī maḥzen-i esrār-ı ʿAlī

Pīr-i erkān-ı ṭarīḳat Ḥacı Bektāş-ı Velī

2.Yüz biñ iḫlāṣ ile on iki imāmuñ ḳulıyuz

Vech-i ḫātemde olan nuṭḳ-[u] kelāmuñ ḳulıyuz

Ādeme secde idüp[424] rükn ü ḳıyāmuñ ḳulıyuz

Ehl-i beyt ile olan sırr-ı selāmuñ ḳulıyuz

Rūm-ı ṣādıḳlarıñ[425] abdāl maḳāmuñ ḳulıyuz

Şeyʾen-li'llāh[426] mevāli-i ʿizāmuñ ḳulıyuz

Tāc-ı Bektāşı[427] çeküp ṣanma ʿavāmuñ ḳulıyuz

Fuḳarā içre dünyāda ḳavl peyāmuñ[428] ḳulıyuz

Kemterüñ kemteriyüz yaʿni ġulāmuñ ḳulıyuz

Yüz sürüp[429] dergehine şāh-ı enāmuñ[430] ḳulıyuz

Maẓhar-ı nūr-ı Nebī maḥzen-i esrār-ı ʿAlī

Pīr-i erkān-ı ṭarīḳat Ḥacı Bektāş-ı Velī

3.ʿĀşiḳāne nefesüñ *Vaḥdetī* meydāna ilet

ʿAşḳ meydānını[431] gözle şeh-i merdāna ilet

Yüzüni yerlere sür[432] cānib-i dīvāna ilet

Bāde-i ʿaşḳ ile lā-yaʿḳil mestāne ilet

---

[424] secde idüp: secde iden D.
2ç: 6c D.
[425] Rūm-ı ṣādıḳlarıñ: Rūm ṣādıḳları D.
2e: 6ğ D.
[426] Şeyʾen-li'llāh: Şeyʾe li'llāh D.
2f: 6h D.
[427] Tāc-ı Bektāşı: Tāc-ı Bektāş D.
[428] dünyāda ḳavl peyāmıñ: dinen ḳavl ü peymānuñ D.
2ğ: 6ç D.
2h: 6e D.
[429] Yüz sürüp: Ḥasretüz D.
[430] şāh-ı enāmuñ: şāh-ı imāmuñ D.
[3] Vāhdetī D. yedinci benddir.
[431] ʿAşḳ meydānını: ʿIşḳ meydānını D.
[432] yerlere sür: yire sürüp D.

İsm ü resm-i[433] ʿAlīdür mürşid-i erkāna ilet

Nice mürşid-i naẓar-ı ekmel-i insāna ilet

Yaʿni Sulṭān Balım[434] nakdī olan cāna ilet

Fuḳarā ḫidmetini[435] ser -ʿasker ü sulṭāna ilet

Dergeh-i şehr-i[436] felek ḳadr-i melek-şāna ilet

Ḳuş diliñ fehm idici zāt-ı Süleymāna ilet

Maẓhar-ı nūr-ı nebī maḫzen-i esrār-ı ʿAlī

Pīr-i erkān-ı ṭarīḳat Ḥacı Bektāş-ı Velī

51. [437]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Müseddes]

Nuṭḳ-ı Ḳāsım Der-Medḥ-i Seyyid ʿAlī Sulṭān

1.Maʿden-i nūr-ı nübüvvet maẓhar-ı nūr-ı celī

Şems-i şarḳ u ʿālem-ül-ġayb oldı şarḳdan müncelī[438]

İbn-i Sulṭān-ı Necef ser-çeşme-i cümle velī

Kuṭb-ı sālār-ı velāyet[439] evliyānıñ efḍāli

Āl-i Ṭāhā nūr-ı Yāsīn[440] Ḥażret-i Seyyīd ʿAlī

Server-i ḳevm-i mevālī sırr-ı Şāh Kızıl Delī

2.Cedd-i pāk-i pīr-i erkān-ı Ḫorāsānıñ gülü

Baġ-ı medḥinde anıñ fi'l-cümle[441] ʿuşşāḳ bülbülü

---

[433] resm-i: Sersim D.
[434] Sulṭān Balım: Sulṭān Bālımuñ D.
[435] ḫidmetini: ḫayline D.
[436] şehr-i: şāh-ı D.
[437] A.B.Ş.A., Ş. 2 (6 Bnd.), c3, s.67-68
[438] Şems-i şarḳ u ʿālem-ül-ġayb oldı şarḳdan müncelī: Şem'-imeşrik alem-ül-gayboldu sırr-ı münceli A.B.Ş.A.
[439] Kuṭb-ı sālār-ı velāyet: Kuṭb-ı sālān-ı velāyet A.B.Ş.A.
[440] nūr-ı Yāsīn: nesl-i Yāsīn A.B.Ş.A.
[441] fi'l-cümle: bilcümle A.B.Ş.A.

Ḳalbimizde oldı aşüfte maḥabbet sünbülü

Ẕülfiḳār destinde altında ʿAlīniñ Düldülü

Āl-i Tāhā nesl-i Yāsīn Ḥażret-i Seyyid ʿAlī

Server-i ḳevm-i mevālī sırr-ı Şāh Ḳızıl Delī

[118]

3.Rehnümā-yı rāh-ı Ḥayder pīşvā-yı evliyā[442]

ʿĀmil-i "el faḳru faḫri" tārik-i tāc ü ḳabā

Şehsüvār-ı taḫt-ı irşād mefḫar-i āl-i ʿabā[443]

Vāriṣ-i sırr-ı düvāzdeh[444] ehl-i beyt-i Muṣṭafā

Āl-i Ṭāḥā nūr-ı Yāsīn[445] Ḥażret-i Seyyid ʿAlī

Server-i ḳevm-i mevāli sırr-ı Şāh Ḳızıl Delī

4.Kāşif-i ʿilm-i ledünni şāh-ı mülk-i şeş cihāt

Best heşt ü heft düden[446] gösterir naḳş-ı ṣıfāt

Sī vü dü içinde olur nuṭḳumuzda[447] ʿayn-ı ẕāt

ʿĀrifāna men ʿaref ile virir āb-ı ḥayāt

Āl-i Ṭāḥā nūr-ı Yāsīn[448] Ḥażret-i Seyyid ʿAlī

Server-i ḳevm-i mevāli sırr-ı Şāh Ḳızıl Delī

5.Nūr-ı çeşm-i Murtażā ser-defter-i āl-i Nebī

Cām-ı cān[449] baḫş-ı lebi ḫulḳ-ı rıżādır meşrebī

---

[442] pīşvā-yı evliyā: pīşüvā-yi evliyā A.B.Ş.A.
3b: 3c A.B.Ş.A.
[443] āl-i ʿabā: Ali abā A.B.Ş.A.
3c: 3b A.B.Ş.A.
[444] düvāzdeh: düvāzde A.B.Ş.A.
[445] nūr-ı Yāsīn: nesl-i Yāsīn A.B.Ş.A.
[446] Best heşt ü heft düden: Bist ü heşt heftād ü düden A.B.Ş.A.
[447] olur nuṭḳumuzda: nutk-i pāki durur A.B.Ş.A.
[448] nūr-ı Yāsīn: nesl-i Yāsīn A.B.Ş.A.
[449] Cām-ı cān: Can be can A.B.Ş.A.

Şāh Ḥüseyn-i Kerbelādır dāne-i cedd-i velī[450]

Silk-i Zeynel ʿAbidīndir rāh-ı[451] Caʿfer mezhebī

Āl-i Ṭāḥā nūr-ı Yāsīn[452] Ḥażret-i Seyyid ʿAlī

Server-i ḳevm-i mevāli sırr-ı Şāh Ḳızıl Delī

6.Ḳuvvet-i ḳudsīde[453] Kāẓım [u] Rıżādır bī-ḳuṣūr

Şāh Taḳī ile Naḳīniñ āb-ı rūyıdur o nūr

ʿAskerīdir ḫānedāna nāẓır-ı ehl-i ʿubūr

Naḳd-i sırrı Mehdī-i ṣāḥib zamān ḳıldı ẓuhūr

Āl-i Ṭāḥā nesl-i Yāsīn Ḥażret-i Seyyid ʿAlī

Server-i ḳevm-i mevāli sırr-ı Şāh Ḳızıl Delī

7.Tūtīyā-yı dīde-i dildir[454] bize ḫāk-i deri

Ḫāk-i pā-yı ḫādimi dergāhınıñ tāc-ı seri

ʿĀciẓiz ʿavne'l-āmız hem ʿacāib maẓharı

Kemter-i meddāḥ-ı Ḥayder[455] Dervīş Ḳāsımī kemteri

Āl-i Ṭāḥā nesl-i Yāsīn Ḥażret-i Seyyid ʿAlī

Server-i ḳevm-i mevāli sırr-ı Şāh Ḳızıl Delī

52. [456]

Remel

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün

[Ġazel]

Ġazel-i Vaḥdetī

---

[450] dāne-i cedd-i velī: atası cedd-i Nebi A.B.Ş.A.

[451] Silk-i Zeynel ʿabidīndir rāh-ı: Medlek-i Zeynel'abā Bākır'la A.B.Ş.A.

[452] nūr-ı Yāsīn: nesl-i Yāsīn A.B.Ş.A.

[453] Ḳuvvet-i ḳudsīde: Ḳuvve-i ḳudsīde A.B.Ş.A.

[454] Tūtīyā-yı dīde-i dildir: Tūtyā-yi dide-i dildir A.B.Ş.A.

7b: 7c A.B.Ş.A.

7c: 7b A.B.Ş.A.

[455] Kemter-i meddāḥ-ı Ḥayder: Kemterin meddāḥıdır A.B.Ş.A.

[456] Vahdetī D., G. 14 (5 B.), s. 52

1.Özince[457] bil ki ḥaḳīḳat pederiñ Ādemdir

Aṣl u nesl ü nesebiñ müʾmin iseñ ḫātemdir

2.Yüziñ ol muṣḥaf-ı Ḥaḳdır ki anı yazdı ḳadīm[458]

Söziñ ol mürdeleri zinde ḳılan ḥoş demdir

3.Ḳoma elden eteğin pīr-i muġānıñ ḫaber al

Ādemi ādem iden dünyāda bir hem-demdir

4.İbn-i vaḳt ol dem idüp ādem iseñ bil bu demi

Ki bu demden ġaraż-ı tām hemān bir demdir

5.Müʾminiñ ḳıblesi imiş Kaʿbe-i Ḥaḳ *Vaḥdetiy*ā[459]

Maʿrifet anda hemān kevṯer ile zemzemdir

[119]

53. [460]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

ʿAẕmī

1.Dertliyim dermān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī

Luṭf ile iḥsān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī

2.Anıñ içün rūz [u] şeb āh eyleyüp ḳan aġlarım

Āteş-i sūzān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī

3.Bāṭıl-ı ibṭāl idüp şerʿ-i şerifin oldı Ḥaḳ

Ḥaşre dek meydān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī

[457] Özince: Kendüñi D.

[458] ḳadīm: Ḫudā D.

[459] Müʾminiñ ḳıblesi imiş Kaʿbe-i Ḥaḳ *Vaḥdetiy*ā: Müʾminin ḳalbi imiş Vaḥdetiyā Kaʾbe-i Ḥaḳ D.

[460] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

4[461].Evvel ü aḫir ne kim var hep seniñ çün oldu var

Ḥūri vü ġılmān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī

5.Cümle varımdan geçüp meydāne geldim ʿaşḳ içün

Der ki *ʿAẓmī* cān seniñdir yā Muḥammed yā ʿAlī

54. [462]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün/ Fāʿilün

[Ġazel]

Kalender Şükrī

1.Senden ister her velī himmet hidāyet yā ʿAlī

Sendedir ʿayneʾl-yaḳīn baḥr-i velāyet yā ʿAlī

2.Olmuşam iḫlāṣ ile bir bende-i çāker saña

Virmişem dergāhına ṣıdḳ-ı irādet yā ʿAlī

3.Bağlanıñ cān [u] göñülden neşʾe-i ḳabr-ṣıfat

Eksik olmaz ol ḳuluñda hem kerāmet yā ʿAlī

4.Tā yüzüñ gördü *Ḳalender Şükr* idüp kılur zār

Ol zamāndan berü kim işāret yā ʿAlī

55. [463]

Hece

[Nefes]

[Ḳalender Abdāl][464]

[461] Der kenarda yazılı olup eksik beyitin yazıldığı düşünülmektedir.

[462] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[463] A.B.Ş.A., Ş. 22 (7 Bnd.), c2, s. 208-209

[464] Mahlas içinde Ḳalender Abdāl yazmasına rağmen şiir Pir Sulṭān Abdāl şiirleri arasında tespit edilmiştir.

1.Ṣabāḥın seḥerinde[465] niyāza geldim[466]

Ṭaġlar yā Muḥammed ʿAlī çaġırır

Bülbül idim güle geldim[467] [468]

Güller yā Muḥammed ʿAlī çaġırır[469]

2.Vird verildi gökde uçan ḳuşlara

Baḳmaz mısın[470] gözden[471] aḳan yaşlara

Ṣular yüzün urmuş[472] ṭaştan ṭaşlara

Çaġlar yā Muḥammed ʿAlī çaġırır

3.Baḳdım[473] çarḫ-ı felek semā[474] dönüyor[475]

Ḳāmil olan derviş mürşide ḳanıyor[476]

Anda üç sulṭān var devrān dönüyor[477]

Döner[478] yā Muḥammed ʿAlī çaġırır

4.Ḥastalar geldi dermān istiyor[479]

Ḳāʾil olmaz aña ḳāmil ustalar[480] [481]

Gönlüme bir ot düşdi yanıyor[482]

---

[465] Ṣabāḥın seḥerinde: Sabah seherinde A.B.Ş.A.

[466] 1a hece ölçüsüne uymamaktadır.

[467] Bülbül idim güle geldim: Bülbülün figanı bağrımı deldi A.B.Ş.A.

[468] 1c ölçüye uymamaktadır. Sol tarafında der kenar olarak "*Bülbül ṣordı bana aṣlını bildim*" yazmaktadır.

[469] Farklı bir yazılış şeklini göstermek için olduğu düşünülen mecmuanın sol tarafına der kenar olarak "*Ṣorar yā Muḥammed ʿAlī çaġırır*" yazmaktadır.

[470] Baḳmaz mısın: Baḳma mısın M.

[471] gözden: dīdemden M.

[472] yüzün urmuş: yüzün sürer A.B.Ş.A.

[473] Baḳdım: Gördüm A.B.Ş.A.

[474] semā: sema'sın A.B.Ş.A.

[475] dönüyor: döner A.B.Ş.A.

[476] Ḳāmil olan derviş mürşide ḳanıyor: Talib olan mürşit meyinden kanar A.B.Ş.A.

[477] Anda üç sulṭān var devrān dönüyor: Yüreğime bir od düşmüş de yanar A.B.Ş.A.

[478] Döner: Yanar A.B.Ş.A.

[4] A.B.Ş.A. da beşinci benddir.

[479] Ḥastalar geldi dermān istiyor: Dertli olan gelir derdin üsteler A.B.Ş.A.

[480] Farklı bir yazılış şeklini göstermek için olduğu düşünülen mecmuanın sol tarafına der kenar olarak "*Dertliler gelirler dermān isterler*" yazmaktadır.

[481] Ḳāʾil olmaz aña ḳāmil ustalar: Ana kail olmaz kāmil ustalar A.B.Ş.A.

[482] Gönlüme bir ot düşdi yanıyor: Hastalar da gelmiş derman isterler A.B.Ş.A.

Yanar[483] yā Muḥammed ʿAlī çaġırır[484]

5.*Ḳalender Abdal*ın[485] çoḳdur ʿāşıḳı

Saña ʿaşıḳ olanların yanar yüreği[486]

İmām Ḥasan İmām Ḥüseyin beşiği[487]

Ṣallar yā Muḥammed ʿAlī çaġırır

56. [488]

Hece

[Nefes]

[Sersem Abdal]

1.Temennāyı[489] imāmlardan getürdim

Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler

Ḳırḳlar ile bir meydānda oṭurdum

Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler

Didiler didiler sersem didiler

2[490].İran[491] geceleri divān ḳuruldı[492]

Gökteki melekler secdeye indi[493]

Ol demde dilekler hem ḳabūl oldı[494]

Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler

---

[483] Yanar: Sağlar A.B.Ş.A.

[484] Farklı bir yazılış şeklini göstermek için olduğu düşünülen mecmuanın sol tarafına der kenar olarak "*Ṣağlar yā Muḥammed ʿAlī çaġırır*" yazmaktadır.

[485] Ḳalender Abdalın: Muhammed Ali'nin A.B.Ş.A.

[486] Saña ʿaşıḳ olanların yanar yüreği: Āşık olanların yanar ışığı A.B.Ş.A.

[487] İmām Ḥasan İmām Ḥüseyin beşiği: Hasan ile Hüseyin'in beşiği A.B.Ş.A.

[488] A.B.Ş.A.,(5 Bnd.), c.5, s. 801

[489] Temennāyı: Tevellayı A.B.Ş.A.

[2] A.B.Ş.A. da dördüncü benddir.

[490] Der kenar olarak mecmuanın sol tarafına yazılan ve unutularak sonradan yazıldığı düşünülen benddir.

[491] İran: Bayram A.B.Ş.A.

[492] divān ḳuruldı: cemler kurular A.B.Ş.A.

[493] secdeye indi: semaha gelür A.B.Ş.A.

[494] hem ḳabul oldı: hep kabul olur A.B.Ş.A.

[Didiler didiler sersem didiler]

3[495].ʿAli'm Düldüle binmiş ṣūr urūr

On sekiz biñ ʿālem mevcud görünür

[120]

ʿĀlim olan dāʾim tācın ördünür

Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler

Didiler didiler sersem didiler

4.Ḫıżır elim aldı[496] ʿarşa getürdi

Bir sāʿatde Kerbelā[ya] yetürdi

Ol demde melekler şerbet içirdi[497]

Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler

Didiler didiler sersem didiler

5.Genc Abdāl ile Ḥācı Bektāş geldiler

Ṣarı Ṣāltıġı Rūmeline ṣaldılar

Şükrolsun dertlere dermān oldılar

Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler

Didiler didiler sersem didiler

6.*Sersem Abdāl* der ki yolum sırdır[498]

ʿAlī[499] sırrdır Muḥammed daḫı nūrdır

ʿAşḳ ile muḥabbet ṣıdḳ ile yārdır

Ṭavāfın ḳabūldür abdāl didiler

Didiler didiler sersem didiler

---

[495] Bu bend karşılaştırılan eserde bulunmamaktadır.

[4] A.B.Ş.A. da ikinci benddir.

[496] Ḫıżır elim aldı: Hızır aldı elim A.B.Ş.A.

[497] içirdi: getürdü A.B.Ş.A.

[5] A.B.Ş.A. da üçüncü benddir.

[498] der ki yolum sırdır: aydur bu yolum haktır A.B.Ş.A.

[499] ʿAlī: Ali'm A.B.Ş.A.

57. [500]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Ġazel]

[Yemīnī]

1.Ḫurşīd Muḥammed feleğin māhıʿ Alīdir
Hergiz olmaz sırrına āgāhı ʿ Alīdir
2.Ṣābit ḳadem iḳrārına ol pīri ṭarīḳat
Sehve eyleme kim Ḥaḳḳa gider rāhı ʿ Alīdir
3.Ey dil bulayım dir iseñ eğer nūḥ-ı necātı
Sür eşiğine yüzini dergāhı ʿ Alīdir
4.Yoḳ cümle halāyıḳda anıñ sırrına maḥrem
Cumhur erenler serveri hem şāh-ı ʿ Alīdir
5.Ol şīr-i Ḫudā serveri damadı Muḥammed
Vāllahī *Yemīnī*ye ʿ Alī billāhī ʿ Alīdir

58. [501]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Ġazel]

[Yemīnī]

1.Dillerde kimiñ ḫayr eyle kim yād[ı] ʿ Alīdir
Der rūz-ı maḥşer anların imdād[ı] ʿ Alīdir
2.Var mı görücek dide-i dünyā ile āyā

[500] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[501] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Cibrīl-i emīniñ daḫı üstādı ʿAlīdir

3.Sevdiğiñle ḥaşr eyler ise ulu Mevlā

Ey ḫᵛāce benim sevdiğimiñ adı ʿAlīdir

4.On iki imām[a] bende ol ḫāliṣ [u] muḥliṣ

Maḳbūl-i Ḫudādır anlar evlād[ı] ʿAlīdir

5.Ġamım çekmesün her dildeki her demde *Yemīnī*

Hem ẕikri Muḥammed ʿAlī hem nād[ı] ʿAlīdir

[121]

59. [502]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Müridoġlu

1.Bugün bize vefālardır

Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi

Zihī ẕevḳ-i ṣafālardır

Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi

2.İşidiñ yāre ʿıyd oldı

Sivādan dil baʿīd oldı

Bugün yevmü'l-mezīd oldı

Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi

3.Erişdi cāna eṣerler

Ṭoġrandı cānlar ciğerler

Getürdi dosta ḫaberler

Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi

[502] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

4.Elini bād-ı ṣabā ile

Maḳrem-i müctebā ile

Hezārān merḥabā ile

Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi

5.*Müridoġlu* ne ḥāletdir

Niçün göñlün melāletdir

Gelen ḫātem-i risāletdir

Ṣafā-yı Muṣṭafā geldi

60. [503]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Yemīnī

1.Ṣabāḥ oldı size geldim

Gözim yaşın süze geldim

Nefāzının size geldim

Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşān

2.Ṣabāḥ oldı gözüm açdım

Gözümden ḳanlı yaş ṣaçdım

Erenler şerbetin içdim

Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşān

3.Ṣabaḥ oldı öter bülbül

Ḳudretinde otlar doldur

Yeksān olan şāhā ḳuldur

Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşān

[503] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

4.Göğe çıḳar benim āhım

Günāhım çoḳdur Allāhım

Naẓar eyle benim şāhım

Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşān

5.Ezelden ḫa^{v}f [u] inşāmız

Bize öğretti ustāmız

Ḫarāb oldı māverāmız

Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşān

6.Kerāmet ehl-i Mūsādır

Öli dirilden ʿİsādır

Bu atañ Ḥaḳḳ-ı Yaḥyādır

Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşān

7. *Yemīnī* kemter ḳuluñ

Naṣib eyle bize yoluñ

Meğerki ola maḳbūluñ

Ṣabāḥıñ ʿaşḳı dervīşine

61. [504]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ġazel-i Ḳabūlī

1.Ey şehā ṭobraġa[505] baş urmaḳla bulunmaz naʿīm

Ādeme gel secde ḳıl [sen] olma şeṭāniʾr-racīm

2.Sedd edüp mescid ḳapusın yürü var meyḫāneye

[504] Kabuli H., (12 B.), s.151-152.

[505] Ey şehā ṭobraġa: Zāhidā toprağa Kabuli H.

Ṭut bu rāhı iş budur hāẕā "ṣırāṭ-ı müstaḳīm[506]"

3.Yol[507] bu meyḫāne içinde sāḳī-i devrānı sen

Badeʾi nūş eyle[508] bismillāḥi'r-Raḥmāni'r-Raḥīm

4.Tevbe ḳıl zühdine zāhid sākin ol meyḫānede

Kim budur[509] vāllahī billahī "zālikeʿl-fadlüʿl-ʿaẓim[510]"

5.Māl [u] evlād [u] ʿiyāliñ terkin[511] ur ʿāşıḳ ol

Fāide virmez bular[512] çün bulagör ḳalb-i selīm

6.Ey *Ḳabūlī* cümle ilhāmāt-ı ḥaḳdır[513] sözlerin

ʿĀşıḳa taḫḳiḳ ile vuṣlat durur[514] vaʿdüʾl-Kerīm

[122]

62. [515]

Hece

Nefes

[Harabī Ahmed]

1.Ḳāf [u] nūn ḫiṭābı iẓhār olmadan

Biz bu kāināt̄ıñ ibtidāsıyız[516]

Kimseler vāṣıl-ı dīdār olmadan

---

[506] Fatiha Suresi 6. ayet: "Bizi dosdoğru yola ilet."

[507] Bu kelime Kabuli H. de bulunmamaktadır.

[508] Badeʾi nūş eyle: Bāde nūş eyle Kabuli H.

[509] Kim budur: Burdurur Kabuli H.

[510] Saff Suresi 12. ayet: "O sizin günahlarınızı bağışlar, sizi altından ırmaklar akan cennetlere, adn cennetleri içindeki güzel köşklere koyar. İşte büyük kurtuluş budur."

[511] ʿiyāliñ terkin: iyālin terkini Kabuli H.

[512] Fāide virmez bular: Fāide vermez sana Kabuli H.

[6] Kabuli H. yedinci B.

[513] cümle ilhāmāt-ı ḥaḳdır: olma māt cümle hakdır Kabuli H.

[514] ʿĀşıḳa taḫḳiḳ ile vuṣlat durur: Āşık-ı tahkike vuslat tā ezel Kabuli H.

[515] Edip Ḫarābī D., N. 494 (5 Bnd.), s.383

[516] ibtidāsıyız: iptidasıyız D.

Ol “ḳab-ı ḳavseyn[517]” iñ eñ-ednāsıyız

2.Yoḳ iken Ādem ile Ḥavva ʿālemde

Ḥaḳ ile ḥaḳ idüp[518] sırr-ı mübhemde

Bir gicecik mihmān ḳaldıḳ Meryemde

Ḥażret-i ʿİsānıñ öz babasıyız

3.Bize pederler iden ṭıfl-ı Mesihā

“Rabbi erin[519]” diyü çaġırdı Mūsā[520]

“Lentarānī[521]” diyen biz idik aña[522]

Biz Ṭur-ı Sīnānıñ tecellāsıyız

4.“Künt-ü Kenz” rumūzuñ[523] olduḳ āgāhı

ʿAyneʾl-yaḳīn gördük cemālu’llāhı

Ey ḫˇâce bizdedir sırr-ı ilāhi

Biz Ḥācı Bektāşıñ fuḳarāsıyız

5.Zāhida şānımız “innā feteḥnā[524]”

Ḥarābi kemteri serserī ṣanma

Bir ḳılı biñ yarar er kāmiliz ammā

Pīr Balım Sulṭānıñ budalāsıyız

63. [525]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

---

[517] Necm Suresi 9. ayet (Meali için bk. Dipnot 197)

[518] idüp: idik D.

[519] A’raf Suresi 143. ayet: “Mûsâ, tayin ettiğimiz vakitte (Tûr’a) gelip de rabbi onunla konuştuğunda o, “Rabbim! Bana görün; sana bakayım” dedi. Rabbi, “Sen beni asla göremezsin. Fakat şu dağa bak; eğer o yerinde durabilirse sen de beni görebilirsin” buyurdu. Rabbi o dağa tecelli edince onu paramparça etti; Mûsâ da bayılıp düştü. Kendine gelince dedi ki: “Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, sana tövbe ettim; ben inananların ilkiyim.”

[520] Mūsā: ʿİsā D.

[521] A’raf Suresi 143. ayet (Meali için bk. Dipnot 519)

[522] aña: ana D.

[523] rumūzuñ: sırrının D.

[524] Fetih Suresi 1. ayet (Meali için bk. Dipnot 210)

[525] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[Ġazel]

[Fūādī]

1.Şāh-ı Ḥüseyniñ fırḳatiyle aġlayan gelsün beri
Āh [u] vāh idüp dem-ā-dem iñleyen gelsün beri
2.Kerbelāda çaġrışurlar Yā Muḥammed Yā ʿAlī
Sīnesin çāk eyleyüp ḳanlar ṣaçan gelsün beri
3.Kerbelā-yı ʿaşḳ içinde cān ile olup şehīd
Sīnesine şerḥalarla dāġ uran gelsün beri
4.Ḳuṭb-ı ʿālem Şeyḫ Şaʿbānıñ ʿazīz erkānını
Leyle-i ʿāşūrada iḥyā iden gelsün beri
5.Ol Yezīde cān u dilden laʿnet idenlerdenüz
Ol pelīde sebb ü hem laʿnet iden gelsün beri
6.Hem Muḥammed meclisinde çār-yār ile gelüp
Ey *Fūādī* ḥāl ile irşād olan gelsün beri

64. [526]

Muzāriʿ

Mefʿūlü / Fāʿilātü / Mefāʿīlü / Fāʿilün

[Ġazel]

[Şems]

Ah Mevlām dost Ḥüseynim dost şehīd-i Kerbelā

1.İḳrāra ser viren kişi server değil midir değildir dime
Ḳurbān olan bu sevgüye ki er değil midir değildir dime
2.Şu ḥażret-i imāma öziñ eyle ḫāk-i rāh
Ey gözi kör vaḥy-i peyġamber değil midir değildir dime

[526] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

3.Ey medyer-i Ḥüseyn getür īmāna ʿAlīyi bil
Cebbār-ı ʿālem oldur ki Ḥayder değil midir değildir dime
4.Ey māl u cān [u] dünyā içün dīnini viren
Ḥayder-i şerīʿat ismi bih-ter değil midir değildir dime
5.Ey buġż [u] kīn ṭutan ʿAlīye bī-ḫayā laʿīn
Ṭoġrı di Şāh-ı Fātiḥ-i Ḥayber değil midir değildir dime
6.Tapundı tamām kevn ü mekān ʿAlī nūrı
*Şems*iñ yüzine nur-ı münevver değil midir değildir dime

[123]

65. [527]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Kul Nesīmī]

1.Ben melāmet gezer iken o uçarım peykine[528]
Ār u nāmūs şīşesini ṭaşa çalarım[529] kime ne
2.Ṣofılar[530] ḥarām dimişler şu ʿaşḳıñ[531] şarābına
Ben ṭolduram[532] ben içerim günāh benim kime ne
3.Gāh giderim medreseye ders okurum Ḥaḳ içün
Gāh giderim meyḫāneye dem çekerim ʿaşḳ içün
4.Gāh çıkarım gök yüzine seyreylerim[533] ʿālemi

[527] Kul Nesimi, Ş. 30 (6 B.), s. 49.
[528] gezer iken o uçarım peykine: hırkasını kendim geydim eğnime Kul Nesimi
[529] çalarım: çaldım Kul Nesimi
[2] Kul Nesimi'de dördüncü B.
[530] Ṣofılar: Ṣofuler Kul Nesimi
[531] şu ʿaşḳıñ: ışkımın Kul Nesimi
[532] ṭolduram: doldurur Kul Nesimi
[533] seyreylerim: seyrederim Kul Nesimi

Gāh inerim yer yüzine hū çekerim ʿaşḳ içün[534]

66. [535]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

Beyt

[Lā- Edrī]

Ḳaḍı müfti [vü] müderris şöyle ṭursuñ bir ṭaraf
Noḳṭa-i sırr-ı ʿAlīden fehm iden gelsün beri

67. [536]

Remel

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün

[Terci-i Bend]

Ġazel Ş̱enāniyeden

1. Oḳudum ḳavl-i Ebūbekir ile ibn[537] ʿÖmeri
Kimi ʿAbbāsı[538] delīl itdi kimi ibn[539] Ḥaceri
Görmedim gülşen-i aḳvālde hiçbir şeceri
Ki bite şāḫınıñ üstünde murādım ş̱emeri
Yazmamış Ḳāḍī vü Keşşāf Cerīr ü Ṭaberī
Ḫaberim yoḳ güzelim kimden alayım ḫaberi

[534] hū çekerim ʿaşḳ içün: seyreder ālem beni Kul Nesimi
[535] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[536] Senāī D., Trc. Bnd. 2 (5 Bnd.), s.28-29
1a: 1l D.
[537] ibn: ibn-i D.
[538] ʿAbbāsı: Abbās D.
[539] ibn: ibn-i D.

2.Seni ʿālem ṣanma[540] ʿarş-ı muʾallāda arar

Kimi esmāda kimi künc-i meshāda[541] arar

Kimi gökde kimi yerde[542] kimi deryāda arar

Kimi ṭaġda kimi baġda kimi ṣaḥrāda arar

Beyt-i Maḳdisde kimi Kaʾbe-i ʿUlyāda arar

Kimisi deyre girüp[543] Lāt ile ʿUzzāda arar

Kimi Mecnūnuñ olup ṣūret-i Leylāda arar

Kimi Vāmık kimi ruḫsār-ı[544] ʿAzrāda arar

Kimi levḥa yazılan lāfẓ[545] ile maʿnāda arar

Kimi tecnis ile[546] eşʿār-ı muʿammāda arar

Yazmamış Ḳāḍi vü Keşşāf ü Cerīr-i Ṭaberī

Ḫaberim yoḳ güzelim kimden alayım ḫaberi

68. [547]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Terci-i Bend]

ʿİzzettiñ Taḫmīsinden

1.Dūzaḫ-ı firḳatde ḳoyma yandım īmānım ʿAlī

---

[540] ṣanma: ṣanema D.
[541] künc-i meshāda: genc-i müsemmāda D.
2c: 2e D.
[542] Kimi gökde kimi yerde: Kimi yerde kimi gökde D.
2ç: 2f D.
2d: 2h D.
2e: 2ı D.
[543] girüp: girip D.
[544] kimi ruḫsār-ı: gibi ruḥsāre-i D.
2h: 2o D.
[545] lafẓ: lavẓ D.
2ı: 2ö D.
[546] tecnis ile: taḥmisle D.
[547] Misli D., Trc.Bnd. 25 (5 Bnd), s.102-103

Kevs̱eriñ sāḳīsisiñ ḳandır beni cānım ʿAlī

69. [548]

REMEL

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün

[Ġazel]

Ġazel Ḥilmīden

1.Biz cihān varlıġını terk ile olduḳ dervīş

ʿAşḳ-ı Ḥayderle[549] girüp dergeh-i tefrīdimize

2.Ḥubb-ı Ḥaydarla hemīşe ne tecellī görünür

Vaʿiẓ[550] bir naẓar it bāde-i tevrīdimize

70. [551]

Remel

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün

Beyt

[Lā-Edrī]

1.Hezārān laʾnet olsun şol Yezīd Mervāna

Aña tābiʿ olan iblīs laʿnet ḥabīs-i nādāna

[124]

[548] M.A. Hilmi Dedebaba D., G. 196 (7 B.), s. 354-355

[1] D. da ikinci beyittir.

[549] ʿAşḳ-ı Hayderle: ʿIşk-ı Ḥayder'le D.

[550] Vaʿiẓ: Vāʿiẓā D.

[551] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

71. [552]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ġazel-i Ḥilmī

1.Ehl-i şevḳiz meşreb-i rindāneyüz Bektaşīyüz[553]
Zāhid-i bed-ḫūylara bīgāneyüz Bektaşīyüz[554]
2.Terk-i tecrīdimiz[555] ʿalāʾiḳden geçüp olduḳ berī
Bī-tekellüf sākin-i meyḫāneyüz Bektaşīyüz
3.Bī-ġaraż bu bezm-i ʿişretḫāne-i ʿālemdeyiz
Cām-ı ʿaşḳ u şevḳ ile mestāneyüz Bektaşīyüz
4.Mālik-i genc-i rumūz biz[556] bizdedir dürr-i Necef
Gerçi ẓāhirine[557] biz virāneyüz Bektaşīyüz
5.Murġ-ı baġ-ı şehbāzız ḳadīmiz āsmān-ı fevżinde[558]
Ṭāʾir-i taḳdīs ile hem-lāneyüz[559] Bektaşīyüz
6.Ṣābitiz iḳrārımızda şevkimiz[560] yoḳdur bizim
ʿAhd u yāre ser viren merdāneyüz Bektaşīyüz[561]
7.Cānımız ḳıldıḳ fedā *Ḥilmī* cemālu'llāha biz
Şemʿi ʿaşḳa yanmaġa pervāneyüz Bektaşīyüz

72. [562]

---

[552] M.A. Hilmi Dedebaba D., G. 74 (7 B.), s. 260
[553] Mecmuadaki bu şiirde tüm Bektaşīyüz: Bektaşīyiz D.
[554] Zāhid-i bed-ḫūylara bīgāneyüz Bektaşīyüz: Zāhid-i bed-ḫūlara bīgāneyiz Bektaşīyiz D.
[555] Terk-i tecridimiz: Merd-i tecridiz D.
[556]genc-i rumūz biz: genc-i rumūzuz D.
[557] ẓāhirine: ẓāhir-bine D.
[558] Murġ-ı baġ-ı şehbāzız ḳadīmiz āsmān-ı fevżinde: Murġ-i baġ-ı şehbāz-ı ḳadīmiz āsumān-ı feyżde D.
[559] hem-lāneyiz: lāneyüz M.
[560] şevkimiz: şekkimiz D.
[561] ʿAhd u yāre ser viren merdāneyüz Bektaşīyüz: ʿAhd-i yāre ser veren merdāneyiz Bektaşīyüz D.
[562] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Hezec

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

Ġazel-i Bosnevī

1.Beni ṭaʾn eyleme ey zāhid ki bir şāh-ı nedīm oldum
Geçüp benlik ḫicābından bu birlikde ḳadīm oldum
2.Nidā irdi semʿi cāna işidüp sırr-ı Yezīdānı
Gecirdüm ismi resmimden velī ḳalb-i selīm oldum
3.Velī bir ismi Ādemdir göründi ṣūretā insān
Yedi ḳat cile gördüm semādan cinsim oldum
4.Görünür sırrım eşyāda duḫūl-i intiḫar itmez
Oḳurum ders-i keremnā rūḥ-ı ḳuds-i kerīm oldum
5.Bu naẓm-ı pākimi fehm it āyet-i ḫilāf-ı bilme ey zāhid
Ḥüccetdür kenz-i lā yefnā budur kim terk-i yemm oldum
6.Ḥaḳḳ-ı ġılmān-ı cennet-i ḳamūsı çeşm-i insānda
Berā-yı ey *Bosnevī* ednā dime fāżl-ı naʿīm oldum

73. [563]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Ḥilmī Dedebaba]

1.Biz ġulāmān-ı ezel āl-i ʿabā-yı Aḥmediz
ʿĀbidān-ı Kerbelāyız cān fedā-yı Aḥmediz
2.Biz tevellā ehliyüz olduḳ teberrādan berī

[563] M.A. Hilmi Dedebaba D., G. 78 (5 B.), s. 263

Ḥamdü’lillāh ümmetüz[564] ṣıdḳ u ṣafā-yı Aḥmediz

3.Gözleriz emrin tutup nehyin ḳoyup[565] elden müdām

ʿĀṣıḳız ṣāfī-diliz ḥubb-ı rıżā-yı Aḥmediz

4.ʿAyn-ı ʿirfān içre ancaḳ bizleriz nūr-ı baṣar

Tūtīyā-yı çeşm-i cānız ḫāk-i pāy-ı Aḥmediz

5.İsteriz nān-ı şefāʿat bāb-ı Ḥayderden hemīn

Çākeriz ʿabdiz ḳuluz *Ḥilmī* gedā-yı Aḥmediz

74. [566]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Ḥilmī Dedebaba]

1.Ḳande baḳsam cān göziyle görünür her sū ʿAlī

Ol sebebden gice gündüz çaġıram her[567] hū ʿAlī

2.Hic-kes[568] idrāk ḳılmazdı velāyet menzilin

Ki cihān[569] içre eğer[570] göstermeseydi rū ʿAlī

3.Renk alur sırr-ı velāyetden açılmış her çiçek

Ḳanġı bir berg-i güli ḳoḳsam gelür ḫoş-bū[571] ʿAlī

4.ʿAşḳ [u] şevḳiyle[572] gelür mevce telāṭum eyleyüp

Baḥr-i dilde her ṭarafdan cūşa gelmiş ṣū ʿAlī

---

[564] ümmetüz: ümmet-i D.
[565] nehyin ḳoyup: nehyiñ ḳoyup D.
[566] M.A. Hilmi Dedebaba D., G. 201 (5 B.), s. 358-359
[567] her: yā D.
[568] Hic-kes: Hīç-kes D.
[569] Ki cihān: Bu cihān D.
[570] eğer: eger D.
[571] ḫoş-bū: ḫoş-bū-yı D.
[572] ʿAşḳ [u] şevḳiyle: ʿIşḳ-ı şevḳiñle D.

5.Ḥubb-ı Ḥayderle iḥyā oldur gönül ey zāhidā[573]

Anuñ içün her nefes *Ḥilmī* direm her-gū ʿAlī[574]

[125]

75. [575]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün/ Fāʿilün

[Müseddes]

[Naẓīf Dede]

1.Zāhidā Ḥaḳ içün ol şāhın ki cūd-ı ekmeli

Aḥmed-i muḫtāra vaḥyi itdi kitāb-ı münzeli

Mevlevīyim Aḥmedīyim Ḥayderīyim ben belī

Baña pesdir bir Ḫudā bir Nebī vü bir velī

Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī

Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī

2.Meclis-i rūz-ı ezelde çünki iḳrārım budur

Dīn [ü] īmānım budur göñlümde esrārım budur

Zinde olduḳca vücūdum dilde ezkārım budur

Cān fedā itdikde hem āḫir ki gūftārım budur

Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī

Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī

3.Cūylar ṭaşlar aġaçlar ṭaġlar hāmūnlar

Nüh felek cinn ü melek baḥr u semek nevʿ-i beşer

Sākinan-ı ʿarş u ferş [ü] encüm [ü] şems ü ḳamer

---

[573] iḥyā oldur göñül ey zāhidā: olur iḥyā göñüler ẕāhidā D.

[574]Anuñ içün her nefes *Ḥilmī* direm her-gū ʿAlī: Añın için sīne-i Hilmī'dedir dil-cū ʿAlī D.

[575] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Hep lisān-ı ḥāl [ü] ḳāl ile bu beyti ẕikr ider

Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī

Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī

4.[Maʾni-i hükm-i Rasūl'ü çünki iẕʾān eyledim]

Dildeki cemʾiyyet-i vehmi perīşān eyledim

Mezheb-i ʿirfānımı āfāḳa iʿlān eyledim

Ey Muḥammed ümmeti ben böyle īmān eyledim

Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī

Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī

5.Milletim ehl-i ḥaḳīḳat ḥālıḳım Rabbīm Ḫudā

Mezhebim rāh-ı muḥabbet şarṭ-ı īmānım fedā

Ḳıblem ebrū-yı Muḥammeddir imām-ı Murtażā

Dīn-i İslām aşikārdır ne lāzım iḫtifā

Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī

Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī

6.Bende-i āl-i ʿabāyım Ḥayderīyim Ḥayderī

Ey *Naẓīf* bu yolda ḳurbān eyledim cān [u] seri

Ḥaṣılı ber muḳteżā-yı meşrūb-ı Peyġamberi

İʿtiḳadım böyledir "nahnü ḳasemnā[576]"dan beri

Lā ilāhe illā hū vāllahü'l-ʿaliyyü'l-müncelī

Lā Nebī illā Muḥammed "Lā fetā" illā ʿAlī

[126]

76. [577]

Hece

[576] Zuhruf Suresi 32. ayet: "Rabbinin rahmetini paylaştırmak onlara mı düşmüş? Dünya hayatında onların geçimliklerini biz paylaştırdık. Bir kısmı diğerini istihdam etsin diye kimini kiminden derecelerle üstün kıldık. Rabbinin rahmeti onların biriktirdiklerinden daha hayırlıdır."

[577] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[Nefes]

[Hilmi Gedā]

1.Ṭutdum āyīne yüzime

Ḳıldım naẓarı özime

ʿAlī görinür gözime

ʿAlī görinür gözime

2.Ādem ata Ḥavvā ile

Çarḫ-ı felek semāʿ ile

Hem “alleme ʾl-esmā[578]” ile

ʿAlī görinür gözime

ʿAlī görinür gözime

Hū ʿAlī Hū Hū şāhım Hū

Hū gerçek erenleriñ demine Hū

3.Ḥażret-i Nūḥ necīyu’llāh

Ṭūr-ı sīnā kelīmullāh

Hem İbrāhim Ḫalīlu’llāh

ʿAlī görinür gözime

ʿAlī görinür gözime

4.ʿİsā-yı Rūḥu’llāh oldur

İki ʿālemde şāh oldur

Cümlemize penāh oldur

İki ʿālemde mürşid oldur

[ʿAlī görinür gözime]

5.ʿAlī evvel ʿAlī āḫir

ʿAlī ṭayyib ʿAlī ṭāhir

ʿAlī bāṭın ʿAlī żāhir

[578] Bakara Suresi 31. ayet (Meali için bk. Dipnot 46)

ʿAlī görinür gözime

ʿAlī görinür gözime

6.ʿAlī cāndır ʿAlī cānān

ʿAlī raḥīm ʿAlī raḥmān

ʿAlī dīndir ʿAlī ʿīmān

ʿAlī görinür gözime

ʿAlī görinür gözime

7.*Ḥilmi Gedā*yī bir kemter

Her ne nereye ḳılsam naẓar

Görür gözüm dilim söyler

ʿAlī görinür gözime

ʿAlī görinür gözime

[127]

77. [579]

REMEL

Fāʿilātün/ fāʿilātün / fāʿilātün/ fāʿilün (faʿlün)

Ḳıṭʿa-i ʿUlvī

1.Şāḫ-ı gülsün bülbül-i dil ʿandelībiñdir seniñ

Şerm ile ḥaclinde ġonca bir maḥbesiñdir seniñ

Bir şeh-i aʿẓamsın el-ḥaḳ şāh-ı Ḫayber-keş ʿAlī

Bende-i ḫalḳa be-gūşuñ bir ġarībiñdir seniñ

78. [580]

[579] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[580] Şeyh Galip D., Ru. 3, s.424

RECEZ

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Ḳıṭʿa-i Dīğer

[Rubāʿī]

[Şeyh Galip]

1.Bulandı yevm-i ʿāşūrāda çarḫıñ ḳalb-i nāşādı[581]
Semāvāt ü zemīn[582] bu ḥüzn ile deryā vü Nīl[583] oldı
Semāvāt ehliniñ gözyaşıdır bārān ẓann itme
Şehīd-i Kerbelānıñ rūḥ-ı pākiyçün sebīl oldı

79. [584]

Muzāriʿ

Mefʿūlü / Fāʿilātü / Mefāʿīlü / Fāʿilün

[Ḳıṭʿa]

[Lā-Edrī]

1.Cināna dāḫil olmak mümkün değil kemīn
Kevs̱eri ṣunmayınca vāris̱-i şāh-ı merdān
Ḫāzin-i kevs̱er ʿAlī sāḳī Ḥasan u Ḥüseyn
Vāris̱ olan bu sırra ḳabz olur yā Selmān

80. [585]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün/ Fāʿilün

---

[581] ḳalb-i nāşādı: tab-ı nāşādı D.
[582] Semāvāt ü zemin: Zemīn ü āsümān D.
[583] deryā vü Nīl: deryā-yı Nīl D.
[584] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[585] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[Ḳıṭʿa]

[Lā-Edrī]

1.Bende-i şāh-ı velāyetdir bizim ʿunvānımız
Ḥażret-i Beşīr ü beşer dildeki sulṭānımız
ʿĀrifā ger ḥāricīler dökselerdi ḳanımız
Āl-i evlād-ı Resūlallāhdır enbiyāmız

81. [586]

Hezec

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Feʿūlün

[Ḳıṭʿa]

[Lā-Edrī]

1.Ġulām-ı Şāh-ı Merdān-ı ʿAlīyim
Esīr-i bende-i fermān-ı ʿAlīyim
Ne ḫaddimdir ġulām-ı Ḥayder olmaḳ
Ġulām-ı ez-ġulāmān-ı ʿAlīyim

82. [587]

RECEZ

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

[Maṭlaʿ]

[Lā-Edrī]

1.Ḥüseyn-i Kerbelā içün ḳılın zinnūrveş dārı
Şefīʿi Murtażādır ḫaᵛf-ı maḥşerden olur yārī

[586] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[587] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

83. [588]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ḳıṭʿa]

Sācidī

1.Oldı ol şāh-ı şehīdiñ rāhına rūḥum revān
Bu vücūd ḥaşletimden Kerbelāya düşdi pāy
Yoḳ taḥammül isterim cām-ı şehādet Yā Ḥüseyn
*Sācid*ım Āl-i Resūluñ uġrına cānım hedā-yı

84.

Ġazel-i İmāmān

[Arapça]

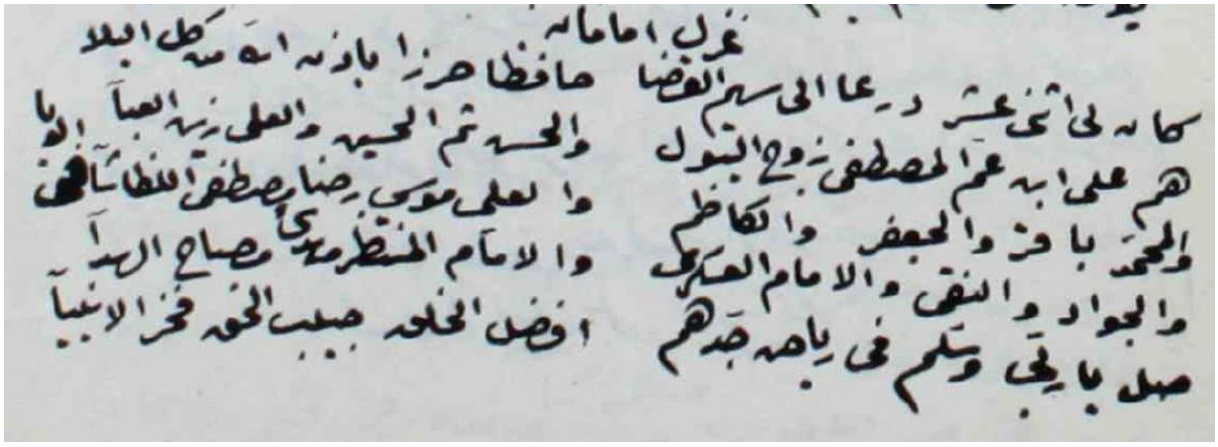

[128]

85. [589]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

Beyt

[588] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[589] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[Lā-Edrī]

1.İki cihānıñ güneşi Muṣṭafā
Hemdemīdir Ḥayder ʿAlī Murtażā

86. [590]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

Merşiyeden

[Lā-Edrī]

1.Ḥüseyni ṭutdu aʿdāsı ʿAliyyü'l-Murtażā yoḳ mu
Ṣabīler zār ider ḥāyla yarın rūz-ı cezā yoḳ mu
2.Behey ġāfil bizi bī-kes ḳoydun Ḥaḳdan ḥayā yoḳ mu
Babamla bī-vefā ẓālim tā[591] ezelden merḥabā yoḳ mu
3.Ḥüseyni sevmeyen melʿūn ʿadūʿ-yı kibriyādandır
Ḳasem olsun ki ol insāna Yezīd-i aḳrabādandır

87. [592]

Hece

Şīr-i Bende

[Ḳıṭʿa]

[Lā-Edrī]

1.Şükür Ḥaḳḳa şīr'i geldi didiler
Gitdim hiç ẕātımı hem bilmediler

[590] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[591] Tâ kelimesi vezni bozmaktadır.
[592] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Hiç kimse bu sırrı fehm itmediler

Her gelen maḫlūḳa ḳardaş idim ben

88. [593]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

Merṣiye

[ʿĀrif]

1.Ḳurretü'l-ʿayn-ı Resūl-i kibriyāsın yā Ḥüseyn

Nūr-i çeşm-i şāh-ı merdān murtażāsın yā Ḥüseyn

2.Hem ciğer-pāre-i Zehrā Fāṭımā ḫayrü'n-nisā

Ehl-i beyt-i müctebā Āl-i ʿAbāsın yā Ḥüseyn

3.Saña göñle ṭoḳunan ümmīd ider mi maġfiret

Ġonçe-i gülşen-serāy-yı Muṣṭafāsın yā Ḥüseyn

4.Ṣad hezārān laʿnet-i pāyān Yezīdiñ cānına

Görmediler seni çün nūr-ı żiyāsın yā Ḥüseyn

5.Ehl-i maḥşer dest-i Ḫayderden içerken kevṯeri

Sen ṣusuzluḳla şehīd-i Kerbelāsın yā Ḥüseyn

6.Ḳıl şefāʿat ʿ*Ārife* ceddiñ Muḥammed ʿaşḳına

ʿArṣa-i maḥşerde maḳbūl-i recāsın yā Ḥüseyn

89. [594]

Hece

[Nefes]

[Ḳalender Çelebī]

[593] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[594] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

1.Dün gice seyrimde bāṭın yüzünde
Pīrim Ḥacı Bektāş Velīyi gördüm
Elifī tāc başında niḳāb yüzünde
Şāhım olan imām Ḥaydarı gördüm
2.Geçüp seccādeye oṭurdı kendi
Cemāli nūrundan çerāğ uyandı
İşāret eyledi ḳara abdāl ṣundu
Erenler içdiği ṭoluyı gördüm
3.İçdim ol ṭoluyı ʿaḳlım yitirdim
Erenler öñünde iḳrār getürdüm
Menzil gösterdiler geçdim oṭurdum
Kemendimle baġlı belimi gördüm

[129]

90. [595]

Hece

[Şarḳı]

Türabīden

1[596].Ḳande göster baña ṣāḥib kerāmet
ʿAlī çoḳdur şāh-ı merdān bulunmaz
2[597].Kimsenin kimseden yoḳdur ḫaberi
Böyle bir ʿacāyib seyrān bulunmaz

[595] Türabi D., Ş. 20 (Be. 4), s.742-743
[596] Türabi D. ikinci dörtlük üçüncü ve dördüncü mısralardır.
[597] Türabi D. dördüncü dörtlük üçüncü ve dördüncü mısralardır.

91. [598]

Hece

[Ḳıṭʿa]

Dertliden

1[599].Baḳmazlar *Dertli*ye maḫzūndur[600] diyü[601]

Muḥabbet[602] baḥrine ṭālġındır[603] diyü

Evlād-ı ʿAlīye meftūndur diyü[604]

Yazdılar[605] deftere dīvāne bizi[606]

92. [607]

Hece

[Ḳıṭʿa]

Dertli

1[608].Göñül gezdirmeñiz[609] ġayrı gözlere[610]

Biz cemālu'llāhı görenlerdeniz

2[611].Bāb-ı velāyetde gözet *Dertli*yi

Bek yabancı değil erenlerdeniz[612]

---

[598] Dertli D., Ş. 31 (Ş. 4), s.272

[599] Dertli D. dördüncü dörtlüktür.

[600] maḫzūndur: alḳundur D.

[601] Mecmuadaki şiirde tüm diyü: diyu D.

[602] Muḥabbet: Ḥaḳiḳat D.

[603]ṭālġındır: dalḳındır D.

[604] Evlād-ı ʿAlīye meftūndur diyü: Bir ṣaçı Leyla'ya alḳundur diyu D.

[605] Yazdılar: Yazmışlar D.

[606] Bizi: beni D.

[607] Dertli D., Drt. 110 (Drt. 3), s. 393-394.

[608] Dertli D. birinci dörtlük, üçüncü ve dördüncü dizelerdir.

[609]gezdirmeniz: gezdirmeyiz D.

[610] gözlere: güzelde D.

[611] Dertli D. üçüncü dörtlük, üçüncü ve dördüncü dizelerdir.

[612] Bek yabancı değil erenlerdeniz: Yabancı değiliz irenlerdeniz D.

93. [613]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

[Lā-Edrī]

Ḳoca Muṣṭafā Paşa dergāhında İmām Ḥüseyn Efendimiz ḥażretleriniñ kerimeleriniñ tariḫleridir

1.Bu meşhed kim ziyāretgāh-ı erbāb-ı muḥabbetdir
Ġubār-ı ġayrı kuḥl-i erbāb-ı başiretdir
2.Ḳafes yāhūd tīhdir ṣanma eṭrafında bu cānın
Müşk-i aşiyān-ı ṭūtīyān-ı baġ-ı cennetdir
3.Viren feyż ü şeref bu gülistān-ı cennet-āsāya
İki gül ġonca-i gül ü naḫl-i gülzār-ı siyādetdir
4.Şehīd-i Kerbelā Sulṭān-ı Ḥüseyniñ duḫterānından
İki sulṭān medfūn oldığı bunda rivāyetdir

94. [614]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Fennīden

1.Cānda gizle ṣorma bilmez cām-ı mey leẕẕātını

[613] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[614] Fenni D., G. 125 (B. 8), s. 254
[1] Fenni D. beşinci B.
[2] Fenni D. sekizinci B.

Dest-i dilberden içüp[615] bezminde sekrān olmayan

2.Fennī ismiñ camiʿ ü'l-esmādır[616] ammā şüphesiz

Gözlemez ʿayn-ı müsemmā görmez ʿirfān olmayan

95. [617]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

Ḳıṭʿa

[Lā-Edrī]

1.ʿAceb dergāh-ı ʿAlī kim naẓar-gāh-ı velīdir bu

Maḥall-i feyż-i ʿirfān hem yenābīʿ-i ʿAlīdir bu

Ezelden feyż-i Ḥaḳ olmuş tevekkül daʿvācıdır bu

Ehmanā himmet-i pīrdir hem ʿaşet belīdir bu

96. [618]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Maṭlaʿ]

Ḥayālīden

1.Çün görmek ister dīdelerim vaḳt-i seḥerde

Bir miṡl-i melek ẕātı perī cins-i beşerde

97. [619]

---

[615] Dest-i dilberden içüp: Dest-i dil-berden içün D.

[616] camiʿ ü'l-esmādır: camiʿ-i esmādır D.

[617] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[618] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[619] Dertli D., Ş. 60 (Bnd. 3), s. 314

[1] Dertli D. birinci dörtlüktür.

Hece

[Ḳıṭʿa]

Dertliden

1.ʿAnāṣır gömleğin[620] giymezden ezel[621]
Aʿżāde başıma Ḫünkār idim ben
Yemekden içmekden münezzeh iken[622]
Manẓūr-ı Mevlāya[623] envār idim ben

98. [624]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Dertliden

1[625].Gerçi dil virmişiz[626] ammā ḫūbların[627] serdārına
Nīm[628] niġāh-ı merḥamet ḳılmaz dil-i bīmārına[629]
2[630].Her kim[631] ʿāḳilleri divāne eyler ḳoy virir
Āferin pīr-i muġānıñ ḫāne-yi hem-vārına[632]

[620] gömleğin: gömleğin D.
[621] ezel: evvel D.
[622] iken: idim D.
[623] Manẓūr-ı Mevlāya: Nūr-ı tecellinde D.
[624] Dertli D., G. 2 (B. 6), s. 397-398
[625] Dertli D. birinci beyit.
[626] virmişiz: virdik D.
[627] ḫūbların: ḫūblarıñ D.
[628] Nīm: Bir D.
[629] dil-i bīmārına: dil-i bīmārıma D.
[630] Dertli D. üçüncü beyit.
[631] kim: gören D.
[632] hem-vārına: hemdārına D.

99. [633]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Muḥammes]

Ẕikrī Babadan

1.Bu zümre-i gülşāha ḳızılbaş[i] disünler[634]
Ol sāḳī-i kevṯere bular[635] ʿāyyāş[i] disünler[636]
Ḫoş fırḳa-i münkir bize ḳallāş[i] disünler[637]
Ben faḫr iderim kim baña Bektāş[i] disünler[638]
Dergāh-ı ʿAlīniñ bu da bir ṭaşı disünler

100. [639]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Ġazel]

Ẕikrī

1.Üftādeleriñ ʿarşa çıḳan āhı ʿAlīdir
Sulṭān-ı zemīniñ feleğiñ māhı ʿAlīdir
2.Fi'l-cümle cihān-ṭābınıñ ḫāṭ̔hı ʿAlīdir
Dünyāda güzel olanıñ hem şāhı ʿAlīdir
3.Gāh Allāh olur gāhı nebī gāhı velīdir

[633] A.B.Ş.A., Ş. 1 (5 Bnd.), c.4, s. 272
[634] Ḳızılbaş[i] desünler: ḳızılbaş disünler M.
[635] kevṯere bular: Kevser bize A.B.Ş.A.
[636] ayyaş[i] desünler: ʿāyyaş disünler M.
[637] kallaş[i] desünler: ḳallāş disünler M.
[638] Bektaş[i] desünler: Bektāş disünler M.
[639] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Gönlümce güzel sevmeğe bi'llāhi ʿAlīdir

4.ʿİbretle naẓar ḳıl ʿAlīye her şeyde nümāyān

Bir meşrebini bilmeğe biñ yıl döne devrān

101. [640]

Hece

[Nefes]

Ḥilmi

1.Ḥaḳ[641] ʿayne'l-yaḳīn bunda görenler

Ehl-i beyte nūr-ı celī didiler

2.Öz tenümde[642] gördüm Ḥayy u Ṣamedi

Gördiğim dīdāra ʿAlī didiler

102. [643]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Müseddes]

Esʿad

1.Bu maʿrekeniñ Sām u Nerīmānıyuz el-Ḥaḳ

Evlād-ı Ḥüseyniñ ḳulu ḳurbānıyuz el-Ḥaḳ

İḳrārımıza ser viririz ʿahde ḳavīyüz

Biz şāh-ı velāyet ḳuluyuz hem ʿAlevīyüz

---

[640] M.A. Hilmi Dedebaba D., Ş. 8 (4 Bnd.), s. 131-132

[1] M.A. Hilmi Dedebaba D. birinci bendin üçüncü ve dördüncü mısralarıdır.

[2] M.A. Hilmi Dedebaba D. dördüncü bendin üçüncü ve dördüncü mısralarıdır.

[641] Ḥaḳ: Ḥaḳḳı D.

[642] Öz tenümde: Öz tenimde D.

[643] Şeyh Galip D., Msd. 3 (5 Kt.), s.141

[1]Şeyh Galip D. dördüncü bend üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı mısralarıdır.

103. [644]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Maṭlaʿ]

Ṣavtī

1.Zülfüñi küfre ruḫuñ īmāna teşbīh itdiler
Cümle müʾminler ḫaṭṭıñ Ḳurʾāna teşbīh itdiler

104. [645] [646]

[Nefes]

[Ḳıṭʿa]

Eşref'den

1.Vechini pākinde oḳuyup ḫaṭ-ı ḫuṭūṭı
İdüp secde Ādeme Ḥavvāyı gördüm
2.Cümle enbiyādan ḫaber alup geldim
Muḥammed-i muhabbetle şāh ʿAlīyi gördüm
3.Kendimi kendim bulup kendimde
Cümle eşyāda Ḥacı Bektāşı gördüm
4.ʿAşḳ ile bu *Eşref* çün dāra geldi
Efendim taḳdı resm mürşid-i āgāhı gördüm

[131]

[644] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[645] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[646] Şiirde vezin hatası görülmektedir.

105. [647]

REMEL

Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilātün / Feʿilün

[Ġazel]

Nuṭḳ-ı Ḫażret-i Rūşenī

1.Çün ṭoġub ṭutdı cihān yüzüni[648] ḥüsnüñ güneşi
Kim ola sevmeye bu vech ile[649] sen māhveşi

2.Türk ü Kürd ü ʿAcem ü Hindu bilür bunı ki sen[650]
Hāşimīsin Ḳureyşīsin ʿArabīsin Medenī[sin][651]

3.Parmaġından[652] aḳıdup[653] āb-ı revān-baḫş-ı revān[654]
Nice yüz biñ kişiden defʿ idisersin ʿaṭaşı

4.Leyle-i ḥikmetde bişürdi çü seniñ sevgini Ḥaḳ[655]
Cibrīl[656] olsa n'ola miṣbaḥın[657] ḥayme-keşi[658]

5.Sen emīre ḳul olan her ne kadar müdbir ise[659]
Bende-i muḳbil olur miṣl-i Bilāl-i Ḥabeşī

6. "Ve'd-duhā verdine ve'l-leyl"[660] oḳuram[661] sünbülüñe

---

[647] Dede Ömer Ruşeni D., G. 76(11 B.), s.183-184
[648] yüzüni: yüzini D.
[649] vech ile: veçhile D.
[650] sen: D. yoktur.
[651] Hāşimīsin Ḳureyşīsin ʿArabīsin Medenī[sin]: Hāşimīsin ʿArabīsin Medenī[sin] Ḳureşī D.
[3] Dede Ömer Ruşeni D. 10. B.
[652] Parmaġından: Barmaguñdan D.
[653] aḳıdup: ahıdub D.
[654] āb-ı revān-baḫş-ı revān: āb-ı revān-baḫşı revān D.
[655] Leyle-i ḥikmetde bişürdi çü seniñ sevgini Ḥaḳ: Dīg-i ḥikmetde bişürdi çün senüñ sevgüni Hak D.
[656] Cibrīl: Cebre'īl D.
[657] miṣbaḥın: matbahuñuñ D.
[658] ḥayme-keşi: hīme-keşi D.
[5] Dede Ömer Ruşeni D. üçüncü B.
[659] müdbir ise: müdbirise D.
[660] Duhā suresi 1. ve 2. ayetleri: "1. Yemin olsun, kuşluk vaktine; 2. Kararıp sakinleştiğinde geceye ki."
[661] oḳuram: ohuram D.

Rūşenī virdi budur “kūlli ġadātın ve ʿaşiy”[662]

106. [663]

Remel

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Rūşenī]

1[664].Ṭutmadım sünnetüñi şerm-sāram yā Nebī

Ben siyeh-rū ḫaẓretüne nice varam ya Nebī

[665] Muhammed ʿArabī ẓāhir Nesīmi Eşrefü’r-Rüsli

666 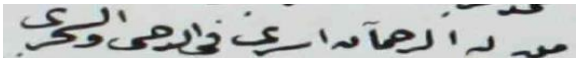

2[667].Sensin ol sulṭān-ı kevneyn ü Resūl es ṣakaleyn

Şānına “levlāke levlāk” denildi müddetin

Muhammed ʿArabī ẓāhir Nesīmi Eşrefü’r-Rüsli

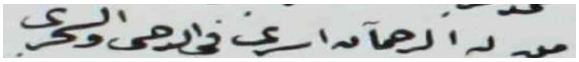

3.Ey risālet bostānında[668] ḥırāmān-ı serv-ḳad[669]

Vey[670] nübüvvet ravżasında yāsemen-bū lāle-ḥad

Muḥammed ʿArabī ẓāhir nesebī Eşrefü’r-Rüsli

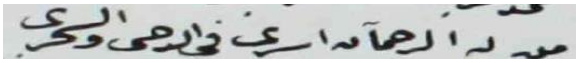

---

[662] En’am Suresi 52. ayet: “Rablerinin rızâsını isteyerek sabah akşam O’na yalvaranları kovma! Onların hesaplarından sana sorumluluk yoktur, senin hesabından da onlara sorumluluk yoktur ki onları yanından uzaklaştırıp da zalimlerden olasın.”

[663] Dede Ömer Ruşeni D., G. 6 (7 B.), s.123

[664] Dede Ömer Ruşeni D. yoktur. (bk. Kaynakça)

[665] Mecmuada üçüncü ve dördüncü dizeler nakarat olarak kullanılmıştır ancak altıncı bendde yer almamaktadır. Dede Ömer Ruşeni D. da nakarat kısmı yoktur.

[666] Her bendin sonunda tekrar eden Arapça bir mısradır.

[667] Dede Ömer Ruşeni D. yoktur. (bk. Kaynakça)

[668] bostānında: būstānında D.

[669] ḥırāmān-ı serv-ḳad: ḥırāmān serv-ḳad D.

[670] Vey: V’iy D.

[4] Dede Ömer Ruşeni D. ikinci B.

4.Adı Aḥmed bī-ʿadeddür yā Nebīyallāh velī

Sen bir Aḥmedsin ki sende görünür nūr-ı celī[671]

Muhammed ʿArabī ẓāhir nesebī Eşrefü'r-Rüsli

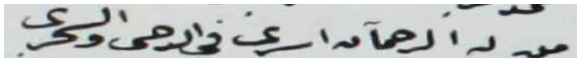

5[672].Ben nice meddāḥıñ olam yā Ḥabīb-i Ḳureyşī

Sūre-i "Ṭāhā[673] vü Yāsin[674]" vaṣf iderken ẕātıñı

Muhammed ʿArabī ẓāhir nesebī Eşrefü'r-Rüsli

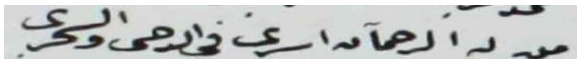

6. *Rūşenī* bī-çāre ẓulmetde ḳalurdı tā ebed[675]

Aña "mim" aġzıñla iki "dāl"ıñ[676] olmasa meded

[132]

Bu sayfa boştur.

[133]

Bu sayfa boştur.

[134]

Bu sayfa boştur.

[135]

107. [677]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ḳaṣīde]

Yazıcızāde

---

[671] sende görünür nūr-ı celi: senden görinür nūr-ı Ehad D.

[672] Dede Ömer Ruşeni D. yoktur.

[6] Dede Ömer Ruşeni D. yedinci B.

[673] Ṭaha Kur'an-ı Kerim 20. suresidir.

[674] Yāsin Kur'an-ı Kerim 36. suresidir.

[675] tā ebed: yā nebi D.

[676] "dāl"ıñ: dāluñ D.

[677] 1556 T.M. Ḳaṣīde-yi Rabbāniye kısmından alınmış beyitleri ihtiva etmektedir.

1[678].Yine ʿarż eyledi dilber yüzüñ[679] ḳaṣr-ı celālīden
Yine nālende [vü] şeydāyım[680] şarāb-ı lā-yezālīden

2[681].Çü düşdi ʿaşḳına göñlüm ezelden tā ebed mestem
ʿİmāret mi gelür hergiz ḫarāb lā-yezālīden[682]

3[683].Benem deryā-yı tevḥīde çü maḥv [u] müteferriḳ[684]
Getürsem n'ola güherler[685] bu deryā-yı viṣālīden

4[686].Seniñ ʿaşḳıñ kitābını gözi ḳanıyla[687] yazmışdır
Ṣaçarsa dürr ile gevher[688] n'ola baḥr-ı āmālīden[689]

5[690].Ḫudāvendā ne naḳṣ ola kemāl-i salṭanatdan kim
Eğer bu *Yazıcıoġlu* göre nūr-ı cemālīden

108. [691]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ḳaṣīde]

[Yazıcızāde]

1[692].Eğer Rūmuñ revānında görü[r]sem ben dil-ārāyı

---

[678] 1556 T.M. 8541. B.
[679] yüzüñ: yüzin 1556 T.M.
[680] şeydāyım: şeydāyem 1556 T.M.
[681] 1556 T.M. 8549. B.
[682] ḫarāb lā-yezālīden: ḫarāb-ı lāʾubālīden 1556 T.M.
[683] 1556 T.M. 8559. B.
[684] maḥv [u] müteferriḳ: maḥv-ı maḥż-ı müstaġraḳ 1556 T.M.
[685] Güherler: ger gevher 1556 T.M.
[686] 1556 T.M. 8561. B.
[687] ḳanıyla: ḳanıla 1556 T.M.
[688] gevher: mercān 1556 T.M.
[689] baḥr-ı āmālīden: baḥr-i emālīden 1556 T.M.
[690] 1556 T.M. 8560. B.
[691] 1556 T.M. Medḥ-i Muḥammed Muṣṭafā kısmından alınmış beyitleri ihtiva etmektedir.
[692] 1556 T.M. 8712. B.

Revānına revān idem[693] Semerḳand [u] Buḫārāyı

2[694].Dil-ārādır[695] ṭuṭan ḥürrem gözüm göñlüm cihānını

Ve illā nitesi[696] bulam[697] dil-ārāyı dil-ārāyı

3[698].Meğer ben[699] cennet içinde gezerken[700] ben[701] bu ʿālemde

ʿAcebdir görmek isterdim[702] şehā sen yüzi ṣuġrāyı[703]

4[704].Seḥer mi siḥr mi yā göz ṣemen[705] mi dürr müdür[706] yā söz

Şeker mi[707] gül midür yā yüz nedür bilsem[708] o bedr ayı

5[709].Baña baġ [u] gülistānıñ[710] gül ü servi ṣafā virmez[711] [712]

Teferrüc sensin açarsın[713] cemāl-i ʿālem-ārāyı

6[714].Var ey kim *Yazıcıoġlu* sen olduñ ʿāşıḳ [u] maʿşūḳ[715]

Be-külli sende maḥv oldı ḳoduñ[716] tedbīr ile rā'yı[717]

7[718].Murādı sensin ey dilber göñül seni ḳılur ezber[719]

---

[693] idem: edem 1556 T.M.
[694] 1556 T.M. 8713. B.
[695] Dil-ārādır: Dil-ārādur 1556 T.M.
[696] nitesi: nete 1556 T.M.
[697] bulam: bulaydı 1556 T.M.
[698] 1556 T.M. 8718. B.
[699] ben: bir 1556 T.M.
[700] gezerken: gezerven 1556 T.M.
[701] ben: kim 1556 T.M.
[702] isterdim: isterven 1556 T.M.
[703] ṣuġrāyı: ṭuġrāyı 1556 T.M.
[704] 1556 T.M. 8719. B.
[705] ṣemen: şeker 1556 T.M.
[706] dürr müdür: dür midür 1556 T.M.
[707] Şeker mi: Semem-mi 1556 T.M.
[708] bilsem: görsem 1556 T.M.ḳ
[709] 1556 T.M. 8720. B.
[710] baġ [u] gülistānıñ: baġ u gülistānuñ 1556 T.M.
[711] ṣafā virmez: ṣafā vermez 1556 T.M.
[712] Mecmuada bāġ kelimesi yoktur.
[713] açarsın: açarsañ 1556 T.M.
[714] 1556 T.M. 8723. B.
[715] Var ey kim Yazıcıoğlu sen olduñ ʿāşıḳ [u] maʿşūḳ: Çü gördi Yazıcıoğlı ki sensin ʿaşıḳ u maʿşūḳ 1556 T.M.
[716] ḳoduñ: ḳodı 1556 T.M.
[717] tedbīr ile rā'yı: tedbīrile rāyı 1556 T.M.
[718] 1556 T.M. 8724. B.
[719] Murādı sensin ey dilber göñül seni ḳılur ezber: Murādı sensin ey dilber ki sensin ʿāleme rehber 1556 T.M.

Oḳudı yazdı çün bildi bıraḳdı aġ u ḳarayı[720]

109. [721]

Hece

[Nefes]

[Yazıcızāde]

1.Bir gice seyrimde ḳırḳları gördüm
Ṣordum Ḥācı Bayrām Velī ḳandedir
Didiler Ḥācı Bayrām bundadır bunda
Ṣordum Ḥācı Bayrām Velī ḳandedir
2.Gāh siyah dülbendin ṣarıḳ ṣarınur
Üc gül altı terkli kisve dürünür
Muḥammediñ meclisinde bulunur
Ṣordum Ḥacı Bayrām Velī ḳandedir
3.Velī dirseñ velīleriñ velīsi
Ḳuṭbu'l-aḳṭāb evliyālar ulusu
Cümle fuḳarasıñ besler ulusu
Ṣordum Ḥacı Bayrām Velī ḳandedir
4.Velī dirseñ velīlerden velīdir
*Yazıcıoġlu Mehmed*iñ pīridir
Şeyh Ḥāmid sulṭānıñ özge yāridir
Ṣordum Ḥācı Bayrām Velī ḳandedir

[136]

Bu sayfa boştur.

[yk]

[720] Oḳudı yazdı çün bildi bıraḳdı aġ u ḳarayı: Seni ḳılur göñül ezber n'eder pes aġı ḳarayı 1556 T.M.
[721] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Bu sayfa boştur.

[137]

Bu sayfa boştur.

[138]

Bu sayfa boştur.

[139]

Bu sayfa boştur.

[140]

110. [722]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

Vaḥdetī

1.Ben[723] ol nuṭḳ-ı muʾallāyım ki geldim[724] şekl-i insāna
Ẓuhūr içün tenezzül eyledim bu ḥadd-i imkāna[725]
2.Ḥurūf u lafż u ṣūret[726] oldum maʿnīde[727] ḫaber virdim
Eğerçi ṣığmazam hergiz beyān u naṣṣ u bünyāna[728]
3.Kelām-ı fażl-ı Yezdānım[729] ki ʿayn-ı ḳuvvet-i zātım[730]
Baña inkār iden inkār ider elfāẓ-ı Ḳurʾāna
4.Tenüm Ḳāfında Simurġuñ mekānı ẓāhir olmuşdur
Otuz eczāsı Ḳurʿānuñ gelelden ʿayn-ı āʿyāna

---

[722] Vaḥdetī D., G. 108 (7 B.), s.113-114
[723] Ben: Men D.
[724] nuṭḳ-ı muʾallāyım ki geldim: nuṭḳ-ı muʾallāyam ki geldüm D.
[725] ḥadd-i imkāna: ḫod-ı imkāna D.
[726] ṣūret: ṣavt D.
[727] maʿnīde: maʿānīden D.
[728] bünyāna: tibyāna D.
[729] Yezdānım: Yezdānem D.
[730] ʿayn-ı ḳuvvet-i zātım: ʿayn-ı ḳuvvet-i zātam D.

5.Tılsım-ı kenz-i Mevlādur ser-ā-ser[731] ṣūret-i insān[732]

Żamīrim[733] manẓar-ı[734] küldür vücūdum taḥt-ı şāhāne

6.Ḫuṭūṭ-ı vechim[735] kül baḳ ki ṣunʿ-ı dest-i izdedür[736]

Bu ḫaṭṭı oḳuyan ʿārif irişdi sırr-ı Yezdāna

7."İnna'llāhe"[737] āyetin ṭañ mı oḳursa *Vaḥdetī* ey dil[738]

Kanı[739] fehm idemez[740] zāhid ki gelmez ʿaḳl u izʾāna

111. [741]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Muhammes]

[Fakīrī]

1.Kendüden āgāh olan dānā-yı ehl-i rāhdır

Ger ki ṣūretde gedādır maʿnā içre şāhdır

Gezme ıraḳ iste sen de eşkiñ hem-rāhdır

Cümleye ẕāt-ı şerīfiñ şüphesiz dil-ḫᵛāhdır

Kim ki bildi kendü ẕātın vāṣıl-ı dergāhdır

2.Sen seni ʿārif gözet kim ẕāt-ı eşyā sendedir

Maʿrifet ʿummānısın sen dürr-i yektā sendedir

Ḳaṭresin gerçi "feemmā küllī" deryā sendedir

---

[731] ser-ā-ser: egerçi D.
[732] ṣūret-i insān: cümle-i eşyā D.
[733] Żamīrim: Żamīrüm D.
[734] manẓar-ı: maẓhar-ı D
[735] vechim: vechüme D.
[736] ṣunʿ-ı dest-i izdedür: ṣunʿ-ı dest-i Mevlādur D.
[737] Ahzāb Sūresi 56. ayet: "Allah ve melekler peygambere salât ediyorlar; ey iman edenler, siz de ona salât ve selâm okuyun."
[738] ey dil: her dem D.
[739] Kanı: Anı D.
[740] fehm idemez: fehm eylemez D.
[741] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

ʿĀlem-i ṣūretde ḳalma zirā maʿnā sendedir
Bilmeyen maʿnā-yı ādemi ebleh ü güm-rāhdır
3.Maḥrem-i ḫāṣ olmaḳ isterseñ var ehl-i vaḥdet ol
Ḥikmet-i eşyā çü sensin vāḳıf-ı her ḥikmet ol
Ḫāṭırıñ meydānın aç teniñ olma ehl-i vüsʿat ol
Kūs-ı devlet çalmaḳ isterseñ var ehl-i şefḳat ol
Bir göñül yıḳma ṣakın kim ḫāne-i Allāhdır
4."Künt-ü Kenz"iñ kenzisin sen gezme her virāne'i
Ol put-i raʿnā içün her maʿbed u pinḫāne'i
Sendedir ḥāṣıl ḳo elden mescid u meyḫāne'i
Ẕātıñı bildiñse bildiñ lā-cerem cānāne'i
Ne yer alam her maʿnāda ẕātıñ bilen āgāhdır
5.Reng-i ʿaşḳ içre boyan ey ʿāşıḳ-ı şeydā siyāh
Doġsun ayruḳ anūñ üstünde reng ey ehl-i rāh
Vaṣl ise kāmıñdadır ey nā-tüvān sen çekme āh
Ḥāceti ereni değil ey ʿāşıḳı dir ārşāh
Her cihetde üşte ẓāhir "ṣemme vechu'llāh"[742]dır
6.Esfel ū aʿlā_muṭīʿiñdir seniñ ey dīdedir
Sen dāḫī ehl-i iṭāʿat ol ṣaḳın ḥükme sırr
Etme kendinden teġāfül sen sen ol ʿālī güher
Olma bu taṣvīre ḫayrān ey *Faḳīr-i* bī-ḫaber
Zīr-i pāyiñden ḥazer ḳıl kim öñünde çāhdır

[141]

7.Nāṭıḳī sırr virme ser vir ḥāsid āgāh olmasun
Ṭaʿna ṣaḥrāsında aña ẕerrece rāh olmasun

[742] Bakara Suresi 115. ayet (Meali için bk. Dipnot 41)

Maşrıḳından çıḳ kevākip ḳo ki bir māh olmasun

Ayru dilden düşen tek tekrār efvāh olmasun

Bu naṣiḥat saña benden ḥasbeten-lillāhdır

[142]

112. [743]

Hece

[Nuṭḳ]

Vehāb Ümmī[744]

1.Evliyādan[745] sırr ṣorana ṭoḳuz dürlü nişān gerek

Evvel ḳapu şerīʿatdur güneş gibi ʿayān gerek

2.Āyet ile ḥadīṯ ile añlayana virdim cevap[746]

Andan öte içerüye levvāmeye seyrān gerek[747]

3.Şerīʿatdan ṭarīḳatdan içerüsü seyr iledür[748]

ʿAḳıl aña olmaz mülhemeye vicdān gerek[749]

4.Dördünci[750] muṭmaʾīnne Manṣūr bilur bu menzili

Er yüzine[751] irişmeğe iḳrār ider bir cān gerek

5.İḫtiyārum elde değil lāzım geldi söylemeğe[752]

Beşincisi kerāmetdür ʿayān değil nihān gerek

6.Yol erinüñ tevḥīdini ʿārif gerek añlamaġa

[743] Vāhīb Ümmī D.,(15 B.), s.305-306

[744] Mecmuada şiirin şairi Vehāb Ümmī yazılı iken şiir Vāhīb Ümmī D. da tespit edilmiştir.

[745] Evliyādan: Erenlerden D.

[746] añlayana virdim cevap: virdüm cevap anlayana D.

[747] Andan öte içerüye levvāmeye seyrān gerek: Andan içerüde levvāme aña seyrān gerek D.

[748] seyr iledür: sır ilidür D.

[749] ʿAḳıl aña olmaz mülhemeye vicdān gerek: ʿAḳıl aña ʿārif olmaz mülhime aña vicdān gerek D.

[750] Dördünci: Dördüncisi D.

[751] yüzine: yüzinden D.

[752] söylemeğe: söylemesi D.

Altıncısı marżiyyedir[753] bunda Ḳurʾan burhān[754] gerek

7.Yedincisi ṣāfiyyedür ḫalḳa ʿayān itmek olmaz

Bundan geçüp ulaşmaġa cān ḥażrete ḳurbān gerek

8.Sekizinci budur maḳām[755] ʿayneʾl yaḳīn ḥaḳḳeʾl yaḳīn

Gerçek ʿāşıḳ bu meydānda ġayru'llāhdan ʿüryān gerek

9.Ṭoḳuz ṣıfātdan içerü bir sırr diyem añlar iseñ[756]

İnsān adın[757] ḳoyup maḥv u ġarḳda pinhān gerek

10[758]. *Vehāb Ümmi*niñ tevḥīdi ḫaṭırıña güc gelmesün

Bu maʾnāyı fehm itmeğe ṣāfi nūrdan insān gerek

[143]

Bu sayfa boştur.

[144]

Bu sayfa boştur.

[145]

Bu sayfa boştur.

[146]

113. [759]

Hece

[Nefes]

Bosnevī

1.ʿİbādından eğer suāl idersen

[753] marżiyyedir: marżiyye D.
[754] Ḳurʾan burhān: burhān-ı Ḳurʾan D
[755] budur maḳām: maḳam budur D.
[756] sırr diyem añlar isen: daḫı sır da gerek D.
[757] Mecmuada "burda" kelimesi yoktur.
[758] Bu beyit D.
Vāhib Ümmī başı cānı terk eyledi dīẕār içün
Bu kelāmı ẕikr eyleyen maʿnā evinde sulṭān gerek
[759] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī

Menim ḳūlluġumdan ḫaber istersen

Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī

2.Münkir fırḳasından ḳalmadı eser

Fırḳa-i nāciyeden almışam ḫaber

On sekiz biñ ʿālem böyle derd ider

Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī

3.Ger dervīş isen gezme hevāde

Muḥammed ʿAlīden ne var ziyāde

Yerler gökler durmuş hep inḳıyāde

Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī

4.Yedi ḳat yer [ü] gök bünyād olmadan

Ay ile yıldız icād olmadan

Dünyā dedikleri ābād olmadan

Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī

5.*Bosnevī* görünce cūş ider şaḳı

Göñül ṣāfi olup bulur revnaḳı

Şeş cihetten biri görmüşüm Ḥaḳḳı

Ḳıblemdir Muḥammed secdemdir ʿAlī

[147]

Bu sayfa boştur.

[148]

Bu sayfa boştur.

[149]

Bu sayfa boştur.

[150]

114. [760]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Divan]

Ḳalender Sulṭān

1.Ey dil elif bā-yı bismi'llāhdan aldım dersimi
Noḳṭasından "Künt-ü Kenz"i u'l-lāhdan aldım dersimi
Maẓhar-ı Ḥaḳdır efendim göñlümüñ virānesi
Oḳuyup āyāt-ı kelāmu'llāhdan aldım dersimi

2.Ebcedin levḥinde gördüm elif bā durur
Bā nihāyet içre "subhānellezi esrā[761]" durur
Bu ikiniñ izdivācında ʿaceb kim bā durur
Himmet-i mürşid ile ehlü'llāhdan aldım dersimi

3.Āyāt-ı "sebʿ āl-meṣāni levḥidür[762]" ʿayn-ı cemāl
ʿĀlemi bu vücuduñ ḳaşları bedr-i hilāl
Her biri bir ḫażinedür anı bilur ehl-i kemāl
Şeş cihetden "ṣemme vechu'llāh[763]"dan aldım dersimi

4.Ol sebebden ʿālem içre ʿāşıḳ-ı divāneyüz
Curʿa-i ʿilm ile dolu nūş idüp mestāneyüz
Bilmeyenler ebter şānur biz *Ḳalender* hāneyüz
Ve billāh ḫuṭbe-i ḥabibu'llāhdan aldım dersimi

[151]

Bu sayfa boştur.

[152]

[760] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[761] İsrā Suresi 1. ayet (Meali için bk. Dipnot 215)
[762] Hicr Suresi 87. ayet (Meali için bk. Dipnot 55)
[763] Bakara suresi 115. ayet (Meali için bk. Dipnot 41)

Bu sayfa boştur.

[153]

Bu sayfa boştur.

[154]

115. [764]

Hece

[Nefes]

Aḥmed Ṣarvān

1.Lā-mekān ilinden misāfir geldim
Şu fenā mülkine başdım ḳademi
Nireniñ selāmıñ getürdüm dirsen
Şu fenā mülkine başdım ḳademi
2.Şol fenā mülkine gelüp giderken
Ṣarvān olup ḥaḳ ḳaṭārın yiderken
Çamurun yoġurup balçıḳ iderken
Ṣırṭımla ṣu ṭaşıdım Ādeme
3.Şu mülkine gelüp gitmeden
Cān toḥumu dirler eküp biçmeden
Makāmın ḳaldırup tamām itmeden
ʿArş yüzinden yüzüm ṭutdum ḳıbleme
4.Ḳıblem beni ben ḳıblemi bilüpdür
Enbiyā evliyā andan gelüpdür
Ben bilürem anam benden olupdur
Ol vaḳitde niḳāh ḳıydım babama
5.Ben babamı ḳucaġımda büyütdüm

[764] Sārbān D. da bu şiir bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça)

Ḳudret südiyle emzirdim uyutdum

Muḥkem ṭutup ḳalbim evin arıtdım

Anuñ içün iblīs girmez idi obama

6.Ben obam içinde bāḳi cān idim

ʿİlim idim nūr idim hem īmān idim

Ṭoḳsan biñ evliyā yerine maḥrem idim

Yüz yirmi dört biñ ʿilmi ḳoydum obama

7.*Ṣarvān Aḥmet* erenleri izleriz

Cān evinde cānānımı gözleriz

On iki imām şāh-ı merdān gözleriz

Ol vaḳit [de] nūr göründi gözime

[155]

Bu sayfa boştur.

[156]

Bu sayfa boştur.

[157]

Bu sayfa boştur.

[158]

116. [765]

REMEL

Fāʿilātün/ Fāʿilātün / Fāʿilātün/ Fāʿilün

[Ġazel]

Nuṭḳ-ı Muḥīṭī

[765] Muhītī D., G. 71 (5 B.), s.155

1.Ol biriz[766] kim yetmiş iki milletiñ iḫrāciyuz

Nūn[767] sırrın fehm iden[768] kāmla[769] nūndan nāciyuz

2[770].“Küllü yevmim hüve fī şe’n”[771] āyetinden añla kim

Yek deryā-yı ẕātıñ biñ[772] emvācıyuz

3.Postunu Seyyīd Nesīmīniñ ṣoydularsa eğer[773]

Biz daḫı dār-ı Ene’l-Ḥaḳḳuñ bugün Ḫallācıyuz

4.Nūr-ı Ḥaḳḳı vech-i pākinde[774] görelden Ādemüñ

Kaʿbe-i ʿulyāya irdük her nefesde ḥāciyuz[775]

5.Ey *Muḥīṭī* pādişāh-ı ʿālemim[776] gerçi bugün[777]

Eşiğinde[778] faẓl-ı Ḥaḳḳun bende-i muḫtācıyuz

117. [779]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Feʿūlün

[Ġazel]

Nuṭḳ-ı Muḥīṭī

1.Yüziñ ʿarşında ʿarşu’llāhı[780] gördüm

Maḳām-ı sidretu’llāhı[781] gördüm

---

[766] biriz: biziz D.
[767] Nūn: noḳṭa D.
[768] fehm iden: fehm idüp
[769] kāmla: kāf ile D.
[770] 2a vezne uymamaktadır.
[771] Er-Rahmān 29. ayet: “Göklerde ve yerde bulunanların hepsi O’ndan ister (O’na muhtaçtır). O her an yaratma halindedir.”
[772] Yek deryā-yı ẕātıñ biñ: Sī vü dū deryā-yı ẕātun bist u heşt D.
[773] Postunu Seyyīd Nesīmīniñ ṣoydularsa eğer: Postumuz Seyyīd Nesīmī tek ṣoyarlarsa n’ola D.
[774] vech-i pākinde: ḫaṭṭ u vechinde D.
[775] ḥāciyuz: ḥācciyuz D.
[776] ʿālemim: ʿālemüz D.
[777] bugün: velī D.
[778] Eşiğinde: Īşigünde D.
[779] Muhītī D., G. 138 (9 B.), s.228-229
[780] ʿarşullāhı: ʿażlullāhı D.
[781] Maḳām-ı sidretu’llāhı: Maḳām-ı sidrede Allāhı D.

2.Göz açup şeş cihetde[782] kāf [u] nūndan

ʿAyān-ı şeş sūre ben vāllāhī[783] gördüm

3.Fenā fillāh olup geçdüm ṣıfatdan

İrüp ẕāta[784] bekābiʾllāhı gördüm

4.Ḳıyāmetdür ki ḥüsnüñ muṣḥafından

Göğe çıḳdı kelāmuʾllāhı gördüm

5.Helāk itdi inüp Deccāl-i cehli

Mesīḥ-i nuṭḳ-ı rūḥuʾllāhı gördüm

6.İrişir[785] sırr-ı ṭa-yı istivāya[786]

Ḥaḳīḳat Ḥaḳḳa varan rāhı gördüm

7.Sekiz cennet temāşā-gāhum oldı

Cemālünden ṣırāṭuʾllāhı gördüm

8.*Muhīti* ḥükm ider arż [u] semāyā

Serīr-i "innemā"[787]da şāhı gördüm

118. [788]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Ġazel]

[Muḥīṭī]

1.Dīvār-perest olan[789] ṣūret-i insānı ne bilsün

---

[782] cihetde: ḫurūf-ı D.
[783] ben vāllāhī: vechullāhı D.
[784] ẕāta: ẕātü D.
[785] İrişir: İrişdüm D.
[786] sırr-ı ṭa-yı istivāya: sırr-ı ḫaṭṭ-ı istivāya D.
[787] Kehf Suresi 110. ayet: "De ki: "Ben, yalnızca sizin gibi bir insanım. Şu var ki bana, ilâhınızın, sadece bir ilâh olduğu vahyolunuyor. Artık her kim rabbine kavuşmayı bekliyorsa dünya ve âhirete yararlı iş yapsın ve rabbine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın."
[788] Muhītī D., G. 160 (7 B.), s.252
[789] olan: D. da yoktur.

Ẓulmetde ḳalan çeşme-i ḥayvānı ne bilsün

2.Ādem ḫaberin söyleme her dīv-i racīme

Raḥmānı bilür ol sözi şeyṭānı ne bilsün

3.Nādān ile dānā sözin[790] eğerçi[791] dime işitme

Ḫar-mühre-fürūş laʿl-i bedaḫşānı ne bilsün

4.Deryā-yı ḥaḳīḳatde şu kim olmadı ġavvāṣ

Nerden çıḳar ol lüʾlü [ü] mercānı[792] ne bilsün

5.Yāruñ ṣıfat-ı ḫüsn-ü ḫaṭṭuñ ṣorma faḳīhe

Şeyṭāni'r-racīm maʿnā-yı Ḳurʾānı ne bilsün

6.Her post-pūş abdāldan itme ṭaleb-i erkān

Zīrā ki Ḳırım dilkūsi erkānı ne bilsün

7.Ṣūretde *Muḥīṭī* gibi maʿnā-yı ḳadīme

Yol bulmayan esrār-ı ten u cānı ne bilsün

[159]

Bu sayfa boştur.

[160]

Bu sayfa boştur.

[161]

Bu sayfa boştur.

[162]

119. [793]

RECEZ

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[790] dānā sözin: dānāsın D.
[791] eğerçi: eger D.
[792] mercānı: ʿummānı D.
[793] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[Taḫmīs]

Taḫmīs-i Ḫalīlī Ġazel-i Naḳşi

1.Cemāliñ vaṣfiñ ey dilber eğerçi tende cān söyler
Līk esrārını ʿaşḳıñ velīkin erkān söyler
Ki nuṭḳuñ emr-i Ḥaḳdır "men ʿaref" sırrıñ ʿayān söyler
Eyā sen ṣanma kim senden bu güftārı dehān söyler
Veya terkīb olan ʿunṣur yāḫud laḥm-ı zebān söyler

2.Yüzünden istivā sırrıñ bilenler ey ḳadd-i bālā
Olardır mekteb-i ʿirfān içinde ʿālem-i āʿlā
Ne bilsün ders-i ḥüsnünden seniñ ḳadı yāḫud mollā
Seni ol saña bildirmek murādıñ ḳaṣd idüp Mevlā
ʿAnāṣırdan giyüp bir ṭon yüzinden tercemān söyler

3.Cemāl-i ḥüsnini tezyīn idüp bu ḳıble-i tende
Kemāl-i ḥikmetiñ göstermek içün ṣūret-i cānda
Yed-i ḳudretle yazdı ism-i faẓlıñ şekl-i insanda
Yaratdı cümle eşyāyı özin pinhān idüp anda
Görindi nice biñ yüzden velī kendü nihān söyler

4.Ḥaḳīḳat ʿilmine ümmü'l-kitāb olduñ ise ersiñ
Göñül rūyuna şübhe perdesin çekdiñse kāfirsiñ
Eğer şems-i cihān-ārā olursañ daḫı bī-fersiñ
Olar kim bilmedi nefsiñ "ʿaref" den almadı dersiñ
Değildir Ḥaḳḳa ʿārifler özin bilmez yalan söyler

5.Lebiñ cām-ı "seḳāhum[794]"dür kelāmıñ sūre-i kevṯer
Kitāb-ı Ḥaḳdurur vechiñ teʾālā şānuhū ekber
Kimiñdi[r] yazılan āyet kimindir oḳunan defter
Kimindir bunca cünbüşler kimindir nuṭḳ iden gevher
Öziñden olmadın ʿārif ki senden özge kān söyler

[794] İnsan Suresi 21. ayet: "Oradakilerin üzerlerinde yeşil renkli, ince ve kalın ipek elbiseler vardır; gümüş bileziklerle süslenmişlerdir, rableri onlara tertemiz bir içecek verir."

6.Ẓuhūr itdi ḳamū ʿālem ḫiṭāb-ı kāf ile nūnda

“Nefaḥ tu fīhi min rūḥī[795]” oldı cān zinde

Yarādılmış ne kim vardır ḳamu oldı saña bende

Ḫayāl-i ẓıll yiter ʿibret[dir] görünen ḫayme-i tende

Değildir nuṭḳ iden ṣūret derūnunda ṭuran söyler

7.Göñül gözini ġafletden açan ʿāşıḳlar ey Naḳşī

Olardır Ḥaḳḳı bāṭıldan seçen ʿārifler ey Naḳşī

Ḫalīlī gibi varından geçen ʿāşıḳlar ey Naḳşī

“Seḳāhum rabbuhum[796]” ḥamrıñ içen ʿārifler ey *Naḳşī*

İrer maʿşūḳuna anlar meḳāndan lā-meḳān söyler

[163]

Bu sayfa boştur.

[164]

Bu sayfa boştur.

[165]

Bu sayfa boştur.

[166]

Bu sayfa boştur.

[167]

Bu sayfa boştur.

[168]

120.

Ġazel-i İmāmān-ı Selāmī

[795] Hicr Suresi 29. ayet: “Onun şeklini tamamladığım ve ona ruhumdan üflediğim vakit siz de hemen onun için secdeye kapanın.”

[796] İnsan suresi 21. ayet (Meali için bk. Dipnot 794)

[Arapça]

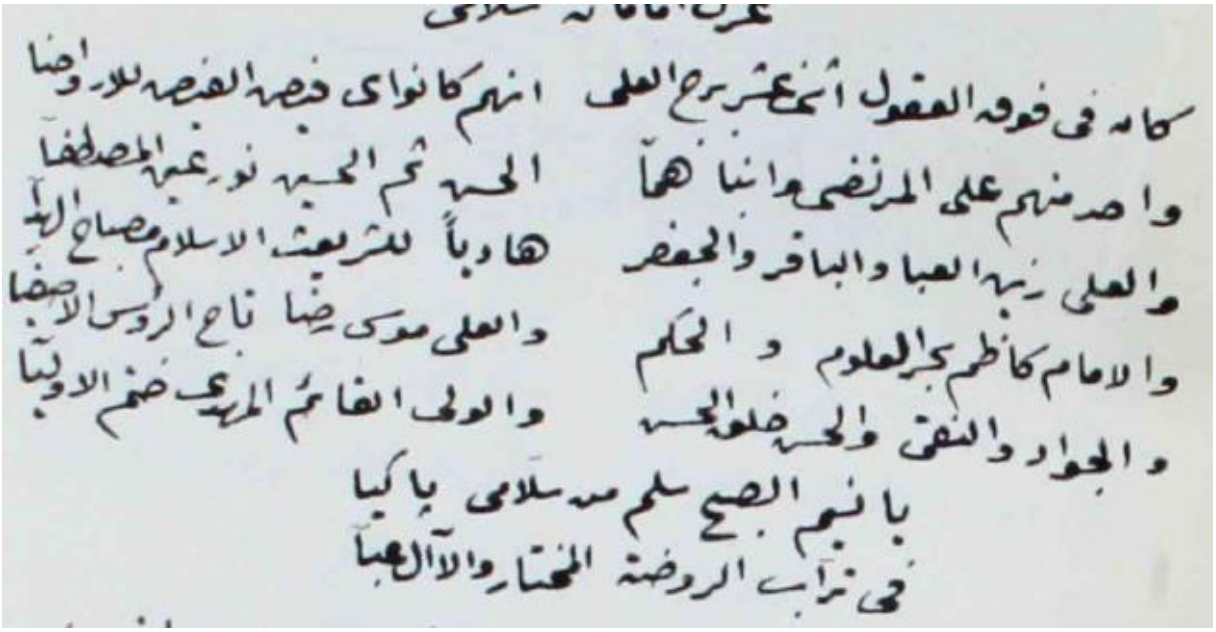

121. [797]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Ġazel]

[Selāmī]

1.Biz bende-i evlād-ı güzīn-i nebevīyüz
Ser-bend-i rez-i silsile-i Muṣṭafā[vī]yüz
2.İhdā iderüz yolına[798] biñ cānımız olsa
Kemter ḳuluyuz ṣıdḳ-ı muḥabbetde ḳavīyüz
3.Ḳanlar dökerüz tāʿziye-i āl-i ʿabāya
Mātem-zede-i çākerīyüz Murtażavīyüz
4.Keşf itmezüz aġyar olana ḫālimüz āmmā

[797] Selāmī D., G. 88 (5 B.), s.383
[798] yolına: mūyına D.

Sırr ile ciğer-ḫūn[799] iderüz ḥüznüñ eviyüz

5.Ṣad-pāre olursa tenimüz yine *Selāmī*

Her pāresi söyler ʿAlevīyüz ʿAlevīyüz

122. [800]

HEZEC

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / Feʿūlün

[Ġazel]

[Selāmī]

1.Ednā ḳuluyum faḫr-ı resūlü'-ṣaḳaleynüñ[801]

Ol nūr-ı āḥad[802] Aḥmed-i ceddü'l-Ḥasaneynüñ

2.Cān ṭıġını ʿüryān iderüm cism-i ġılāfda[803]

Ḳanlar ṣaçarum fātiḥine bedr-i ḥuneynüñ

3.Nūş eyler isem şāh-ı Ḥasan ʿaşḳına zehri

Çekmem elümi yolına baş gitse Hüseynüñ

4.Hūn-ābe-i eşkümle cihān ḳana boyansun

Giryān olaraḳ derdine ol ḳurretü'l-ʿaynuñ

5.Evlād ile[804] aṣḥāba selām eyle *Selāmī*

Şād ola daḫı rūḥ-ı şerīfi ebeveynüñ

123. [805]

RECEZ

Mefāʿilün / Mefāʿilün / Mefāʿilün / Mefāʿilün

---

[799]ciğer-hūn: ciger D.

[800] Selāmī D., G. 150 (5 B.), s.448

[801] faḫr-ı resūlü'-ṣaḳaleynüñ: faḫr-ı resūlü's-saḳaleynüñ D.

[802] āḥad: Huda D.

[803] ġılāfda: ġılāfdan D.

[804] Evlād ile: Evlādla D.

[805] Selāmī D., G. 1 (8 B.), s.189

[Ġazel]

[Selāmī]

1.*Selāmī* ṣıdḳ ile kim sālik-i rāh-ı Ḫudā oldı
Vuṣūl-i Ḥaḳḳa rehber ehl-i beyt-i Muṣṭafā oldı

2.Dü[806] ʿālemde necāta ʿurvetüʾl-vuṯḳa ise maṭlab
Ṣarıl kim dāmen-i āl-i ʿAlīyyüʾl-Murtaża oldı

3.Ḥasandur āsumān-ı ʿizz ü temkīn evvel-i aḳṭāb
Ḥüseyin menn-i ināmına[807] şehīd-i Kerbelā oldı

4.ʿAlī zeynü'l-ʿābādur maḥzen-i esrār-ı peyġamber
Künūz-ı sırr-ı vaḥdet Bāḳır[808] u kān-ı seḫā oldı

5.İmām-ı Caʿfer oldı muḳtedā-yı serverān-ı dīn
Żiyā-yı reh-revān-ı Ḥaḳ meh-i burc-ı rıżā oldı

6.Şuʾā-ı şeme-i eyvān-ı velāyet Ḥażret-i Kāẓım
Cevādıñ şems-i feyżi nūr-ı çeşm-i evliyā oldı

[169]

7.Taḳīdür[809] serv-i bostān-ı ḥaḳīḳat hādī-i ümmet
Ḥasan ser-ʿasker ü Mehdī imām-ı mühtedā oldı

8.Ḥaḳīr ü derd-mend ü sā'iliyum bāb-ı irşāduñ
*Selāmī*yim siyeh-rū cākeriyim[810] āl-i evlāduñ

[170]

[806] Dü: Du D.
[807] menn-i ināmına: minni ināmına D.
[808] Bāḳır: Bāḳıra D.
[809] Taḳīdür: Naḳīdür D.
[810] cākeriyim: çākeriyim D.

124. [811]

Hece

[Nefes]

Ümmī Sinān

1.ʿAceb ḫayrān oldum ʿaşḳa uyanda[812]

Yanup püryān[813] oldum şevḳa[814] uyanda

2.Ṣabr ideyim[815] direm ṭurmaz bu dilim

Söyler ozan oldum ʿaşḳa uyanda

3.Kimi dir deli kimi dir uṣlu[816]

Ḫalḳa seyrān oldum ʿaşḳa uyanda

4.Ucdı rāḥat ḳuşı miḥnet gelende

Derde dükkān oldum ʿaşḳa uyanda

5.ʿİlm-i ḥikmet ile ṭoldı vücūdum

ʿAyn-ı ʿirfān oldum şevḳa uyanda

6.*Ümmī Sinān* dir ki ḳalmadı bir ġam

Özge sulṭān oldum ʿaşḳa uyanda

[171]

Bu sayfa boştur.

[172]

Bu sayfa boştur.

[173]

---

[811] Ümmī Sinān D., Ş. 124(9 B.), s.178-179

[812] Mecmuada tüm uyanda: uyaldan D.

[813] püryān: biryān D.

[814] şevḳa: ʿaşka D.

[2] Ümmī Sinān D. üçüncü beyittir.

[815] Ṣabr ideyim: Sabr ideyin D.

[816] Kimi dir deli kimi dir uṣlu: Kim eydür usludur kim eydür delü D.

[3] Ümmī Sinān D. beşinci beyittir.

[4] Ümmī Sinān D. altıncı beyittir.

Bu sayfa boştur.

[174]

125. [817]

Hece

[Nefes]

Emīr Sulṭān

1.Gerçi ʿāşıḳlara ṣalā dinildi
Derdi olan gelsun dermānı buldum
Āh ile vāh ile devrān iderken
Cānımıñ içinde cānānımı buldum

2.ʿĀşıḳlar ṣādıḳlar ṭoġrı varırlar
Anda cemʿ olmuşlar alup virirler
Cümle enbiyālar dīvān ṭururlar
Ḥaḳḳa maḳbūl olan dīvānı buldum

3.Aḳardı gözümden yaş yirine ḳan
Gözime görünmez ẕerrece cihān
Deryāları idüp ḳandıramaz iken
ʿĀşıḳlar ḳandıran ʿummānı buldum

4.Açılmış dükkānlar ḳurulmuş bāzār
Cānlar mezād olmuş delālde gezer
Oturmuş ümmetiñ beratıñ yazar
Cevāhir baḥş iden dükkānı buldum

5.*Emīr Sulṭān* ne ḫoşca bāzār imiş
ʿĀşıḳları seyrān idüp gezer imiş
Cümleniñ maḳṣūdı ol dīdār imiş

[817] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Cāna cānān olan sulṭānı buldum

[175]

Bu sayfa boştur

[176]

Bu sayfa boştur.

[177]

Bu sayfa boştur.

[178]

126. [818]

Hece

[Nefes]

Nefes-i Ḥażret Surūrī

1.Dervīşim diyüp meydāna geldiñ
Varlıġıñ terk idüp geçebildiñ mi
Bu meydāna gelüp erkāna girdiñ
Bu erkānıñ sırrı nice bildiñ mi
2.ʿAyn-ı cem erenleriniñ ṭoġrıdur yolı
Muḥabbet gülünde baġ [u] bülbüli
Ḫulḳı Muḥammed meşrebi ʿAlī
Bu meşrebden şerbet içebildiñ mi
3.Bir ḫürmet idüp erkānıñ içün
Bir ʿamel ḳazanup īmānıñ içün
ʿAşḳ ile çalışup öz cānıñ içün
Muḥabbet ḥırḳasıñ biçebildiñ mi

[818] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

4.Varlıġıñ yoḳluġa bāzār eyleyüp
Küfr ile īmānı hem yār eyleyüp
Ḳalbini arıdup envâr eyleyüp
Gümānsız perdesiñ seçebildiñ mi
5.Bunda neler vardır bir naẓar eyle
Yahşi yamānı alma sen dile
Naṣīḥatim ṭutup *Surūrī* sen diñle
Cān gözin bilemem açabildiñ mi

127. [819]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Surūrī]

1.Ol menem ki kāşif-i kec ṭılsım-ı ʿālemim
Vāḳıf-ı sırr-ı kelāmu'llāh vech-i Ādemim
2.Cümle esmānıñ müsemmāsı menem bu vech ile
Ki Ādemiñ vechinde mektūb olan ism-i āʿẓamım
3.Dem-be-dem nefḥ eylerim eşyāya enfās-ı ezel
Kim Mesīhānıñ dem-i rūhū'l-emīne hem-demim
4."Künt-ü Kenzen" gevheri nuṭḳumda olmuşdur ẓuhūr
Rūz [u] vecdet metde derbaġı ki genc –i mübhemim
5.ʿĀlemü'l ġaybıñ kitābıdır vücudum nüsḫası
Men kelām-ı nāṭıḳam dād-ı Ḫudāya maḥremim
6.Ḥaḳ Te'ālānıñ cemālin aḥsen-i ṣūretin men
Cān göziyle görmüşem kim şād-mānım ḥürremim
7.Ser-be-ser eşyā-yı vechu'llāh taʿlīm itmeğe

[819] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Hem Süleymānım hem engüştünde naḳş-ı ḫātemim

8.Ol *Surūrī*yem ki men rūz-ı ezelden tā ebed

Fażl-ı Ḥaḳḳıñ bendesiyim pādişāh-ı ʿālemim

[179]

Bu sayfa boştur.

[180]

Bu sayfa boştur.

[181]

Bu sayfa boştur.

[182]

128. [820]

Hece

[Nefes]

Dertli

1.Er yolunda bu ʿāleme gelenler

Cümlesi ʿAlīye server didiler

Cümle evliyālar cümle erenler

Biñ bir ismin birin Ḥaydar didiler

2.Ṣad-hezār biñ kerre ol nesl-i pāke

Esrār-ı murtaża ṣıġmaz idrāke

Bir kez muştasın urunca ḫâke

Arż [u] semā[821] Allāhū ekber didiler

3.ʿAlevīyim Ḥüseynīyim Ḥaydarī

[820] Dertli D., Ş. 87 (3 Bnd.), s.355-356

[821] Arż [u] semā: Erḥam semā D.

Olaydım Ḳanberiniñ ḳanberi[822]

Takī Nakī Kāẓım Mehdī vü ʿAskerī[823]

*Dertli*ye bu yolda[824] kemter didiler

[183]

Bu sayfa boştur.

[184]

Bu sayfa boştur.

[185]

Bu sayfa boştur.

[186]

129. [825]

Hece

[Nefes]

Keşfi

1.On iki imāma uydum giderim

On dört maʿṣūm pāki bulmaġa giderim

On yedi kemer bestle bu demetde

Muḥabbetden leẕẕet almaġa giderim

2.İmām Caʿferden ṭutmuşuz eli

Laʿnetdir Yezīde itmeyiz belī

Abdāl Mūsā Sulṭān Muḥammed ʿAlī

Bir zamān dārında ṭurmaġa giderim

[822] Olaydım Ḳanberiniñ ḳanberi: Olsa idim Ḳanber'iniñ ḳamberi D.

[823] Takī Nakī Kāẓım Mehdī vü ʿAskerī: Şāh, Taḳi yā Naḳi, Mehdi, Askerī D.

[824] *Dertli*ye bu yolda: Dertli yollarında D.

[825] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

3.Ġayġūsuz neferden yaġı pirinci
Öñünce aḳıddı tekyeye indi
Pīrler kerāmetin gördi beğendi
Bu naṣıl seyrāndır görmeye giderim
4.Erenlerin budur erkānı yolı
Fehm idemez münkirler ṣaġ ile ṣolı
Muḥabbet bāġında açılan güli
El uzadup biz bize dermeye giderim
5.Hüseyn-i Kerbelā belā yerimiz
Yetmiş biñ münkire yeter yerimiz
Ḫünkār Ḥacı Bektāş Velī pīrimiz
Eşiğine yüzler ṣürmeye giderim
6.*Keşfī*yā zāhide fāş itme esrār
Ḥaḳ içün biñ derde olsam giriftār
Dilde nār-ı ʿAlī elde Ẕülfiḳâr
Ol ḳavm-i Yezīdi ḳırmaġa giderim

130. [826]

REMEL

Fāʿilātün/ Fāʿilātün / Fāʿilātün/ Fāʿilün

[Ġazel]

Yūsuf Zāde Ḥilmī

1.Māsivāyı ṣatmayınca naḳd-i sır girmez ele
Terk-i aġyār itmedikce nūr-ı Ḥaḳ girmez ele
2.ʿĀṣıḳ-ı ṣādıḳ iseñ cānān yolunda cān vir
Refʿ idüp varlıḳ ḥicābıñ yek-dil ol cānān ile
3.Zevḳ-i rūḥa yine mālik olmaḳ isterseñ eğer

[826] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Ḳalbini eyle mücellā nūr-ı ẕikru'llāh ile

4.Ey gönül keṣretden el çek ġarḳ-ı baḥr-i vaḥdet ol

Geçmek ister sālik kendi ẕātından bile

5.ʿĀlem-i tefrīḳde ṣaḳın bīgāne gezme serserī

İşḳa ol saʿy idüp cemʿ ile cemüʿl-cemʿ ile

6.Māsivā naḳşıñ idüp çak levh-i dilden *Ḥilmi*yā

Naḳş-ı sırr-ı vaḥdeti taḥṣil idegör ẕikr ile

131. [827]

Hece

[Nefes]

Herdemī

1.Gel gönül benimle[828] düşme ʿināda

Dur didiğim yerde dur kerem eyle

Yā ne içün[829] geldik biz[830] bu cihāna[831]

Adam ol aṣlını bil kerem eyle

[187]

2.Varup buluşasın bir gerçek ere[832]

Gönül[833] maẓhar düşer yol vara vara

Aġlasanda olmaz beyhūde yere

[827] A.B.Ş.A., Ş.25 (4Bnd.), s.682
[828] benimle: el ile A.B.Ş.A.
[829] Yā ne içün: Niçün A.B.Ş.A.
[830] biz: aceb biz A.B.Ş.A.
[831] cihāna: fenāda A.B.Ş.A.
[832] Varup buluşasın bir gerçek ere: Vara buluşasın bir ulu ere A.B.Ş.A.
[833] Gönül: Belki A.B.Ş.A.

Şāzılıḳ eyleyüp[834] gül kerem eyle

3[835].Ḥaḳīḳat ʿālemine ʿāşıḳ oldunsa

Erenler sırrına lāyıḳ oldunsa

İḳrār virüp iḳrārında durdunsa

Virdiğin iḳrārda dur kerem eyle

4.Nice kişi dünyāya[836] māʾildir

Ḥarām ile ḥīlesine ḳāʾildir

Elin zemmin itmek eyü değildir

Kesilsin ġıybetten dil kerem eyle

5.*Herdemī* ḳulunuñ yıldızı düşük

Erenler yolına ʿāşıḳdır ʿāşıḳ

Medhiñ idem direm[837] dilim dolaşıḳ

Sāʾilim[838] ḳapuñda kul ḳabūl[839] eyle

132. [840]

Hece

[Nefes]

Ḫarābī

1.Ḳāf u nūn ḫiṭābı iẓhâr olmadan

Biz bu kāʾinātıñ ibtidāsıyuz

Kimseler vaḳıf-ı esrār[841] olmadan

[834] Şāzılıḳ eyleyüp: Şādīlikler ile A.B.Ş.A.
[835] A.B.Ş.A. da bu bend bulunmamaktadır.
[836] Nice kişi dünyāya: Bazıları dünyālığa A.B.Ş.A.
[837] Medhiñ idem direm: Vasfın edebilmez A.B.Ş.A.
[838] Saʾilim: Kabūl et A.B.Ş.A.
[839] ḳabūl: kerem A.B.Ş.A.
[840] Edip Ḫarābī D., N. 494 (5 Bnd.), s.383
[841] vaḳıf-ı esrār: vāṣıl-ı didār D.

Biz[842] “ḳāb-ı ḳavseyniñ[843] ev ednāsı[844]”yuz

2.Yoḳ iken Ādemle Ḥavvā ʿālemde

Ḥaḳ ile ḥak idik sırr-ı müphemde

Bir gicecik mihmān ḳaldıḳ Meryemde

Ḥażret-i ʿİsānıñ öz babasıyuz

3.Bize peder didi ṭıfl-ı Mesīḥā

‘’Rabbi erni’’[845] deyu çaġırdı Mūsā[846]

‘’Len terānī’’[847] diyen biz idik aña[848]

Biz Ṭūr-ı Sīnānıñ tecellāsıyuz

4.‘’Künt-ü Kenz’’ remzinin olduḳ āgāhı[849]

ʿAyn’e’l-yaḳīn gördük cemālu’llāhı

Ey ḫeᵛace bizdedir sırr-ı ilāhı

Biz Ḥācı Bektāş fuḳarāsıyuz

5.Zāhidā şānımız “innā fetaḥnā”[850]

Bī-çāre *Ḫarābī*yi[851] serserī ṣanmā

Bir ḳılı ḳırḳ yarar kāmiliz ammā

Pīr Balım Sulṭānıñ budalāsıyuz

133. [852]

HECEZ

Mefʿūlü / Mefāʿīlü / Mefāʿīlü / feʿūlün

[Ġazel]

---

[842] Biz: Ol D.
[843] ḳāb-ı ḳavseyniñ: Ḳāʿbe ḳavseyniñ D.
[844] Necm Suresi 9. ayet (Meali için bk. Dipnot 197)
[845] Aʿraf Suresi 143. ayet (Meali için bk. Dipnot 519)
[846] Mūsā: ʿİsā D.
[847] Aʿraf Suresi 143. ayet (Meali için bk. Dipnot 519)
[848] aña: ana D.
[849] remzinin olduk āgāhı: sırrınıñ olduk āgāhı D.
[850] Fetih Suresi 1. ayet (Meali için bk. Dipnot 210)
[851] Bī-çāre *Ḫarābī*yi: Harābī kemteri D.
[852] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Server Baba

1.Müşḳilġam imiş ʿaşḳı nihān eylemek olmaz
Müşkil oldur ki sırrı beyān eylemek olmaz
2.Aġzım ne arasın beni mestāne mi ṣāndın
Ser virmek olur ammā sırrı beyān eylemek olmaz
3.Bir āh ile köyünde refiyini tepelerdim
Āh neyleyeyim Kaʿbede ḳan eylemek olmaz
4.Aġzım ne ararsın beni mestāne mi ṣāndın
Ser virmek olur ammā sırrı beyān eylemek olmaz
5.Sevdim seni sevdi diyü eyleme bühtān
Güzel görünce sevmelidir sevmemek olmaz

[188]

6.Aġzım ne arasın beni mestāne mi ṣandın
Ser virmek olur ammā sırrı beyān eylemek olmaz

134. [853]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Şeyḫ Cemālī

1.Tā ezelden sen benimle ʿahd u peymān eyledin
Gösterüp cemālin bana pinhān eyledin
2.Dimedin mi sev beni derdine dermān olayım

[853] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Sevdiğim çün artdı derdim yine dermān eyledin

3.Virmedin bir ḳulına dünyāda bir gömlek giye

Bir ḳuluna mülki virdin Süleymān eyledin

4.Bir ḳulunı Kerbelāda eyleyüp ṣusuz şehīd

Bir ḳulını ḳul iken Mışıra Sulṭān eyledin

5.Hem ḳulundur hem Resūluñ şāh-ı kevneyn Muṣṭafā

On sekiz biñ ʿālem içre anı sulṭān eyledin

6.*Şeyḫ Cemālī* aġlamaḳdan gözlerinden ḳan döker

Yeri göği ʿarş-ı kürsī dosta seyrān eyledin

135. [854]

Hece

[Nefes]

Sefīl

1.Heyhāt saḥrasında bir aġaç gördüm

Yedi budaġı var on iki dalı

Cān mīvesi dirler aṣlını ṣordum

Baharı Muḥammed mīvesi ʿAlī

2.Biñ bir dürlü çiçek her dem açılur

Kimi nihān olur kimi seçilür

Dost bādesi ol mekānda içilür

Kevṣeri Muḥammed sāḳīsi ʿAlī

3.Muḥammed ʿAlī birliğe gelince

Dost vechini bu dem ʿayān idince

Mürşid ḥużurunda iḳrār alınca

Rehberi Muḥammed mevlāsı ʿAlī

[854] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

4.*Sefîl* dedem insān "sebʿ āl mesānī[855]"

Bir aġaç remz eyledim Ḳurʾānı

Cümleniñ maḳṣudu ol kerem kânı

Bihteri Muḥammed bālāsı ʿAlī

136. [856]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Mebnī

1.Taʿlīm itdik ʿilm-i ʿaşḳı bir şāh-ı merdāneden

Oḳuruz ʿilm-i ledünnī mekteb-i ʿirfāneden

2.Bir gürūhuz biz ki bizi añlamaz ġayrı gürūh

Bizi bilmez ṭoġmayanlar iki kerre anaden

3[857].Biz ḫarābāt ehliyüz kimse bizi almaz göze

Añlaşılmaz genc-i pinhān oldıġı virāneden

4.Vāʿiẓā ʿaşḳ ehlini dūzaḥla teḥdīd itmegil

Çünki ṭolmuşdur ḳulaġı anlarıñ efsāneden

5.Öyle pek sürʿatle esbiñ sürme meydāngāha kim

Cān virüp māt oldı çoḳlar böyle maġrūrāneden

6.Ḥamdi lillāh rāh-ı ʿaşḳda şāha iḳrār eyleyüp

Şübhesiz[858] geçdi bu *Mebnī* Ḳaʿbe vü pinḥāneden[859]

---

[855] Hicr Suresi 78-79. ayetler: "78.Eyke halkı da gerçekten bir zalimler topluluğu idi.
79.Biz onların da cezasını verdik. Bu iki şehir açıkça bilinen bir yol üzerindedir."

[856] Mebnī D., G. 106 (7 B.), s.192-193

[857] Bu beyitten sonra bir beyit eksiktir.

[858] Şübhesiz: Ḥāṣılı D.

[859] Ḳaʿbe vü pinḥāneden: Ḳaʿbe-i put-ḫāneden

[189]

137. [860]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Zihnī

1.İsm-i āʿẓam nüsḫa-i kübrāya girdi çıḳmadı
Sırr-ı Mevlā "ʿalleme'l-esmā[861]"ya girdi çıḳmadı
2.Kimseler bilmez ʿAlīniñ ẕülfikārı ḳandedir
Bir rivāyet didiler deryāya girdi çıḳmadı
3.Ḥażret-i Ādem ṣafiyu'llāh baş ittirmeyüp
Ṭavḳ-ı laʿnet İblīs ġarrāya girdi çıḳmadı
4.Ḥażret-i İdrīsi gör kim ḥulleler biçmek içün
Ölmeden ol cennet-i meʾvāya girdi çıḳmadı
5.Naẓm-ı eşʿārıñ seniñ gūş eyleyen taḥsīn ider
Nuṭḳ-ı pākiñ *Zihnī*ya maʿnāya girdi çıḳmadı

138. [862]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Fennī

1.Ḳābil-i bārān-ı feyż oldunsa ṣaḥrālar gibi

[860] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[861] Bakara Suresi 31. ayet (Meali için bk. Dipnot 46)
[862] Fenni D., G. 143 (6 B.), s.266

Baḥr-i ḥikmet mevc urur gönlünde[863] deryālar gibi

2.Münfik olmaz noḳṭa-i vaḥdet özündür söz seniñ

Ḫaṭṭ-ı ḥüsnüñ saña bürhān oldu inşālar gibi

3.Sensin ol kenzü'l meʿānī züpde-i arş [u] semā[864]

Saña beste kāʿināt eczā vü iʿtālar gibi

4.Sade ḳıl levḥ-i derūnuñ ṭoġa nūr-ı maʿrifet

Ṭurma gönlüñ içi puṭ ṭolmuş kilīsālar gibi

5.Nāẓır ol her ḳande baḳsan Ḥaḳ cemāliñ seyr ḳıl

Sen seni bir sen ile ḥaṣr etme tersālar gibi

6.Fażl-ı feyyāżıñ[865] nesīminden[866] naṣibiñ yoġ[867] ise

Bil ki ḳaldıñ *Fennī* Mecnūn yolda şeydālar gibi

139. [868]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Fennī]

1.Ṭālibā ʿilm-i ledün dersin dilersen[869] mū'dadır[870]

Kenz-i miftāḥü'l-maʿānī [871]ten-i sāde-rūdadır

2.Meh cebīnim saṭr-ı ḥüsne mūm yapışdırmış sebaḳ

Żāyiʿ olmaz müşkilim[872] ince hilāl ebrūdadır

---

[863]gönlünde: göñlüñde D.
[864] züpde-i arş [u] semā: zübde-i arş [u] semā D.
[865] Fażl-ı feyyāżıñ: Fażl-ı feyżānıñ D.
[866] nesīminden: nesīminiñ D.
[867] yoġ: yoḳ D.
[868] Fenni D., G. 143 (5 B.), s.211
[869] dilersen: dilersen D.
[870] mū'dadır: hūdadır D.
[871] miftāḥü'l-maʿānī: miftāḥ-ı maʿāni D.
[872] müşkilim: dersem ol D.

3.Gözle gördüm gözlerim āyīne bir kemendim[873] ṣıfāt
Gönlümüñ fikrī ḫayālī[874] öyle bir dil-cūdadır
4.Bir ḥamāʾil nüsḫa ḳılmış cān elinde ḳāmetiñ
Ateş [ü] ṭopraḳ hevā ammā kerāmet ṣudadır
5.Semʿ-i cāne ḳaş [u] kirpikden bu söz oldu ʿayān
İnkişāf it sırr-ı vaḥdet noḳṭa-i gīsūdadır

140. [875]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Fennī]

1.Geç hevādan hāy [u] hūdan ṭut o ṭıflıñ dāmeniñ
Gerçi mübhem her umūr ol ġamze-i cādûdadır
2.*Fennī*ʿ ilm ü maʿrifet çoḳdur bu ʿālemde velī
Bu ṣırāṭ-ı müstakīme irmek[876] ġayġudadır
3.Mücmel ammā ʿārife remz ü işāret anlasun[877]
Pīr-i meyden cām-ı vaḥdet nūş iden āsūdedir

[190]

141. [878]

---

[873] kemendim: kendim D.
[874] ḫayālī: viṣāli D.
[875] Fenni D., G. 56 (3 B.), s.205
[876] irmek: ermeyen D.
[3] Fenni D. ikinci B.
[877] anlasun: añlasın D.
[878] Azbī Baba D. da bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça). Ayrıca bu şirde Fātiha Sūresi'nin ayetleri açıklanmıştır.

Hece

[Nefes]

ʿAzbī Baba

1. “Bā-i bismi” bilmeyen fuḳahā
   Fātiḥa oḳursa imām olamaz
   “Elhamd[ü]” Muḥammed lillāhi Murtażā
   İkisin bir bilmeyen Ḥaḳḳı bulamaz
2. “Rabbü’l ʿālemīn” Ḫadicetü’l Kübrā
   Maḳbūl-i ṣalavātdır Faṭımatü’z-Zehrā
   “Er-raḥmān”dan ḫulḳ u’r-rıżā
   Baḥre girmeyen dürri bulamaz
3. “Er-raḥīm” imām Ḥüseyine irmeyen
   İsmini ẕikr eyleyüp hüsnüñ görmeyen
   İḳrār virüp beyʿatın girmeyen
   Naḳş-ı ḫayāl geçer ʿamel ḳılamaz
4. “Māliki yevmiddin” Zeynel ʿAbādır
   Muḥammed Bāḳır u ḥaḳ rehnümādır
   Bāṭını bilmez bī-ʿālimler aʿmādır
   Yüz biñ sene oḳusa ʿālim olamaz
5. “İyyāke naʿbüdü” Caʿfer-i ṣādıḳ
   Añlarıñ yoluna serimiz ḳoduḳ
   Maʿrifet ābından cesedi yuduḳ
   Murdār ḳalb āyīnesin silemez
6. Varlıḳ Ḥaḳḳıñ biz bir ednā ḳūlıyuz
   “Ve iyyāke” Kâẓımıñ bil bendesiyüz
   “Nestaʿīn” Rıżā yolunda ölüyüz
   Şükür cenāzemiz Deccāl göremez
7. “İhdinā’s ṣırāṭal müstaḳīm” Taḳīyi bilmeyen

Naḳīniñ nuṭḳundan ḫaber almayan

Sevād-ı āʿẓama secde ḳılmayan

Namāzı fāsiddir miḥrāb bulamaz

8.“Ṣırāṭellezīne” oldı ʿAskerī beyān

On dört maʿṣum-ı pāk bunlardan ʿayān

“Enʿamte ʿaleyhim” Mehdīdir imām-ı zamān

Münkir secde-i bu ḥarflerden olamaz

9.“Veleddāllīn” ʿāṭıfunı eyler devīr

Meded mürüvvet yetiş yā ḥażreti pīr

Muḥammed ümmetine hamdi lillāh oldı bir

ʿ*Azbī* ġayrılardan dermān aramaz

142. [879]

Muzāriʿ

Mefʿūlü / Fāʿilātün / Mefʿūlü / Fāʿilātün

[Ġazel]

Mıṣrī-i Niyāzī

1.Cān gine bülbül oldı[880] ḫār açılup gül oldı

Göz ḳulaḳ oldı her yer her ne kim[881] vār ol oldı

[882]Meded meded yā pīrim meded

Meded meded yā ʿAlīm meded

Meded meded yā Balım meded

2.Çün oynadı[883] nār-ı ʿaşḳ ḳaynadı hep ḥāl-i ʿaşḳ[884]

[879] Niyazi Mısri D., G. 164 (5 B.), s.177-178

[880] Mecmuada tüm oldı: oldu D.

[881] kim: ki D.

[882] Her beytin sonunda nakarat olarak bulunmaktadır.

[883] Çün oynadı: Oynadı çün D.

[884] heb ḥāl-i ʿaşḳ: ebhar-ı aşk D.

Dört yaḳaya[885] çaġlayup aḳdı çeşmim[886] sel oldı

Meded meded yā pīrim meded

Meded meded yā ʿAlīm meded

Meded meded yā Balım meded

3.Göñül ol baḥre ṭaldı dilim ṭutuldı ḳaldı

Girdim anıñ ẕikrine ʿażālarım dil oldı

Meded meded yā pīrim meded

Meded meded yā ʿAlīm meded

Meded meded yā Balım meded

4.Ferhād bugün ben oldum varlıḳ ṭaġını deldim

Şīrīnimi[887] görmeğe geldim[888] her cānibim yol oldı

Meded meded yā pīrim meded

Meded meded yā ʿAlīm meded

Meded meded yā Balım meded

5.Gec aġ[889] ile ḳaradan ḫalḳı bıraḳ aradan

Niyāzī dön buradan durma saña gel oldı

Meded meded yā pīrim meded

Meded meded yā ʿAlīm meded

Meded meded yā Balım meded

[191]

Bu sayfa boştur.

[192]

Bu sayfa boştur.

[193]

[885] Dört yaḳaya: Her yanaya D.
[886] çeşmim: gözüm D.
[887] Şīrīnimi: Şirin'ime D.
[888] görmeğe geldim: varmaya D.
[889] aġ: ak D.

Bu sayfa boştur.

[194]

143. [890]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Ḥaḳīḳī

1.Ey dirīġā bu cihānda bulmadım bir yār-i ġār
Bu cihān bāġında yoḳdur gül kim olmaz onda ḫār
2.Ḳanġı yāriñ kim dolaşdı cim-i zülfi boynuma
Yüreğime ʿāḳıbet bī-nīş urdı ol mānend-i mār
3.Her kime yārim disem aġyār olur her-dem baña
Bulmadım ḥāle hem-dem bu cihānda ṭoġrı yār
4.Zāl-i dehriñ ḍarbına hiç kimesne ṭuymaz velī
Pehlevān oldur ki nefsiñ ḳaṭl ide merdāne var
5.Ey *Ḥaḳīḳī* çün münāsib yār bulunmaz dünyāda
Fariġ ol ġayrıdan ol kendine kendiñ ṭoġrı yār

[195]

Bu sayfa boştur.

[196]

Bu sayfa boştur.

[197]

Bu sayfa boştur.

[198]

[890] Hakīkī D. da bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça)

144. [891]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Aḥmed Edib El-Ḥarābī

1.“Len terānīden[892]” ḥaberdār olmayan Mūsāya baḳ
Hem-dem-i Cibrīlden bī-behre bir ʿİsāya baḳ
2.Nehr-i yurdanda Mesīḥī[893] mesḫ idenden bī- ḥaber
Böyle bir daʿvāyı bāṭıl eyleyen Yaḥyāya baḳ
3.Ādeme buġdayını ḳapdırdığından münfaʿil
Ḫūşa-i Ādemle aṣlā ṭoymayan[894] Ḥavvāya baḳ
4.“Ḳābe ḳavseyn ev edna[895]” remziñ[896] idrāk itmedeñ
Dem urur nūr-ı nübüvvetden ḳuru daʿvāya baḳ
5.İḳtīdārı yoḳ iken māh-ı münīriñ şaḳḳına
“Leyletü’l[897]” “isrā[898]”ya meyl itmiş hele sevdāya baḳ
6.Dem urur[899] ḥaḳdan yine[900] Ḥaḳḳı dönüb inkār ider
Cehliñ iẓhār iylemişdir Lā’ya baḳ İllā’ya baḳ
7.Kendini[901] irşād içün bir mürşīde muḫtāc iken
İşte daʿvā-yı reşādet[902] iyleyen babaya baḳ

---

[891] Edip Harabi D., G. 124 (9 B.), s.63
[892] Araf Suresi 143. ayet (Meali için bk. Dipnot 519)
[893] Mesīḥī: Mesīḥa’yı D.
[894] aṣlā ṭoymayan: tuymayan D.
[895] Necm Suresi 9. ayet (Meali için bk. Dipnot 197)
[896] remziñ: remzini D.
[897] Kadir Suresi 3. ayet: “Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır.”
[898] İsra Suresi 13. ayet: “Her insanın sorumluluğunu omuzuna yükledik. Kıyamet gününde insana, açılmış vaziyette önüne konulacak olan bir kitap çıkaracağız.”
[899] urur: urup D.
[900] yine: gene D.
[901] Kendini: Kendisin D.
[902] reşādet: reşādın D.

8.Bülbüle heyhāt taḳaddüm itmek ister bir ġarab[903]

Nāya ḳarşu peşreve aġāz[904] iden zūrnāya baḳ

9.Gel ḥicāb eyle yedu'llāh āyetinden epsem ol[905]

Ey *Ḫarābī* bil bu remzi söyleyen Mevlāya baḳ

145. [906]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Ḫarābī]

1.Dökdiğüm ḫūn-āb-ı eşki ey perī dīdem bilür

Zaḫm-ı tıġ-ı ġamze-i ḫünḫārıñı sīnem bilür

2.Derd u hicrānıñ suʾāl it ʿāşıḳ-ı ġam-ḫāreden[907]

Derd-i ʿaşḳı[908] şanma Zāl hüner-ber-i Rüstem bilür[909]

3.Biz ḫarābātız diyü zāhid[910] ne bilsün ṭaʿn ider

Terk-i dünyā leẕẕetiñ İbrāhim u Edhem bilür

4.Bī-peder dirler Mesiḥāyı ki rūḥu'llāh imiş[911]

Kimseler bilmez o[912] sırr-ı müphemi Meryem bilür

5.Biz ne buġday ekl ider ne ḥūri ġılmān isteriz

---

[903] ġarab: garab D.
[904] peşreve aġāz: peşrev-i āgāz D.
[905] epsem ol: ebsem ol D.
[906] Edip Harabi D., G. 277 (8 B.), s.271-272
[907] ʿāşıḳ-ı ġam-hāreden: ʿāşıḳ-ı ġamhādan D.
[908] Derd-i ʿaşḳı: Derd-i ʿaşḳa D.
[909] şanma Zāl hüner-ber-i Rüstem bilür: var mıdır dünyāda bir merhem bilür D.
[3] Edip Harabi D. dördüncü B.
[4] Edip Harabi D. beşinci B.
[5] Edip Harabi D. altıncı B.
[6] Edip Harabi D. yedinci B.
[7] Edip Harabi D. sekizinci B.
[910] zāhid: vāʿiẓ D.
[911] rūḥu'llāh imiş: rūḥullāhtır D.
[912] o: bu D.

Cennetiñ[913] derd ü belāsın Ḫażret-i Ādem bilür

6.Ṣūfi-i aḥmaḳ ne bilsün “Künt-ü Kenz” esrārını

Kendini ʿāḳil ḳıyās eyler[914] bizi sersem bilür

7.Bāb-ı Ḥayderden diğer bir bāba itmem ilticā

Ey *Ḫarābī* ben ḳızılbaş oldıġum[915] ʿālem bilür

[199]

Bu sayfa boştur.

[200]

Bu sayfa boştur.

[201]

Bu sayfa boştur.

[202]

146. [916]

RECEZ

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

Nuṭḳ-ı Şemsī

1.Gülün her dem hümāveş sāye-endāz olması[917] başda

Ṭarīḳ-i Ḳādirīniñ gül nişānı olduġundandır

2.Ḥaḳīḳat cöl kenārında şeref-yāb oldığı Bağdād

Cenāb-ı Ḥażret-i Şeyhiñ mekānı olduġundandır

[913] Cennetiñ: Cennetin D.
[914] ḳıyās eyler: ḳıyās ider D.
[915] oldıġum: olduğum D.
[916] Osman Şems D., K., s.371
[917] olması: oldığı D.

3[918].Erenler eydiği[919] başın[920] o şāhın pāyına [ekdi][921]

Resūl-i Kibriyānıñ Ḥaḳ kelāmı olduġundandır

4[922].Muḥammed Aḥmed ü Ḥāmid aña oġlum buyurduġu[923]

Gürūh-ı evliyāu'llāh [a] imām[924] olduġundandır

5[925].Ḥaḳīḳat baḥrine ġavvāṣ ḳılup sulṭānımı raḥmān

Kelām-ı vaḥdetiñ şāhı imāmı olduġundandır

6.Kelām-u "Künt-ü Kenz"in maḥremi olduġı bu[926] *Şemsi*[927]

ʿAbdulḳādir ol sulṭānıñ ġulāmı[928] olduġundandır

[203]

Bu sayfa boştur.

[204]

Bu sayfa boştur.

[205]

Bu sayfa boştur.

[206]

147.

ŞAH İSMAʿİL BĀ SULṬĀN SELİM

[ARAPÇA]

[918] 2b: 3b D.
[919] eydiği: eğdiği D.
[920] başın: başı D.
[921] [ekdi] Mec. yoktur.
[922] 3b: 2b D.
[923]Muḥammed Aḥmed ü Ḥāmid aña oġlum buyurduġu: Nebīler şāh u sulṭānı aña oġlum buyurduḳda D.
[924] imām: imāmı D.
[925] Bu beyit D. yoktur. (bk. Kaynakça)
[926] maḥremi olduġı bu: sırrına maẓhar olur D.
[927] Şemsī: Şems D.
[928] ʿAbdulḳādir ol Sulṭānıñ ġulāmı: Ol ʿAbdulḳādir-i Sulṭān ġulāmı D.

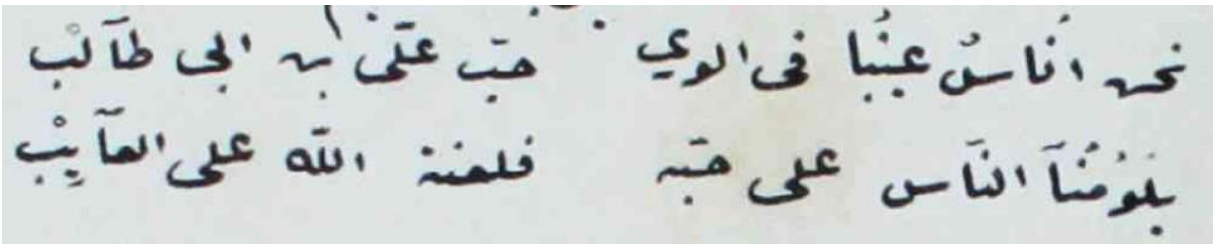

148.

CEVĀB SULṬĀN SELİM

[ARAPÇA]

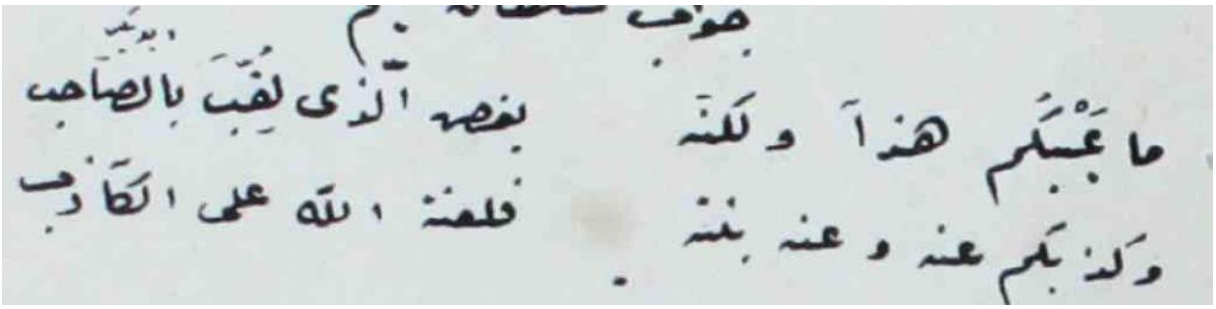

149.

BEYT

[ARAPÇA]

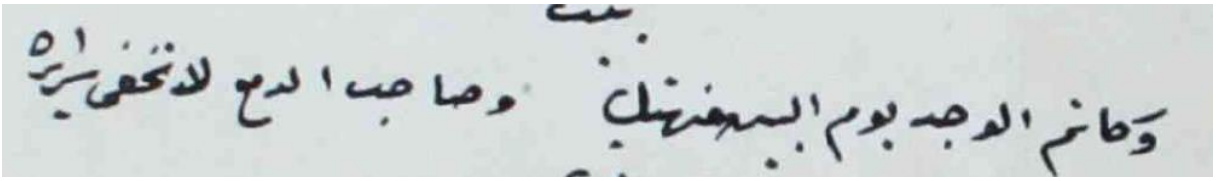

150.

BEYT

[ARAPÇA]

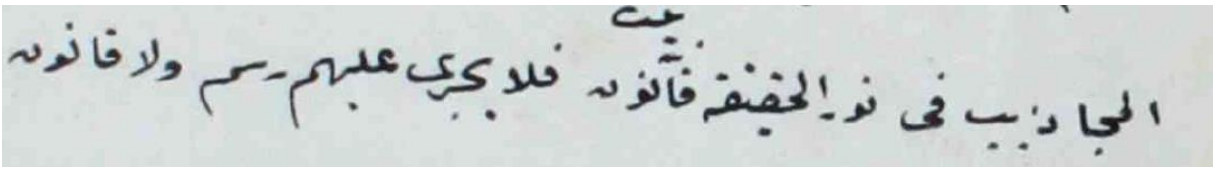

[207]

Bu sayfa boştur.

[208]

Bu sayfa boştur.

[209]

Bu sayfa boştur.

[210]

151. [929]

Hece

[Nefes]

[Seyyid]

1.Ẕāt-ı Ḥaḳḳıñ ḥayrānıyım
Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem
Ṭālibleriñ bürhānıyım
Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem
2.İsm [ü] resm [i] vardır anuñ
Cism [ü] teni nūrdur anuñ
Oldur nuḳabı sübḥānuñ
Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem
3.Maḥv-ı ḥarfdir ḳuṭbuñ yeri
ʿĀrş-ı ʿaẓīmden yuḳarı
Bu remz [i] bilmezsin yürü
Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem
4.Ḳuṭbü'l aḳṭāb nerde olur
Ḥalḳa feyż andan gelür
Ancaḳ ānı ehlu'llāh bilür

[929] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem

5.Ḳuṭbuñ maḳāmı yücedir

Hic kimse bilmez niçedir

Ders viren ol ḫˇācedir

Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem

6.*Seyyid*e bir per aceb uçdum

Ḳuṭub maḳāmını geçdim

Maḥv-ı ḥarf iline düşdüm

Men ḳuṭb-ı ʿālem değilem

[211]

Bu sayfa boştur.

[212]

Bu sayfa boştur.

[213]

Bu sayfa boştur.

[214]

152. [930]

Hezec

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Feʿūlün

[Ġazel]

[Seyyid]

1.Gel ḫˇācem mürşidsiz menzil alınmaz

Ṭabībsiz dertlere dermān bulunmaz

2.Bulmayınca bir mürşid-i kāmili

Gözünüñ perdeleri silinmez

[930] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

3.Göñül şehri muṣaffā olmayınca

Muṣaffī mevzūʿile Ḥaḳḳa ṭāʿat ḳılınmaz

4.Sülūkuñ yoḳluġa irmeyince

Bāṭın tasarrufu Ḥaḳdan ṣunulmaz

5.Tā ezel şānımda buldum bu sırrı

Velīkin o ṣāfī ḥalḳa dilinmez

6.ʿĀlem-i lāhūta maḥv u fenāya

İrmeyince ʿilm-i bāṭın bilinmez

7.Bī-küllī varlıġıñ yoḳ olmayınca

Ṣıfāt-ı ʿaḳl ile ẕāta irilmez

8.Bir dem söylemezsem mecnūn olurum

Ḥaber itmeğe ḳarārım yoḳ ṭurulmaz

9.Bu ʿirfānım Ḥaḳḳıñ ẕātına perde

Olmasaydı giri ʿaḳla gelinmez

10.*Seyyidī* ẕātına mirʾāt idinmiş

Ṭoġubdur cānına raḥmān ṭolunmaz

153.

HECEZ

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

[Lā-Edrī]

1.Gözünde ehl-i inkārıñ nihān ider nihānsıñ sen

Muvaḥḥid ḳande kim baḳsa ʿayān ider ʿayānsıñ sen

2.Gözümdeki gören sensiñ dilimde söyleyen sensiñ

Semīʿimsiñ semāʿımsıñ benim cānımda cānsıñ sen

3.Bu yanmaḳdan yaḳılmaḳdan murādıñ Ḥaḳ ise ṣūfī

Vücuduñ varlıġın ḳaldır naẓar ḳıl gör ne ḥālsin sen

4.Murādıñ Ḥaḳ ise ṣūfī Ḥaḳḳı görmek dilersen sen
Riyāżetle Behrī ẕıtla olmaz hey ṣūfī gel ṣūfī
(Mürşid-i kāmil göstere Ḥaḳḳı saña gel ey ṣūfī)[931]

154. [932]

HECEZ

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

[Lā-Edrī]

1.Ḳarārım ḳalmadı cāndan nidem pes ʿazm-i yār idem
Yakam bünyādını nefsiñ ṭaġıdup tārımār idem
2.Taṣarrufdan elim çekem varup bir köşede çökem
Dolu gözyaşı dökem ism-i āhle-zār idem
3.Niçe ḥaṣret niçe ġayret niçe bu ḫalḳ il ülfet
Bulamazam ne bir ḥalvet ki derdime tımār idem
4.Bu ʿaşḳ oldı baña hādī göñülde urdu bünyādı
Ḳoyam bu ehl-[i] evlādı ki derdime devā idem

[215]

155. [933]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Şah Sulṭān]

[931] Mecmuada bu mısranın farklı yazım olarak yazıldığı düşünülmektedir.
[932] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[933] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

1.Ey ḳılan dāʾim ṭaleb dost ẕātınıñ envārını
Gel beri seyr it ḥaḳāyıḳ iliniñ bāzārını
2.Bulagör iḳlimi cānında “Künt-ü Kenz” esrārını
Ḫāb-ı ġafletden uyanup aç gözüñ inẓārını
3.Sil gider mirʾāt-i dilden ikilik aġyārını
Gel bu birlik revzeninde gör Ḥaḳḳıñ dīdārını
4.ʿĀşıḳ iseñ rūz [u] şeb bülbül gibi it āh [u] zār
Dem-be-dem giryān olup ʿaşḳ odına yan ṭurma var
5.ʿĀşıḳ olan kimseniñ olmaz elinde iḫtiyār
Açılup bir bir şukūfe olıcaḳ evvel bahār
6.Ḥasret ile dāʾima Yākūb gibi giryān olup
ʿĀşḳ tenevvüründe yanup hīcr ile biryān olup
7.Sırra Aḥmed ḥüccetiñ bayrāmına ḳurbān olup
Baġ-ı vaḥdet bezminiñ esrārına ḥayrān olup
8.Ḳulluḳ itsün cān u dilden *Şāh Sulṭān* isteyen
Cān fedā ḳılsun yolunda cāna ḳurbān isteyen

156. [934]

Hece

[Nefes]

[Ṣadıḳī]

1.Ġaflet uyḳusundan ac gözüñ uyan
Gör ne ṭāʿat ḳılur anda ʿārifler
Seni cehennemden ḫalāṣ ḳılmaġa
Ṭabībdir ʿilācın bilür ʿārifler
2.Ḳabirde çürümez hergiz tenleri
Cennet baġçeleri olur yerleri

[934] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Ferdevs-i aʿlāya göçer cānları
Kevs̱er şarābından içer ʿārifler
3.Ḥaḳḳıñ kelāmını almış diline
Ḳurbān olsam ʿārifleriñ yoluna
Melekler cemʿ olmuş mekteb yoluna
Ṣabbāġın Mevlādan alur ʿārifler
4.ʿĀrifi sevenler bulur şefāʿat
Sevmeyen kimseler bulur şeḳāvet
Mīzānda çekilür ḫayr-ı şerāfet
Dostların ol demde bilür ʿārifler
5.ʿĀriflerdir bu ḫalḳıñ muḳtedāsı
Ḥadīs̱de buyurur ḫāṣlarıñ ḫāṣı
Her biri ḳurtarır niçe biñ ʿāsī
Zebānī elinden alur ʿārifler
6.ʿĀriflere virdi luṭf ile celīl
Ṣancāġın cekerdi İbrāhim Ḫalīl
Muḥammed cümleniñ öñünde delīl
Ṣırāṭı ḳuş gibi geçer ʿārifler
7.*Ṣādıḳı* dir bu fenāyı nidelüm
ʿĀriflerle Mevlāyı ẕikr idelüm
Oḳuyalım ʿilmi ʿamel idelüm
Enbiyālar ile göçer ʿārifler

[216]

157. [935]

HEZEC

[935] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

[Sabrī]

1.Ey dervīş Ḥaḳḳı isterseñ gel esmādan ḫaberdār ol
Her isme ʿaşḳ ile ḳul ol semāvātdan ḫaberdār ol
2.İreydir vāṣıl-ı Ḥaḳḳa ki oldur ekberi ʿāẓām
Cemāl-i Ḥaḳḳa lāyıḳ ol bu kimyādan ḫaberdār ol
3.Göñülde cānda mirʿac it göresin ʿarş-ı raḥmānını
İresin "ḳāb-ı ḳavseyn-i ev ednā" [dan] ḫaberdār ol
4.Resūluñ ʿilm-i şehrine giresin anda mesken ṭut
Tecellī eyleye ol dost temāşādan ḫaberdār ol
5.Ezel bezminden ey dervīş ʿacebdir Ḥaḳḳa sen ṭabduḳ
Yine vaṣl olmaġa saʿy it bu sevdādan ḫaberdār ol
6.Eğer Manṣūr-ı ʿaşḳında Ene'l-Ḥaḳ nârına yanġıl
Eğer Mecnūn-ı derd iseñ ki Leylādan ḫaberdār ol
7.Eğer murġ-ı ilāhīysen saña murġ-ı ilāhī bul
Göñül bāġında seyreyle bu ʿanḳādan ḫaberdār ol
8.Fenāfillāh maḳāmında fenā-ender-fenā olġıl
Bekābillāh maḳāmında bü'l-beḳādan ḫaberdār ol
9.Bu *Sabrī*den olup himmet ṭarīḳ-ı Ḥaḳḳı muḥkem ṭut
Ki Ḥaḳdan ayrı kimse yoḳ tecellīden ḫaberdār ol

158. [936]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Muṣṭafā]

[936] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

1.Kāmil insān olmaġa mürşide geldiñ mi
Evvelā tevḥīd ile nefy-i iṯbāt ḳıldıñ mı
2.Ḳaṭʿ idüp menzil-i merātib erişüben müntehāya
Açup ol sırrıñ niḳābın dost dīdārın gördüñ mü
3.Evliyā enbiyā yüzünden ʿāşḳ-ı ḳudṣī ṣunulup
Sen ṣusuzlar ḳandırmaġa bahr-ı ʿummān olduñ mu
4.Girüp ṭarīḳ poṭasında ʿāşḳ odıyla ḳāl olup
Erişüp ol künh ü ẕāta tecellīye batduñ mu
5.İbrāhim Edhem gibi sen terk eyleyüp taḫtıñı
Bıraġup māl [u] emlākıñ sırru'llāha irdiñ mi
6.Sen cehāletden ḳurtulup cümle ʿalemi bilmeğe
Ḥaḳīḳate vāṣıl olup ʿilmu'llāha ṭaldıñ mı
7.Sen bu irşād daʿvāsın itmeğe nişānıñ nedir
Ḥaḳdan taṣarruf virilüp ele çevgān aldıñ mı

[217]

8.Bu sırra sen maẓhar olup dürlü cevāhir ṣatmaġa
İstifrāḳ ḳapusın açu[p] kenzu'llāh[a] girdiñ mi
9.Sırr idüp kevn [u] mekānını dost ẕātında maḥv olup
Nişānıñ bī-nişān idüp maḥv-ı ḥarfde ḳaldıñ mı
10.Bıraġup bu kār-ḫāne-i vāṣıl olup ḥaẓrete
Bir zamān ʿaḳla gelmeyüp ḳurbetide ṭurduñ mu
11.Sırr-ı sulṭān vārlıġıyla irişüp ḥarfu'llāh[a]
Ey *Muṣṭafā*m yoḳluġ ile nūr-ı yezdān bulduñ mu

159. [937]

Hece

[Nefes]

[Lā-Edrī]

1.Bugün düşden bize ḫaber irişdi
Ḳaṭre vārup ʿummānına ḳarışdı
Hic aġyār ḳalmayup cümle bilişdi
Birlik geliñ bugün meydān bizimdir
2.İzleyi izleyi bulduḳ izinden
Dost niḳābın refʿ eyledi yüzünden
ʿĀrif iseñ añla sen bu sözümden
Birlik geliñ bugün meydān bizimdir
3."Ḳāb-ı ḳavs"ında ṭaylıñ çalındı
"Ev ednā" curʿası dostdan sunuldu
Vāḥidü'l-ḳahhār nidāsı denildi
Birlik gelin bugün devrān bizimdir

160. [938]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün

[Ġazel]

Seyyid Oġlu

1.Bi-ḥamdi lillāh gene ol dost şundu birbiriñiz rāżı
Elest ḫiṭābın ṭuydı bu cān tenden biz rāżı
2.Seyrān idüp gezer iken görindi bir ulu şaḥrā

[937] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[938] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Aña meydān-ı ʿaşḳ dirler anda yoḳ şār biz rāżı

3.Erdi dostuñ viṣāline ʿāşıḳ idi cemāline

Sırr-ı insān dost baġında gülden gül-āb söz rāżı

4.Acdı baṣiret gözlerin baḳdı dostuñ cemāline

Baḫdın ey monlā-yı ʿaşḳ gördüklerin yazār rāżı

5.Tecellīniñ ḥarāretin ʿirfānla defʿ eyledin

Eğer bir dem söylemezsem tenim yanar ṣızār rāżı

6.Gönlümdeki tecellīyi bu ḫalḳa iẓhār eylesem

Nesīmī gibi zāhidler ṭuṭar derim yüzer rāżı

7.Acmazam gördüğüm sırrı ḥavṣalem var ḫıfẓ eyledin

Manṣūr gibi cūş eylesem külüm göğe tozar rāżı

8.“Künt-ü Kenz”in baña sırrın ʿayān itdi baña kendin

Alup devrān evliyādan ele himmet naẓar rāżı

9.Gel ey dertli olan ʿāşıḳ ḫaber ṣor bu müsemmādan

Ḥażret-i ḳudsīde olur tecellī ẕāt-ı dīdār rāżı

10.Tecellīye yana yana ḥafṣala baġladı gönlüm

Erişdim vaṣl-ı sübḥāna nice kerre hezār rāżı

11.*Muṣṭafā* varlıġın ḳodı düşdi yoḳluḳ ʿummānına

Daḫı ol ʿaḳla gelmedi maḥv u ġarḳda gezer rāżı

[218]

161. [939]

Hece

[Nuṭuḳ]

[Lā-Edrī]

[939] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

1.ʿAceb bilsem benim göñlüm
Neden dervīş olmaḳ diler
Meğer bildi ḥikmet nedir
Neden dervīş olmaḳ diler
2.Añdı öñden gelenleri
Mülke benim diyenleri
Gördi ḳoyup gidenleri
Şundan dervīş olmaḳ diler
3.Aṭlas ṭonun terk eyleyüp
Pelās ṭonun perk eyleyüp
Meşāyıḫa erk eyleyüp
Dedi dervīş olmaḳ diler
4.Ḳoyam dünyā miḥnetini
Ḳabūl idem ḥalvetini
Umam Ḥaḳḳıñ raḥmetini
Şuña dervīş olmaḳ diler
5.Baş ḳoşmayam bülbüllere
Baḳmayam tāze güllere
Düşeyim ġarīb illere
Ġarīb dervīş olmaḳ diler
6.Yemeyince ġurbet aşın
Dökmeyince göz yaşın
Bulmayınca baġrı başın
Niçe dervīş olmaḳ diler
7.Ata ana ḳoynunda iken
Bāġu barġı elinde iken
Mülk [ü] mālı elinde iken
Ḫayāl dervīş olmaḳ diler
8.Dervīş sefer etmek gerek

Vaṭan terk etmek gerek
Nefsini öldürmek gerek
Şol ki dervīş olmaḳ diler

9.İşid İbrāhim Edhemi
Ya şeyḫ-i Bāyezid Besṭāmi
Niçe ferzende şāh nāmı
Şöyle dervīş olmaḳ diler

10.Yol ṭozların yemeyince
Başa ḳonaḳ dimeyince
Ser-gerdānlıḳ çekmeyince
Niçe dervīş olmaḳ diler

11.Ṣoyunup ʿuryān olmadan
Yolunda çāre çekmeden
Egninde ḫırḳa almadan
Şimdi dervīş olmaḳ diler

12.Baş açıḳ yalın ayaḳ
Görmeyince yaḳın ıraḳ
Yaḳmayınca berāt çıraḳ
Yāʿni dervīş olmaḳ diler

13.Bel baġlayup ḫizmet gerek
Andan cān terk etmek gerek
Yol böyledir n'etmek gerek
Diyüp dervīş olmaḳ diler

14.ʿĀr [u] nāmūs eylemeye
Gördüğüni söylemeye
Mesāvīyi diñlemeye
Her kim dervīş olmaḳ diler

162. [940]

Hece

[Nuṭuḳ]

[Lā-Edrī]

1.Ṭarīḳat ḳurb-ı raḥmāndır
Bu meydān özge meydāndır
Ḥaḳīḳat sırr-ı sübḥāndır
Bu meydān özge meydāndır
2.Bu yol cāndan ferāġ ister
Ciğerde niçe dāġ ister
Buña bir ḳalb-i saġ ister
Bu meydān özge meydāndır
3.Bu meydānda ṣatılur cān
Bu meydānda ṣorulmaz ḳān
Olur bir demde biñ ḳurbān
Bu meydān özge meydāndır
4.Gelür meydāna ʿāşıḳlar
Vücūdı ʿaşḳa yanıḳlar
ʿAceb münkir ne ṣayıḳlar
Bu meydān özge meydāndır
5.Bu yolda nūr-ı sırdan gec
Bu erkān içre sırlar ac
Bu meydān içre ḳanlar saç
Bu meydān özge meydāndır

[219]

[940] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Bu sayfa boştur.

[220]

Bu sayfa boştur.

[221]

Bu sayfa boştur.

[222]

Bu sayfa boştur.

[223]

Bu sayfa boştur.

[224]

163. [941]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

Üftāde

1.Derdimiñ dermānı sensin[942] ġayrıdan yoḳdur devā
ʿĀşıḳ olan kimseler ġayrıya baḳmaḳlıḳ[943] ḫaṭā
2.Ne baḳarlar dertlerine ne umar[944] bunlar devā
Bunlarıñ maḳṣūdı sensiñ ey Kerīm-i ẕü'l-ʿaṭā
3.İstemezler ġayrı gelmek ḫāṭırına bunlarıñ
Çün cemāliñ görmek oldı yārelerine şifā
4.On sekiz biñ ʿāleme ger mālik olsalar bular
Ẕerrece gelmez olurlarsa cemāliñden cüdā
5.Gönlüñi yu ġayrıdan ey derd-mend *Üftāde* sen

[941] Üftade D., G. 31 (5 B.), s.84
[942] dermānı sensin: dermānısın M.
[943] baḳmaḳlıḳ: bakmalık D.
[944] umar: umarlar D.

Cān ḳulaġına irişe ʿālem-i ġaybdan nidā

164. [945]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Üftāde]

1.N'olduñ iñlersin [göñül] bir bī-bedel yāruñ mi var
On sekiz biñ ʿāleme ḥükm idici ḫānıñ mı var
2.Ölmeyince ʿāşıḳa keşf eylemez hergiz cemāl
Hemçü İsmaʿil[946] ḳurbān itmeğe cānuñ mı var
3.Gice gündüz kendüñi atmaḳ dilersin āteşe
Oda yanmaz hem-çü İbrāhim gibi tenüñ mi var
4.Bir naẓarda yoḳ ider[947] cümle cihānı ne ki var[948]
Ol cemāle doyıcı bir sırr-ı pinhānıñ mı[949] var
5.Aşiyān-ı aṣla varmaḳ mı dilersiñ[950] ey göñül
Rūḥ-ı ḳudsīden yetişmiş per ile bālüñ mi var
6.Aña varmaḳdan murādıñ ne durur[951] bilsem seniñ
"Len terāni[952]"den ṭoḳunmuş baġrıña yarañ mı var[953]
7.Ne ʿaceb remz eylediñ[954] ey derd-mend *Üftāde* sen
Nūr-ı Ḥaḳḳa vāṣıl olmış ẕerrece ḥālüñ mi var

---

[945] Üftade D., G. 25 (7 B.), s.78-79
[946] İsmaʿil: İsmaʿil'i D.
[947] yoḳ ider: yoġ ider
[948] ne ki var: nigeh vār D.
[949] pinhānıñ mı: pinhānuñ mı D.
[950] dilerseñ: dilersin D.
[951] ne durur: ne dürür D.
[952] Araf Suresi 143. ayet (Meali için bk. Dipnot 519)
[953] Len terāniden ṭoḳunmuş baġrıña yarañ mı var: Len terāniden ṭoḳınmış baġruña bāruñ mı var D.
[954] remz eylediñ: remz eyledüñ D.

165. [955]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Üftāde]

1.Ey ʿaceb bilsem nedir bu derdime dermān olan
On sekiz biñ ʿāleme ḥükm eyleyüp sulṭān olan
2.Ol benden yaḳın iken[956] beni maḥcūb iden
Ḥasret odına yaḳup görünmeyüp pinhān olan
3.Göñlümi yaġmalayup ʿaḳlım alup mecnūn iden
Sırrıma teʾṣīr idüp bu cānıma[957] cānān olan
4.Benliğimdir[958] beni bu derde giriftār eyleyen
Ḳapuları baġlayup yol virmeyüp[959] zindān olan
5.Her kim ölmezden evvel öldüyse[960] ol dem[961] bir nefes
Ol dürür Ḥaḳ yolına cānın virüp ḳurbān olan
6.Görüp[962] ol maḳṣūdunı[963] irişüben maṭlūbuna[964]
Ayrılıḳdan ḳurtuluben[965] içi ṭışı insān olan
7.Ben dimekden fāriġ ol ey derd-mend *Üftāde* sen
Ben-i dilden[966] ayruluḳda ḳaluben ḥayvān olan

---

[955] Üftade D., G. 18 (7 B.), s.70-71
[956] Ol benden yaḳın iken: Ol baña benden yaḳīn iken D.
[957]cānıma: cānuma D.
[958] Benliğimdir: Benligümdur D.
[959] yol virmeyüp: yol virmeyup D.
[960] evvel öldüyse: önerdi öldi ise D.
[961] ol dem D.da yoktur.
[962] Görüp: Görür D.
[963] maḳṣūdunı: maṭlūbını D.
[964] maṭlūbuna: maḳsūdına D.
[965] ḳurtuluben: ḳurtulup D.
[966] dilden: diyendür D.

[225]

166. [967]

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

[Üftāde]

1[968].Gönül ayru değilsiñ sen o yārinin viṣālinden
Niçe bir zār ḳılursın anıñ her dem firāḳından
2[969].Ḥicābım ḳalmadı her giz bī-küllī refʿ olup senden
Bugün mestāneveş geldim içüp vāḥdet şarābından
3[970].İçenler vāḥdetiñ ḫamrin ṣalādır anlara gelsin
Girüp ṣaḥrā-yı vāḥdetde içüp dostuñ ẕülālinden
4.Ne ġam ey *Üftāde* saña irişdi vuṣlat-ı maḥbūb
Ṣonları[971] cur'a-i vāḥdet anuñ lüṭf -ı ʿaṭāsından

167. [972]

Recez

Müstef'ilün / Müstef'ilün

[Nefes]

[Üftāde]

1.Ey ʿāşıḳān ey ṣādıḳān

[967] Üftāde D., G. 58 (8 B.), s. 122-123
[968] Bu beyit D.da yoktur.
[969] Bu beyit D.da yoktur.
[970] Bu beyit D.da yoktur.
[4] D. da sekizinci B.
[971] Ṣonları: Ṣunuldı D.
[972] Üftāde D., N. 51 (5 Bnd.), s. 114-115

İsterseñiz Ḥaḳdan[973] ḫaber
Baḳġıl[974] vücūduñ şehrine
Ġayrıya ḳılmaġıl naẓar
2.Tā ki[975] ʿacāyib göresin
Maḳṣūdı sende bulasın
Bir olup[976] baḥre ṭālasın
Bulmayasın anda kenār
3.Bir olasın ol bir[977] ile
Yār[978] olasın ol var ile
Ḳalmayasın aġyār ile
Bulmayasın andan eṯer
4.Her yakadan gele nidā
Ya ṭālib-i benün[979] Ḫudā
Baḳġıl cemālümden yañā
Yoḳdur saña ayruḳ[980] sefer
5.Ey *Üftāde* maṭlūb saña
Ḥāṣıl durur öñden soña
Vāṣıl durur[981] cümle añā
Budur ḥaḳīḳatden ḫaber

168. [982]

[973]Ḥaḳdan: dostdan D.
[974] Baḳġıl: Baḳ kim D.
[975] Tā ki: Tā kim D.
[976] olup: ulu D.
[977] bir: yār D.
[978] Yār: Var D.
[979]benün: benüm D.
[980] ayruḳ. ıraḳ D.
[981] durur: dürür D.
[982] Üftāde D., N. 59 (8 Bnd.), s. 124-125

Recez

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Nefes]

[Üftāde]

1.Diler iseñ göñül yārı
Ki dāʾim eylegil zārı
Fenāya irgürüp vārı
Digil[983] yā hū ve yā men hū

2.Ki ḳanlı yaş aḳıt gözden
Ḥarāretler çıḳa sūzdan
Dime sizden durur bizden
Digil[984] yā hū ve yā men hū

3.Gele ʿaşḳ saña yār ola[985]
Ṭaġlarını heb dire[986]
Seni dost iline süre
Digil[987] yā hū ve yā men hū

4[988].Seni ilete feleklere
Buluşasın meleklere
İrişesin dileklere
Digil[989] yā hū ve yā men hū

5[990].Geçesin ʿālem-i ferşi
Daḫı kürsī ile ʿarşı
Gele muştucılar karşı

---

[983] Digil: Di gil D.
[984] Digil: Di gil D.
[985] Gele ʿaşḳ saña yār ola: Anuñ ʿāşḳı gele ire D.
[986] Ṭaġlarını heb dire: Ṭaġıḳlaruñı hep dire
[987] Digil: Di gil D.
[988] Bu Bnd. D. yoktur.
[989] Digil: Di gil D.
[990] Bu D. da üçüncü Bnd.

Digil[991] yā hū ve yā men hū

6[992].Ala senlügüñi senden

Geçesin cān ile tenden

Tecellīler gele andan

Digil[993] yā hū ve yā men hū

7[994].Geçersin eğer[995] baḳmaḳdan

Göñül ġayrıya aḳmaḳdan

İçesin ṣāfī ırmaḳdan

Digil[996] yā hū ve yā men hū

8[997].Dilerseñ vuṣlatın yārıñ

Ey *Üftāde* n'ola cānıñ

Gözüñe gözüke ḫânıñ

Diğil[998] yā hū ve yā men hū

[226]

Bu sayfa boştur.

[227]

Bu sayfa boştur.

[228]

169. [999]

Recez

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[991] Digil: Di gil D.
[992] Bu D. da dördüncü Bnd.
[993] Digil: Di gil D.
[994] Bu D. da altıncı Bnd.
[995] eğer: egri D.
[996] Digil: Di gil D.
[997] Bu Bnd. D. yoktur.
[998] Digil: Di gil D.
[999] Askerī D., Dvn. 2 (11 Bnd.), s.18-19

[Nefes]

ʿAskerī

1.Seniñ bezm-i viṣāliñsiz
Göñül eğlenmez ey Mevlā
Tecellī-i cemāliñsiz
Göñül eğlenmez ey Mevlā
2.Ṭāşup ṭalġalanup coşdı
Ḫayāliñ cengine düşdi
Yanup ʿaşkıñla[1000] ṭuṭuşdı
Göñül eğlenmez ey Mevlā
3.Cihān bāġında bostāne
Naẓar ḳılmaz gülistāne
Olup ʿaşḳınla mestāne
Göñül eğlenmez ey Mevlā
4.Melek cinn [ü] benī Ādem
Olursa hep aña hem-dem
Cemāliñsiz seniñ bir dem
Göñül eğlenmez ey Mevlā
5.Bulup bir ẕerrece temkīn
Ebed olmadı hic teskīn
Müdām sevdāñ ile telvīn
Göñül eğlenmez ey Mevlā
6.Ḳanup nūr-ı tecellīyle
Ġınā bulmaz tesellīyle
Daḫı sırr-ı tecellīyle
Göñül eğlenmez ey Mevlā

[1000] ʿaşkıñla: ʿışkıla D.

7.Bulup ol vaḥdet-i ẕātıñ

Eğer[1001] olmazsa mirʾātıñ

Bulursa her maḳāmatıñ

Göñül eğlenmez ey Mevlā

8.Olup dünyā ṭolu niʿmet

Ser-ā-ser olsa hep cennet

ʿAceb bilmem nedir ḥikmet

Göñül eğlenmez ey Mevlā

9.Zihī ṣaḥrā-yı ḥayretde

Yanar nār-ı maḥabbetde[1002]

Ne keṯretde ne vaḥdetde

Göñül eğlenmez ey Mevlā

10[1003].Niçe itsün ʿ*Askerī* bende

Mecāli ḳalmadı tende

Dün ü gün fikri hep sende

Göñül eğlenmez ey Mevlā

170. [1004]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[ʿAskerî]

1.Meskenüm zāhid ṣorarsañ dāʾimā meyḫānedür

Kim riyādan ḫālidür gerçi eğer ḫum-ḫānedür

[1001] Eğer: Eger D.
[1002] nār-ı maḥabbetde: nār-ı maḥabbetle D.
[1003] Askerī D. 11. Bnd.
[1004] Askerī D., G. 59 (7 B.), s.88-89

2.Sīnesi ṣāfī[lerüz biz][1005] kimseye bir ẕerrece

Etmezüz aṣlā [ġaraż][1006] hep işimüz dostānedür

3.Cümle eşyāda görirüz Ḥaḳ tecellīsin ʿayān

Dimezüz bir şeyi[1007] hergiz biz hele bīgānedür

4.Şol ṭarīḳ-i Ḫalvetīde ʿārif-i bi'llāhlaruz

Her neye ḳılsaḳ naẓar ʿālemde ʿārifānedür

5.Nūş idüp vaḥdet meyin ḳudret elinden gelmişüz

Bāde-i engūr ile ṣanmañ bizi mestānedür

6.ʿAḳlımuz başdan[1008] alup ol mest-i ḥayrān eyleyen

Sāḳī-i bezm-i elestde[1009] ṣundıġı peymānedür

7.Deyr-i dilde bir büt-i raʿnāya virdüm göñlümi

ʿAskerī der secdegāhum dem-be-dem ol ḫānedür[1010]

[229]

171. [1011]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün/ Fāʿilün

[Divān]

[ʿAskerī]

1.Her kimiñ ki yana yana derd ile devrānı yoḳ

Ḳalbine tevḥīd çerāġın yaḳmadı ʿīmānı yoḳ

Niçe görsün Ḥaḳ cemālin sırr ile seyrānı yoḳ

[1005] [lerüz biz] M. yoktur.
[1006] [ġaraż] M. yoktur.
[1007] şeyi: şey'e D.
[1008] başdan: başından D.
[1009] elestde: elestüñ D.
[1010] ḫānedür: ḫānesidür D.
[1011] Askerī D., Dvn. 100 (5 Bnd.), s.132-133

Tā ebed aʿmādur ol kim dīde-i ʿirfānı yoḳ

2.Ẕātına maẓhar olan cennāt u ṭūbādan geçüp

Hū meyine mest olurlar lā vü illādan geçüp

Heyʾet-i insānı ḳoyup Żenẓ heyūlādan[1012] geçüp

Bir makāma irdüler[1013] kim adı vü hic ṣanı yoḳ

3.ʿĀşıḳ olan dost yolında varını eyler niṯār

Nār-ı ʿaşḳa tutuşup bervāneveş[1014] leyl ü nehār

Baḥr-i ʿaşḳa baḥrī olan bulmadı hergiz kenār

Şöyle deryādur o deryā ḥadd ü pāyānı yoḳ

4.ʿAşḳı olmayan kişi "bel-hüm eḍall"[1015]iñ biridür

Dār-ı ʿuḳbāda cehennem anlaruñ bil yiridür

Hiss-i ḥayvānıyla ṣānma kim anı sen diridür

Ṣūretā ḥay görinür sīretde ammā cānı yoḳ

5[1016]. ʿ*Askerī*yā ehl-i nāsūt naḳş-ı ʿālemdür hemān

Didi kā'l-enʿām buları eyleyüp Allāh beyān

[230]

172. [1017]

Hece

[Nefes]

Muḥyî

[1012] Żenẓ heyūlādan: hebüsinden M.

[1013] irdüler: irdilir D.

[1014] bervāneveş: pervāne-veş D.

[1015] Aʿrāf Suresi 179. ayet: "Andolsun biz, cinlerden ve insanlardan birçoğunu cehennem için yarattık. Bunların kalpleri vardır ama onlarla kavrayamazlar; gözleri vardır ama onlarla göremezler; kulakları vardır ama onlarla işitemezler. Onlar hayvanlar gibidir, hatta daha da şaşkındırlar. İşte asıl gafiller onlardır."

[1016] Askerī D. 5c ve 5ç mısraları M. yoktur.

[1017] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

1.Zāhid bize ṭaʿn eyleme
Ḥaḳ ismin oḳur dilimiz
Ṣaḳın efsāne söyleme
Ḥażrete çıḳar yolumuz
2.Erenler yolun güderiz
Çekilür Ḥaḳḳa gideriz
Ġazā-yı ekber ideriz
İmām ʿAlīdir ulumuz
3.Erenlerin çoḳdur yolı
Cümlesine dedik belī
Ḳo desünler bize deli
Uṣludan yeğdir bize[1018] delimiz
4.Dervīş olan deli olmaz
Allāh diyen maḥrūm ḳalmaz
Her seḥer açılur ṣolmaz
Bahara irer gülümüz
5.Her kim bu ṭarīḳa girdi
Ḥasan-ı Baṣrīye irdi
Her seḥer oḳunur virdi
Seyyid Yaḥyādır pīrimiz
6.Ṣayılmayız parmaḳ ile
Tükenmeyiz ḳırmaḳ ile
Ṭaşradan ṣormaḳ ile
Kimse bilmez aḥvālimiz
7.*Muḥyī* saña olan himmet
ʿĀṣıḳ iseñ cāna minnet
Elif Allāh mim Muḥammed

[1018] Hece ölçüsünü bozmaktadır.

Tācımızdadır gülümüz

173. [1019]

Hece

[Nefes]

[Muḥyī]

1.Döndi murād üzre felek
Devrān bizimdür bu gice
Sāḳī ṭolandur ṣāġarı
Meydān bizimdür bu gice
2.Bezm-i şarāb itmek gerek
Ciğer kebāb itmek gerek
Refʿ -i ḥicāb itmek gerek
Mihmān bizimdür bu gice
3.Geldiñ dil-i maḫzūn ile
Dīde-i pür iden ḫūn ile
Cāmımızı göñlün ile
Burhān bizimdir bu gice
4.Bu nesne-i ḫāy [u] ḫuy ḳo
Yüri zāhid ġavġayı ḳo
Ey müddeʿī daʿvāyı ḳo
Cānān bizimdir bu gice
5.*Muḥyī* ne Ḫūrşīd biziz
Gülzāra geldik bu dem biz
Bülbülleri söylemeyiz
Efġān bizimdir bu gice

[1019] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[231]

Bu sayfa boştur.

[232]

Bu sayfa boştur.

[233]

Bu sayfa boştur.

[234]

174.

Ġazel Nişaburi هاهفعه

[Farsça]

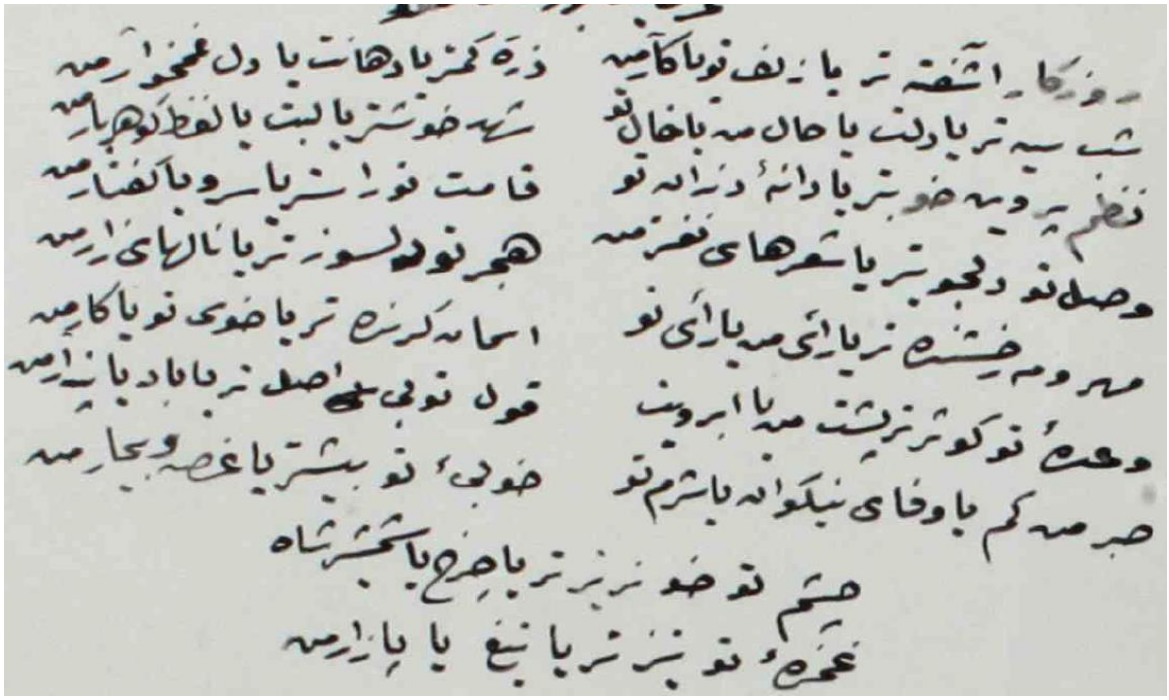

[235]

Bu sayfa boştur.

[236]

Bu sayfa boştur.

[237]

Bu sayfa boştur.

[238]

175. [1020]

RECEZ

Müstefʿilün / Müstefʿilün / Müstefʿilün / Müstefʿilün

[Ḳaṣide]

Abdāl Şeyḫ Fermāyed

1.Bi’l-ḳuvve idim evvelā sevdim ki āşikār olam
Tā ben dāḫı Ādem gibi bir dem hemān baba olam
2.Nice nice beyż-i devr iken ḳaddāḥ ber-cān eyledim
Tā āsumān-ı dünyāya raḥşende bir żiyā olam
3.Kürre-i nāra baʿd ez-ān tedric ile ḳıldım ʿubūr
Kürre-i bād dāye hem ʿudım meded resā olam
4.Kürre-i ḥāliñ taḥtına iclā-yı nüzūl eyledim
Tā ʿālem-i cemādın ki ḳadrine ḳadr-efzā olam
5[1021].Anda daḫı mekṣ itmedim teşmīr-i dāmen
Tā ʿālem-i nebātın ki seyrānına seyrā olam
6.Neşv ü nemâ kesb eyledim nice libās-ı fāḫire
Giydim ṣalındım bir zamān kānde dāḫi hevlā olam
7.Ḥayvān çārpā ḥırṣ ile geldi beni ekl eyledi
Ḥaḳ evāil ol ṣūrete ḫāher-i nefsi ġazā olam
8.Anda dāḫı birḳaç zamān pā-bend idem maḥbūs gibi
Ol heyʾet-i ẓulmānīden vaḳt oldı ketm-i rehā olam
9.Geldi peder ol ẕi-rūhı boġazlayup ekl itdi
Püşt-ü peder baḥrında beni nefs-i dürr yektā olam

[1020] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir. Beyitlerde çok fazla vezin hatası bulunmaktadır.
[1021] 5a vezne uymamaktadır.

10[1022].ʿAşḳ āteşinden cūşladım seyl-āb cūşında gibi
Rāh-ı ẕikirden burun yuḳarıdan āşa olam
11. Mader-i ʿāli-ḳadr yimeye raḥmini mesken eylerim
Ol ḥalvetde şeyḫler gibi yeri çile-güşā olam
12.Ol dār-ı ẓulmet ḫānede tekmīl idüp ḫilḳatimi
Tā ṣūret-i insān ile ser-ʿasker-i eşyā olam
13.Nidā-yı aḥreci semʿim irişdi Ḥaḳḳdan nāgehān
Meshān diyüp ol ḥażret ki fermānına ısġā olam
14.Ol ḥalvet-i ẓūlmānide niçe tekāpū eyledim
Tā yol bulup geldim birden meğer ṣerā-meza olam
15.İki sene değin maderim ol ṣudan içürdi beni
Ṣonra ṭaʿām başladım tā kim ḳuvvet-efzā olam
16.Yedi sene bu ṭarz ile gāh ol yaña gāh bu yaña
Gezerdim aşa yuḳaru tā ṣahib-i ṣafā olam
17.Merhūm peder aldı beni götürdi mekteb-ḥānede
Tā ḥāce terbiyet ḳıla ārāste vü pīrā olam
18.Ḥāceñe ki Ḥaḳ raḥmet ḳıla terbiyeme cehd eyleyüp
Tā ben dāḫı ancılayın meclis ü bezm-ārā olam
19.Böyle dāḫı birḳaç zamān gāh Ḥanefī gāh Şāfī
Gehī faḳīh yün gehī sūfī ridā-güşā olam
20.Böyle gezerken serserī gāh aşaġa gāh yuḳaru
Feyż idüp fażlıña dir a ben saña reh-nümā olam

[239]

21.ʿİnāyet-i fażl-ı Ḫüdā çün olup baña reh-nümā
Yer ü göğüñ mülkünde tā sulṭān u pādişāh olam

[1022] 10b vezne uymamaktadır.

22.Cülūs-ı şevket maḳrunuma mülk vücūdum taḫtına
Vākiʿ olup tā ben dāḫı ḥākim-i kār dānā olam
23.Rūḥ-ı Ḫudāyı ḳalbime fażl-ı ḫavelān-ı baḫşi olup
Ādem gibi tā mescūd-ı melāʾik ü eşyā olam
24.Mizān idüp vücūdumı tā otuz iki nuṭḳ ile
Ḳısṭ u ʿadlen ser-tā-ser ev içinde eşyā olam
25.İdrākim ki burākına süvār olup ḳıldum ʿurūc
Miṣāl-i Aḥmed ʿālem-i eflāke tā bīnā olam
26.Anda olan şeyler baña ḥākī dil ile her birisi
Keyfiyetin ḳılmış bilen tā sırlarına dānā olam
27.Her ayda iki nişāna eyle ʿayān tā ben dāḫı
Dem-i evvelīde lā olam ṣāniyede "illā" olam
28.Güneş dāḫı iki nişāna yılda hemān eyler ʿayān
Nāgāh Ādeme gāhı da gāh sa vü maʿnā olam
29.Andan yine idrākim ki bir āfetine düzgününi
Çekerim yeriñe ʿālem ki seyrine hem-binā olam
30.Bunda olan şeyler dāḫı ḥāl-i dil ile saçma seri
Nuṭḳa gelüp benümle tā keyfiyetin dānā olam
31.Çâr-ı ʿanāṣır olduḳda cemʿ-i ṣırāṭ-ı pül olur
Tā ben dāḫı vechimde dilüme cūyā-yı istivā olam
32.Bu ana dek sancımı eyledim Meryem gibi emākinden ʿayān
Fażlıñla deminden ʿalā oldum ʿİsā-i zārā olam
33.Fażl-ı Ḫüdādan rūḥ nedir ʿārif olup bildim ki tā
Maʿnā yüzünden ben dāḫı ʿİsā-yı bī-bābā olam
34.Mehdī ile buluşmadan es-seyr gökden ʿİsā
Şem-i şerīf-i vechime mināre-i beyżā olam
35.Firʿavn nefsim ki siḥrini maḥv itmek ʿasā gibi
Yetmiş iki dendān ile heybetlü ejderhā olam
36.Mūsā gibi münkirler ki miḳdār-ı maʿnā gösterüp ki

Medīne-i Mışrımda ben revş-i yed-i beyżā olam

37.Kūh-ı vücūdum sengine çaldım ʿaṣā tā ben dāḫı

Kavmimi ṣūr āmāğı çün mānende-i Mūsā olam

38.Nefs-i bed aldurışı beni ḳaldum evveli birḳaç zamān

Ṣevr ki ṣurını fażl-ı Ḥaḳ çalmış ki tā iḥyā olam

39.Âb-ı ḥayāt ile diri olmuş balıḳ neme ki tā

Ḥisse-i ḥıżrı bulmaġa Mūsāya reh-nümā olam

40.Sekīnem ü Firʿavn nefsi sefīneci ġażab itmeye

Vardan irişdüm Ḥıżra tā keşti-i şikestā olam

[240]

41.Ol oġlanım ki Ḥażret-i Ḥıżr beni ḳaṭl eyledi

Oñmaya vālideynime ben sebeb Resūlü olam

42.İki yetime oġlanlar ki kenz-i emānet bendedir

Taʿmīr idüp Ḥıżr ki tā divār-ı pā-bercā olam

43.Mūr-ı Süleymānına hem Belḳıs ṣūret-i taḫtını

Getürmek içün ḳaṭına aşḳ-ı bercā olam

44.Derinmeğe buġzını ekinli yer buġzını

Ekini yoḳ yerde kün ḳıldım Ḥalīl-asā olam

45.Aḥmed gibi vücūdum ki minberine ḳıldım sucūd

Żāt-ı Ḫudādan ben dāḫı ḫalḳa ḫaber-resā olam

46.Düldül-i maʿnā binitine süvār olup tā ben dāḫı

ʿAlī gibi müşriklere tīġ-i dü-ser çālā olam

47.Bunda ne ʿamel işlesem anda hemān āmādedir

Bu gereğe odur kim dem-be-dem samih-i bi’l-ḥüsnā olam

48.Emr-i bezm-i ricʿatimiz çün ʿālem-i maʿnā durur

Bunda gereğe kim ʿāşıḳ u māʿşūḳa-i maʿnā olam

49.Fażlıña deminden *Ābdāl*a keşf-i ġatā olup baña

Ten [ü] göz ile cānāna nigeh-i dīdārına bīnā olam

[241]

Bu sayfa boştur.

[242]

Bu sayfa boştur.

[243]

Bu sayfa boştur.

[244]

Bu sayfa boştur.

[245]

176. [1023]

Hafīf

Feʿīlātün / Mefāʿīlün / Feʿılün

[Ġazel]

[Seyyid] Nesīmī

1.ʿĀrif-i lā-mekān otuz ikidür[1024]

Sāhib-i cism ü cān otuz ikidür [1025]

2.Ac göñül gözüñi [vü] yüzine baḫ

Kim yaḳīni[1026] bī-gümān otuz ikidür [1027]

3.Yüzüñdür[1028] Ümmü'l-kitābuñ āyātı

[1023] Seyyid Nesimi D., G. 115 (7 B.), s.322
[1024] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1025] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1026] yaḳīni: yaḳīn D.
[1027] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1028] Yüzüñdür: Yüzüñ D.

İstivā eyle sān[1029] otuz ikidür[1030]

4.Sidretü'l-müntehānıñ[1031] aḳsāmı

Sayar iseñ[1032] hemān[1033] otuz ikidür[1034]

5.Vaḥy ü ilhām yā nebī vü velī[1035]

Āşikār u nihān otuz ikidür[1036]

6.İndi ʿİsā götürdi şirk ü ḫilāf[1037]

Bil ki ṣāḫib-zamān otuz ikidür[1038]

7.Dir *Nesīmī* ki ṣūret ü maʿnā[1039]

Maḫfī vü[1040] hem beyān otuz ikidür[1041]

177. [1042]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Seyyid Nesīmī]

1.Ṣad selām olsun saña ey pādişāh-ı nāzenin

Şāh-ı merdānsın elinde feṯḥ olupdur rāh-ı dīn

[1029] İstivā eyle sān: Ne ṣayarsan hemān D.
[1030] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1031] Sidretü'l-müntehānıñ: Sidretü'l-müntehā anuñ D.
[1032] iseñ: irsen D.
[1033] hemān: ʿıyān D.
[1034] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1035] nebī vü velī: nebiyy ü velī D.
[1036] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1037] ḫilāf: nifāḳ D.
[1038] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1039] maʿnā: maʿnī D.
[1040] Maḫfī vü: Şerḥ ile ulla D.
[1041] otuz ikidür: sī vü dü'dür M.
[1042] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

2.Pādişāh-ı “innemā[1043]” vü ser-firāz-ı “hel eta[1044]”

Hem kelām-ı nāṭıḳ hem ṭā vü hā vü yā vü sīn

3.Menbaʿ-ı sırr-ı meʿānī maʿden-i ʿilm-i ledün

Bāb-ı şehristān-ı Aḥmed server-i ehl-i yaḳīn

4.Şaḫne-i deşt-i Necef hem müfti-i yevmü’l-ḳıyām

Sāḳi-i kevṯer emir-i ravża-i ḫuld-ı berīn

5.Şāh-ı “ev ednā[1045]” vü māh-ı sidre-i ʿarş-ı ʿaẓim

Maḳbul-i miʿrāc-ı Aḥmed hem-dem-i Rūḥu’l-emīn

6.Kāşif-i esrār-ı Ḥaḳ ḥalāl-i cümle müşkilāt

Şehsuvār-ı rūz-ı heycā şīr-i Rabbü’l ʿālemīn

7.Baḥr-ı ʿilm ü ḥilm ü luṭf kān u iḥsān u kerem

İbn-i ʿamm-ı Aḥmed-i Muḫtār u Şāh-ı Mürselīn

8.Ḳātil-i ġasser emir-i naḫl şāh-ı şarḳ u ġarb

Server-i āl-i Muḥammed hem emīrü’l- müttaḳīn

9.Mihter-i ḫalḳ-ı cihān u bihter-i kevn ü mekān

Pādişāh-ı heft kişver server-i rūy-ı zemīn

10.Bende-i şīr-i şeper kim ki oldı cān ile

Ḳıldı ḳalbini rūşen anuñ nūr Zeynel-ʿAbidīn

11.Kim Muḥammed Bāḳırıñ sırrını bilürsin bī-gümān

Hem Caʿfer imāmıñ yolını varursın nemçeyin

12.Ol imām-ı Mūsā Kāẓımdur emr-i ins ü cān

Hem ʿAlī Mūsā-i Rıżā ser-çeşme-i cān afrīn

13.Ol Naḳīdür cümle erbāb-ı dü-kevniñ serveri

Hem Taḳīdür pīşvā-yı ṭabiʾīn ü ṭāhirīn

14.ʿAskerī Mehdī imāmeyn ü hūmāmeyn-i cihān

Anlarıñ ḳavlidurur müʾminlere ḥablü’l-metīn

[1043] Yasin Suresi 82. ayet: “Bir şeyi istediğinde, O’nun buyruğu “ol!” demekten ibarettir; hemen oluverir.”

[1044] İnsan Suresi 1. ayet (Meali için bk. Dipnot 202)

[1045] Necm Suresi 9. ayet (Meali için bk. Dipnot 197)

15.Ey *Nesīmī* cān-ı dilden söyle medḥ-i Ḥayderī
Tā saña rāḥm eyleye ol şāh-ı ḫayrü'l-rāḥimīn
16.Zikr olan nebīden ḫāli olmaya bir nefes
Tā olasın devlet ü yāre saʿādetle ḳarīn

[246]

Bu sayfa boştur.

[248]

Bu sayfa boştur.

[249]

Bu sayfa boştur.

[250]

178. [1046]

Hece

[Yaşnāme]

[Ḳayġusuz Abdāl]

1.Elimdedir teberim
İçindedir bir elim
Deryālardadır yerim
Ḳayġusuzca bir erim
2.Ṭam ṭam Ṭūru'llāh
Ḥacı Nūru'llāh
ʿAmmi zārtālaḳ
Rübā mekkeni küçük
3.Ṭam ṭam gelür turlar

[1046] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

Ḥacı gelür nūrlar

Eşek gibi ẓırlar

Manṣūr g….e kötek

4.ʿİsā ile ʿAbdullāh

Peşīmān olur vallāh

ʿAlī ile hem ʿİsā

Allāh Allāh illa'llāh

5.Dābbetü'l-arż Mekkeden

Aḥmed Medineden

ʿAlī çıḳar aradan

Böyle Ḥaḳ yarādan

6.Seksan birde beşārın

Olmam cümle āṣārın

Üç de dört ḳıyamet

Allāh Allāh illa'llāh

7.Seksan beşde başlar

Altıda ġam işler

Gelen yazından ḳışlar

Allāh Allāh illa'llāh

8.Didi Aḥmed in çöle

Seksan altıda yere

Āl ḥamiyyün mecide

Allāh Allāh illa'llāh

9.Seksan yedide açılur

Sekiz de ḳan ṣaçılur

Münker anda seçilür

Allāh Allāh illa'llāh

10.Seksan ṭoḳuzda nā-cār

Ḥaḳ açar

Millet s…m ṣ..ar

Allāh Allāh illa’llāh

11.Mimde ḳalḳar kilīsādan

Meydān açar bir kimseden

Hele men ḳayġusuzum

Ḳayġum yoḳdur kimseden

12.İki buçuḳ ḥācı

Gelür gürūh-ı tācı

Alur cümleden ḥarācı

Allāh Allāh illa’llāh

13.*Ḳayġusuz Abdāl* menem

Çarta curta bil menem

Ḥaḳ sırrımı vir menem

Allāh Allāh illa’llāh

14.Gel ʿazizim dinle söz

Erenlere ṭuṭun öz

Size dirim gelüñüz

Allāh Allāh illa’llāh

15.Ḳırḳ dört imām bir olur

Cümle cihān maḥv olur

Deli boran ittiklerin bulur

Allāh Allāh illa’llāh

16.İşit geldim ben Rumdan

Ḫaber virdim Nemçeden

Ben *Ḳayġusuz Abdālım*

Ḳayġum yoḳdur kimseden

TEMMET

[251]

179. [1047]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

[Mahvī]

1.Dilā var[1048] maḫfi genc ol ḳavsını[1049] vīrāne ṣansunlar
Meṣeldir bu ki dirler ʿāḳil ol divāne ṣansunlar
2.Muḳīm-i mescid ol bāṭında dāʾim[1050] Ḥaḳḳı zikr eyle
Ne ġam erbāb-ı żāhir menziliñ meyḫāne ṣansunlar
3.Tevellā vü teberrā ʿāleminden içtināb eyle
Varup sen āşinā ol Ḥaḳḳa ḳo bī-gāne ṣansunlar
4.Vücuduñ derd-i ʿaşḳ ile fenā mülkünde maḥv it kim
Beḳā esrārına vāḳıf olan merdāne ṣansunlar
5.Varup aṣḥāb-ı kemāle[1051] *Maḥvi*yā ʿarż eyle eşʿārıñ
Ġareż[1052] ehli kelāmıñ füsūnuñ[1053] efsāne ṣansunlar

180. [1054]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Yahyā Efendi]

[1047] Fatīn T., G. (5 B.), s.435-436
[1048] Dilā var: Dilā āvāz T.
[1049] ḳavsını: ko seni T.
[1050] dāʾim: dāyim T.
[1051] Varup aṣḥāb-ı kemāle: Var esbāb-ı kemale T.
[1052] Ġareż: ʿArż M.
[1053] füsūnun: ko senin T.
[1054] Fatīn T., G. (5 B.), s.537

1.Mübtelā-yı miḥnet-i dildār ider ʿāşḳ adamı
Gāh olur Manṣūrveş berdār ider ʿaşḳ adamı
2.Ṭakılan zencīrine yoḳdur ḫulāṣa çāre hic
ʿĀkibet sūzān olaraḳ nār ider ʿaşḳ adamı
3.Dünyā vü ʿukbā görünmez çeşmine aṣlā anuñ[1055]
Şöyle bil ey müddeʿī ḫünkār ider ʿaşḳ adamı
4.Perde-i nāmūs u ʿārı maḥv ider her lemʿası
Ṣıdḳ ile bir-rüʾyet-i dīdār ider ʿaşḳ adamı
5.ʿAşḳa bend ol sen de *Yaḥyā* ḳoyma elden cām-ı mey
Bir gün olur[1056] vāḳıf-ı esrār ider ʿaşḳ adamı

181. [1057]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

[Hâfız Mustafa Râzi Efendi]

1.Hezārān cilveler vardır feżā-yı āsumānīde[1058]
Ki sırrından[1059] işāret yazmamış ʿilm-i maānīde
2.Gerek ʿulvī gerek sūflī görüp ṭaʿn eyleme zāhid
Nice esrār-ı Ḥaḳ vardır eʿālīde[1060] edānīde
3.Beḳā mülkinde sen gülẕār-ı ḫuldı ḳıl ṭaleb yoḫsa
Fenādır bāġ-ı dünyānıñ[1061] bahārı da ḫāzanı da

[1055] anuñ: anın T.
[1056] olur: ava(?) T.
[1057] Fatīn T., G. (5 B.), s.144
[1058] feżā-yı āsumānīde: kazā-i āsumānīde T.
[1059] sırrından: serinden T.
[1060] eʿālīde: eālīde T.
[1061] bāġ-ı dünyānıñ: bāğ-ı dünyānıñ T.

4.Cemāl-i yāredir maḳṣūdum ancaḳ ẕāhir ü bāṭın
Virilse istemem mülk-i cihānı da cinānı da
5.Celāl-i ẕāt-ı pāk-i Ḥaḳdan isterseñ eṣer *Rāzī*
Tecellī baḥsini fikr eyle bezm-i "len-terānī[1062]"den

182. [1063]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ḳıṭʿa]

Ḳıṭʿa-i Aḥmed Pāşā

1.Gönül ister ki devr itsün[1064] felek kendi merāmınca
Felekden o felek andan[1065] ḫaberdār olmamış bildim
2.Şuʾūnātı ilāhī hem ṭabīʿat sırrını[1066] añlar
Arisṭālīs-i tedḳīḳāt-ı *Aḥmed* ḳalmamış bildim

[252]

183. [1067]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Yūnus]

1.Ḥaḳḳı ḳaçan bulasın Ḥaḳḳa ḳul olmayınca

[1062] Araf Suresi 143. ayet (Meali için bk. Dipnot 519)
[1063] Fatīn T., K., s.20
[1064] devr itsün: devr itsin T.
[1065] andan: ondan T.
[1066] sırrını: seyrini T.
[1067] Yunus Emre D. da bulunmamaktadır.

Erenleriñ eşiğin yaşlanup yatmayınca

2.Bir baġ ki virān olsa içi dikenle ṭolsa

Ayıtlamaḳ neylesun od ile yaḳmayınca

3.Issızlıkda yabanda od mu bulunur anda

Ḳāvi ṭaşı çaḳmaġı bir yerde olmayınca

4.Issızlıkda ḳalmışsın oduñı söndürmüşsün

Odı ḳaçan bulasın ocaġa varmayınca

5.Ol ḥaḳīḳat güneşi ṭoġar vaḥdet burcundan

Şūʿle virmez *Yūnus*a ḥicāblar gitmeyince

184. [1068]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ḳaṣīde]

[Şeyḫī]

1.Çün nübüvvet ḫatm olup ḳaldı verāṯet ortada

Ḳuṭb elinden ḫalḳı ḫālıḳ ẕevḳi vīrān eylemiş

2.Bāṭın-ı ʿālem Ḫudādır ẓāhiri Ḥaḳdır cihān

Ḳaṭredür güyā bu eşyā ġavṣ-ı ʿummān eylemiş

3.Bu ʿacebdir ki ḳadem baḥrında dil seccān iken

Bu libās-ı ʿāriyet ile Süleymān eylemiş

4.Bir vücūduñ maẓharı ʿālem meẓāhir muḫtelif

Kimisi Mūsā kimin Firʿavn-u hamān eylemiş

5.Mübtedī ʿāşıḳ u maʿşūḳ müntehi ʿışḳ vāsıṭa

Bir yüzüñ maġfūr bir vechini ġufrān eylemiş

[1068] Şeyhi D. da bulunmamaktadır. (bk. Kaynakça)

6.Ḳāmetiñ oldı ḳıyāmet istiḳāmetdir ṣırāṭ

Ḫayr u şer tefrīḳi içün ʿadli mīzān eylemiş

7.Çünki rūḥānıñ cennet ü cismiñdür ṭamū

Ḫāṭır-ı ṣafādan dikde ḥūr u ġılmān eylemiş

8.Ger süvār olduñ ise esb-i reḫāya lā-asāl

Bil seni Ḥayy vā-ber-i cennetde Rıḍvān eylemiş

9.Çünki "elfaḳr sevādü'l-vech fi'd-dāreyn" itmiş

Küfr içinde ol sevādı ʿayn-ı īmān eylemiş

10.Baḥr-ı vaḥdetden temevvüc eyleyince bu ṣuver

Ẕāt-ı ism ü ṣıfat-ı ṣūretle ḳaftān eylemiş

11.On sekiz biñ ʿālemi bir sen idersin aġbār

Ol ten içinde ʿālemi kebence-i cān eylemiş

12.On sekiz biñ ʿālemin ki tuḫmunı ṭutarsın

Ādemi bī-ḳāʾinaṭıñ ser-te-ser esrārına ṭān eylemiş

13.Çünki terkib-i vücūd Ādemi buldı kemāl

Yūsuf rūḥ almaṣına ferānı zindān eylemiş

14.Ḳābiliyet gözterir her birisi bir ḫidmete

Kimi şāh kimi gedā isṭiʿdādı sekbān eylemiş

15[1069].Bir ḥaḳāyıḳdır ḳamū eşyā yoḳdur muḫālif ẕerrece

Kimisi ʿāḳil kimisiñ eṭvār-ı zīndān eylemiş

16[1070].Mekteb-i dehriñ eḥaddür ḫācesi şākird hezār

*Şeyḫī*yā kimisi cāhil kimisiñ ḥikmetle nuʿmān eylemiş

[253]

185. [1071]

REMEL

[1069] 15a vezne uymamaktadır.

[1070] 16b vezne uymamaktadır.

[1071] Fatīn T., G. (5 B.), s.338-339

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Gazel]

Ġazel ʿAlī ʿÂlīden

1.Ẕerre ẕerre ḳaṭre ḳaṭre lemʿa lemʿa bād bād
ʿUnṣurun ṭāġıt[1072] vücūd-ı nā-tüvānıñ ṭuymasun
2.Ṭut ki bulsun ʿĀ[lī]yā[1073] senden tecellī kāʾināt
Kāʾināt āḥvāl-i sırr-ı[1074] bī-nişānıñ ṭuymasun

186. [1075]

HEZEC

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Mefāʿīlün

[Ġazel]

Kātibzāde Refīʿ

1.Bu şeb-i ḫūrşīd-i o reng-i risālet geldi dünyāya
Muḥammed Muṣṭafānıñ nūrı ṣaldı ʿāleme sāye
2.Donandı ʿālem-i bālā ser-ā-ser nūr ile bu şeb
Ḳadem başdı vücūd iḳlīmine ol āsumān-pāye
3.ʿAceb mi ʿandelīb-i naġme-pirā olsa naʿtıñla
Meded ey server-i Yeṯrib kerem ḳıl bu Refīʿāya

187. [1076]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

---

[1] Fatīn T. üçüncü B.
[1072] ṭāġıt: dağıt T.
[1073] ʿĀ[lī]yā: Aliyā T.
[1074] sırr-ı: seyr-i T.
[1075] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[1076] Verdi D., G. 165 (5 B.), s. 173

[Ġazel]

[Verdī]

1.Faḳr ile faḫr eyleyeniñ yere düşmez sāyesi
Varlığın Ḥaḳḳa vireniñ Ḥaḳ olur sermāyesi
2[1077].Ṣıdḳ ile ʿāşıḳ olagör zühde itme iʿtimāt
Gice gör nūr-ı ḥicābı kāmiliñ ol ḫalāyesi
3.Gel utan dünyāya ṭapma olma zinhār büt-perest[1078]
Ādeme dön secde eyle Ḥaḳḳıñ oldur māyesi
4.ʿArş u kürsī yer ü gök hep sendedir bil cümleten
Saña nisbet bil ki anlar bir nebātıñ sāyesi
5.Yere göğe ṣıġmayan Ḥaḳḳıñ serāyı *Verdi*yā
Ḳalb-i mürşiddür[1079] girerseñ irmez ebrār āyesi

188. [1080]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[Ġazel]

[Verdī]

1.Zāhid-i şānım ṣorarsañ gökde ʿaṭşāna seḥāb
Sālikiñ zādı muḳīmiñ ḳuvvetim[1081] yoḳ irtiyāb
2.Sācid u muḳbil ü müdbir yüz sürerler ḳapuma
Ḥiṣṣesince herbirine görünürüm ke’l ḥubāb
3.Her ne rüʾyā kim görürler mir’āt vechimden benim

[1077] 2b vezne uymamaktadır.
[1078] büt-perest: put-perest D.
[1079] mürşiddür: ādemdir D.
[1080] Verdi D., G. 16 (6 B.), s. 69
[1081] ḳuvvetim: ḳavtım D.

Ḳılma inkār anı zinhār[1082] Ḥaḳ beni ḳıldı kitāb

4.Ruṭb ü yābis her ne kim var cümle anda münderic[1083]

Ṣıdḳ ile eyle teveccüh bu türābda ol serāb[1084]

5.ʿAḳla uyarsañ ʿavaiḳ yoluñı urur seniñ

Göziñi aç saña sidre olmasun ṣaḳın ḥicāb

6. *Verdī*yā keşf ü kerāmāt ehliniñ kesme[1085] yolun

Nuṣḥı var kendiñe eyle olagör ümmü'l-kitāb[1086]

[254]

189. [1087]

REMEL

Mefāʿīlün / Mefāʿīlün / Feʿūlün

[Ḳıṭʿa]

[Lā-Edrī]

1.Ṭarīḳinde muḳaddem sinde aḳdem

Bugün kimdir dirseñ Şeyḫ ʿAlīdir

ʿAlīdir şāh-ı merdān-ı velāyet

Velīler zümresiniñ efḍalidir

190. [1088]

REMEL

Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilātün / Fāʿilün

[1082] anı zinhar: yüzini dön D.
[1083] var cümle anda münderiç: varandadır bil cümle D.
[1084] bu türābda ol serāb: feth ola her Faḍl-ı bāb D.
[1085] kesme: urma D.
[1086] olagör ümmü'l-kitāb: ḳaderisiñ ol türāb D.
[1087] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
[1088] Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

[Ḳıṭʿa]

[LĀ-EDRĪ]

1.Būy-ı ʿirfān alsa bir cān bülbül-i şeydā gibi
Nuṭḳa gelmez mi dem-ā-dem ṭūṭī-i gūyā gibi
Söyledin kimdir seni āyine-i dehr içre gör
Perde-i cism içre ḳalma ʿālem-i kübrā gibi

[255]

Bu sayfa boştur.

[257]

191.

[Arapça]

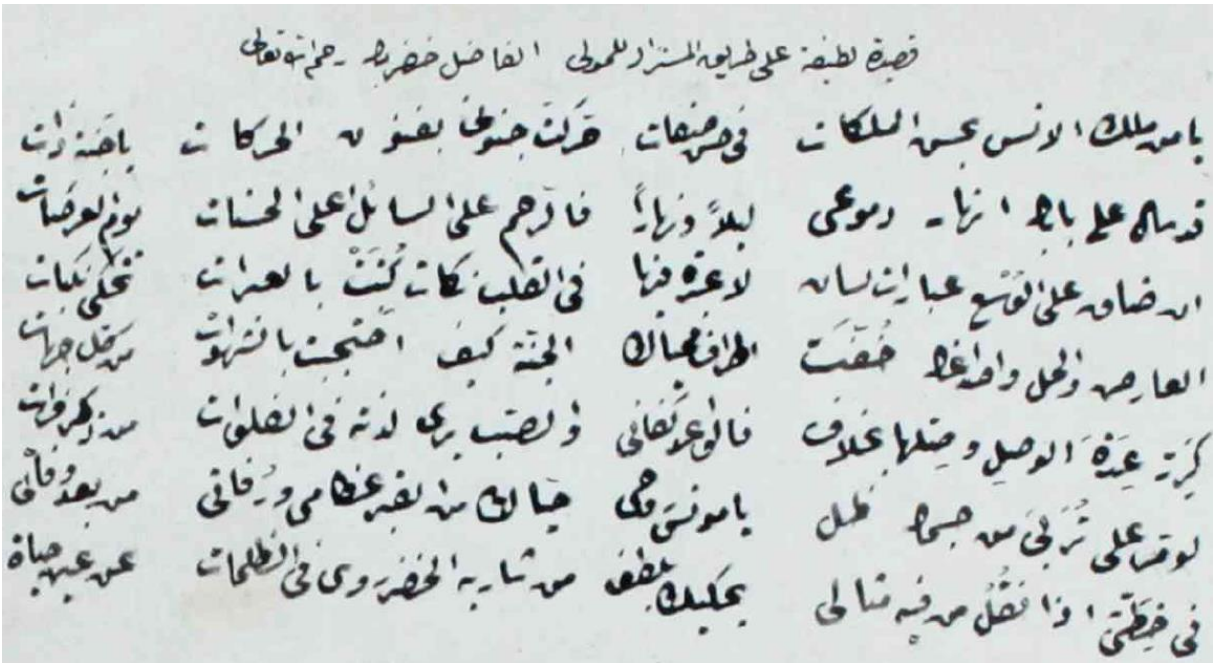

192.

[Arapça]

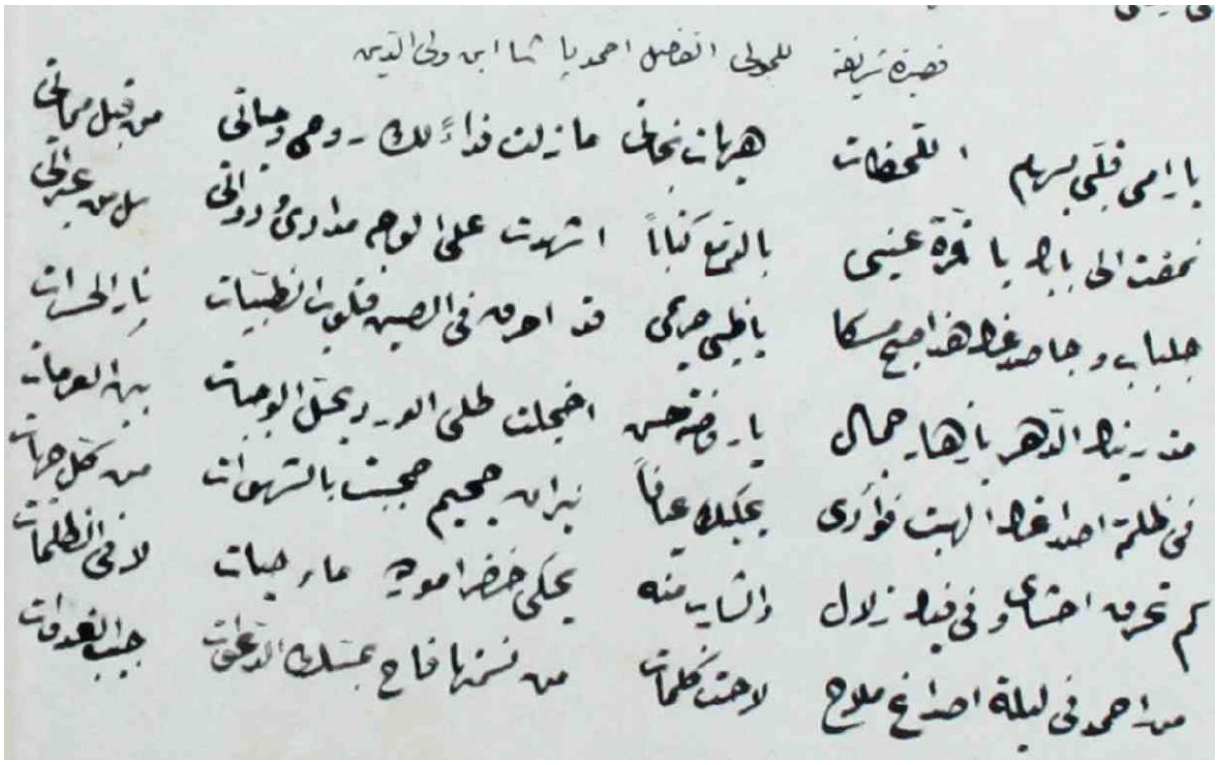

193.

[Arapça]

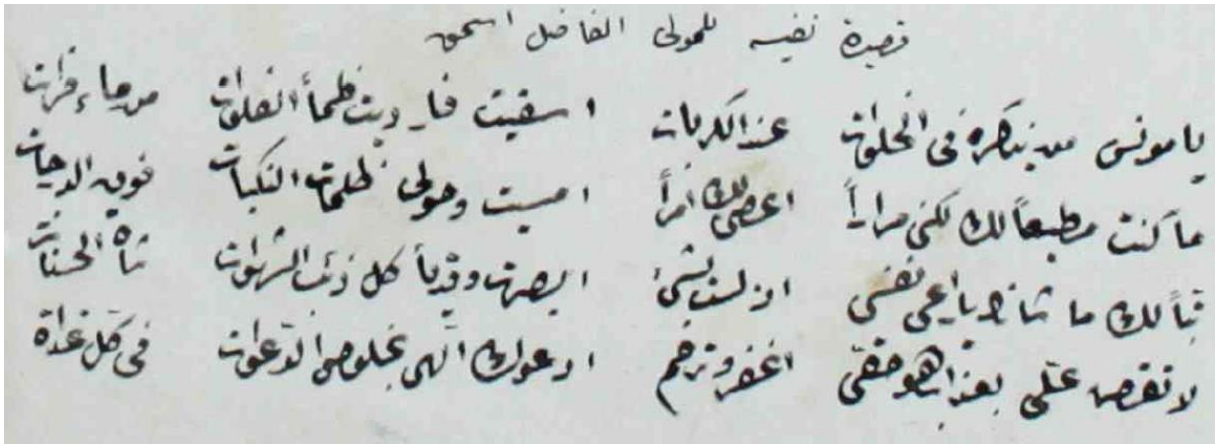

[258]

[Arapça]

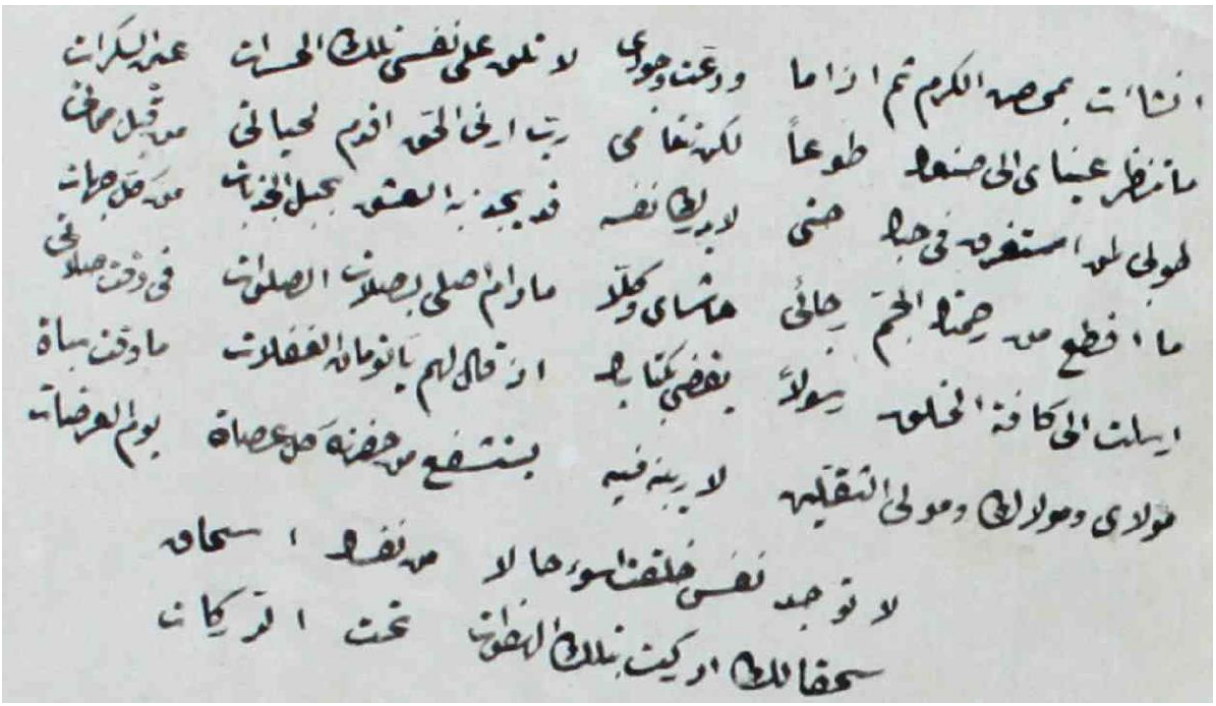

SONUÇ

Araştırmamıza konu olarak seçtiğimiz ve incelemesini yaptığımız Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'ın 96 – 258 sayfaları arasında şairinin mahlasını ve kimliğini tespit edebildiğimiz 93 şiir, şairinin mahlasını ve kimliğini tespit edemediğimiz 22 şiir, şiirlerde geçen mahlaslardan şairinin mahlasını tespit edebildiğimiz ancak kimliğini tespit edemediğimiz 68 şiir olmak üzere toplamda 183 Türkçe şiir; -karşılaştırmamıza dâhil etmediğimiz- 9 Arapça ve 1 de Farsça şiir bulunmaktadır.

Mecmuada gazel, matla', müfred, kıt'a, rubâ'î, tahmîs, dîvân, kasîde, müseddes, muhammes, tercî-i bend ve şarkı olmak üzere 12 farklı nazım şekli; nutuk, mersiye, yaşname ve nefes olmak üzere 4 farklı nazım türü kullanılmıştır. Mecmuada 90 gazel, 6 matla', 2 müfred, 1 rubâ'î, 13 kıt'a, 4 dîvân, 1 şarkı, 4 kasîde, 3 muhammes, 7 müseddes ve 3 tercî-i bend olmak üzere 134 nazım şekli; 3 nutuk, 3 mersiye, 1 yaşname ve 41 nefes olmak üzere 48 nazım türü yer almaktadır.

Mecmû'a-i Eş'âr'da 183 Türkçe şiir Hecez, Muzâri, Recez, Remel olmak üzere 4 bahirle yazılmıştır. Bu bahirlerden en çok kullanılanı 89 şiirle Remel bahridir. Ayrıca Hecez 45 , Muzâri 2, Recez 2 şiirde kullanılmış, 45 şiir ise hece ölçüsü ile yazılmıştır.

Mecmuada şairlerini belirleyebildiğimiz şiirlerin 15. yy. ve 19. yy. arasında yaşamış şairlere ait olduğunu tespit ettik. Bu şairlerden 4'ü 15. yy., 11'i 16. yy., 7'si 17. yy., 4'ü 18. yy. ve 19'u da 19. yüzyılda yaşayan şairlerdir.

Mecmû'a-i Eş'âr'da en çok şiirle yer alan şairler: (9) Türâbî, (8) Âşık Dertli, (6) Üftâde, (5) Hilmi Dedebaba, (4) Fenni ve Edip Harâbî Ahmed'dir. Bu şairleri üçer şiirle, ʿAskerî, Halîlî, Muhîtî, Selamî, Yazıcızâde ve Yeminî; ikişer şiirle Bosnevî, Fakîrî, Hayalî, Kabulī Dede, Kalender Çelebi gibi iki şiiri bulunan toplam 17 şair takip ederken 73 şairin ise birer şiiri bulunmaktadır.

Mecmû'a-i Eş'âr'daki şiirlerde vezin, kafiye, hatalı yazım, şairin ismini yanlış yazma gibi hatalar bulunmaktadır. Bu hataları *Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri* başlıklı kısmında belirttik. Bu tip hatalarda karşılaştırmaya tabi tutulan divanlardan, tezkirelerden ve mecmualardan yararlanarak mecmuanın hatalarını düzelterek dipnotta gösterdik. Mecmuada olmayan ama vezin gereği olmasını

düşündüğümüz harf, kelime ve kelime gruplarını karşılaştırılan eserle aynı doğrultuda köşeli parantez içerisinde çeviri metne dâhil ettik.

Tezimize konu olan Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 96-258)'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasının üzerinde yaptığımız bu tez çalışmasının yapılacak akademik çalışmalara katkı sağlaması temennimizdir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

AYAN Hüseyin, *Nesîmî: Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Türkçe Divanının Tenkitli Metni*, TDK Yayınları, Ankara 2014.

AYPAY, A. İrfan, *Nahifi Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği) ve Divanı'nın Tenkitli Metni*, Konya 1992.

AZAR, Birol, Türabî Divanı (İnceleme-Metin), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, Elazığ 2005

BİLGİN, Azmi, *Ümmî Sinan Divanı (İnceleme-Metin)*, Ankara 2017 https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55913,ummi-sinan-divanipdf.pdf?0 (Erişim Tarihi: 05.02.2021).

Canım, Rıdvan, Latîfî, Tezkiretü'ş-Şu'arâ ve Tabsıratü'n-Nuzamâ (İnceleme-Metin), AKM Yay, Ankara 2000.

ÇETİN, Rıdvan, *XIX. Yüzyıl Mutasvvıf Şairlerinden Seyyid Süleyman Mahvî Dîvânı (inceleme-Metin)*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YL, Kütahya 2014.

ÇETİNKAYA, Büşra, *Mecmūʿa-i Eşʿār, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Numara: NEKTY03473 (1b-36a) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin),* Sakarya 2020.

ÇİFTÇİ, Ömer, *Fatīn Davud Hātimetü'l- Eşʿār (Fātīn Tezkiresi)*, Malatya 1996.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lūgat,* Aydın Kitabevi Yay., Ankara 2013.

DİLÇİN, Cem, *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, TDK Yayınları, Ankara 2000.

DURBİLMEZ, Bayram, *Muhyiddîn Abdal Dîvānı (İnceleme-Tenkitli Metin)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, Elazığ 1998.

ERTAN, Ali, *Yesari Baba*, Muharrem Matbaası, Sinop 1941.

GÖKÇE, Emrah, *Mislî İsmâ'îl Hakkı ve Divanı*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YL, Ankara 2011.

İLHAN, Derda, *Üftade Divanı (inceleme-Metin)*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, YL, Bursa 2020.

İVGİN, Hayrettin; BOZYİĞİT, Ali Esat, *Kalecikli Âşık Mir'atî*, Kültür Ajans Yayınları, Ankara 2016.

KALKIŞIM, M. Muhsin, *Şeyh Gâlip Dîvânı*, İstanbul Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü, DT, İstanbul 1992.

KARAGÖZ, Halil, *Askeri Divanı'nın Tenkitli Metni*, Süleyman demirel üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü, YL, Isparta 1997

KARAMAN, Hayrettin, ÇAĞRICI, Mustafa, DÖNMEZ, İbrahim Kāfi, GÜMÜŞ, Sadreddin, *Kurʿan-ı Kerim Meāli,* DİB Yay., İstanbul 2016.

KAYA Ayşe, *Dîvânı Selâmî (İnceleme-Metin)*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.L., Malatya 1999.

KAYA, Recep, *Kurʿan-ı Kerim (Orta Boy),* DİB Yay., Ankara 2016.

KAYABAŞI, Ayfer, *Sârbân Ahmet Dîvânı (İnceleme-metin)*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.L., Malatya 1995.

KEMİKLİ, Bilal, *Elmalı İrfan ve Sevgi Şehri*, Barış Matbaası, Antalya 2009.

KIRMAN, Aydın, *Yemînî'nin Fazîlet-nâme'si -Şekil ve Muhtevâ Tahlili-*, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, İzmir 2004.

KOLLEKTİF, *Niyazî Divanı*, Maarif Kitaphanesi, İstanbul 1974.

ÖZDEMİR, Canan, *Seyyid Nizamoğlu Divanı*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Y.L., Ankara 1996.

ÖZDEN, Mehmet Fatih, *Envârü'l-û Âşkîn ve Muhammediye'de Manevi Eğitim*, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Y.L., Konya 2019.

ÖZMEN, İsmail, Alevi-Bektaşi Şiirleri Antolojisi, Ankara 1998, c.1-5.

ÖZTELLİ, Cahit, *Kul Nesimi*, Tokyo Matbaası, Ankara 1969.

MEMİŞ, Nuray, *Ferdi Abdullah Efendi ve Divanı (İnceleme-Metin)*, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.L., Manisa 2008.

MERMER, Kenan, *Mustafa Ma'neví'nin Hayatı ve Divanı*, Ankara 2004.

SAMİ, Şemseddin, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı yayınları, İstanbul 2002.

PALA, İskender, *Hoş Sadā*, Kapı Yay., İstanbul 2013.

PARLATIR, İsmail, *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü,* Yargı Yayınevi, Ankara 2014.

ŞİMŞEK Selemi, *Edirneli Kabûlî Mustafa Efendi Hayatı, Eserleri ve Tasavvufi Görüşleri*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.L., Erzurum 1998.

TATCI, Mustafa, *Yunus Emre Divan*, DİB Yay., Ankara 2016.

TATAROĞLU, *Abdullah, Muhîtî Hayatı, Eserleri ve Edebi Kişiliği Dîvânının Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.L., Konya 1995.

TAVUKÇU, Orhan Kemal, *Dede Ömer Rûşenî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni*, Dede Ömer Rûşenu (ktb.gov.tr) (Erişim Tarihi: 21.10.2021).

TEK, Recep, *Türk Edebiyatında Dertli Olgusu Âşık Dertli ve Eserleri (İnceleme-Metin)*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YL, Kayseri 2011.

TİMURTAŞ, Faruk K., *Osmanlı Türkçesine Giriş 1*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul 2000.

TURAN, Muhittin, *Tedrîsât-ı Edebiyyeden Nazm ve Eşkâl-i Nazm*, Kesit Yayınları, İsanbul 2015.

YAKIŞIR, Akif, *Mehmed Ali Hilmi Dedebaba'nın Dîvānı*, Bingöl Üniversitesi Sossyal Bilimler Enstitüsü, Y.L., Bingöl 2016.

YALTIRIK, Hüseyin, *Trakya Bölgesinin Tasavvufî Halk Müziği*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2002.

YILDIRIM, Yusuf, Osman Şems Efendi, Hayatı, Eserleri ve Dîvânı (Metin-İncelem-Tahlil), Y.L., İstanbul 2013.

YILMAZ Kadir, *1556 Tarihli Muhammediye İnceleme-Metin-Dizin*, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, Sivas 2020.

YILMAZ, Kadriye, *Mebnî Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara 2018.

ZÖHRE, Armağan, *Verdî Kâsım Divânı inceleme-Metin*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.L., Gaziantep 2009.

Süreli Yayınlar

AYDEMİR, Yaşar, Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler, *Turkish Studies, Volume:* 2/3, Ankara 2007, s. 123-132.

DUYAR, Hidayet, On Altıncı Yüzyıl Şairlerinden Kabûlî'nin Şiirleri, *Tukish Studies, Volume: 4/2 Winter* 2009, s.307.

GÜRBÜZ, Mehmet, Şiir Mecmualarının Kaynakları Üzerine, *Turkish Studies, Volume:* 8/1, s. 316

KAVAKLIYAZI, Ahmet, 15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halîlî'nin Şiirleri, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 34, Konya 2015, s. 1-88.

KÖKSAL, M. Fatih, Metin Neşrinin Ana Esasları, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi,*

S. 31, Ankara 2012, s. 181.
KÖKSAL, M. Fatih, Şiir Mecmualarının Önemi ve 'Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi' (MESTAP), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII., Mecmūa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı,* haz. Hatice Aynur vd., Turkuaz Yay., İstanbul 2012.
ÜNVER, İsmail, Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, *Türkoloji Dergisi*, c. XI, S. I, İstanbul 1993, s.51 – 89.
TUNÇ, Semra, Dede Ömer Rûşenî, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S. 4, Konya 1997, s. 237-249.

Diğer Yayınlar

ALBAYRAK, Nurettin Albayrak, "Pîr Sultan Abdal" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c.34, İstanbul 2007, s. 277-278.
ALBAYRAK, Nurettin, "Kul Nesîmî" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 26, İstanbul 2002, s. 353.
ARSLAN, Mehmet, "Râzî, Hâfız Mustafa Râzî Efendi" *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* RÂZÎ, Hâfız Mustafa Râzî Efendi (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 28.11.2021).
AŞKAR, Mustafa, "Niyâzî-i Mısrî" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c.33, İstanbul 2007, s. 166-167.
AZAMAT, Nihat, "Osman Şems Efendi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* c. 33, İstanbul 2007, s. 473-475.
AZAMAT, Nihat, "Üftâde" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c.42, İstanbul 2012, s. 282-283.
BEYDİLLİ, Kemal, "Yusuf Paşa, Koca*", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 2013, c. 44, s.23-25.
BİLGİN, A.Azmi, "Ümmî Sinan" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 42, İstanbul 2012, s. 310-311.
ÇAKIR, Emine, "Cevâbî" *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* CEVÂBÎ (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi 24.11.2021).
ÇAKIR, Emine, "Mahzûnî Muharrem Baba", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* MAHZÛNÎ MUHARREM BABA (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 25.11.2021).
ERDOĞAN, Hilal, "Deli Şükrü", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* DELİ ŞÜKRÜ (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 28.11.2021).

ERGİN, Şakir, "Fenní Efendi" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* c. 12, İstanbul 1995, s. 349.

KALKIŞIM, M.Muhsin, "Şeyh Galip" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* c. 39, İstanbul 2010, s. 54-57.

KİRMAN, Aydın, "Yemînî" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 43, İstanbul 2013, s. 420-421.

KOÇ, Munise, "Yahyâ Efendi, Yahyâ Efendi Bin Şeyh Mevlevi Osman Çelebi Efendi", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* YAHYÂ EFENDİ, Yahyâ Efendi Bin Şeyh Mevlevî Osman Çelebi Efendi (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 28.11.2021).

KÜÇÜK, Sabahattin, "Ferdî" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* c. 12, İstanbul 1995, s.369-370.

ÖZKAN M.; İSEN M., "Halîlî" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,* c. 15, İstanbul 1997, s. 329-330.

SUBASI, D. Adalar; Ekici, Ayşegül, "Ahmed, Pırasalı Ahmed Paşa", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* AHMED, Pırasa Ahmed Paşa (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 25.11.2021).

TOSUN, Necdet, "Seyyid Nizamoğlu" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 37, İstanbul 2009, s. 73-74.

TURAN, Fatma Ahsen, "Mirâti, Kalecikli MirÀti, Mehmed", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,* MİRÂTİ, Kalecikli Mirâti, Mehmed (yesevi.edu.tr) (Erişim Tarihi: 27.11.2021).

UÇMAN, Abdullah, "Mehmed Ali Hilmi Dedebaba" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 28, İstanbul 2003, s. 440.

UZUN, Mustafa İzzet, "Dede Ömer Rûşenî" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 9, İstanbul 1994, s. 81-83.

UZUN, Mustafa İzzet, "Yazıcıoğlu Mehmed Efendi" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 43, İstanbul, s.362-363.

YÜCE, Nuri, "Dertli", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 9, İstanbul 1994, s. 186-187.

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler, Şairlerin Kullandıkları Nazım Şekilleri / Nazım Türleri ve Sayısı ……32

Tablo 2: Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı …...…….37

Tablo 3: Mecmuanın (s. 96-258) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu ……..…….50

Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi ……104

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı ……29

Şekil 2: Nazım Türleri ve Sayısı ……..29

Şekil 3: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları ……...30

Şekil 4: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar …….31

Şekil 5: Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı ……...31

EKLER

1. TIPKIBASIM

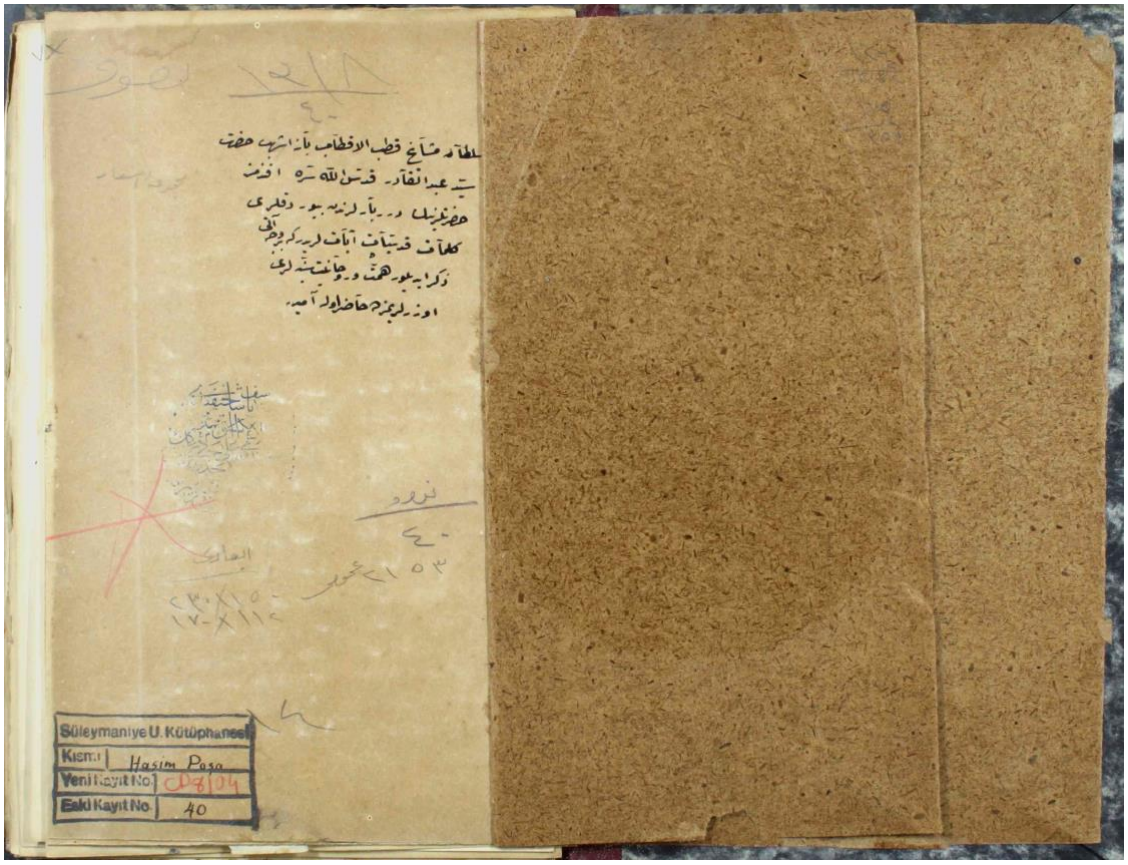

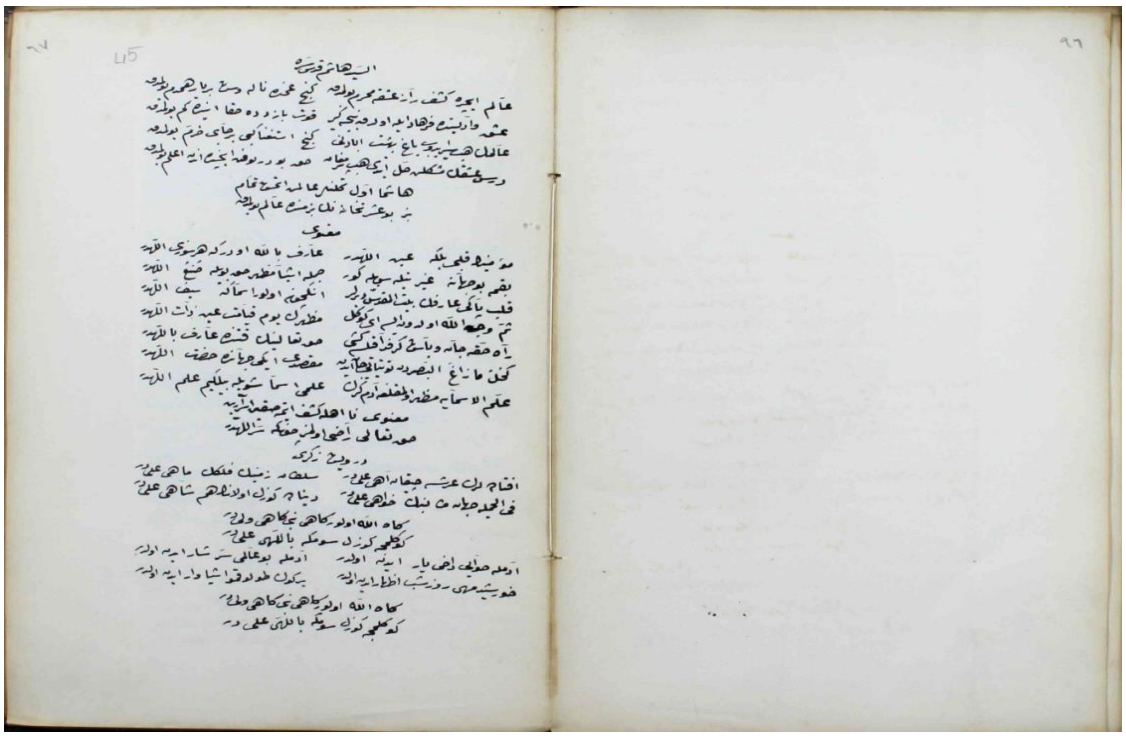

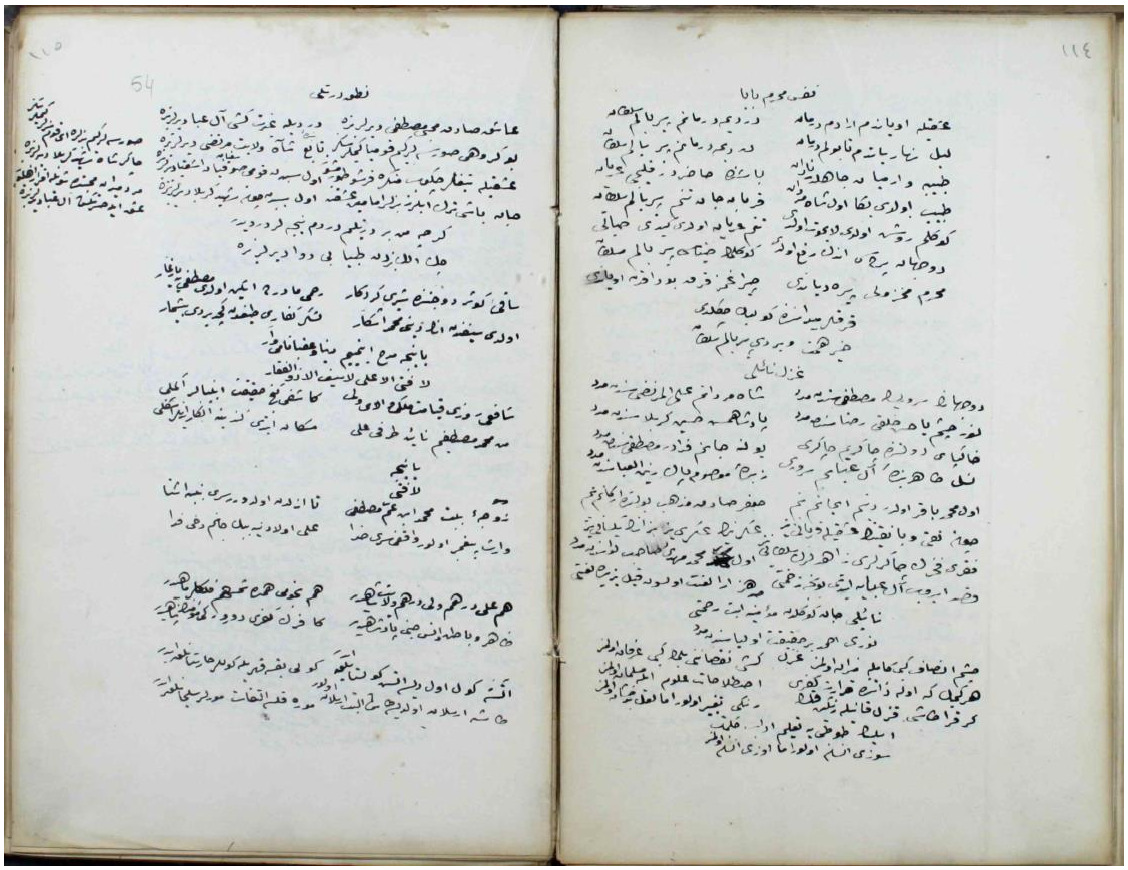

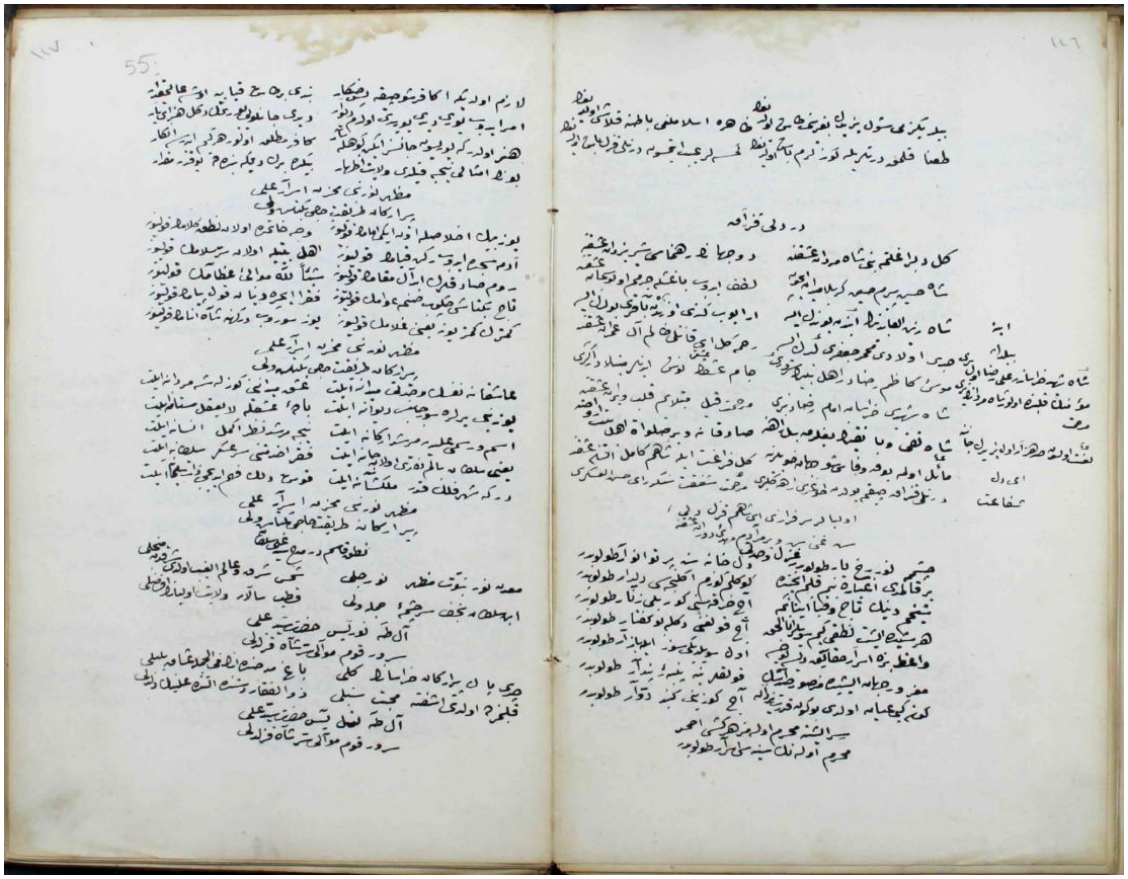

نفس

طوطم ابنه بوزیم قدوم نظری اویم علی کویور کویم علی کویور کویم
اوم اتا طوطم جد ح طلل سما ایله هم علم الاسما ایله علی کویور کویم
علی کویور کویم

هم علم هم هم شاهم هم
هم کرجلی اینرل دامنه هم

حضرت نوح نجات طوه بنا کلیم ات
هم ابراهیم خلیل ات علی کویور کویم
علی کویور کویم

عیسی روح الله اولدر ایکی عالم شاه اولدر
حبیب مزه یاه اولدر ایکی عالم شاه اولدر

علی اولدی علی اخ علی طیب علی هم
علی باطنه علی هم علی کویور کویم
علی کویور کویم

علی حایز علی حامیانه علی رحیم علی رحام
علی ویر علی ایمانه علی کویور کویم
علی کویور کویم

علی کرامیکت هزار بازنه اشکیت
کویه کویم دیلم دیلم علی کویور کویم
علی کویور کویم

60

فطعه علوی

شاه کلیوب بیل دل غدیلسه رسنل شریعلم جهانه غنیم بوجکله رسنل
پیر اعظمیه الحمد شاه جبرئیل علی بنت خلقه بکوسنل بغنیکه رسنل

فطعه دیگر

بولدی بوم عاشوره جبرئیل قیلیاکیل سمادت و زینه بوهزینه و دیاو ملایکی
سماوات اهلنک کوزیاشیه باز نظلایم زیبه کربلا نک روح ایچون سیل اولدی

ضیانه راحل اولدی محمد کیل کیسه کوثری صو ینجیم وارث شاه مردانه
حاینه کوثر علی یانی حسنه وحسینه وارث اولاده بوسره قرار اولیا کامانه

بنت شاه ولایته بزم غم آمیز حضرت یتیم وبیکس دردلرینه کوز یاشی
عاقر فاکرها صبر دوکرلردی فاطمه آل اولاد رسول الله دیاشی

غلام شاه مردانه علی یم اسیر بنت فرمانه علی یم
نه فدمه غلام حیدر الفقه غلامی انه غلامانه علی یم

حسینی کربلا ایچون قلمه یه یورمیه وسیع ارای شفیعی مرتضی در حق محمد اولیا یاکی

ساجدی

اولدی اولدی شاه دین الفقه مجرم آیه بو وجود مصحفه کربلا یه دوکیلدی ناکاه
یوهه تحمل استرم جام شهادت یا حسین یا حسین اوغربه جانم فدای

غزل امامیه

کعبه لی عشق در عالمی سر انقضا حافظا هزار بازنه اشکیت ایله
هم علی یه هم المصطفی وی البتول والحسنه ثم الحسینه والعلی یه العبا
المجتبا فاطمه والمعتضی والکاظم والامام المنتظر یعنی صاحب الزمان
والجواد والنقی والامام العسکری والامام المتقی صاحب الرضا
صلوا یا بنی وسلموا علی یا حبه جدهم افضل الخلق جمیعا بعد خیر المرسلین

ایکی جهانه کونشی مصطفی هم سیر رضیه علی مرتضی

مرثیه دیگر

حسینه طلعتی اولدی علی الاعلی یا حسین یا حسین یا حسین یا حسین
بوهی فاضل بری بکسر قیوب قصه جانیوب بابا ملجی وفا قائل ناداندی

حسینی سوه یاه معبود محمد کربا دنیه
قسم اولسونکم اولانلر بزیه اغیار دنیه

شعر نبذه

شکر خضه شکری کلدی دیسه کنه م هیچ داغی هم بیکیر
هیچ کمسه بوسزی فهم ایتمیر هر کلانه محلوقه فریاد ایتمیه

مثنه

فتح العبیه یعول کربا سیه یا حسینه نور چشم نامور دانه مرتضا سیه یا حسینه
هم حامی یاره یا هم فاطمه زهرا انسا اهل بیت محمد آل عباسیه یا حسینه
سحاب کوهلی طه فرقوانه امیه ایرمی مصطفی سیه یا حسینه غنچه کلشه سرای مصطفی سیه یا حسینه
صحرا ایله لفت بابا یه بزلن جانه کوه ریلر صحه نور ضیا سیه یا حسینه
اهل محشر دسته صبر دیه ایچر کیه کوثری سه صوه نزلغه ترکر کیلیه یا حسینه

قبل شقاوت عاشورا هزار محزنه
عرصه محشره مقبول یا حسینه

دوه کیچی سیه ش باطنه بوزیق بیرم جلق کبناغ ولی قورم
الیفی ناغ یاشق نقاب بوزیق شاهم اولاده امام حیدری کورم
کیمیسی چوچ اولدوری کوی حالی نلدیه جرایح اویاری
اتاسی ایلدی فوه ال صوری ایرنل ایچه یکی طولمالی کورم
ایچرم اول طلعه یه دلخلی بیرم ایرنل اوکونشه اکلر کتورم

منزله تعزیه دیلیکجه م اوطورم
کندم له نعلی علی کوه دم

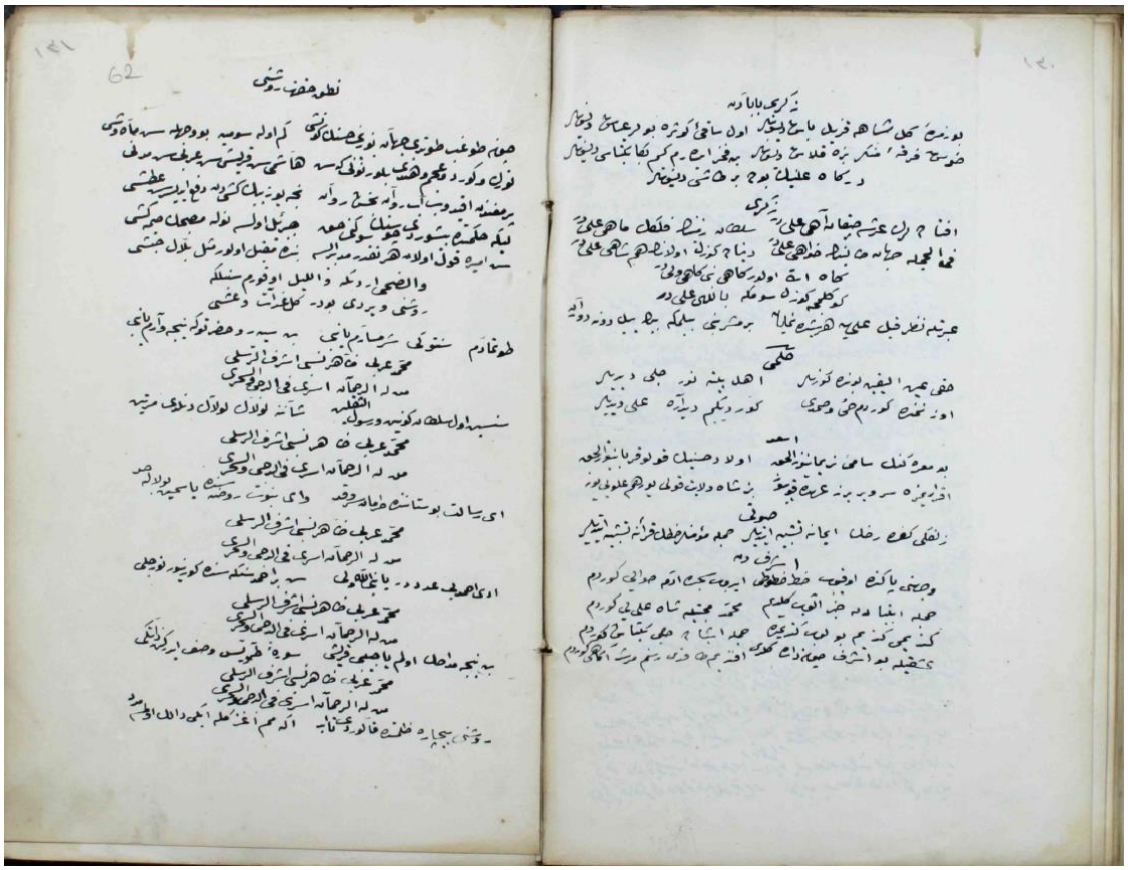

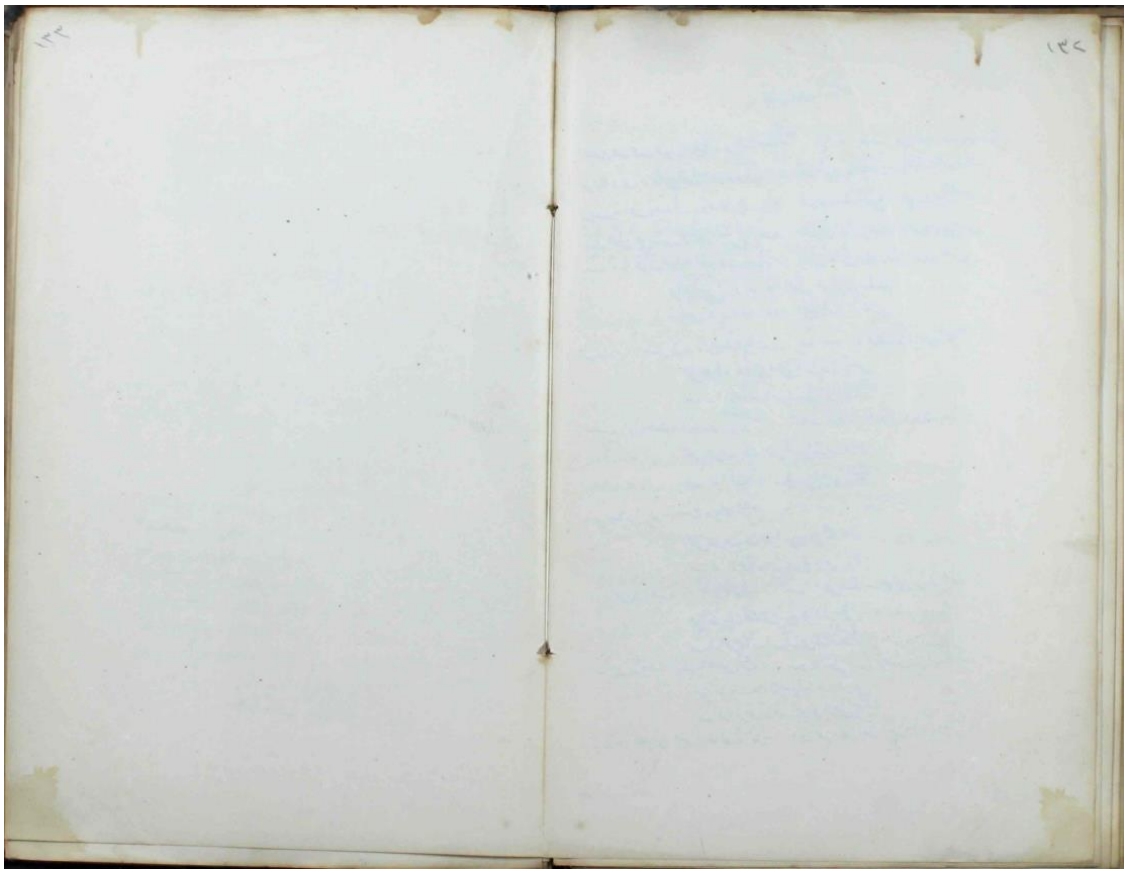

63

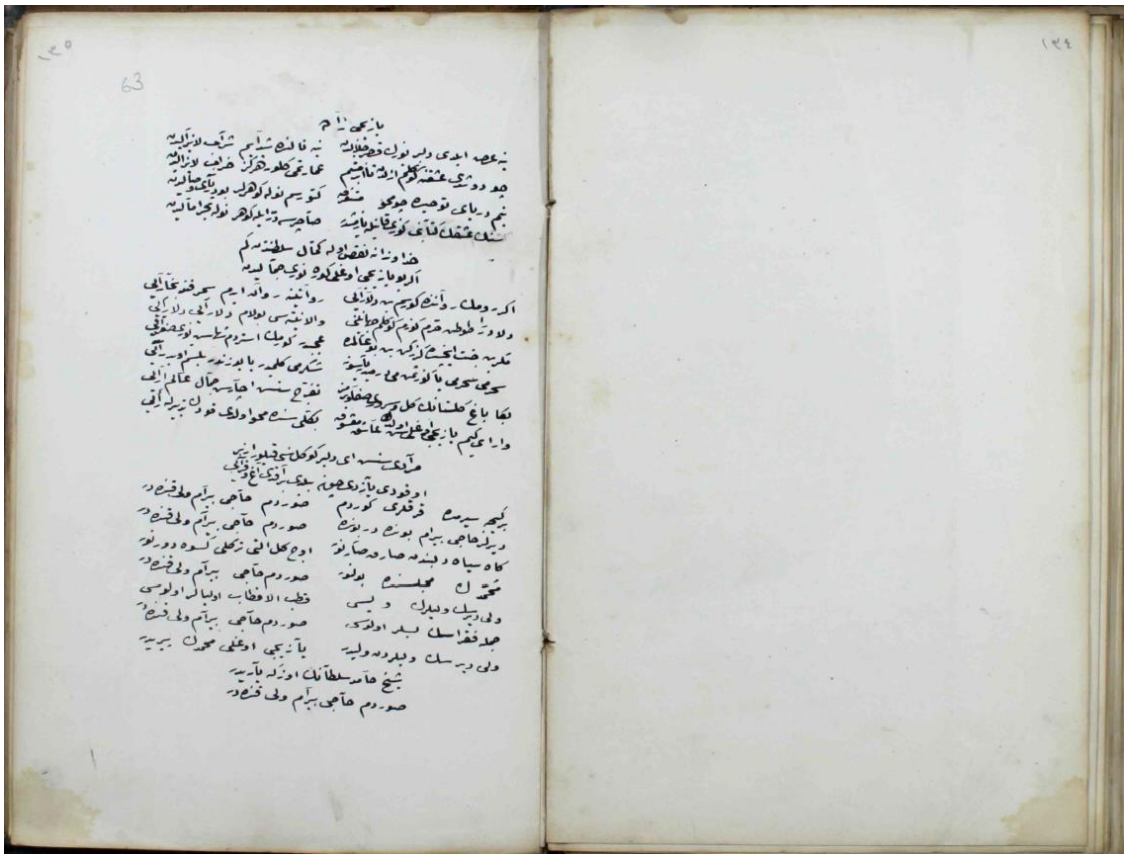

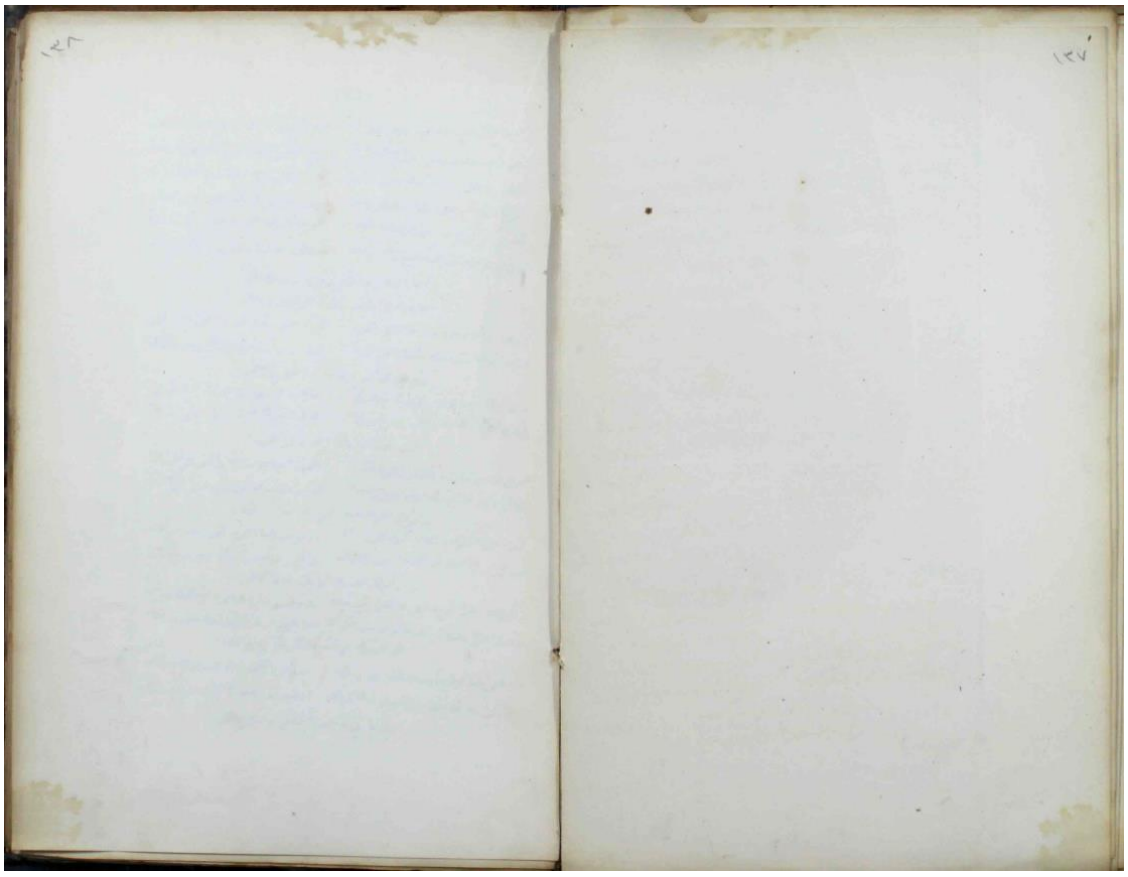

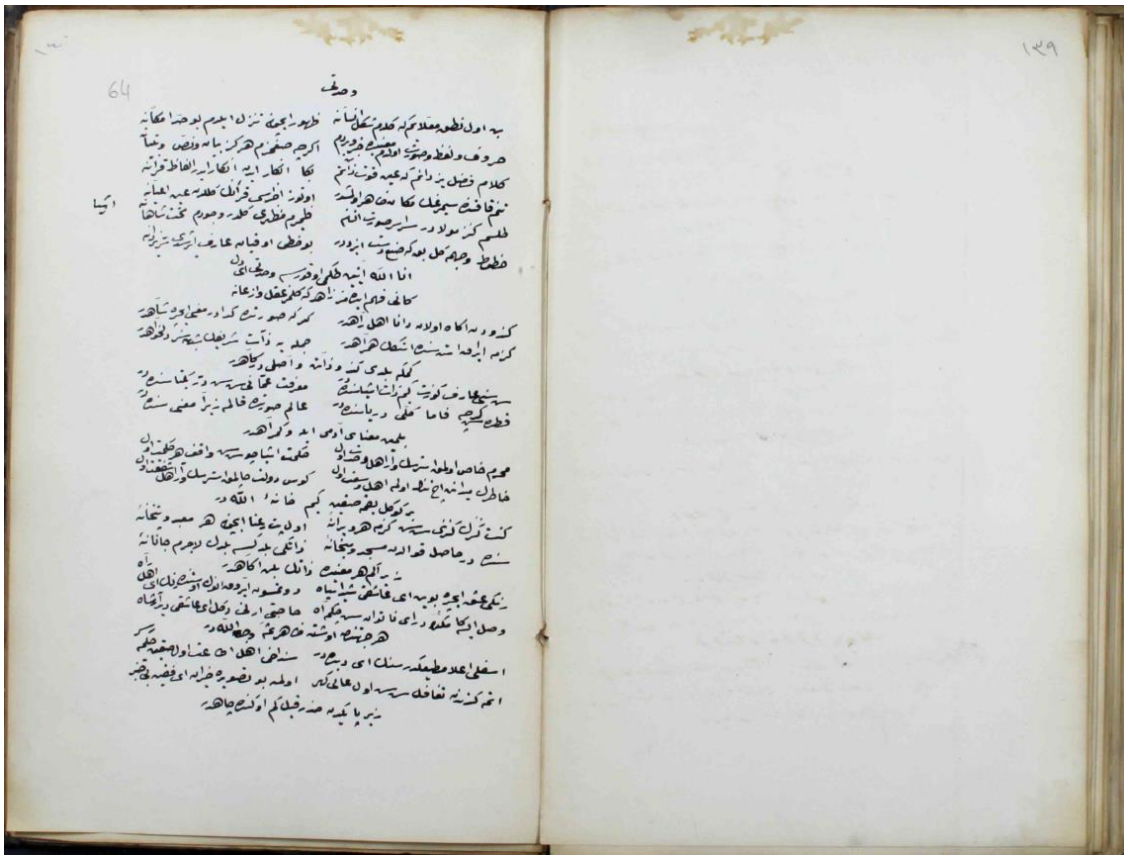

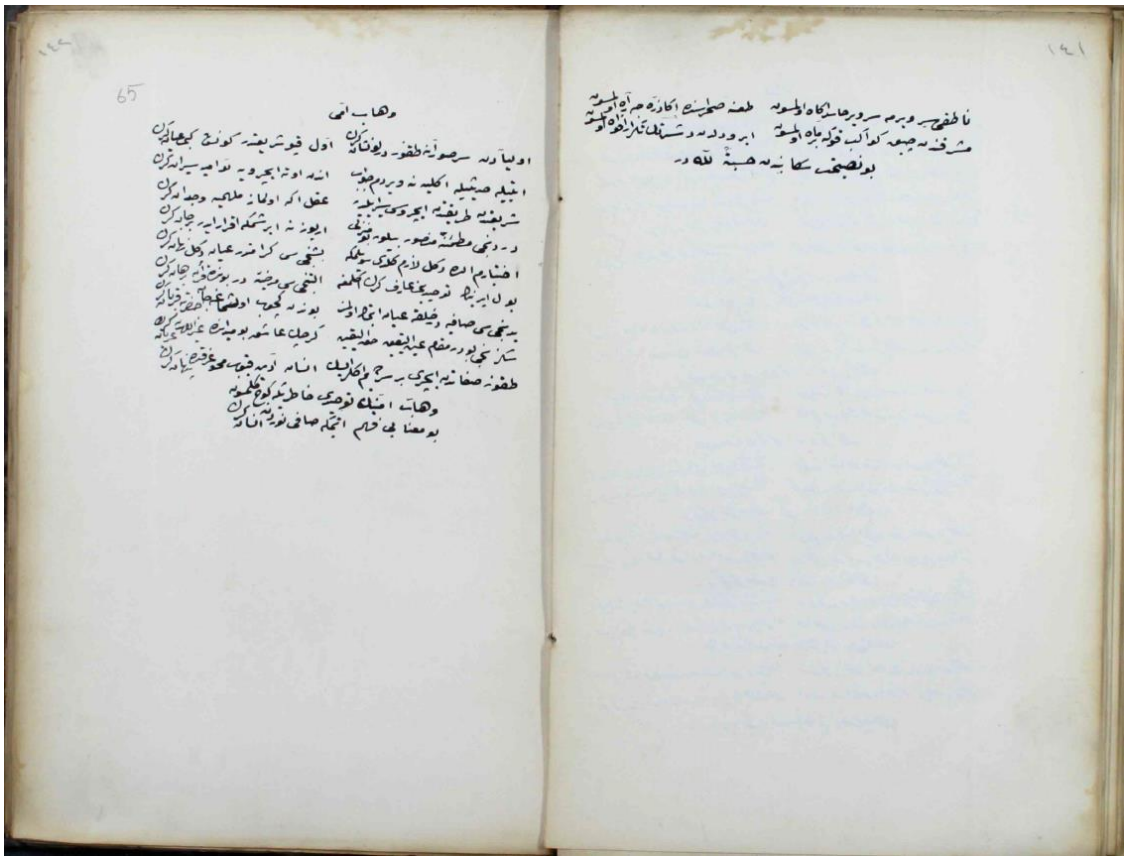

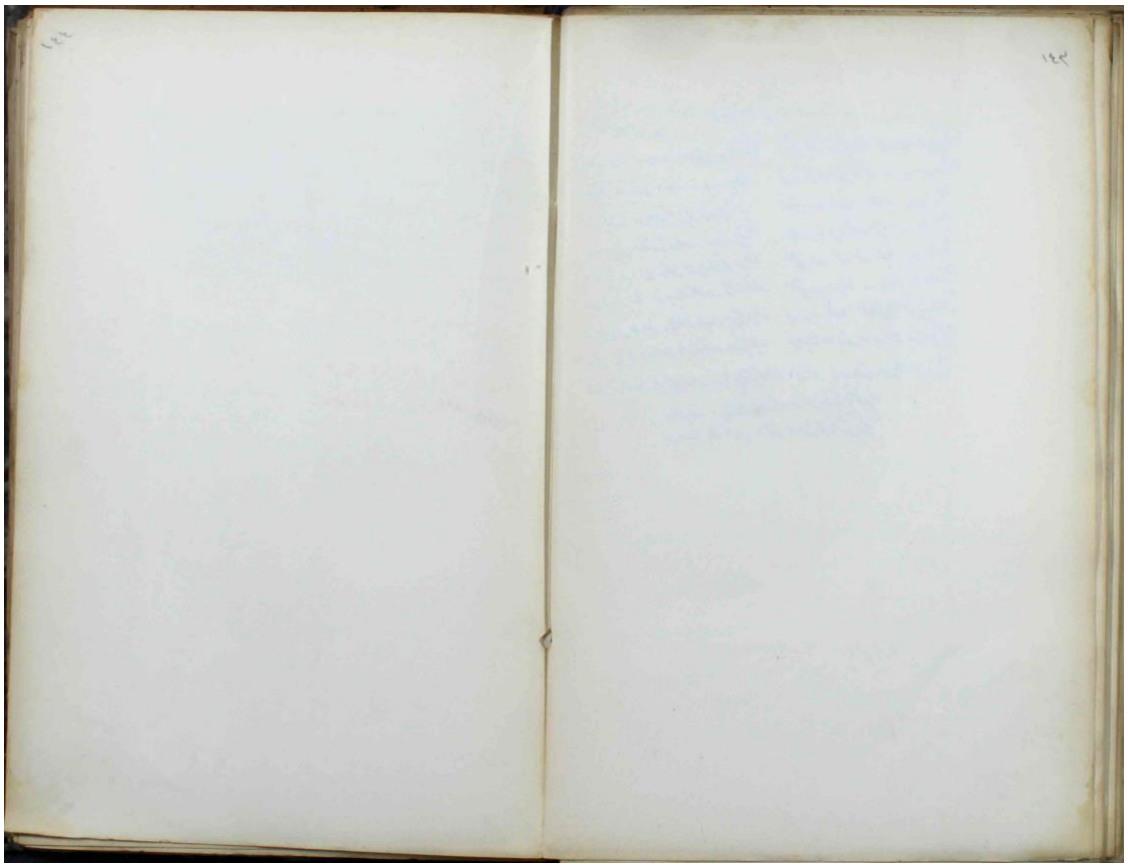

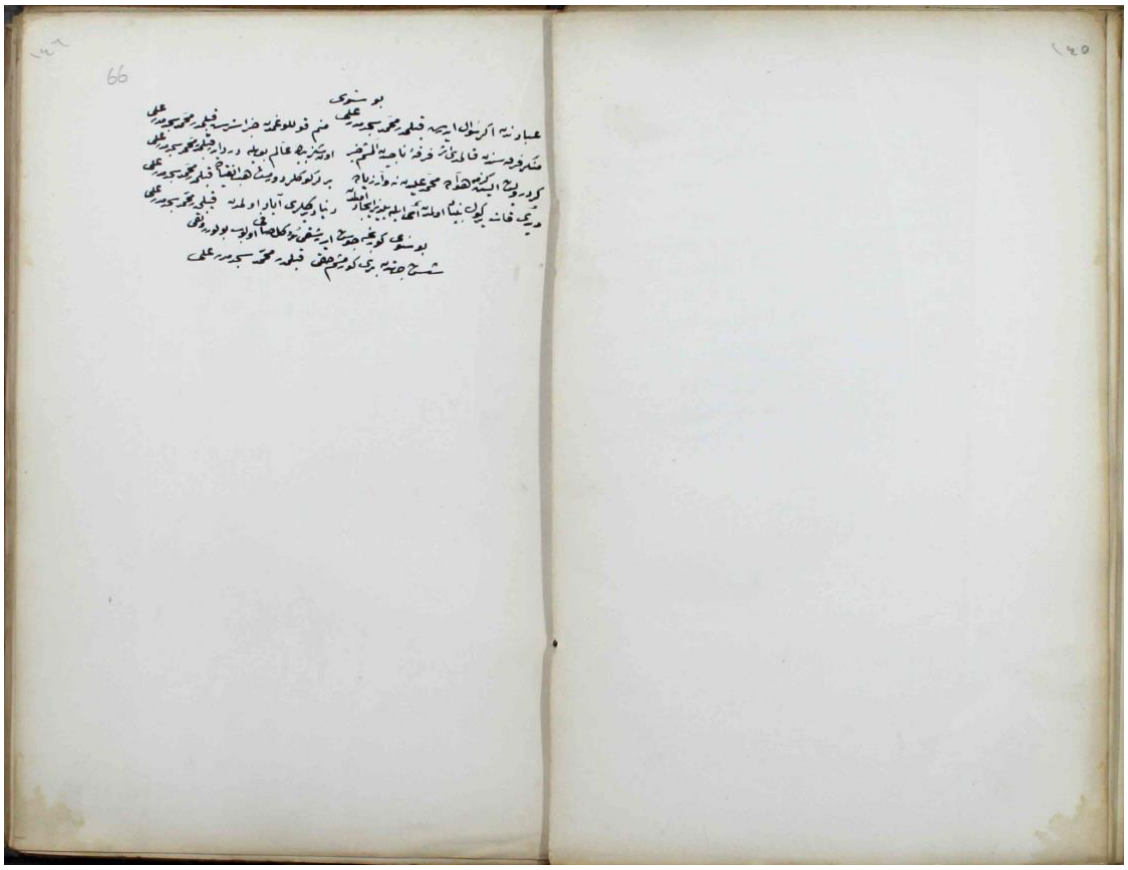

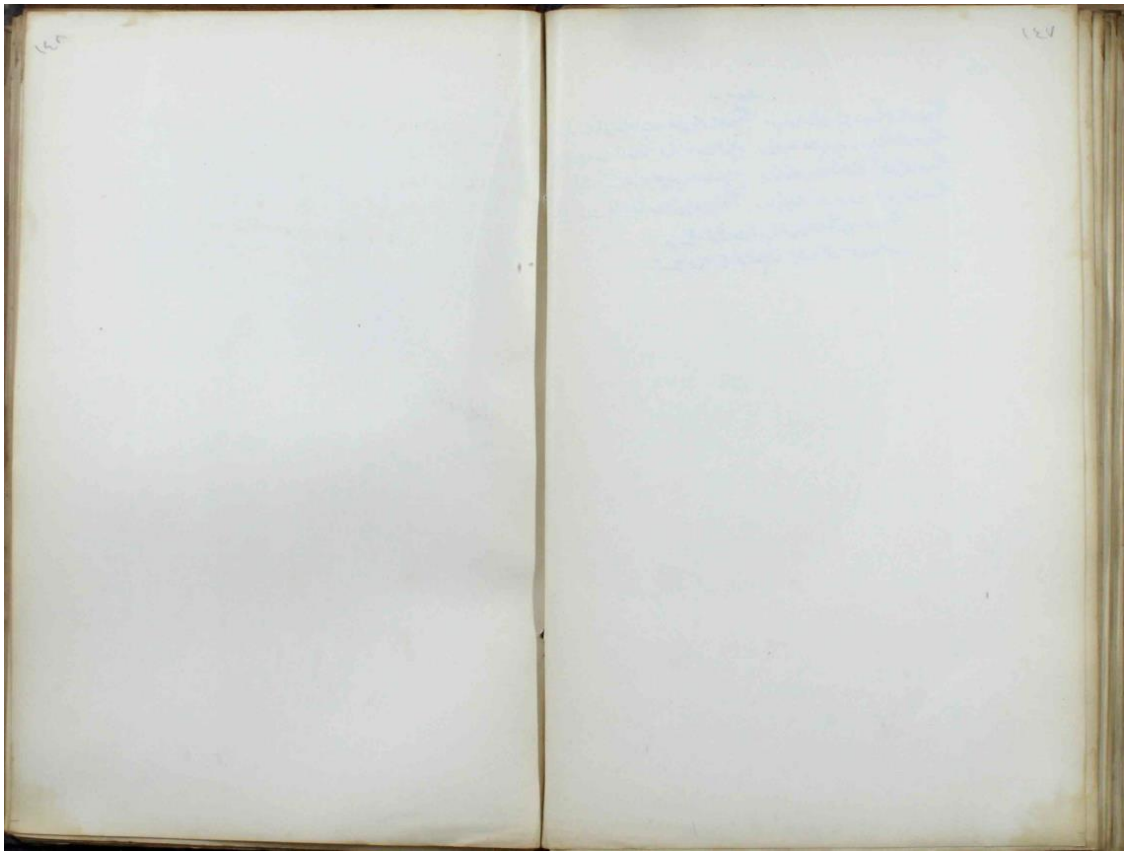

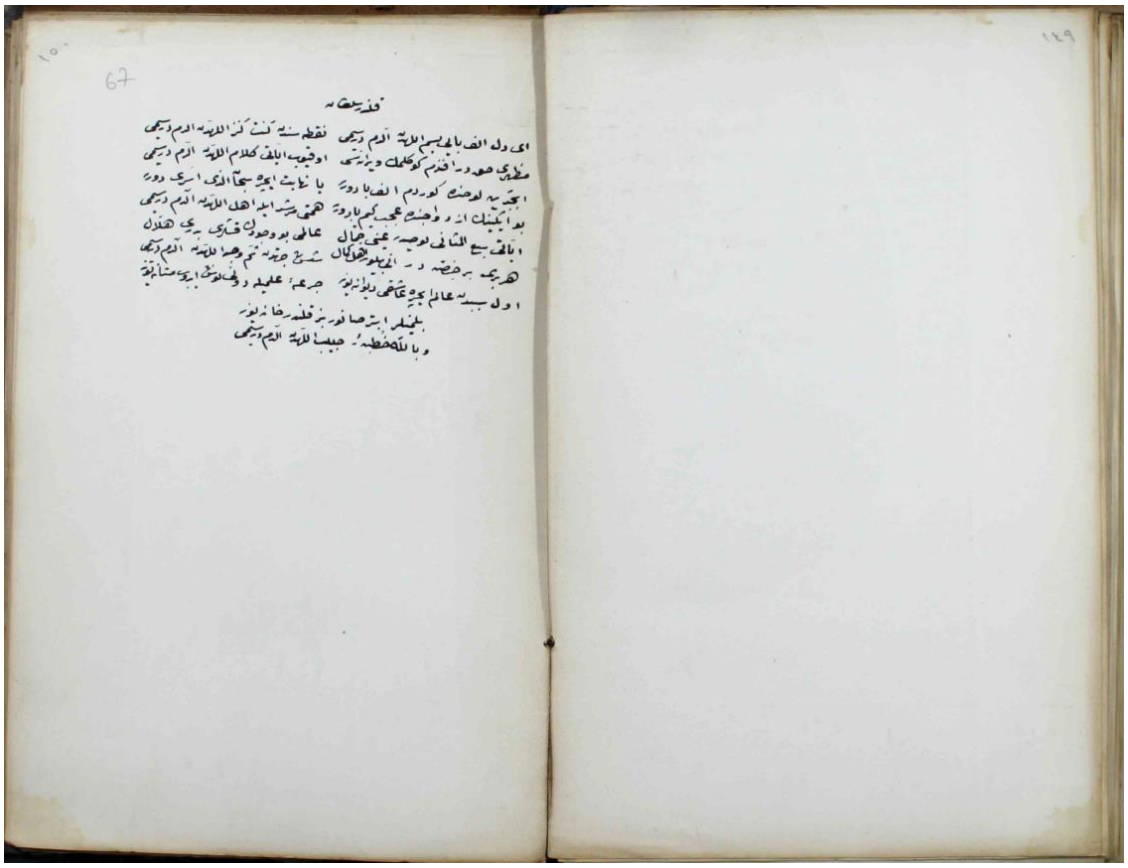

١٥٠

67

قلندر سلطان

اى دل الف بابى بسم الله الرحمن الرحيم نقطه سنده كنت كنز الله الرحمن الرحيم
مظهرى حق در افندم كوكلمك ويرانه سى اوقيوب اياتى كلام الله الرحمن الرحيم
ابجدينه لوحنده كوردم الف با دور يا نهايت ايچره سبحان الذى اسرى دور
بو ايكينك از دواجنده عجب كيم بادور همتى مرشد ايله اهل الله الرحمن الرحيم
اياتى سبع المثانى لوحيدر عينى جمال عالمى بو وجودك قشرى برى هلال
هر بيك بر خصه در انى بيلور اهل كمال شرح جهتدن ثم وجه الله الرحمن الرحيم
اول سببدن عالم ايچره عاشقى ديوانه يوز جرعه علميله دونى لوحى ابروى مستانه يوز

بلمينلر ابتر صانور بز قلندر خانه يوز
وبالله خطبه حبيب الله الرحمن الرحيم

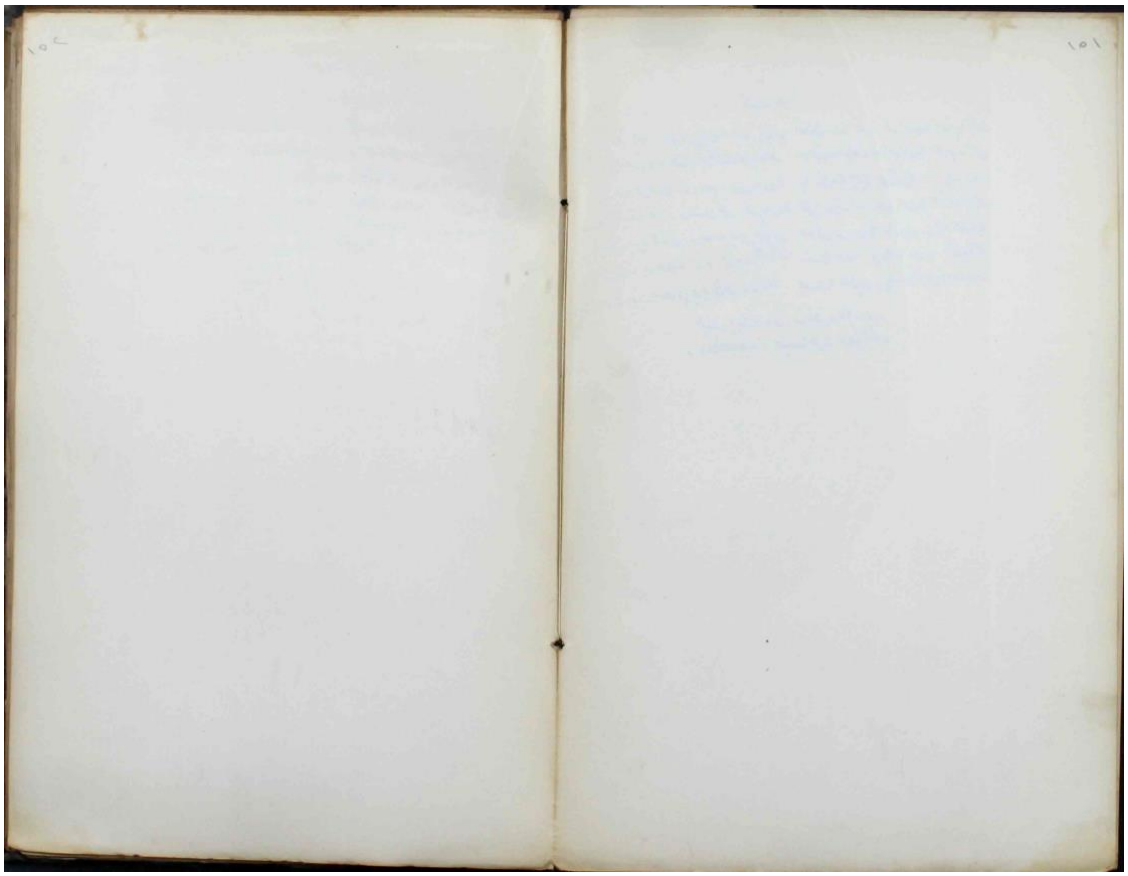

١٥٢

١٥١

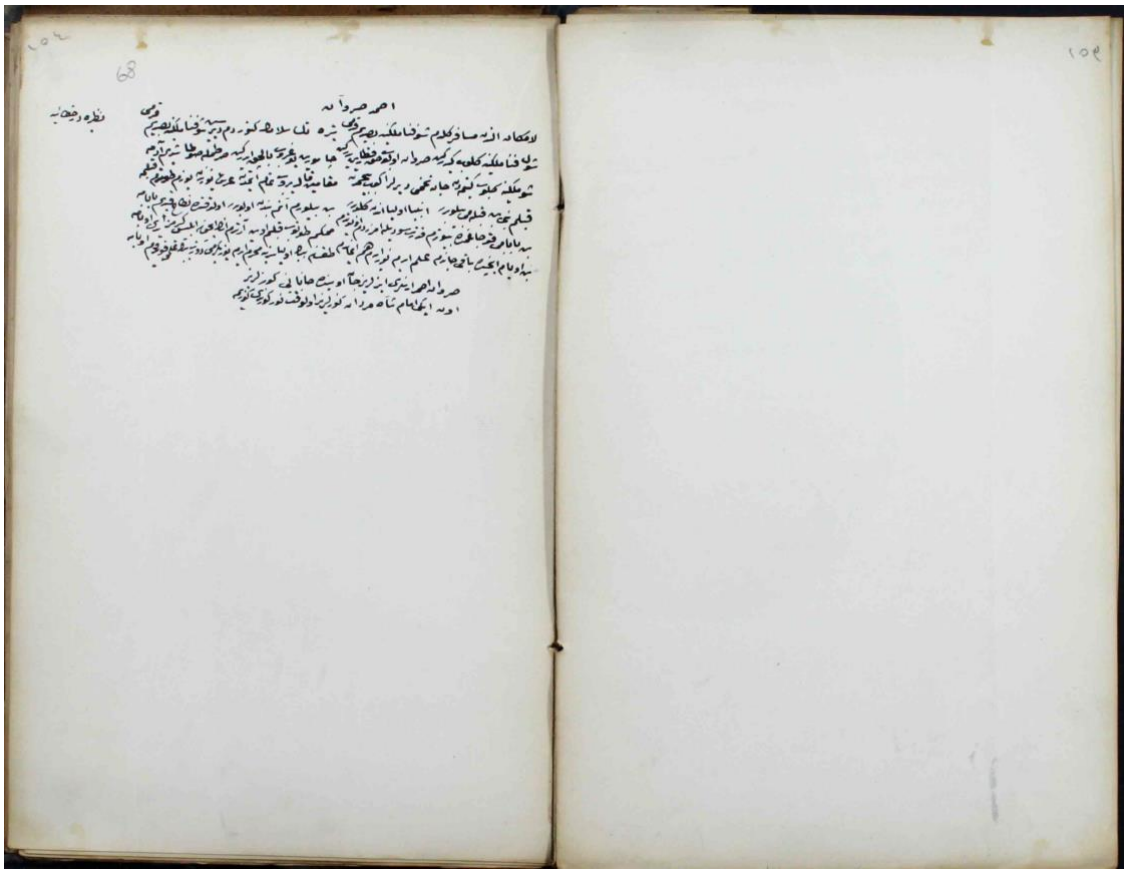

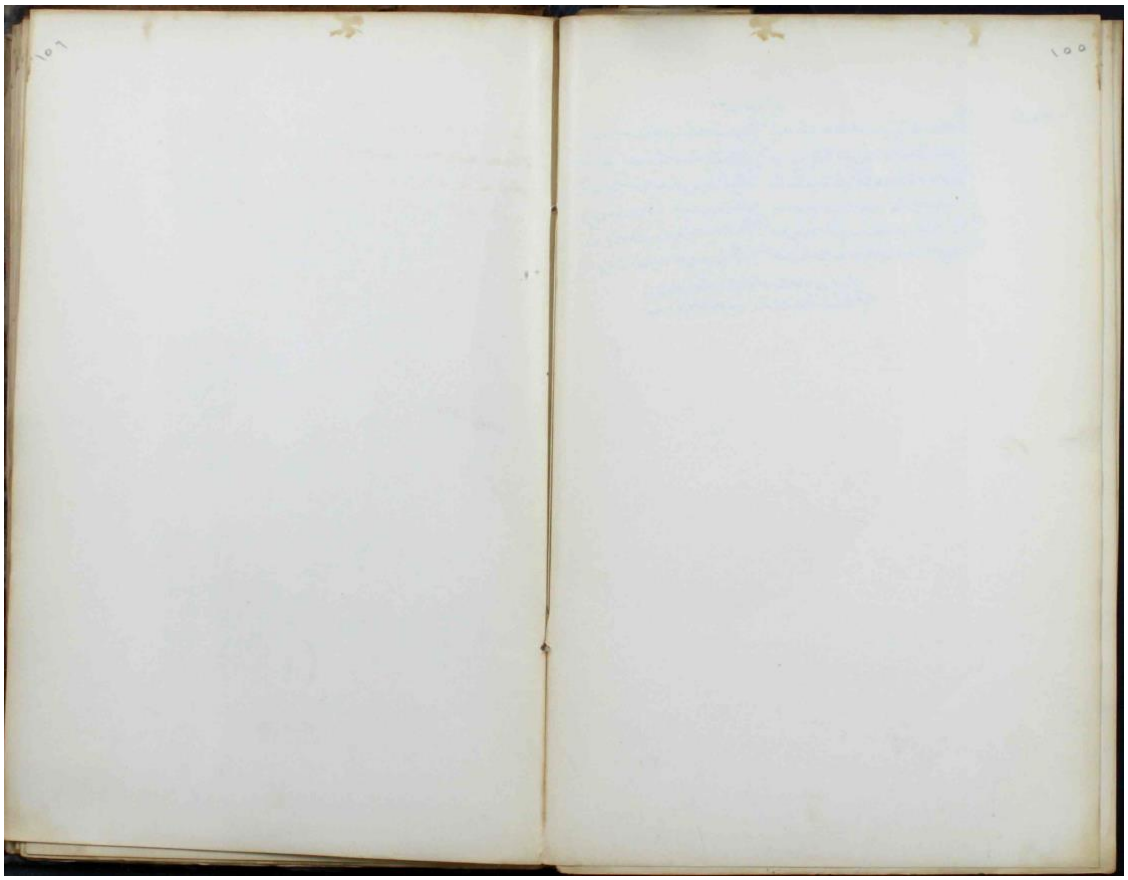

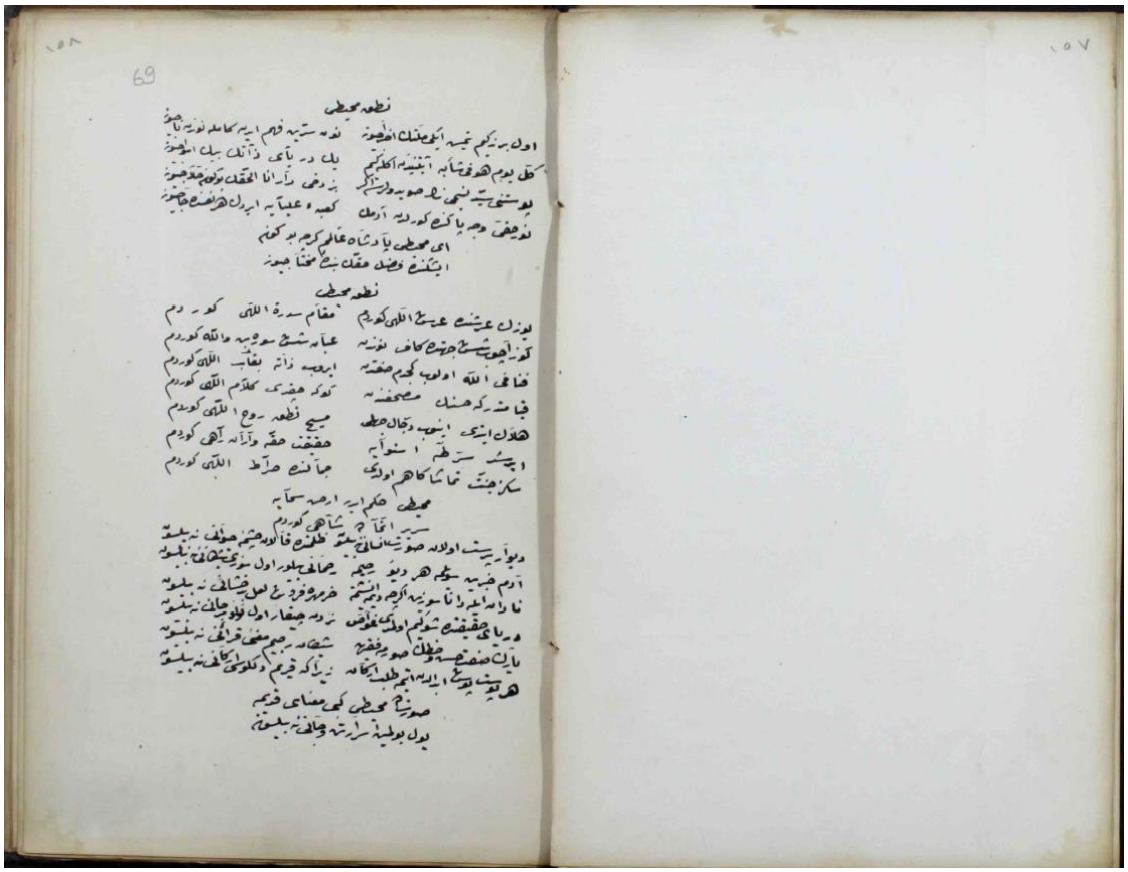

69

نظمه محیطی

اول به یکم نیسه ایکی جنلک اقیمه — نقه ستیه قوم ایسه کامله نوبه یاصه
کل یوم هو فی شأن اینیه اکلم کبی — یلک ده یای ذاتک بیلک اولصه
یوشنمی سیه نبی نک صوبه ورکی — یه دمی ذاته انا الحق دیوب جقه جمه
نوحیفی وصه یا کش کوریه آرمق — کعبه عبیاسیه ایرلی هرنصه جایزه

ای محیطی یا دشاه عالم کرم به کهف
ایتمش نوصف مقلک بش معنا جمه

نظمه محیطی

یونوس عیشنی عیسی اللهی کوردم — مقام سدرة اللهی کوردم
کوزی آچیق شیخ جوشق کاف نونیه — عباده شیخ سویه والله کوردم
فاتحه الله اولوب کوردم صفتیه — ایدوب ذاتی بغیب اللهی کوردم
قیامته کدک هیدی کلام اللهی کوردم — کوکه هیدی کلام اللهی کوردم
هلال ایزی ایچوب رجال حیطی — صیچه نقطه روح اللهی کوردم
ایشک سرطه استوایه — حقیقت حقه وآیه آیه کوردم
سکز جهت نماشاکاهم اولدی — جمالنی حراط اللهی کوردم

محیطی حکم ایدوب ارصه سمایه
سریه اتمه جه شاهی کوردم

دیوانه یشه اولانه صوبه اتمش بیتی طوغری فالوده هیچ هوف نه بیلسه
آدم ضیه سوکم هی دیو جیجه — چاقی بیلور اول سوزی چاقلی نه بیلسه
نه اراده ایدر انا سوزنه اکرم ویرمیسه — خرمنو فرزنغ لعل فیشانی نه بیلسه
ده یای حقیقتی سوکم اولدی غواص — نه دنه جیغار اول لولو جانی نه بیلسه
یایلی صفه صوبه طوغری صوبه رفیقه — شیطانه صیمه صفی قرانی نه بیلسه
هو تنه یوسنی ایدوب اتمه طلب ایکاده — نه زاکه قیمه دکلدی کافی نه بیلسه

صوبنج محیطی کبی معنای قدیمه
بول بولمیه زاتنه جاهل نه بیلسه

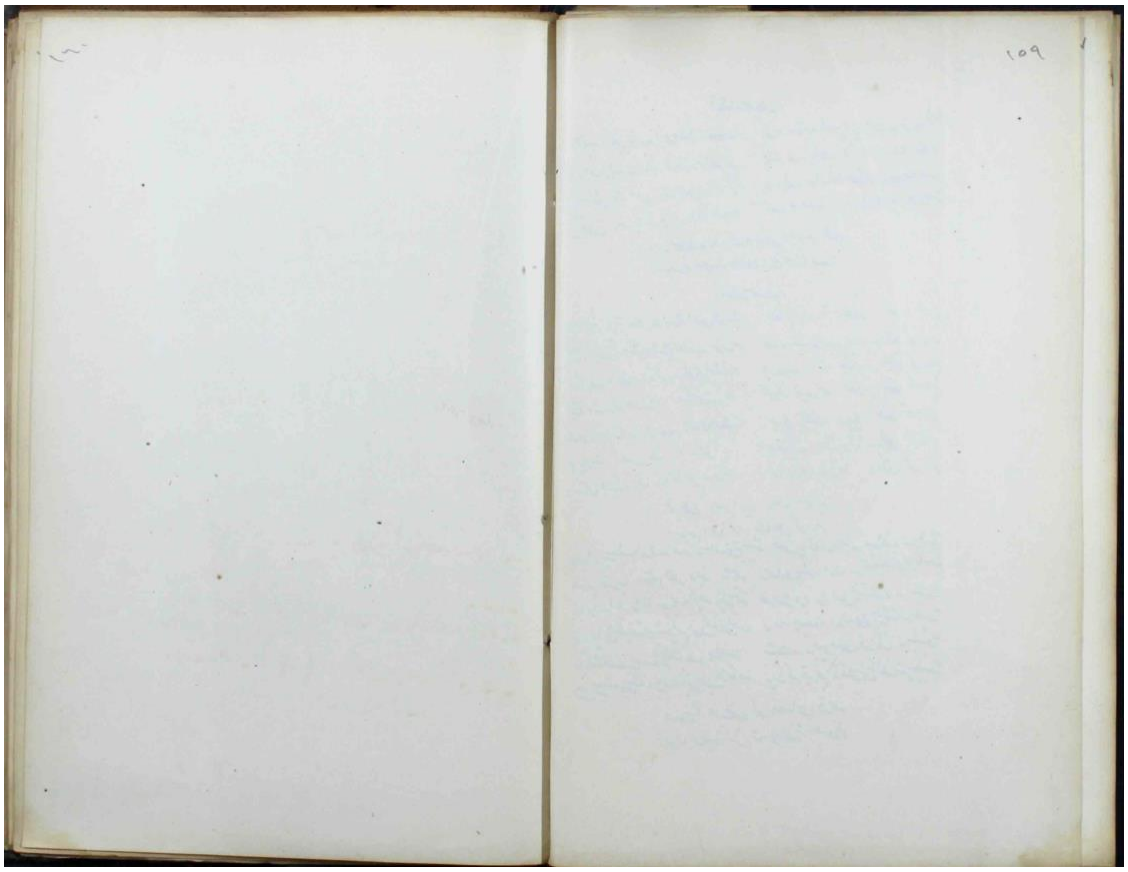

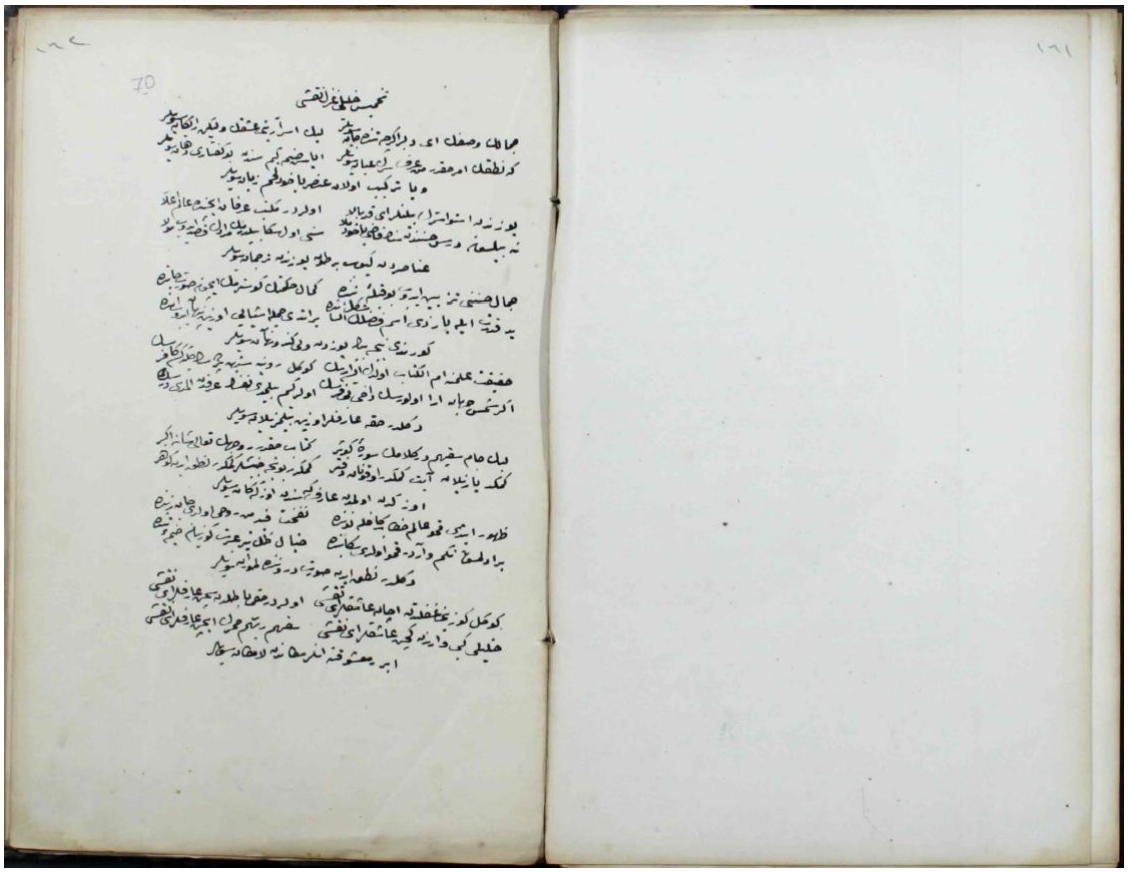

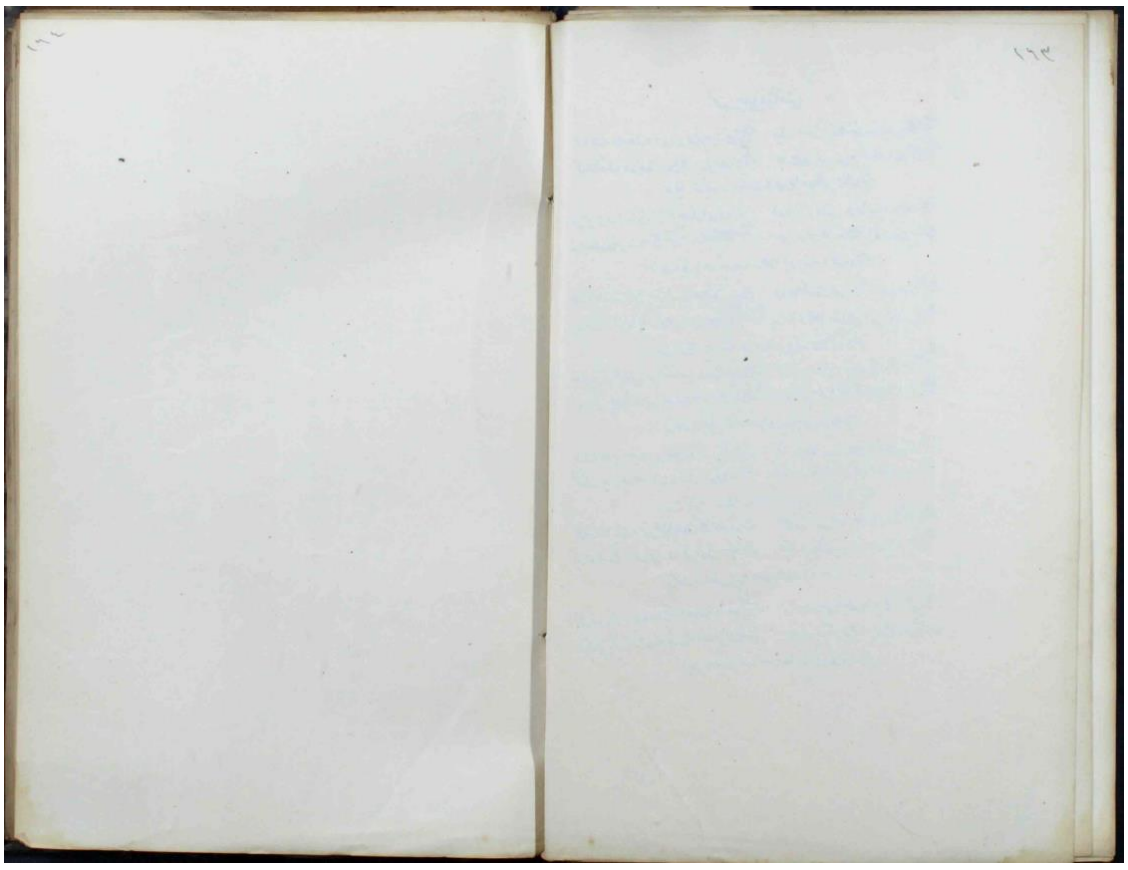

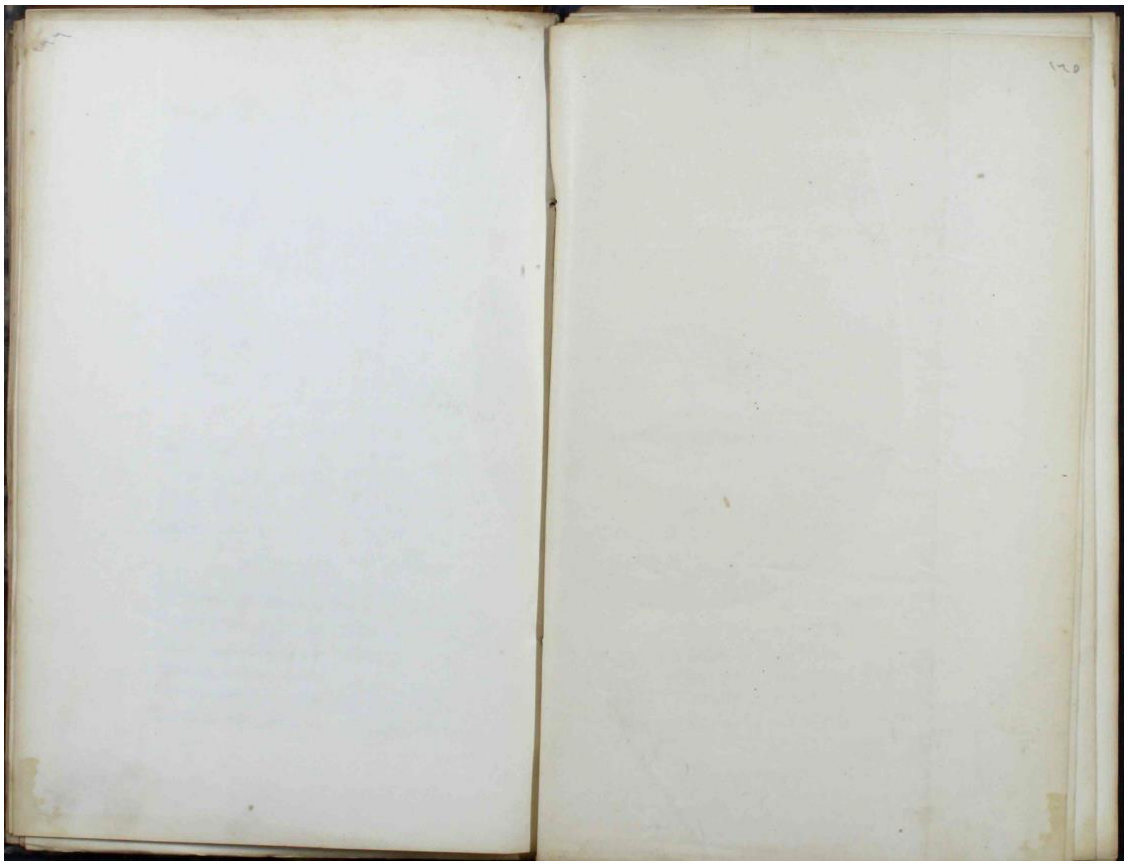

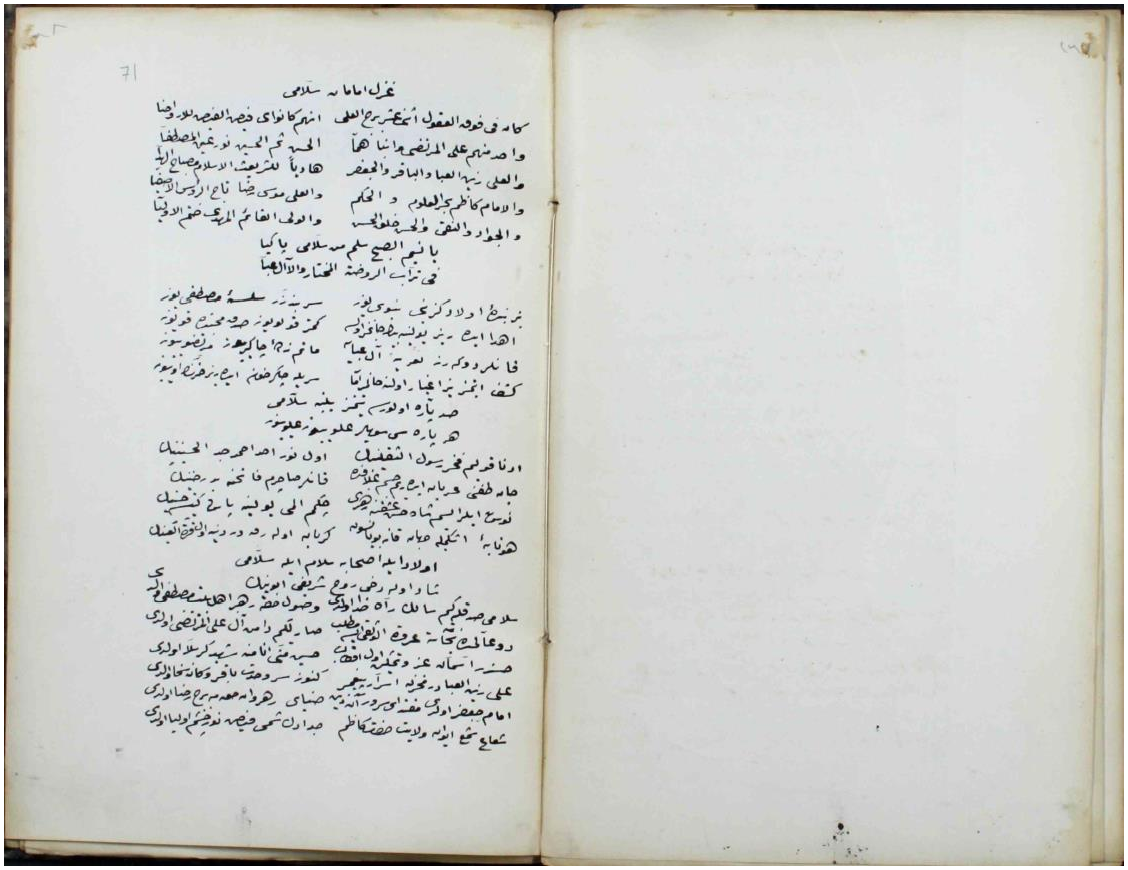

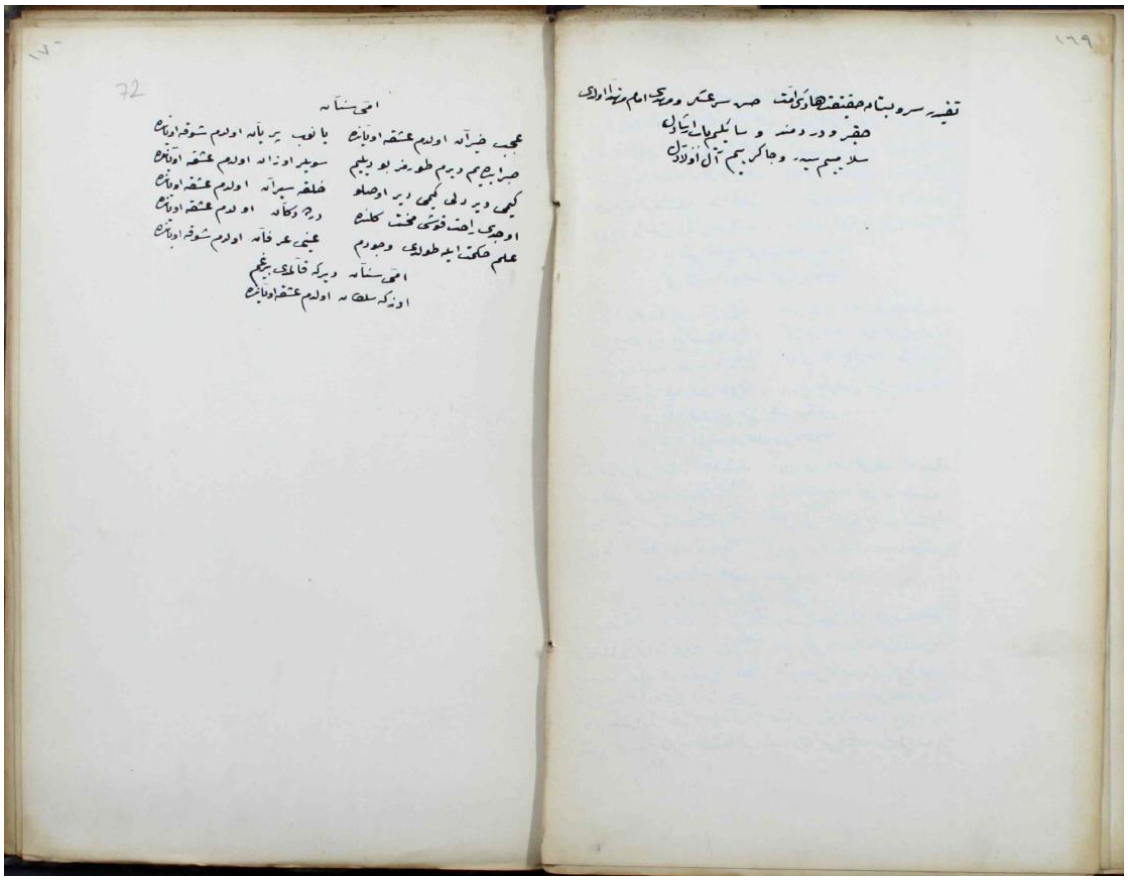

١٦٩

تقدیر سرو بستان حقیقت هادی امت حسن سر عسکر و مهدی امام زمان اولدی
حقیر و دردمند و سائلیم باب ارشادل
سلامیم سیدر و جاکریم آل اولادل

١٧٠

72

امی سنانه

عجب حیرانه اولدم عشقه اویانه — یا نوب پریانه اولدم شوقه اویانه
صبر ایده‌یم دیرم طورمز بو دیلیم — سویلر اوزانه اولدم عشقه اویانه
کیمی دیر دلی کیمی دیر اوصلو — خلقه سیرانه اولدم عشقه اویانه
اوجدی راحت قوشی محنت کلنده — درده دکانه اولدم عشقه اویانه
علم حکمت ایله طولدی وجودم — عینی عرفانه اولدم شوقه اویانه

امی سنانه دیرکه قالمدی بیرغم
اوزکه سلطانه اولدم عشقه اویانه

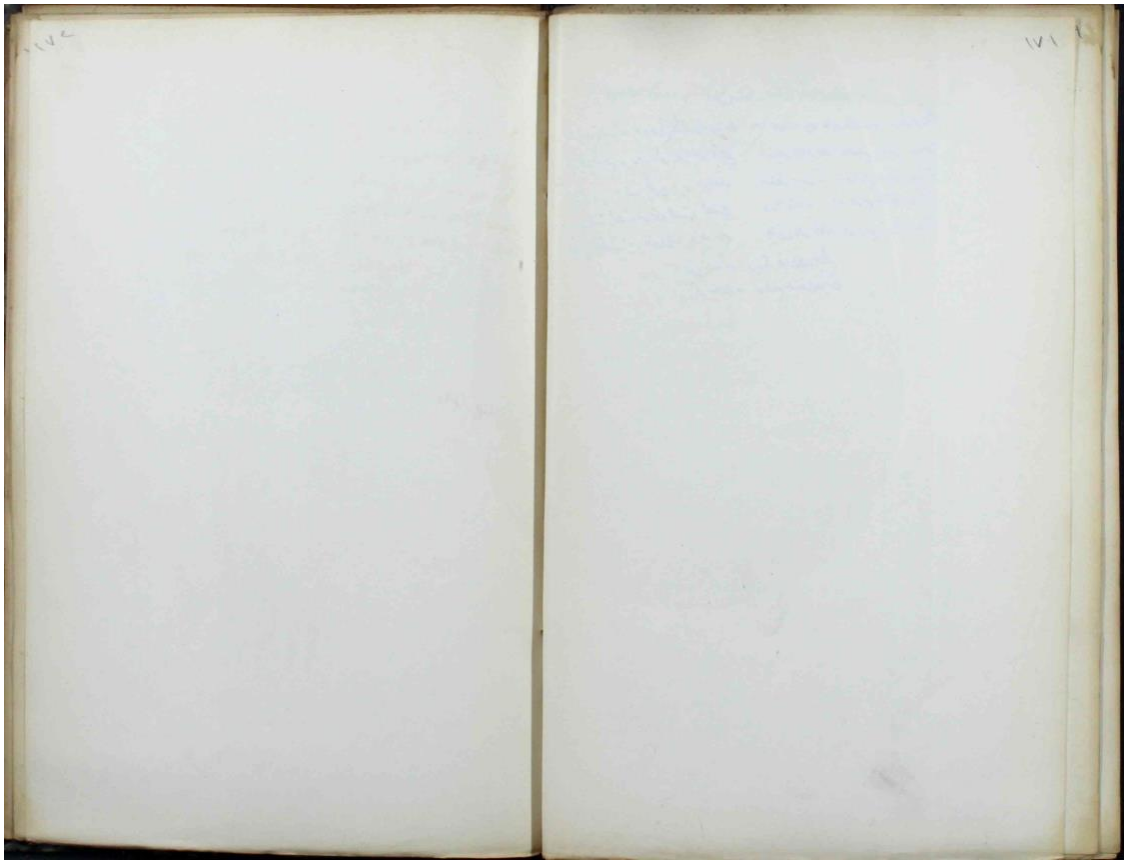

١٧١

١٧٢

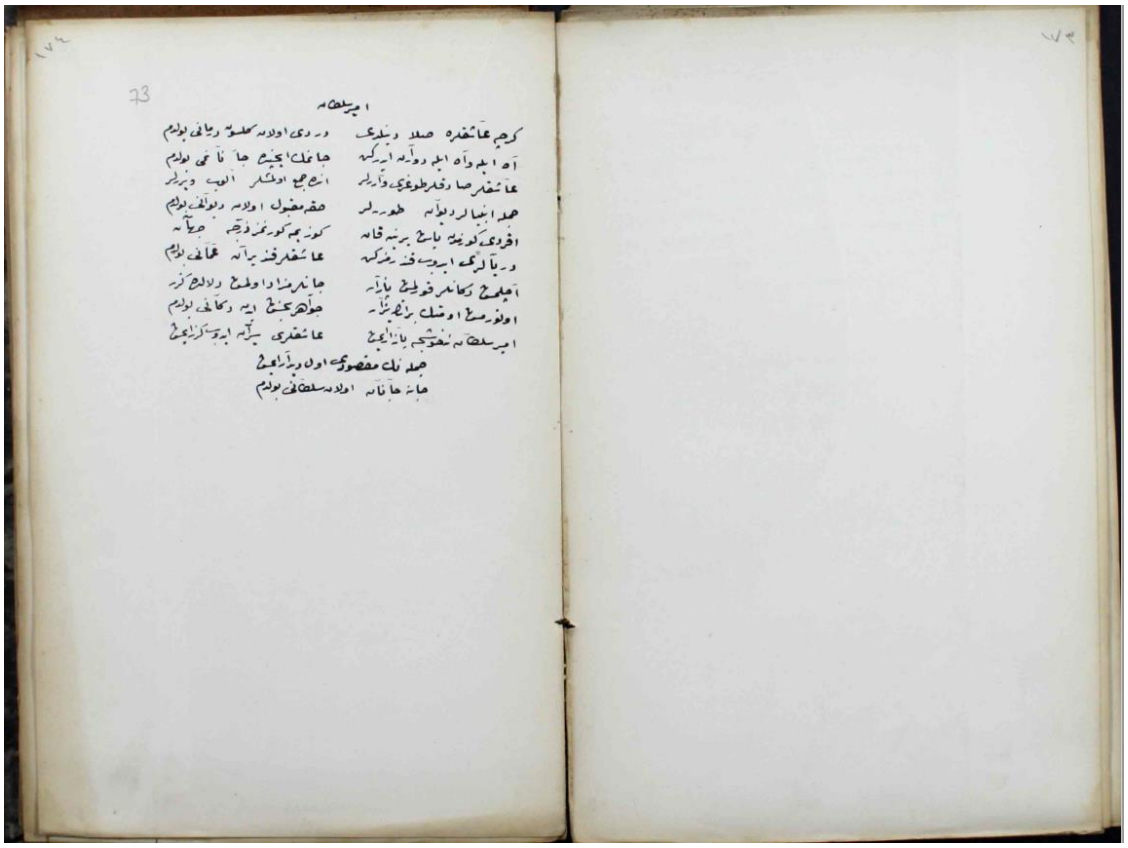

73

امیر سلطان

کرچه عاشقلره صلا دینلدی — دردی اولان کلسون درمانی بولدم
آه ایله واه ایله دوآن ایرکن — جانمك ایچنده جانانمی بولدم
عاشقلر صادقلر طوغری وارلر — انده جمع اولمشلر الوب ویرلر
جمله انبیالر دیوان طورلر — حقه مقبول اولان دیوانی بولدم
اقردی کوزیمه یاش برینه قان — کوزیمه کورنمز ذره جهان
دریالری ایدوب قزرمزکن — عاشقلر قنه یرآن عمانی بولدم
آچلمش دکانلر قورلمش بازار — جانلر مزاد اولمش دلالده کزر
اولورمش اوتمك برانلر بزار — جواهر بخش ایدن دکانی بولدم
امیر سلطان نه خوشجه یازارمش — عاشقلری سیرآن ایدوب کزارمش

جمله نك مقصودی اول دیرآرامش
جانه جانان اولان سلطانی بولدم

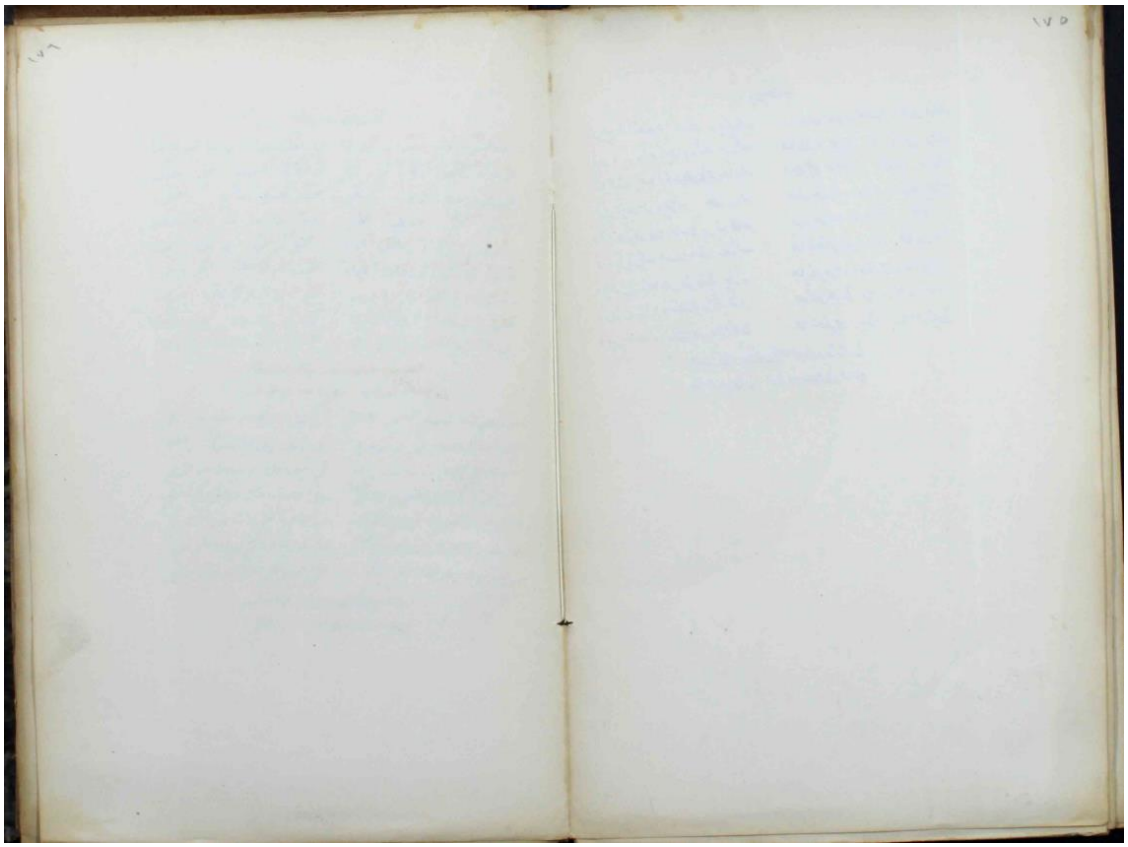

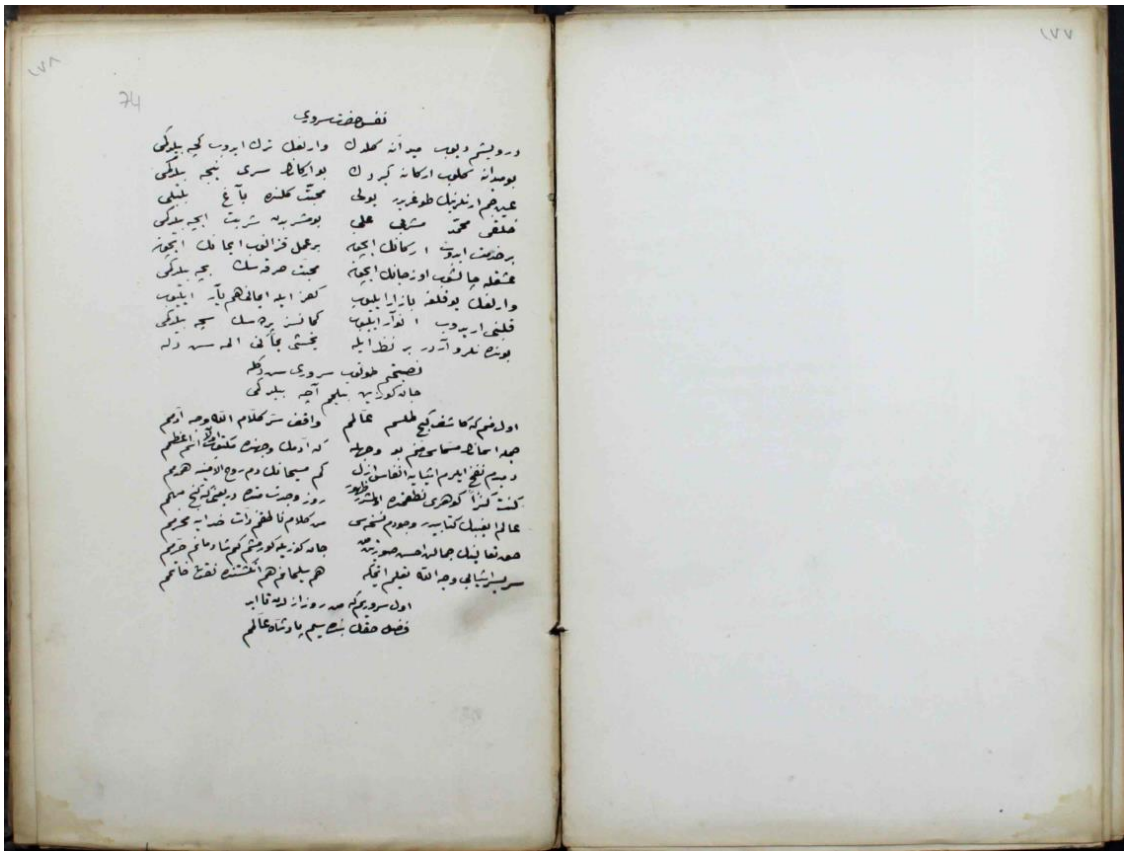

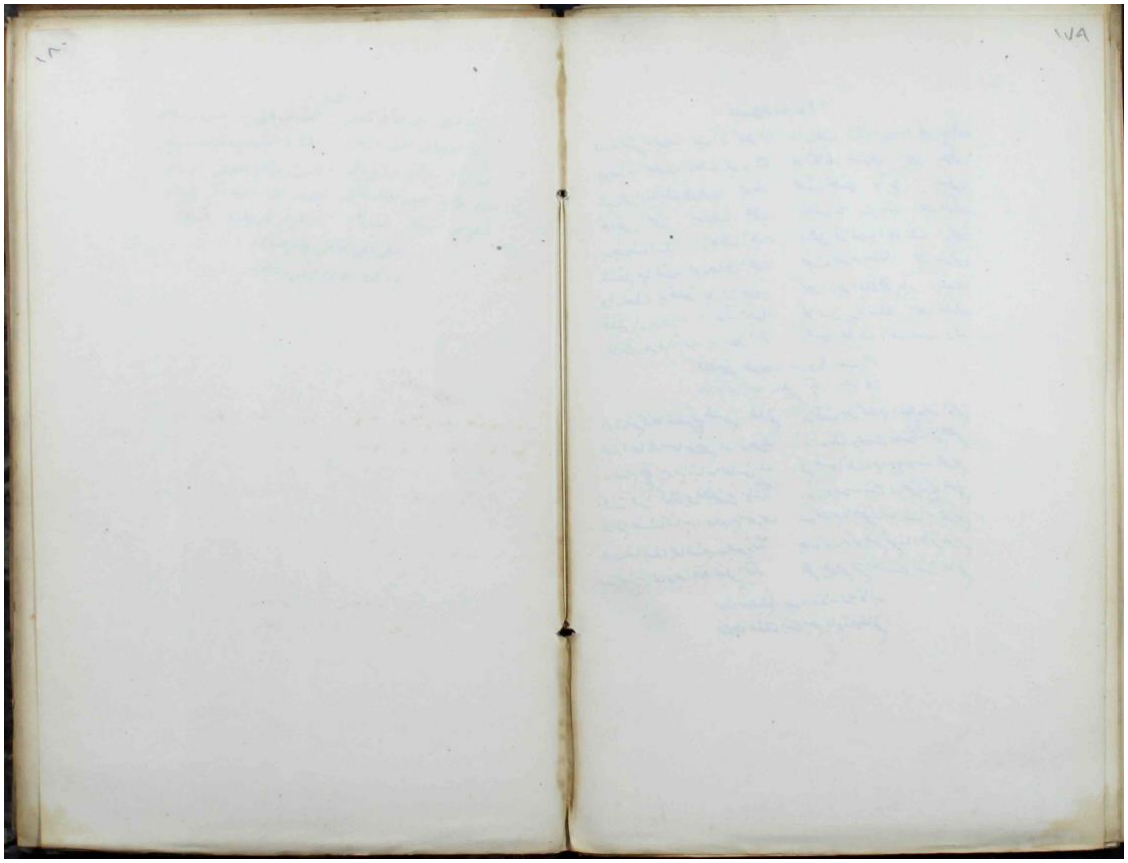

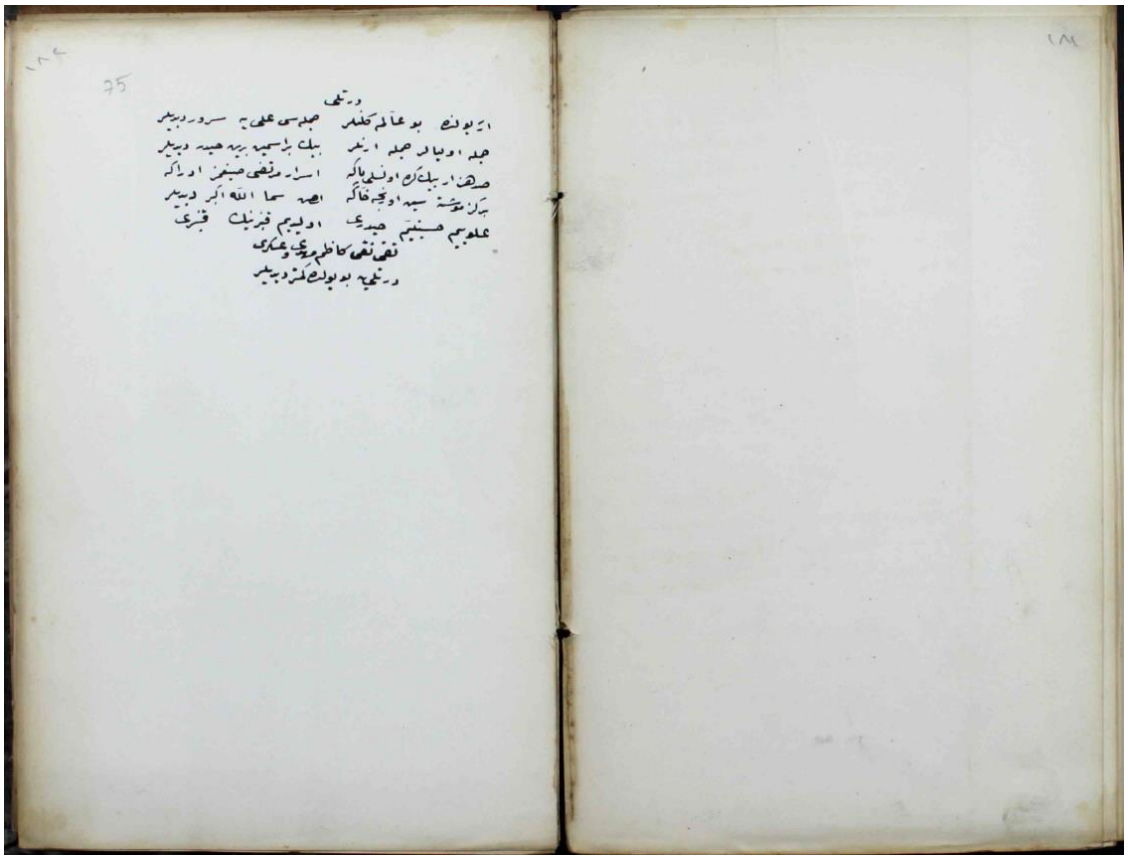

درتلی

ایریولنده بو عالم کلنلر جمله‌سی علی‌یه سرور دیدیلر
جمله اولیالر جمله ارنلر بیك بر اسمیه برینه حیدر دیدیلر
صدهزار بیك کره اولسلی پاکه اسرار مرتضی صیغمز ادراکه
برکز موشه سینه اوجه خاکه لصن سما الله اکبر دیدیلر
علوبیم حسینیم حیدری اولیدیم قنبرینك قنبری
تقی نقی کاظم مهدی و عسکری
درتلیه بو یولده کمتر دیدیلر

76

كشفى

اولم ايكى امام اولديم كيديم — اولم دوشت معصوم ياكلو اولغه كيديم
اولم يرى كم بيلم بو ومنى — محبتيه دوشت آغمه كيديم
امام جعفر دن طوغوشور آلى — لعلتيه يتيش ايغه يتيشمى
ايكى موسى سكز نه محى على — يرى ماله وارمش طوغميه كيديم
غيظوسن يغمر دن باغى يتمى — اوكيجه آغرى تكيه به اينمى
برلر كاشيه كوردى بكدى — بوفصل سيانه كوريمه كيديم
ايلديه بودر ايكالى يولى — خوش اولمش منكر رضا غير صوفى
محبت باغمش آجلاره كولى — الى اونا دوب يوز دره كيديم

صبيه كريلا بلا سبب يتمى — محمد بيلى شكره يتمه يتمى
صكار حاجى تكناج ولى سيمى — اشكنه بولرلى صوريمه كيديم
كشفيا نه آهى فاش اتمه آنى — صحه ايجنه يوق دوكر وصنه

دوم ناكه على الدم ذوالفقار
اول فدى يزيدى قرمغه كيديم

يوسف آغا هلى

ماسوآنى صانمه نقد سركز عالم — زوال اعتبار اتمه كم نوصه كرمز الم
عاشقه صادر اولمز ايلك عادتى — رفع ايتمه آيله مجاله بيلك اولماز عادتى
روحه وجانه مالك اولمغه شايان — فلكى ايلمه مجلد نقده ذكر الله ايله
اكى كيمسه كرتمه الهلك غريبه — كيمسه استيسا الك ذلى زائله بيله
عالم نقد فيض صافيه يكانه كز بيرسن — انكا اولان محبت جمله جمع اولماز ايله

ماسوانفنا ايتمه جان لوح ديه صانما
نقش بقا وصدق تحصيل ايتمه كوزكز انما

كل كوكل خيله دوشمه غماج دى — دوره ديكمه بره دوره كلمز ايله
يا آنه ايجين نعلك بزه جانه — آدم اولما آصلى بيل كريلمز ايله

واره ديه بولدوم سيه بركجه ده — كوكل مطلب دوشر يولده آره آره
اعلم ساتمش اولمش بيكره — شاه يولوايلمديه كوكل كريم ايله
حفصه عائشه اولدى — ايكيسنيه لآلعه اولدى
اقرا ديه بوديه اقرا يوردى دوردى — ديه بكمه اقرا يوق دوره كريم ايله
بيكى كيمى يتيمه مالكدر — حكم ايتمه هيچ سيه قالمدر
الهيه رقيه ايكى ايدركلر — كيمسه بيلمه بنه بنكل كرم ايله
هر دمى قوللرنه بيلمز دوشمان — ايلر بولونه عائشه عائشه

مدحت ايدم دبدم دبلرم ولكيمه
سائلم فيوكدن قبول ايتمه ايله

كافى ونونه صفحه ها الطاء الواو الياء
بن بوكا سانمانلى ايتمه بيوه — كيمسه لر واقف اسراره اولمه
بوجه ايكيمه آدملر حقا عالمدر — حفظيه جمله ايرلى سر سيحدر
بركيمه جمله وحاله فالوجه ديكش — حفظ عيبانه اورنيا بيوه
بزه ديه ديمه طفل سيحا — رتبه انى ديوجا غردى دوسا
ايمه نيالف ديباره بزايرلى اكا — بن طوعه سيانلى تخلق بيوه
كنتكز من بنلى اولم وكيمى — عيبه ايلمه كوره دون حالنا فالقى
اى خطوه يره در سرآلى — بن حاجى بكتاش خلق بيوه

ياهدا شانمى انا فنحنا
برحلى فرحه يا آيره قاملمز آما
بيرياكم سلطنلى يانه يه لايبوه

مشعل فواحمه عشقى بزايه ايجلمز آملمز — مشعل اولدركه سرتمى سايه ايلمز آملمز
اغنيم نه ايسه بى مشايه وحيانه — سوده بيرملى اولم اما سرتمى سايه ايلمز آملمز
يادايله كوليه سنه جنى نه فريدم — اه بلمه هم كعبه هم خانه انلمز آملمز
اغنيم نه ايسه بى مشايه وحيانه — سوده بيرملى اولم اما سرتمى سايه ايلمز آملمز
سودم نى سودى ديه ايلمه بيانه — كوزلن كوره بيجه سوده ايلمز آملمز

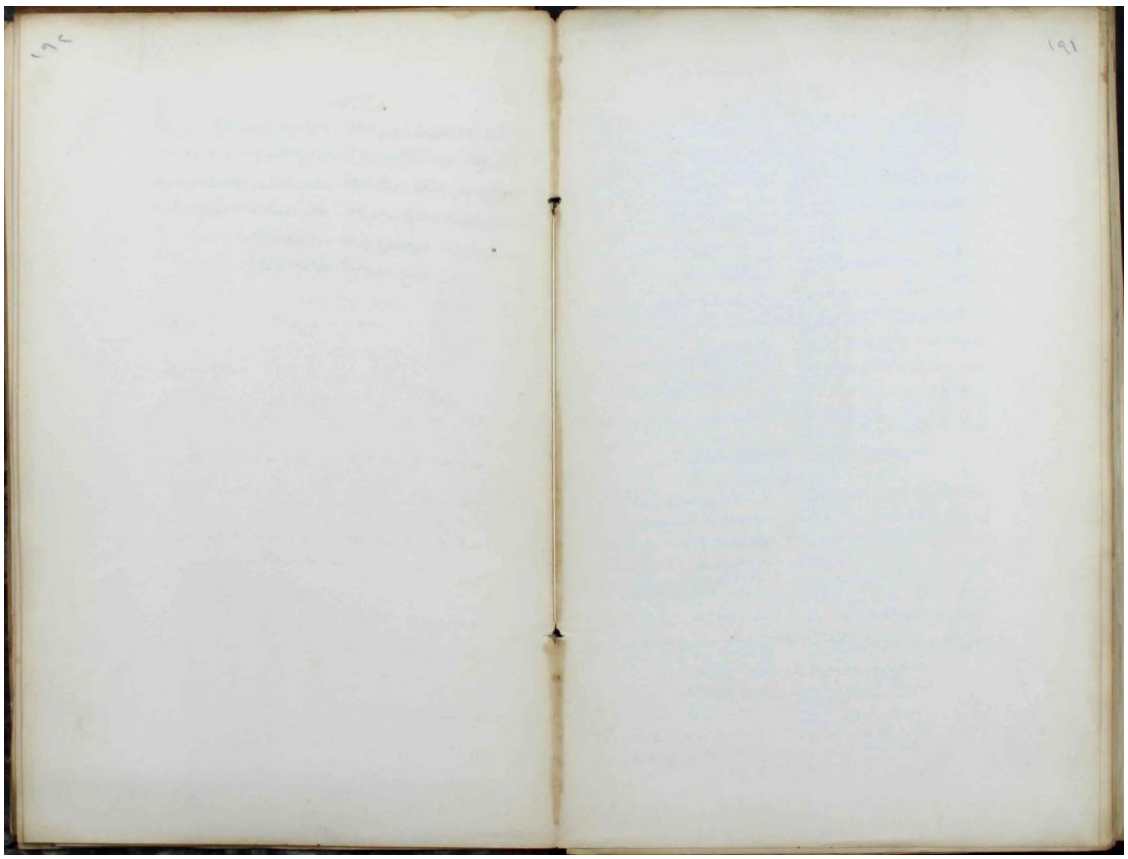

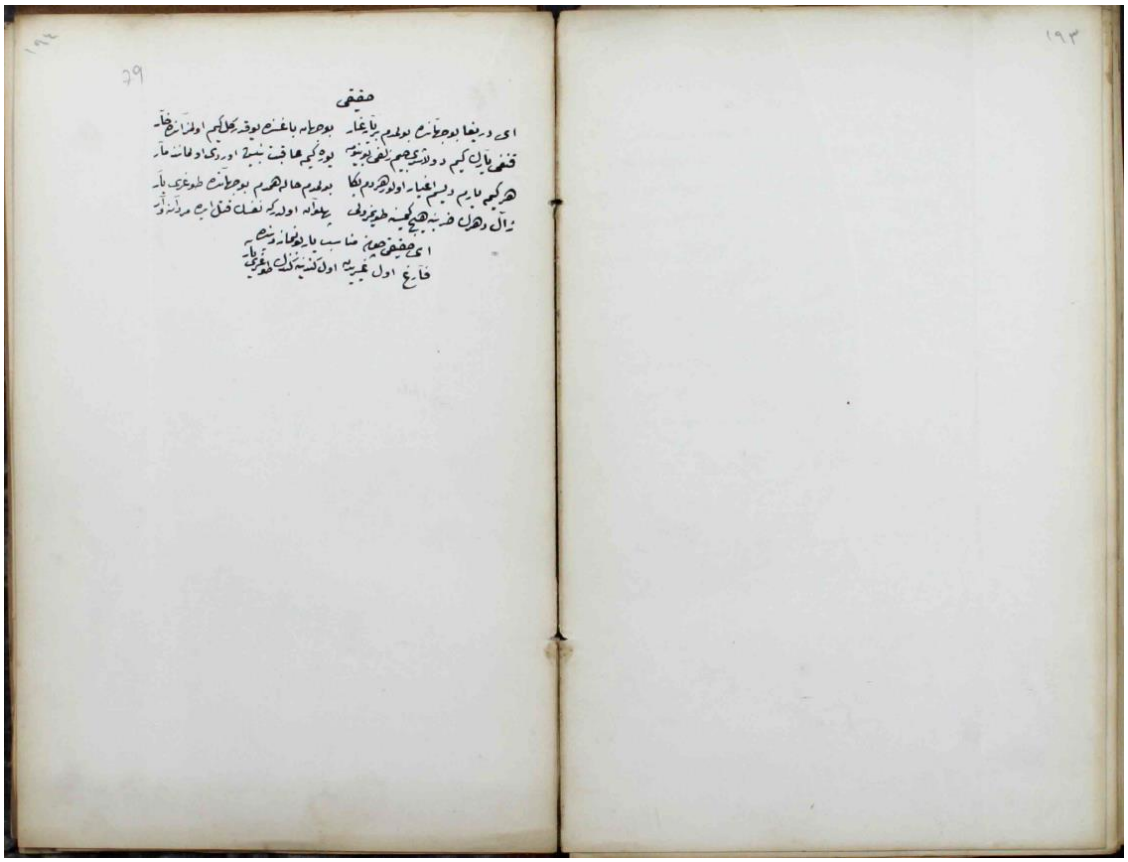

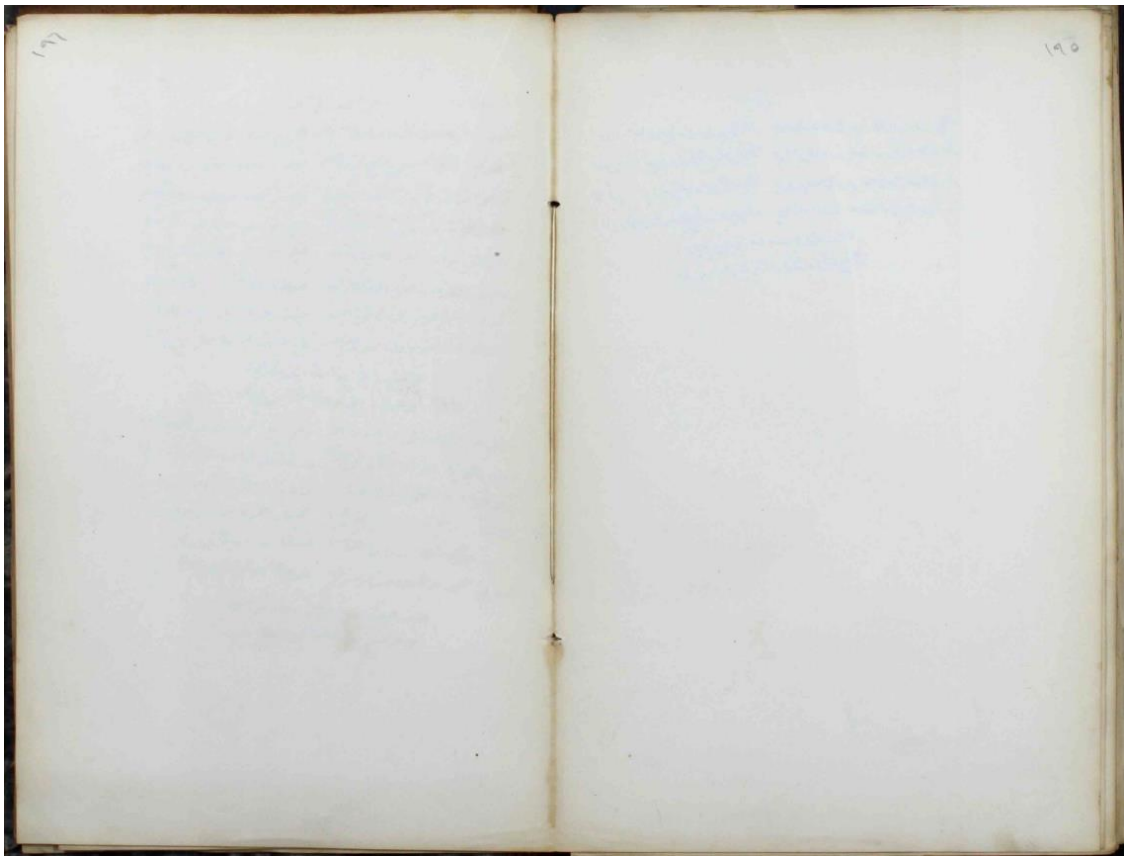

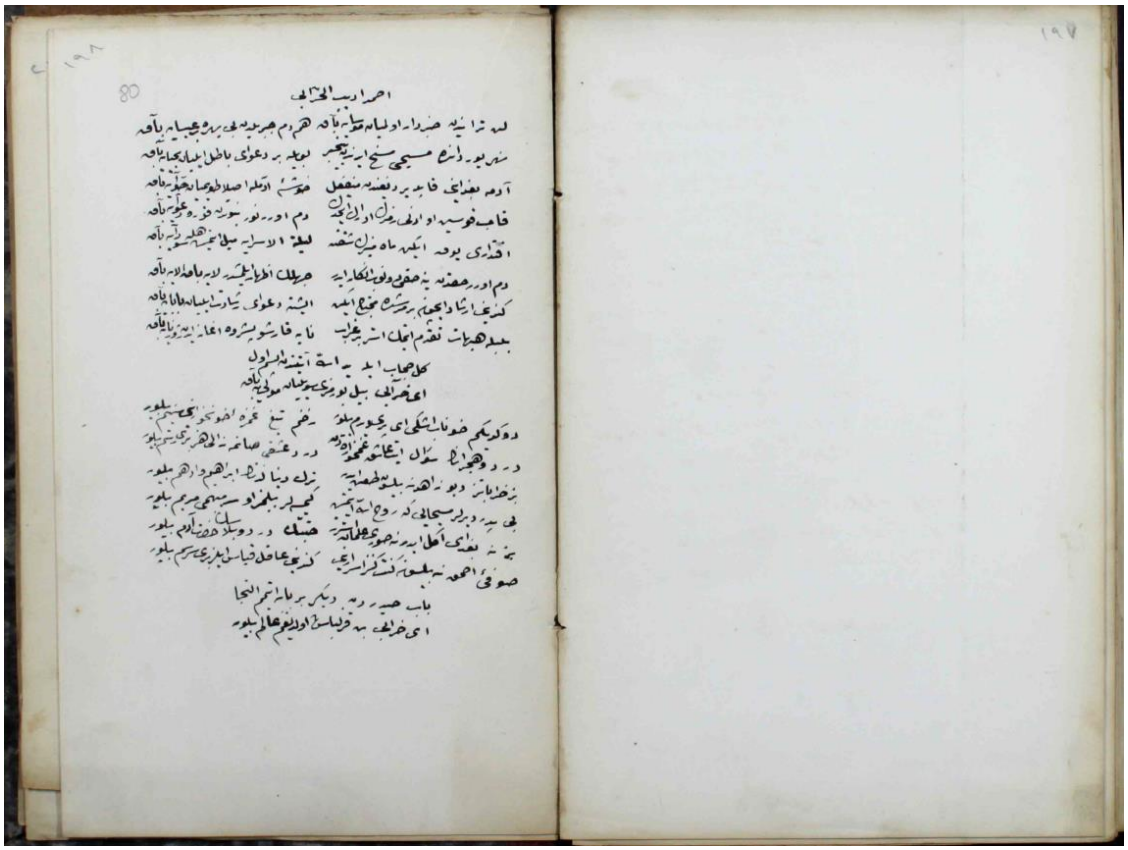

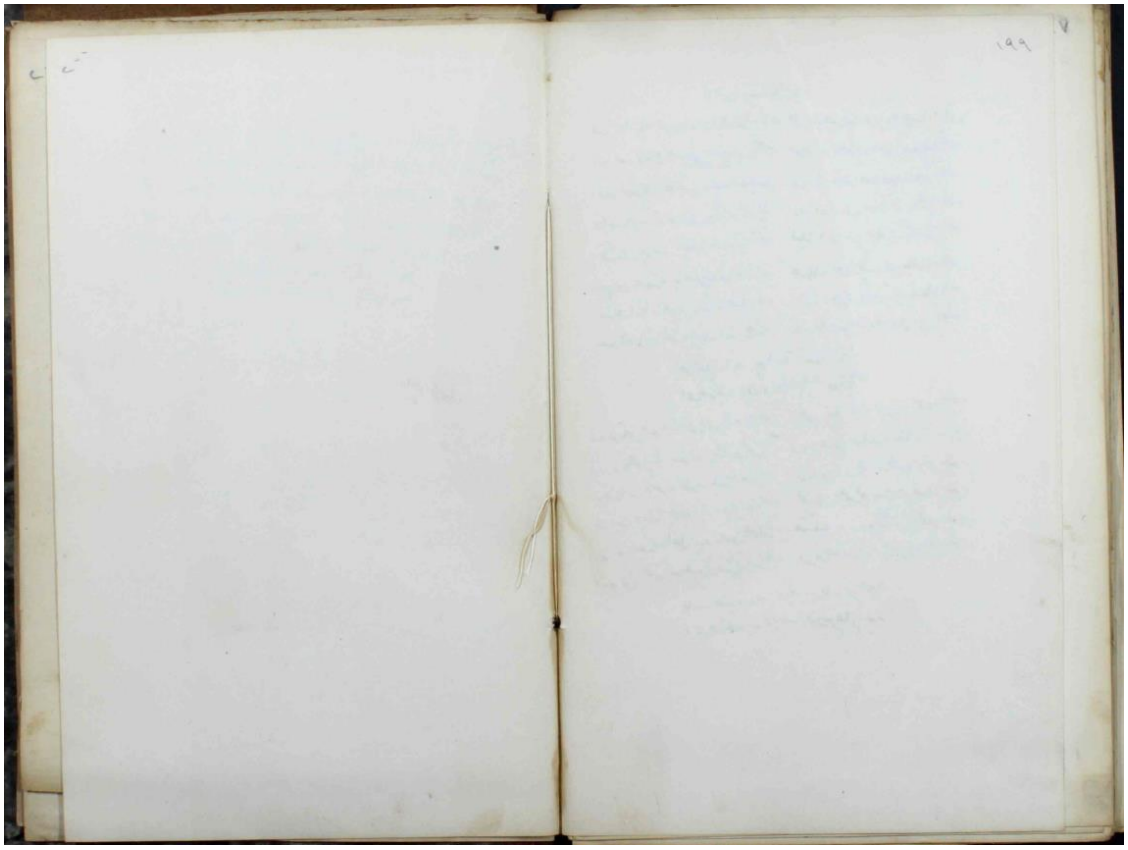

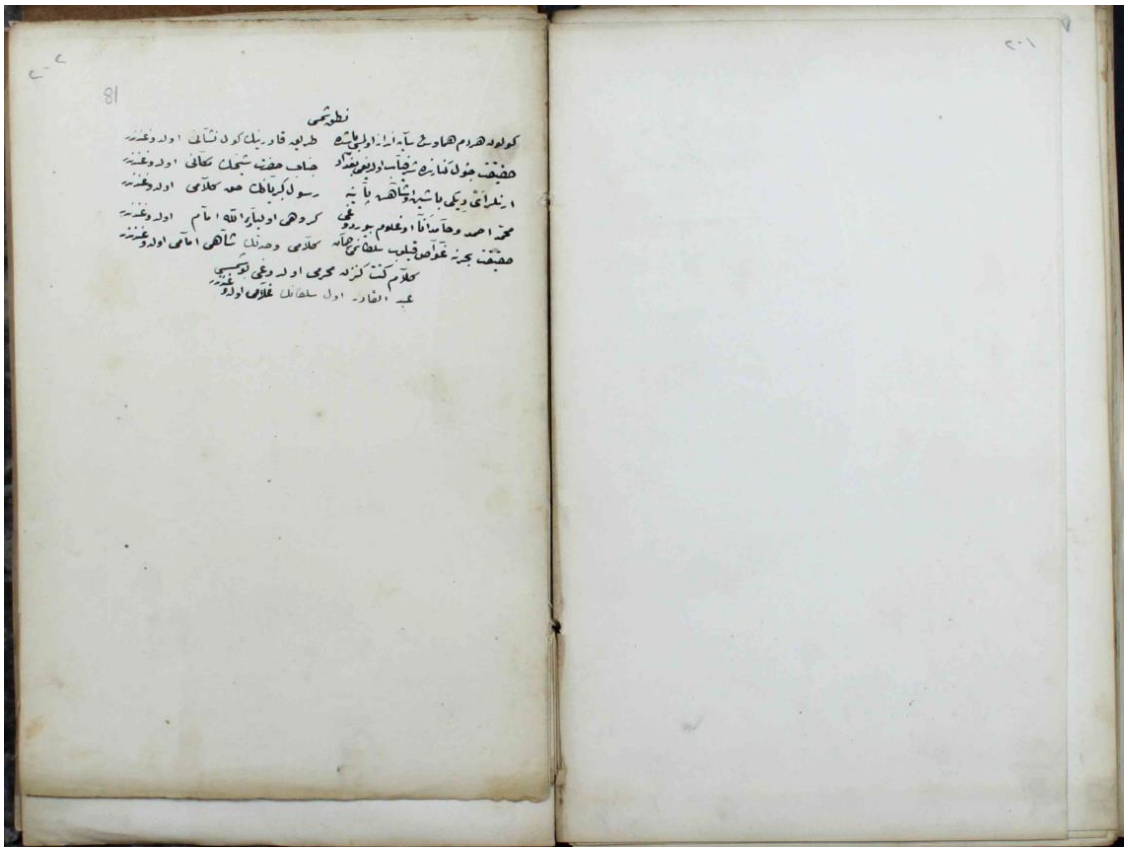

نظم شمسی

کولوب هردم هماوسی سایه‌ایله اولمشی باشه — طریقه قادرینک کول نشانی اولدوغندن
حقیقت جول کنارنده شرفیاب اولدیغی بغداد — جناب حضرت شیخک مکانی اولدوغندن
ارنلرای دیکی باشینه و شاهنه پایه — رسول کبریانک حق کلامی اولدوغندن
محمد احمد و حامد انا اوغلوم بیوردوغی — کروهی اولیاء الله امام اولدوغندن
حقیقت بحرنه غواص قیلوب سلطانی جهانه — کلامی وحدتک شاهی امامی اولدوغندن
کلام کنت کنزنه محرمی اولدوغی بوشمسی
عبد القادر اول سلطانک غلامی اولدوغندن

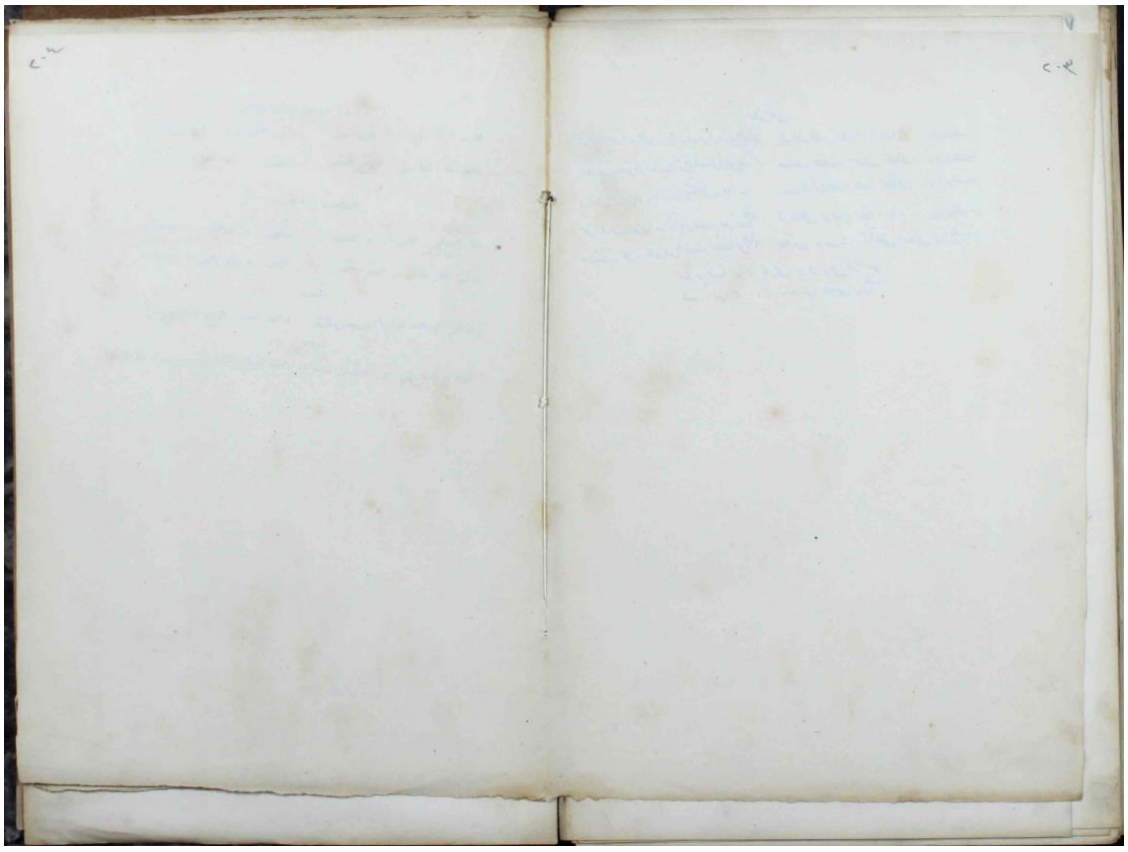

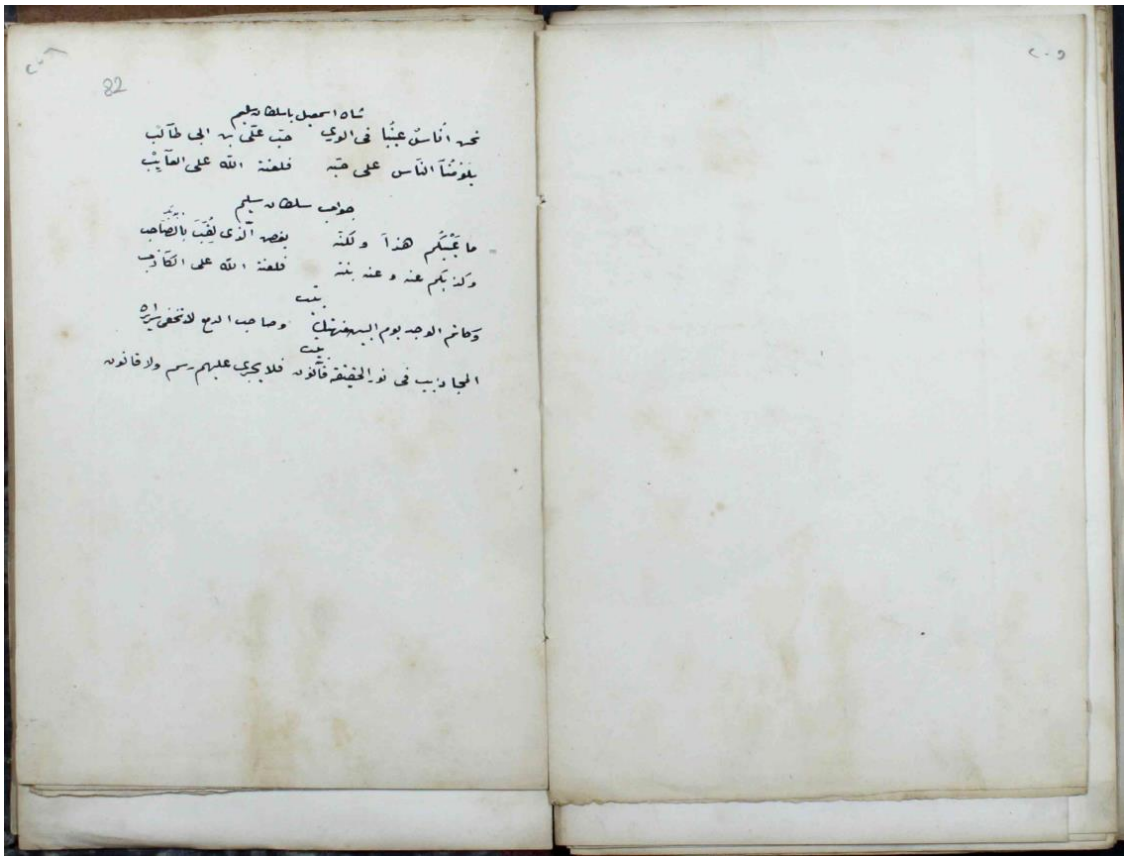

82

شاه اسمعیل با سلطان سلیم

نحن اناس عیبنا فی الوری حب علی بن ابی طالب
یلومنا الناس علی حبه فلعنة الله علی العایب

جواب سلطان سلیم

ما عیبکم هذا ولکنه بغض الذی لقب بالصاحب
وکذبکم عنه وعن بنته فلعنة الله علی الکاذب

بیت

وکاتم الوجد یوم البین منهتک وصاحب الدمع لا تخفی سریره

بیت

المجاذیب فی نور الحقیقة قانون فلا یجری علیهم رسم ولا قانون

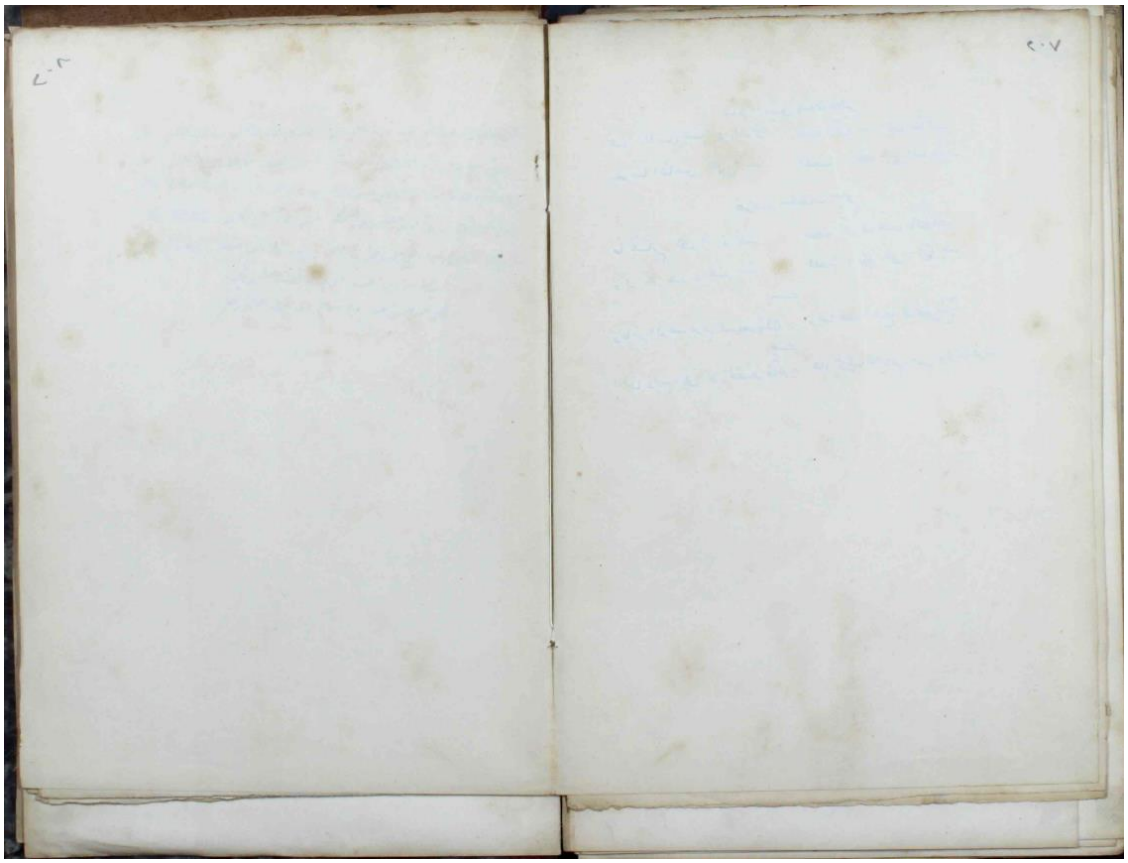

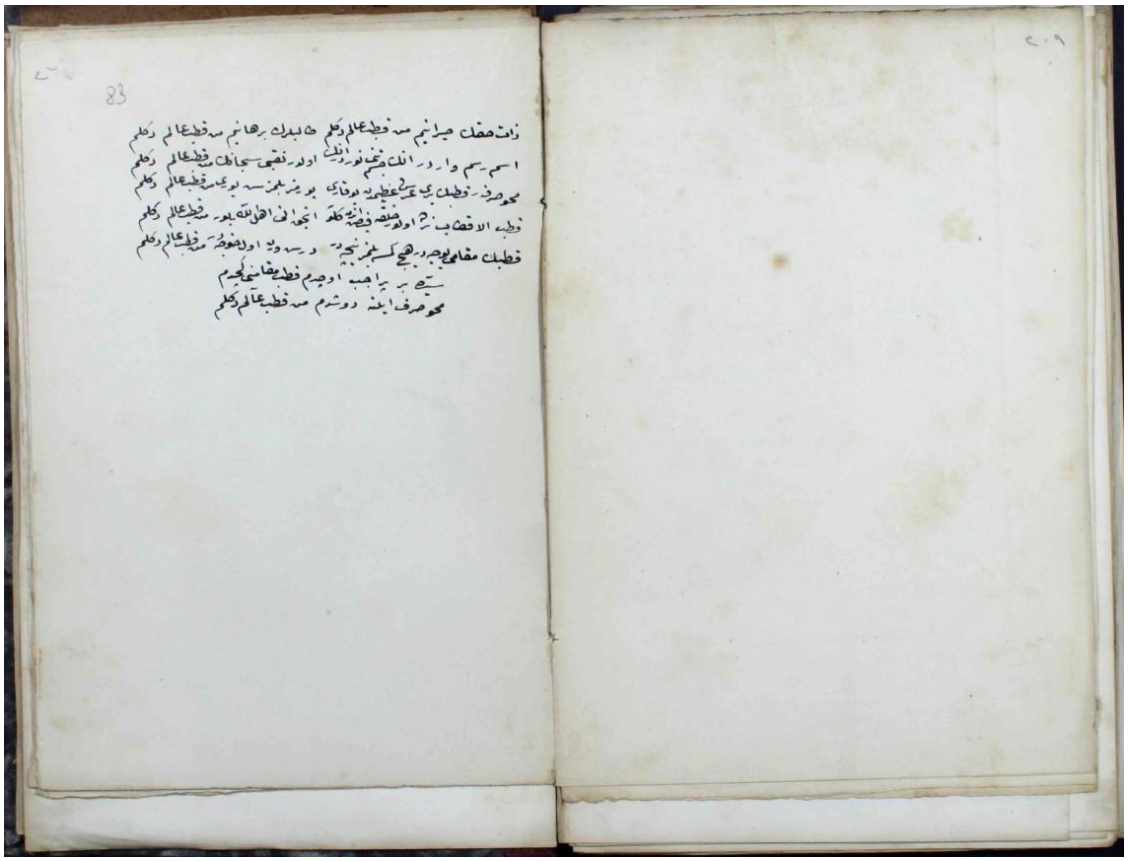

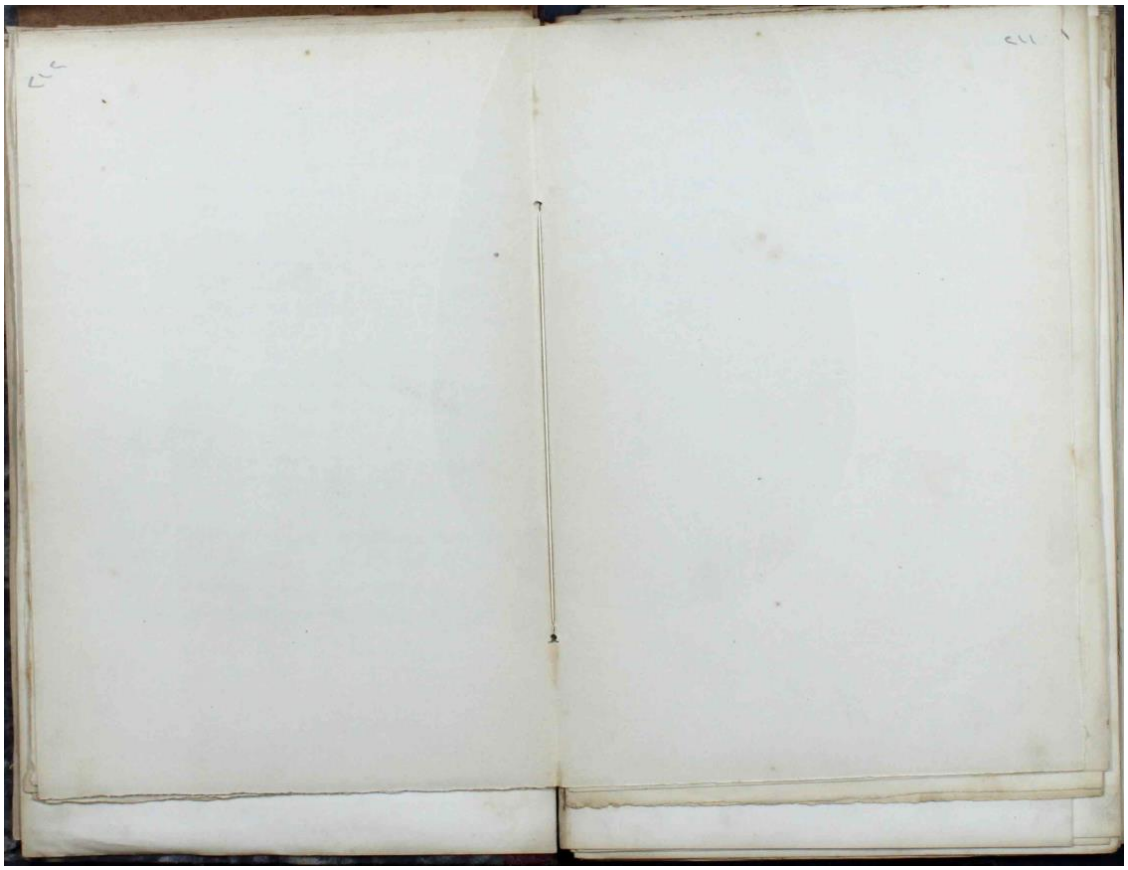

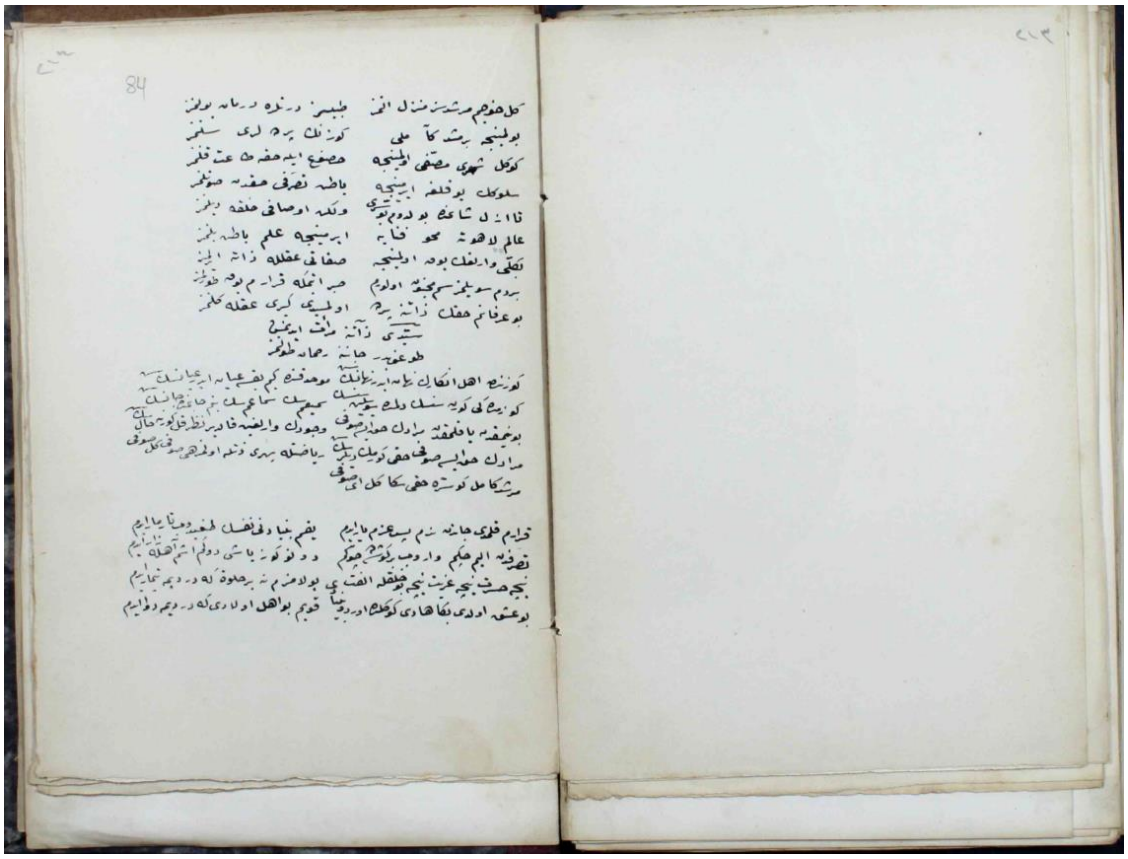

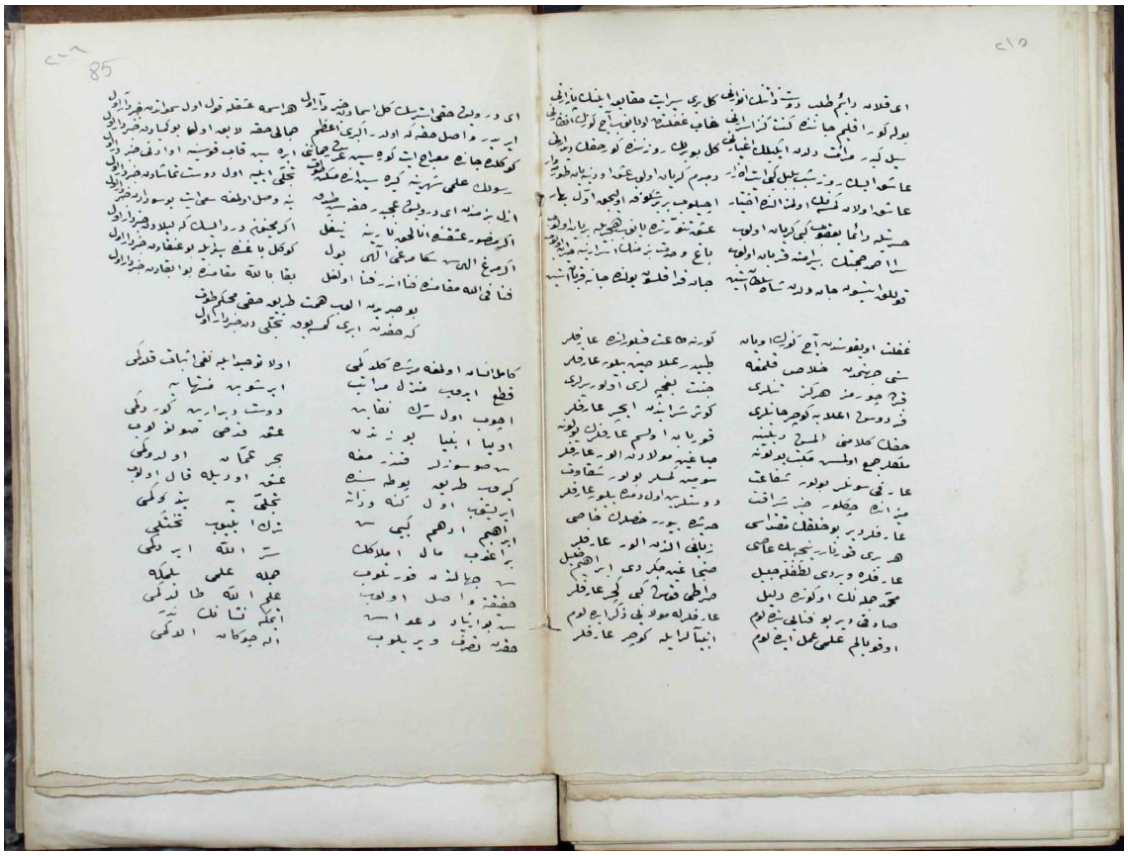

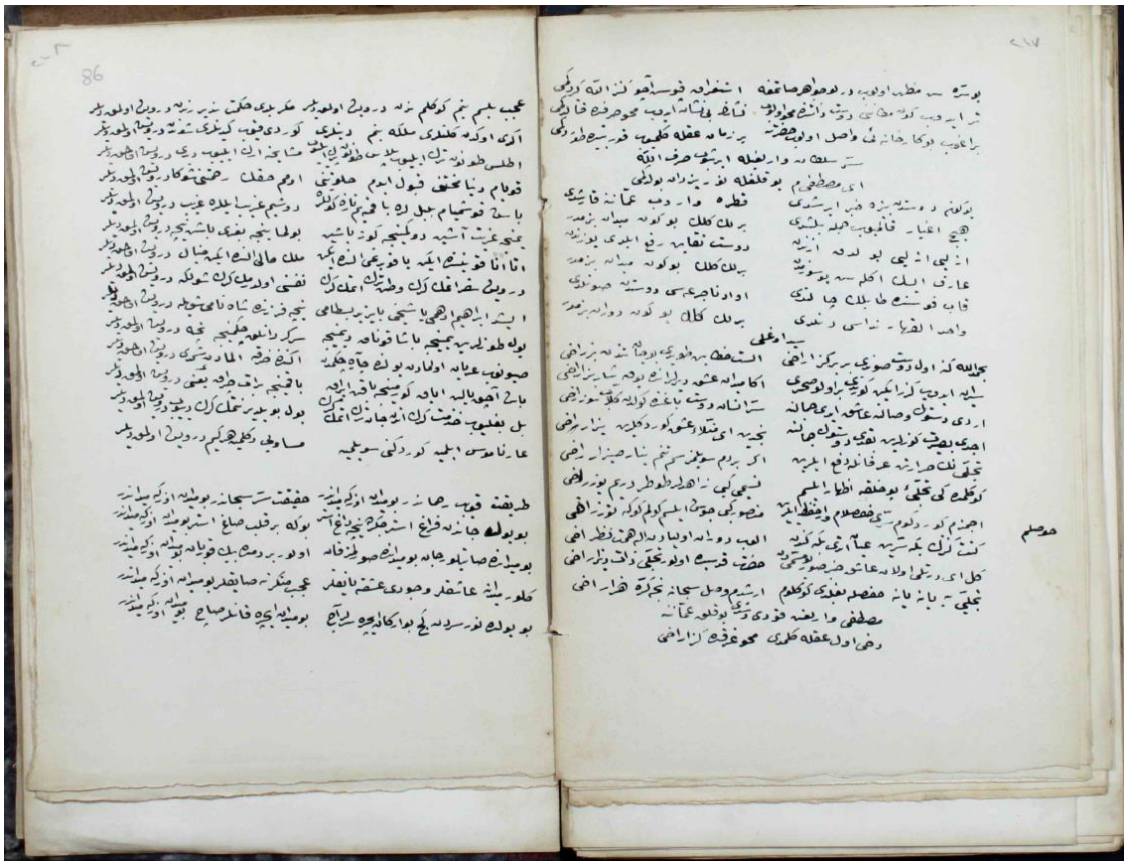

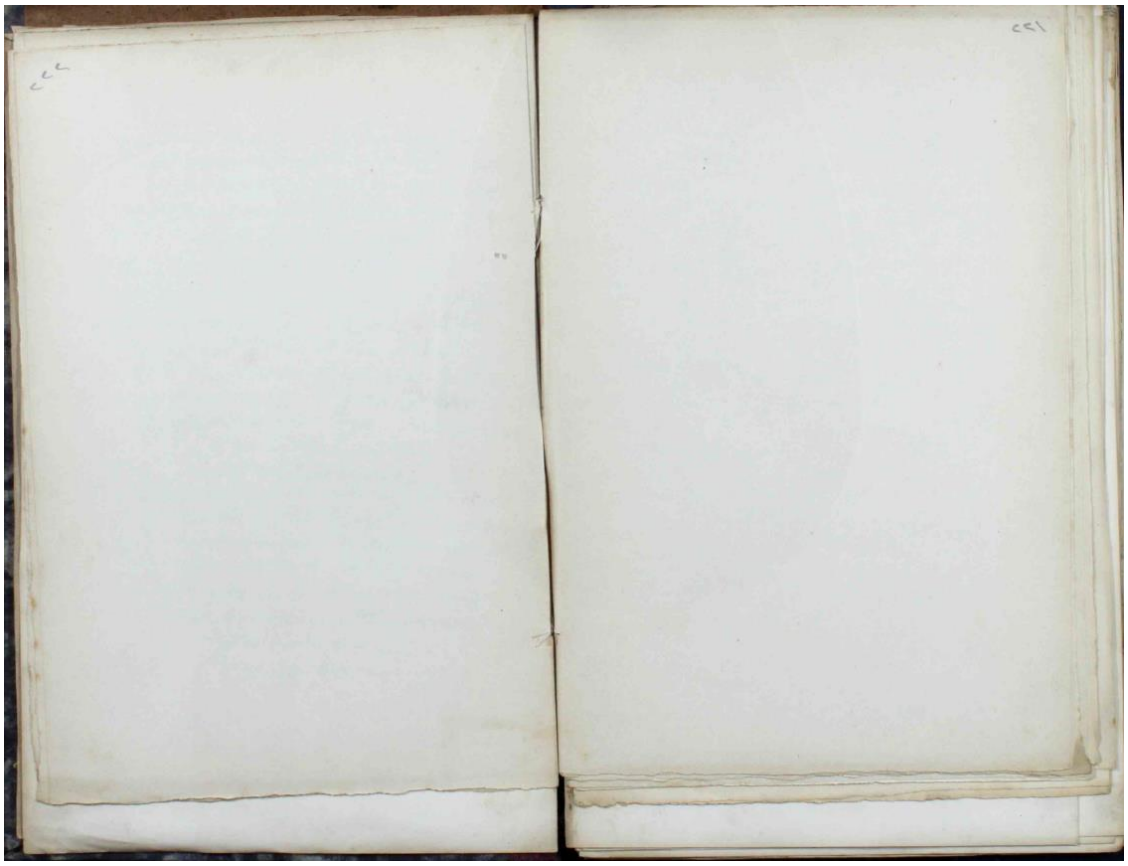

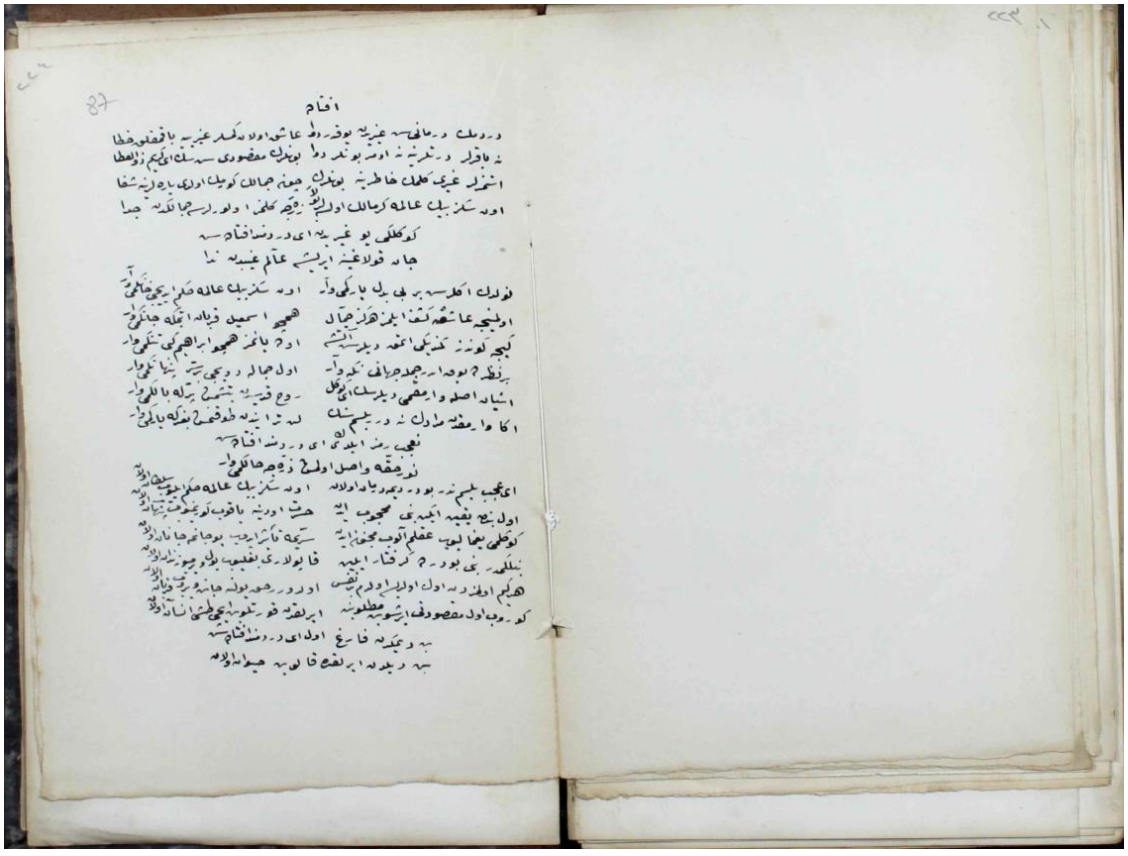

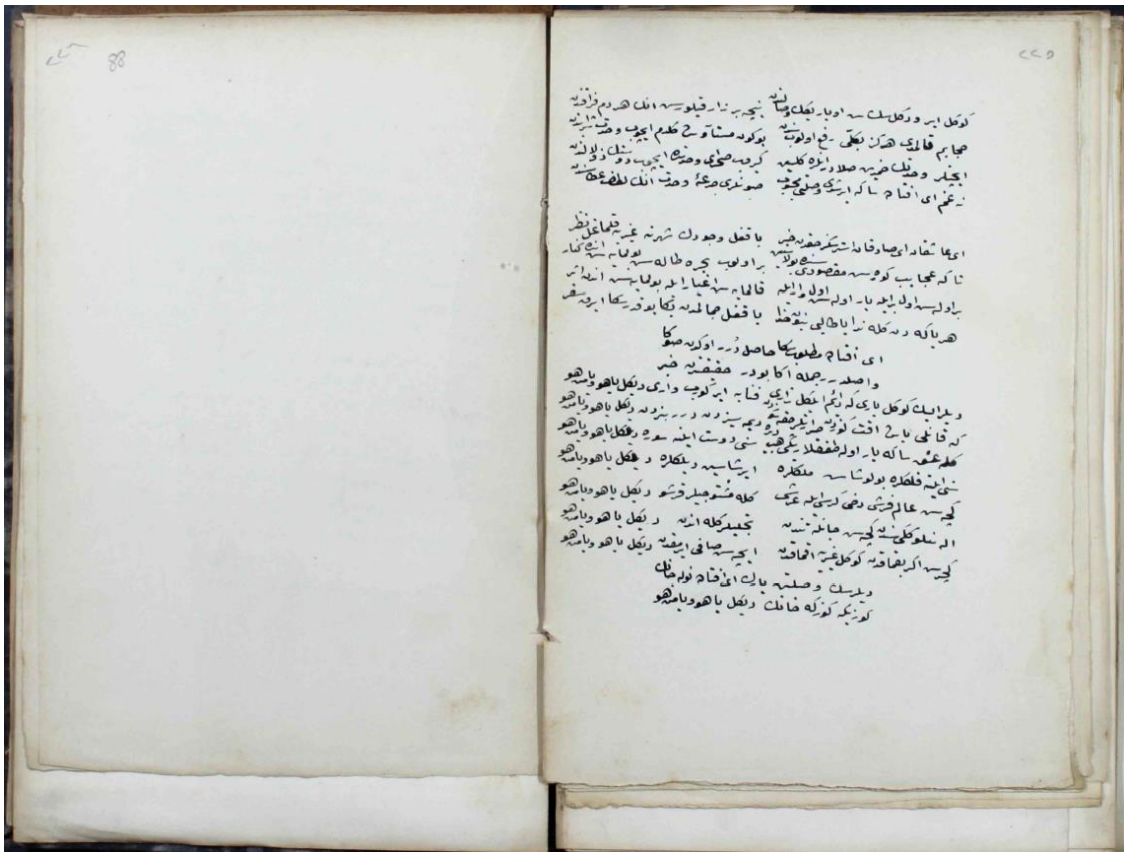

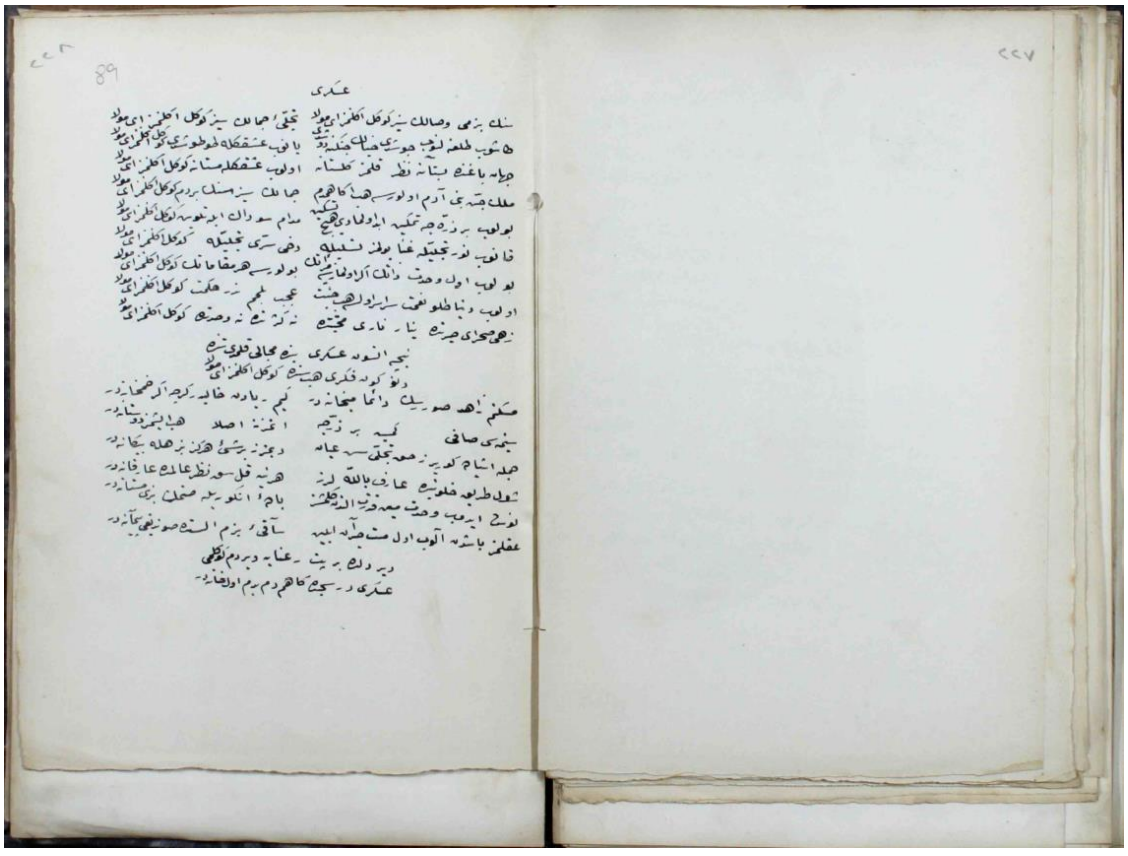

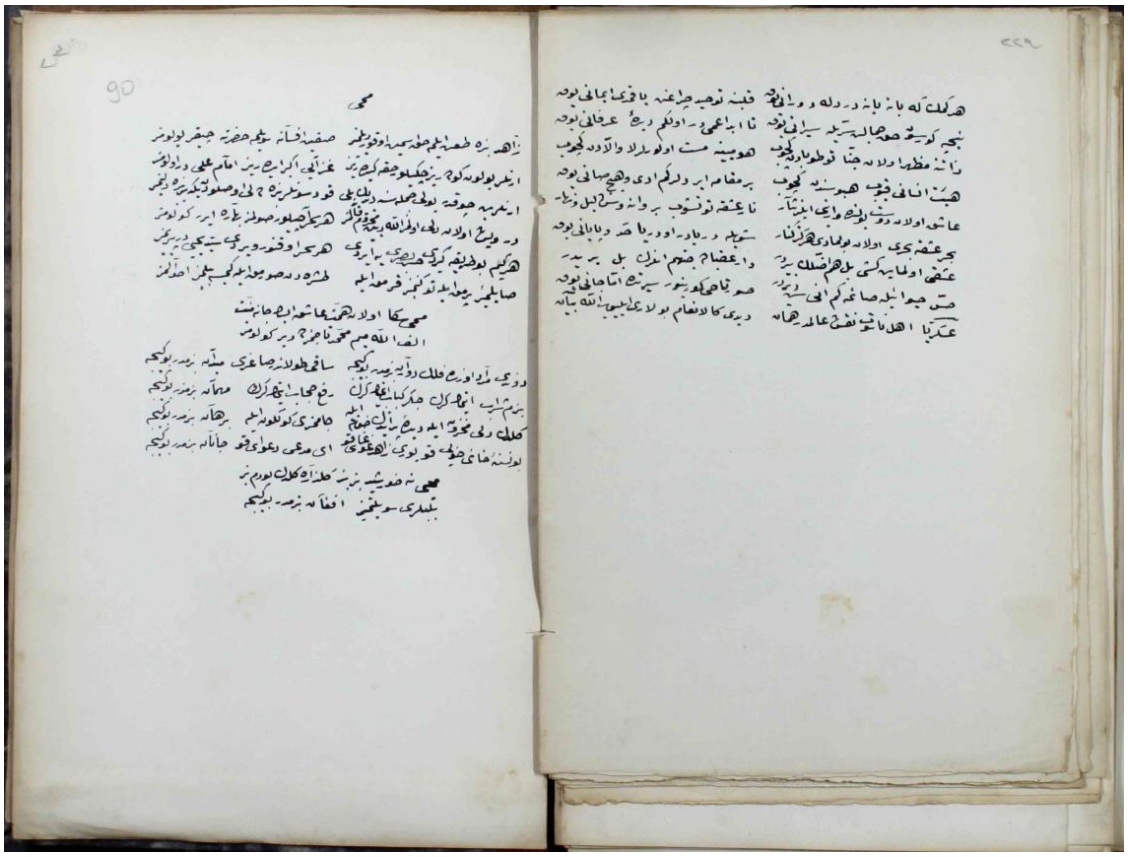

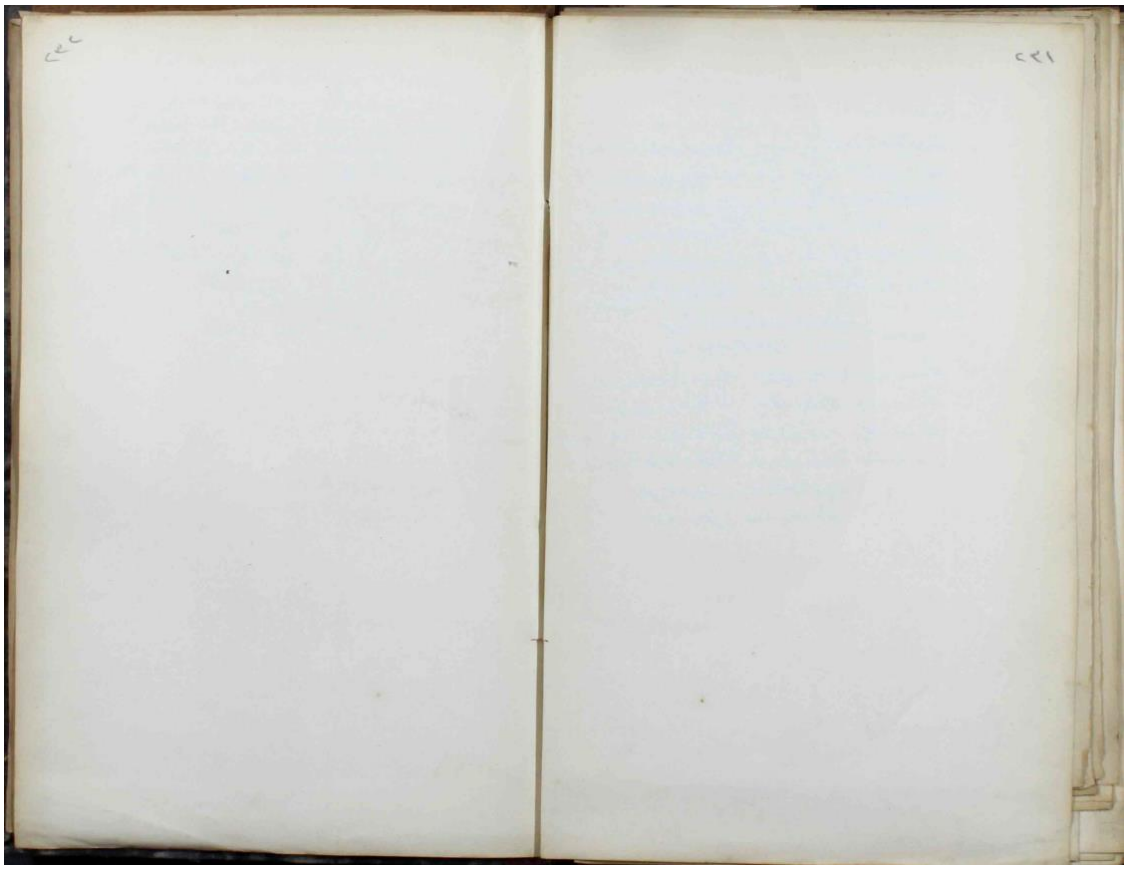

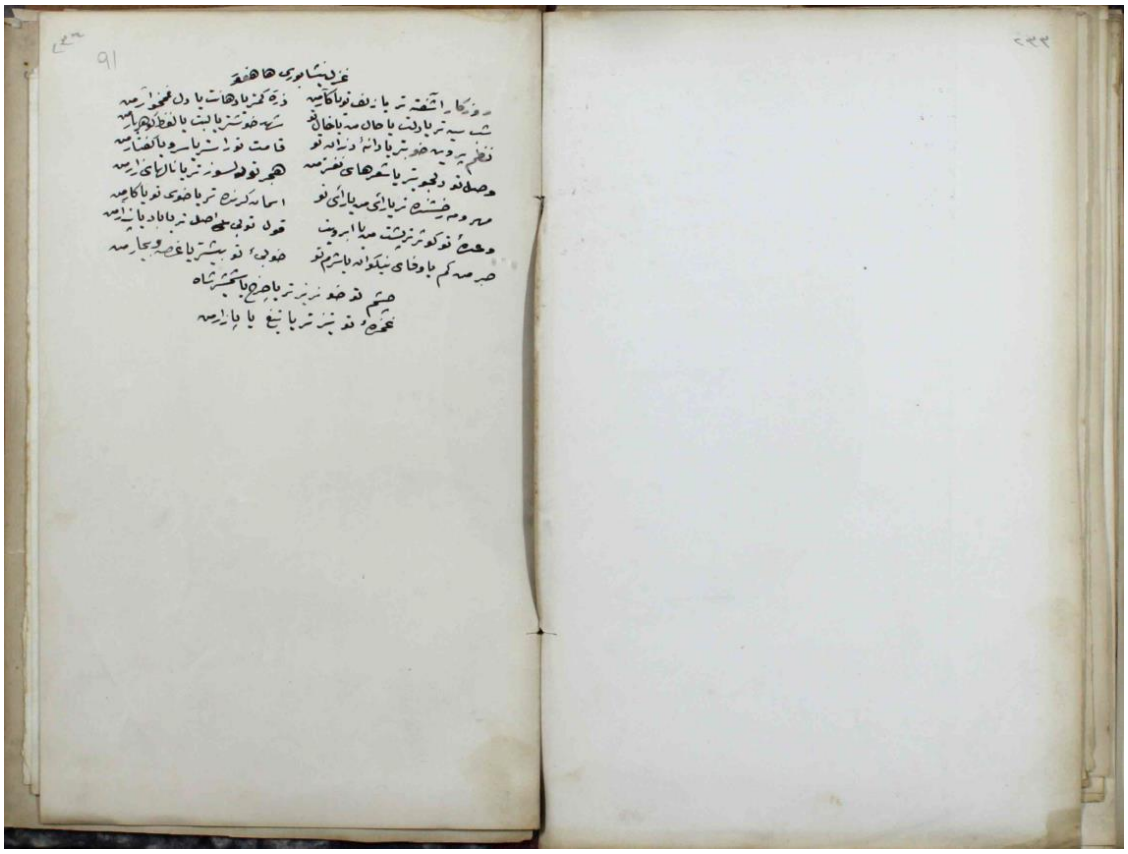

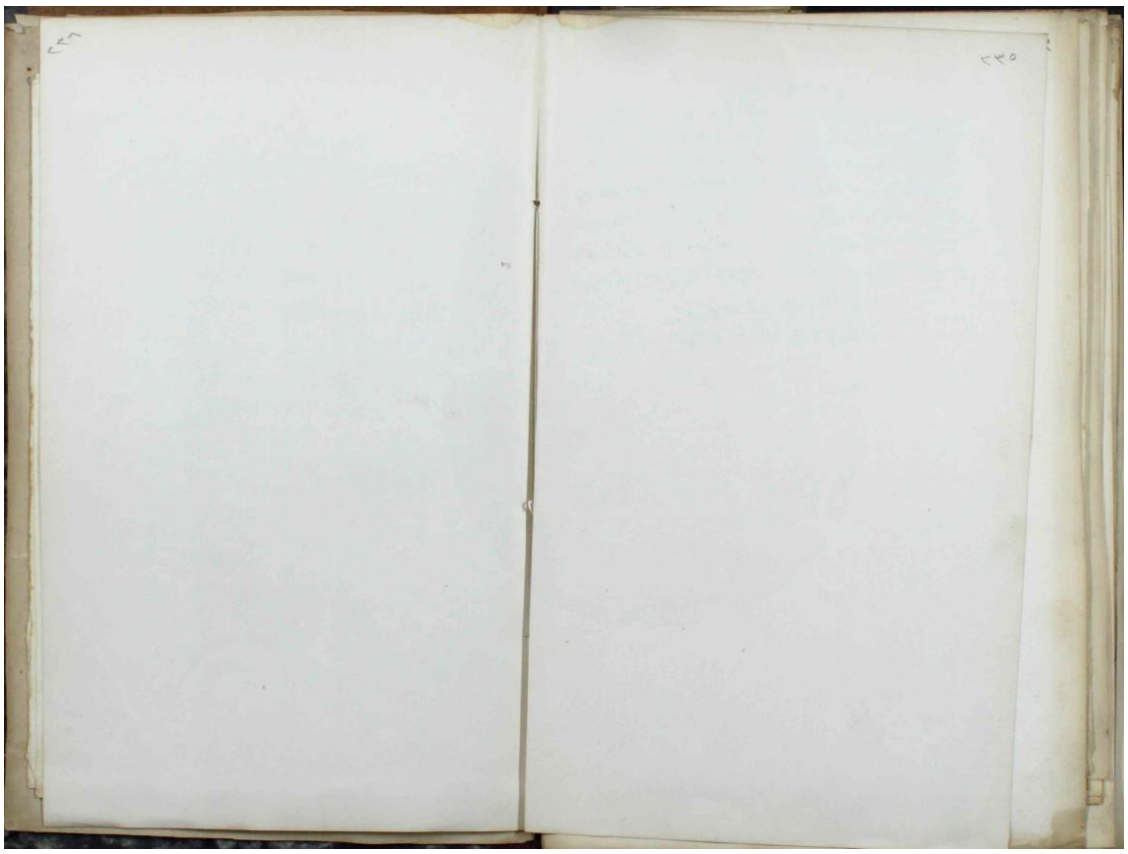

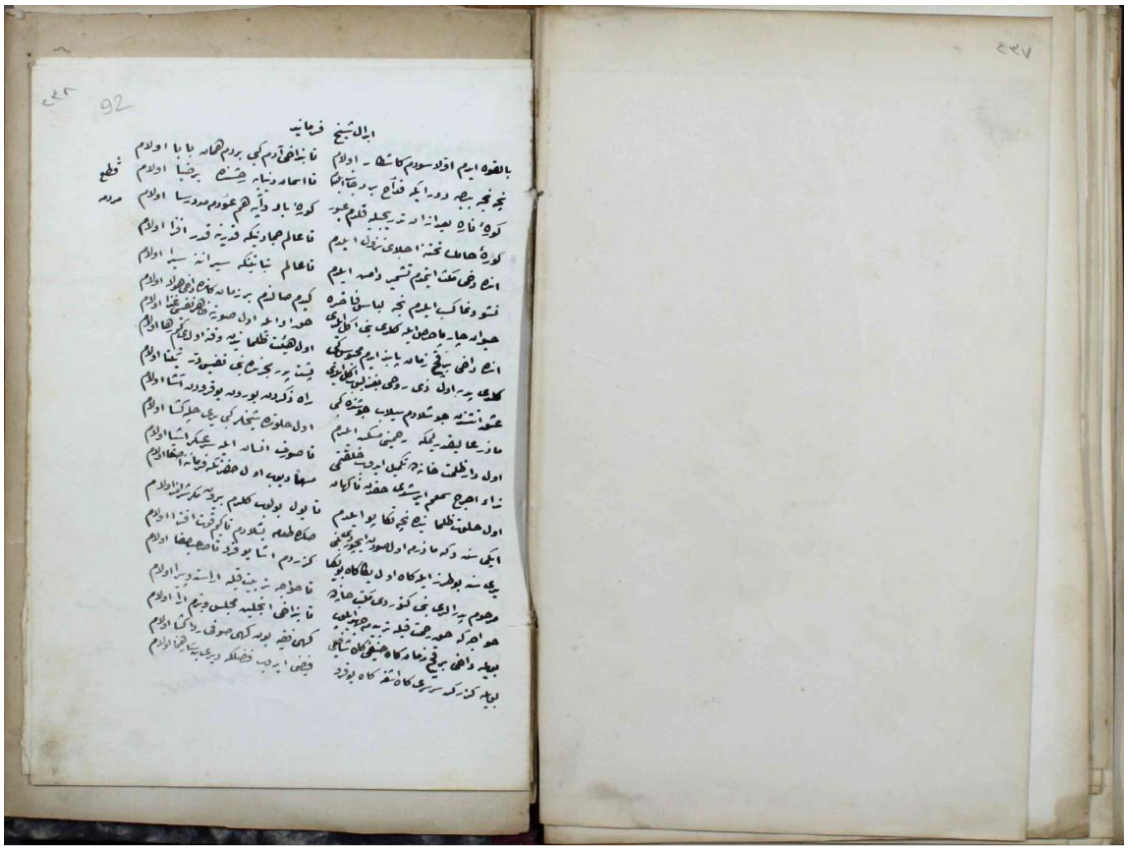

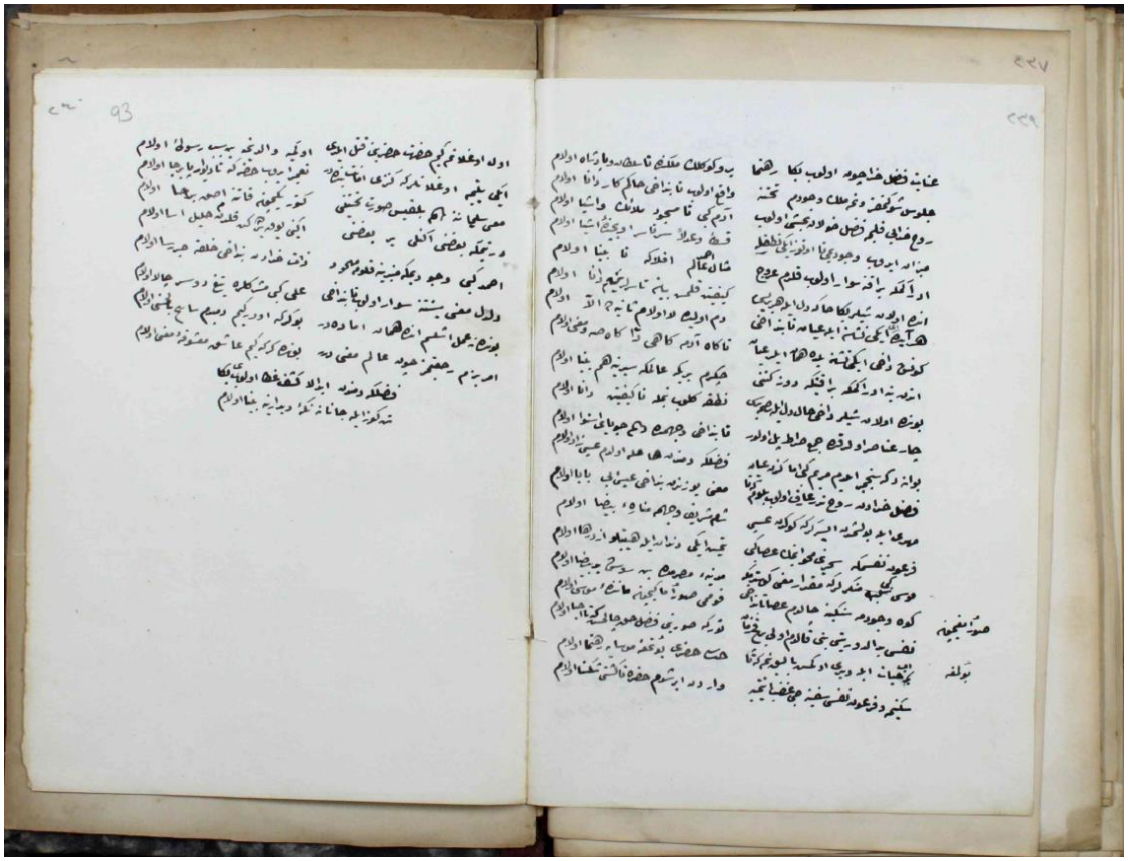

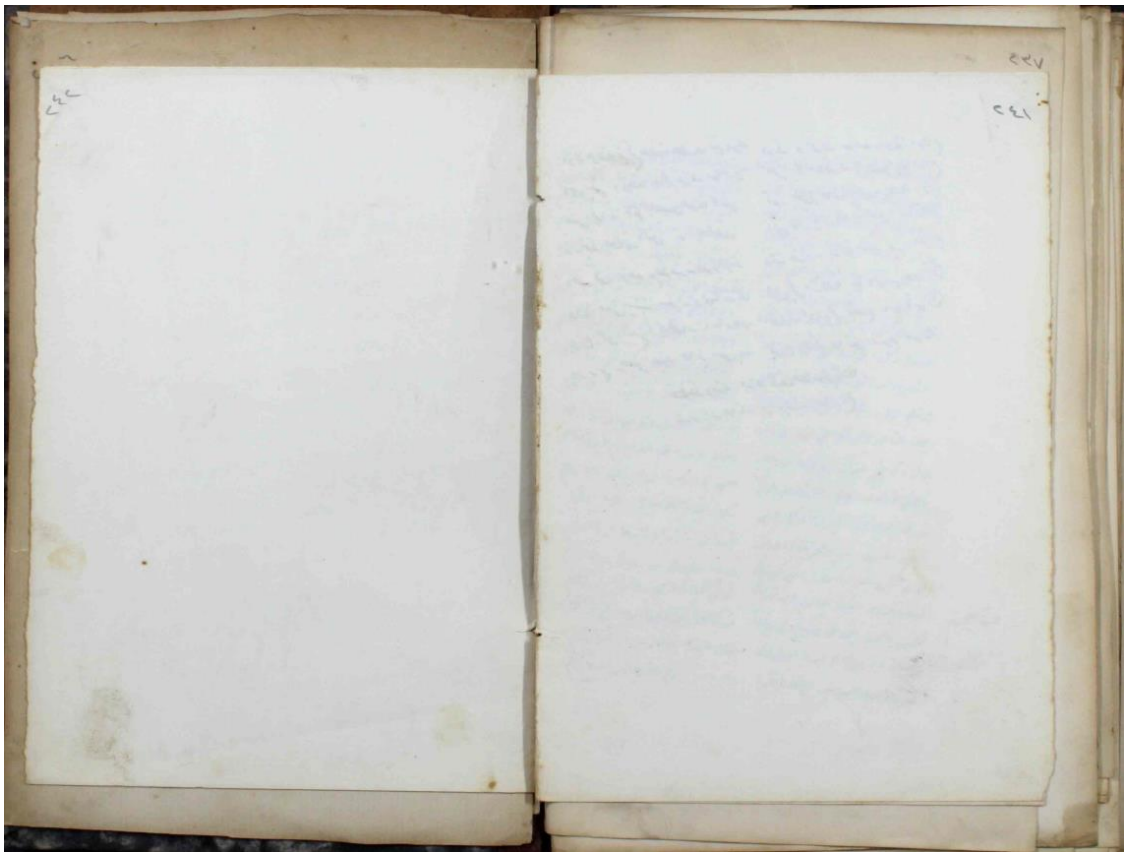

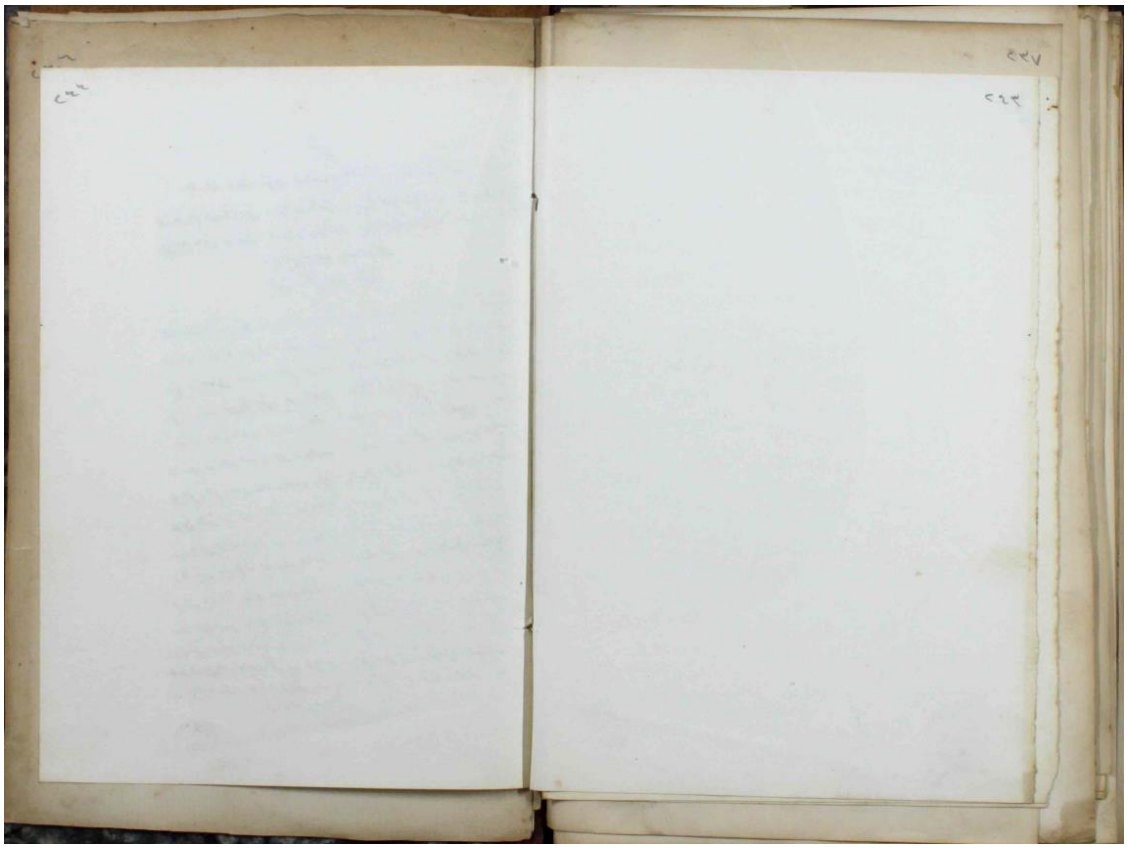

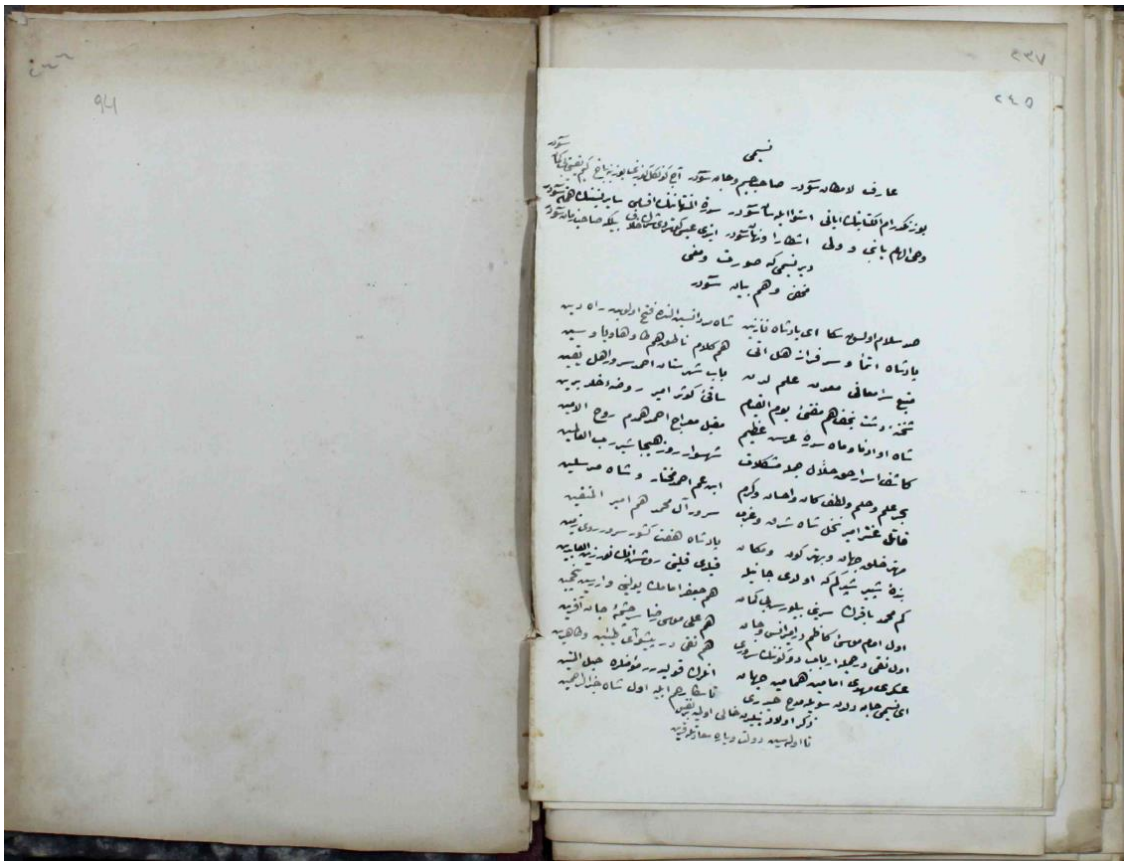

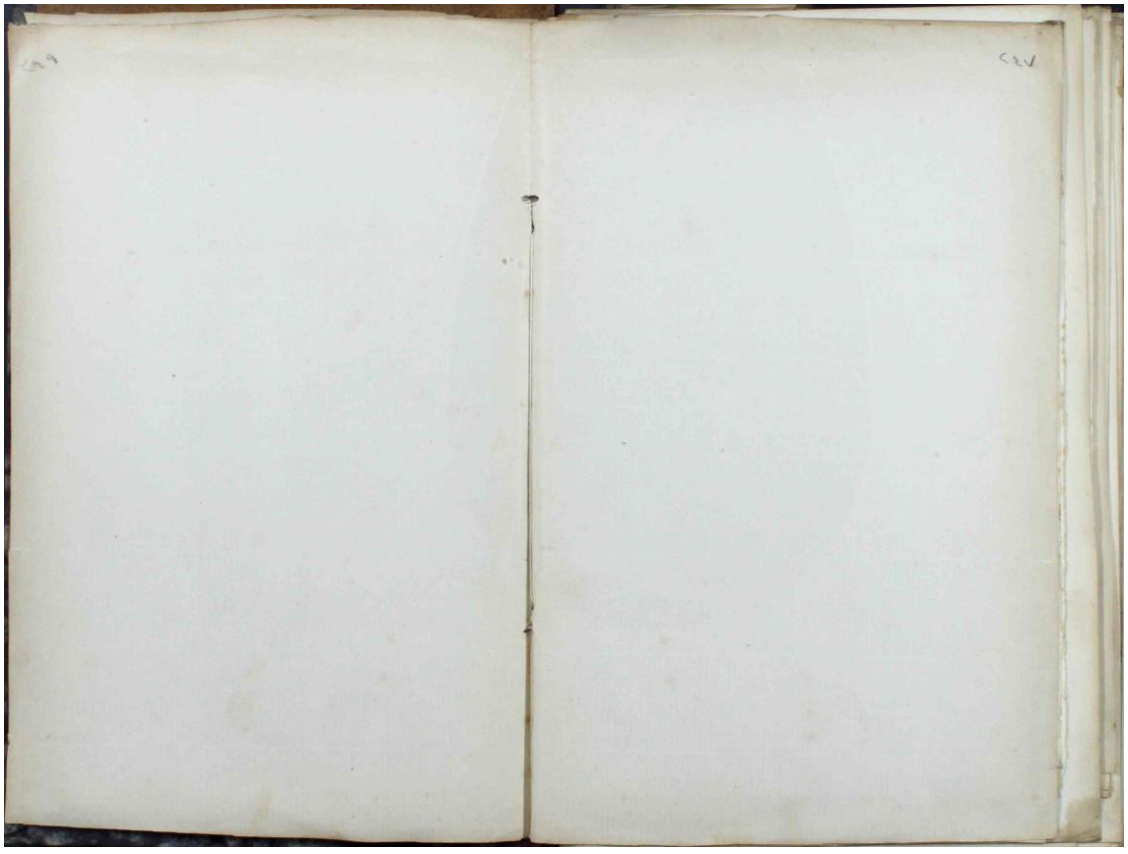

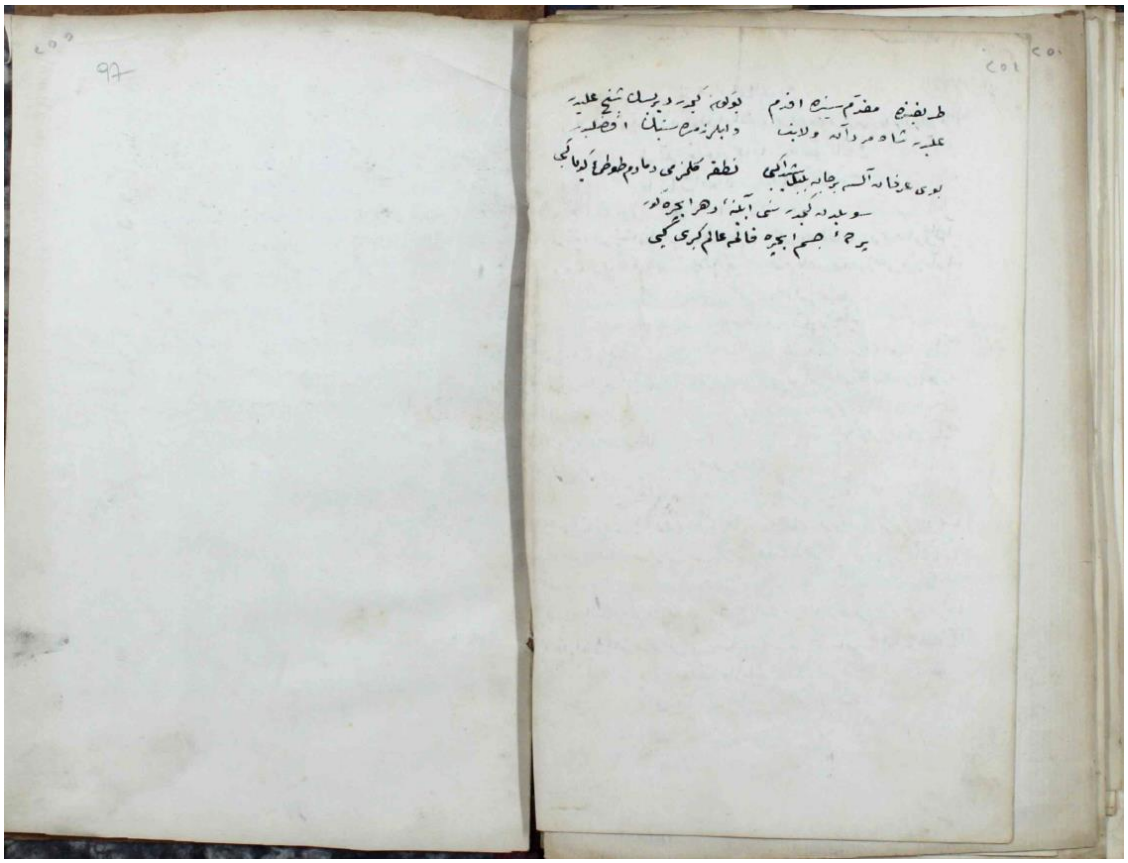

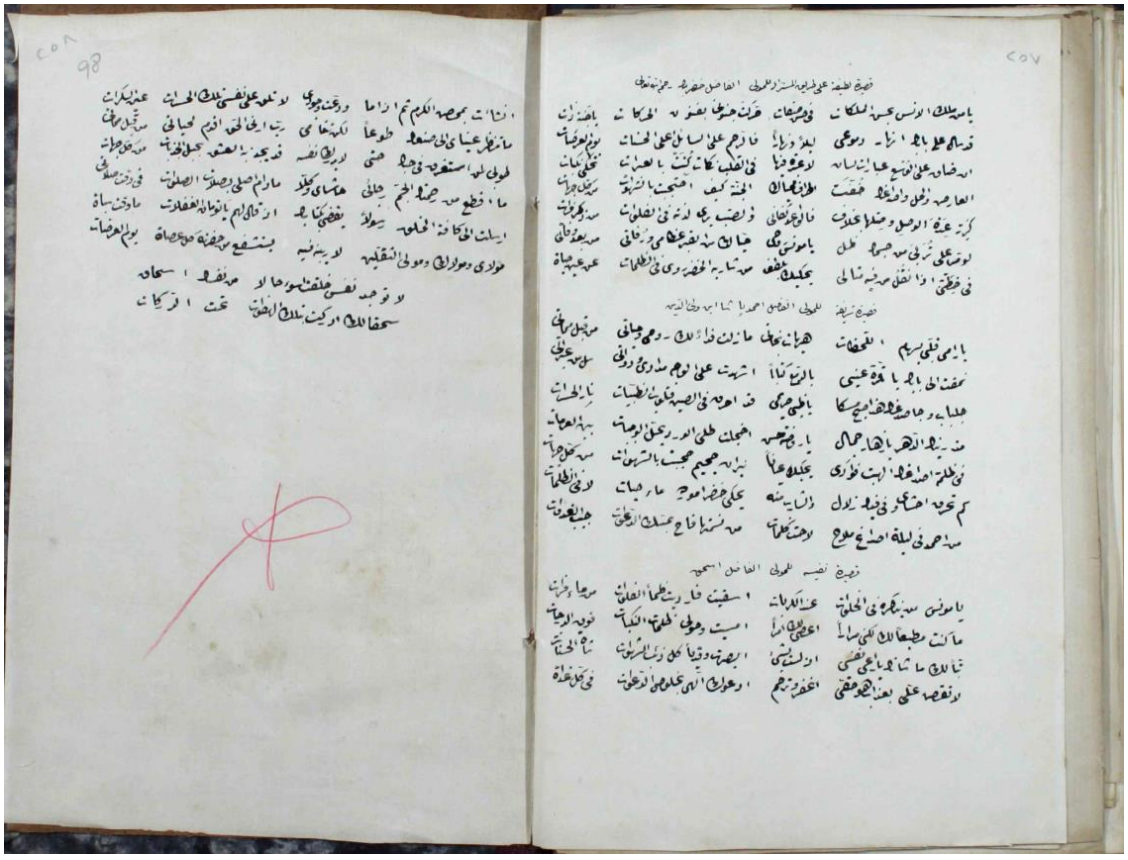

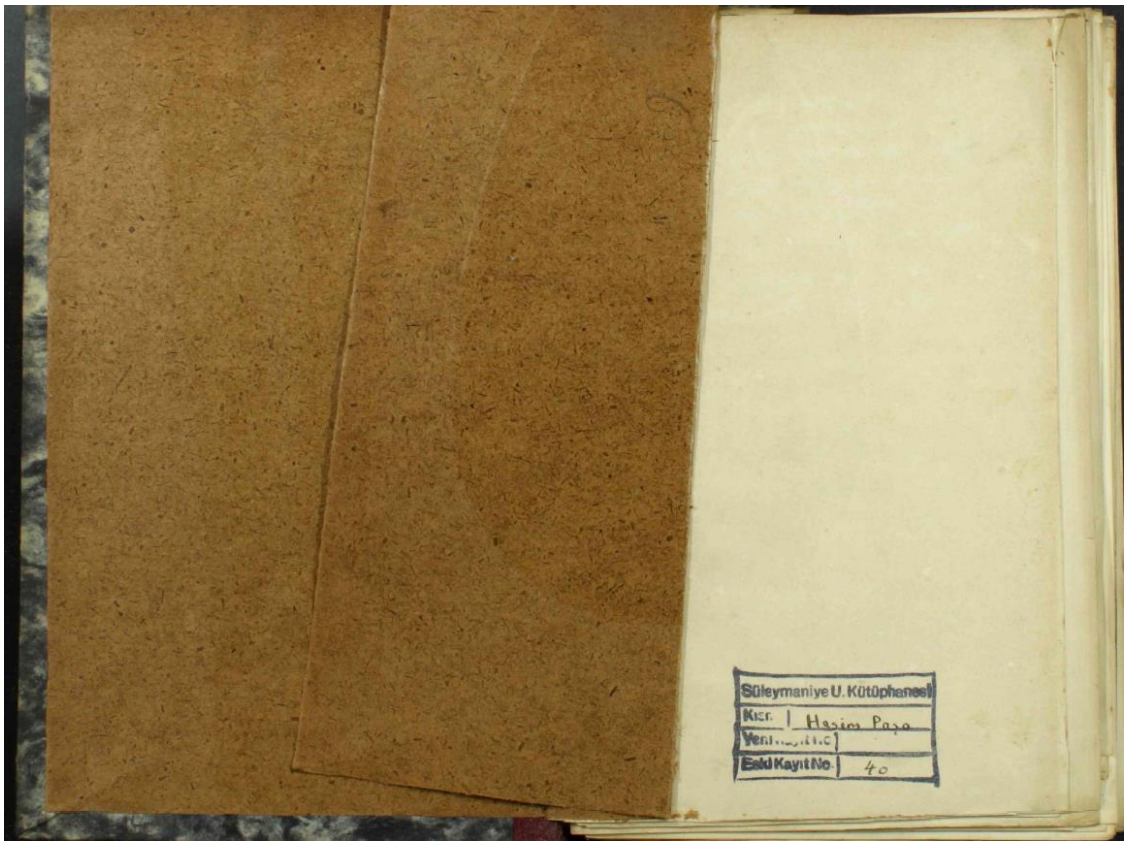
Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısım Hasim Paşa
Eski Kayıt No 40

ÖZGEÇMİŞ

Halil İbrahim ATTEPE, 1993 yılında Merkez Atatürk İlköğretim Okulundan, 1996 yılında Karabük Demir Çelik Lisesinden, 2000 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile Meslek Yüksekokulu Muhasebe Bölümünden mezun oldu. 2006 yılında Dumlupınar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2007 yılında aynı üniversitede tezsiz yüksek lisansını tamamladı. 2008-2020 yılları arasında çeşitli özel kurumlarda Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak çalıştı. Şu an 2020 yılından beri Karabük Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (TÖMER) öğretim görevlisi olarak çalışıyor.